

SERXWEBÛN

JI SERXWEBÛN Û AZADIYÊ BI RÛMETTIR TIŞTEK NÎNE

Yıl: 17 / Sayı: 195 / Mart 1998 / 5,- DM

Agit ve Zilan yüksek partilileşme çağrılarıdır

“Yirmibeşinci Newroz’unda PKK, özgür insana dayatılan bütün suçları bedeninde ve ruhunda yakmıştır.”

“Bu büyük tarih nasıl düştü?

Yeniden bir diriliş tarihi nasıl olacak? İşte heyecanın kaynağı burası. Hazine kaybedildiği yerde aranır. İnsanlık doğduğu yerde, kökleri üzerinde araştırılır ve bulunacaksa orada bulunur. PKK yirmibeş yıldır insanı arıyor. İlk kendi insanını. Bu insan ilk insandı. Belki de olacaksa doğrusu, en son insan da o olacaktır. Olmak durumundadır. PKK bir diriliş olayı, yeni bir gün olayı, bir Newroz olayıdır. Biz bugüne boşuna PKK ile başlamadık. Aynı zamanda korkunç birleşme ve karanlığın eşliğindeki zayıf insanımızın son defa kendisine dürüst bir ad vermesidir. ‘Ben dürüst olacağım’ sözünü vermesidir. Hiçbir umut işaretinin olmadığı bir dönemde ‘ben, bu kimlikle ve bu söz için yaşayacağım, gerekirse savaşıacağım’ diyebilmesidir. Bu Newroz, en şiddetli yoğunlaşma ve her türlü savaşa dayanacak ve başaracak kadar keskinleşmedir.”

Parti Merkez Okulumuz, Mahsum Korkmaz Akademisi’nin değerli öğrencileri, partililer ve bütün ARGK’liler Newroz bayramınız kutlu olsun!

Kutsal direniş, diriliş savaşımız yirmibeşinci Newroz’unu da, büyük bir başarıyla

karşılamaya gücünü göstermiştir. Büyük tarihi düşüşü Med’lerin yıkılışıyla başlatırsak, –ki bu bir Mezopotamya uygarlığıydı– 2500 yıllık düşüşün ardından belki de onun tam karşılığı olan, yani her bir yılı bir yüzyılı bulan bu yirmibeş yıl gerçekten bir

diriliş ve oldukça kurtuluşa yakın oluyor.

Nereden geldiğimizi, nasıl bir duruma sokulduğumuzu anlarsak, nasıl olmamız gerektiğini düşünebilir ve neler yapabile-

ceğimizi kararlaştırırsak, göreceğiz ki yaşam denilen ölümden beter. Ulaşacaksa kendi insanlığımıza ve toprakla karışmış özgürlük kimliğimize; bunun sınırlı bir ne-

● Başkan Apo’nun Newroz değerlendirmesi 12. sayfada

İşbirlikçi çete çizgisine karşı doğru partileşmeyi ve zafer yolunda ilerleyen devrimci mücadeleyi yükseltelim!

“95’te bu eğilimin TC’yle ittifak halinde geliştirmek istedikleri Kürdistan komplosuna paralel olarak, partiyi buna karşı direnemez hale getirmek için, büyük bir aktiviteyle parti ve orduyu egemenlik altına alıp işbirlikçi pratiğe götürmek istemiştir. Bu, ’95’ten beri işbirlikçi çevrelerin geliştirdiği ulusal kurtuluş mücadelesine karşı komplo özelliğini taşıyan eğilimlere paraleldir.”

● ARGK Anakarargah Komutanlığı’nın açıklaması 4. sayfada

‘ç savaflm ruhtaki savaflr

“Gerçekten insan olan insan, başka bir yanağa inmiş tokadı kendi yanağında hissetmelidir.”

Kürdistan sorunu, mevcut durumuyla sadece bu ülkenin toprakları üzerinde yaşayan halkı değil, tüm Ortadoğu halklarını yakından ilgilendiren ve bölge halklarının kaderi konusunda belirleyici rol oynama konumuna ulaşmış temel sorun ve sorunların başında gelmektedir. Bölge çapında yaşanan bütün önemli gelişmeler, Kürdistan’ın yaşadığı gerçeklerden yakından etkilenmekte ve bu da sorunun çözümünü gerekli kılmaktadır. Sorunun bugüne kadar süregeldiği gibi çözümsüz bırakılması hiç kimsenin işine gelmemektedir.

A. Haydar Kaytan yoldaşın değerlendirmesi 6. sayfada

SERXWEBÛN
JI SERXWEBÛN Û AZADIYÊ BI RÛMETTIR TIŞTEK NÎNE

Newrozlar’da kazanan Kürdistan halkıdır

Yeni bir Newroz yılına giriyoruz. “Savaşta zafer yaşamda özgürlük yılı” olarak ilan edilen bu Newroz yılı, halklarımız için yepyeni bir süreci müjdeliyor.

Bu Newroz’un önümüze koyduğu somut temel görevler var. Bunları şöyle ifade edebiliriz: Bir; partimiz ve Kürdistan devrimine dayatılan “marjinalleşme” ve işbirlikçi-ihtidar çizgisini, PKK’nin bağımsızlıkçı çizgisini iktidara geçirerek kesin yenilgiye uğratmak ve PKK önderliğindeki Kürdistan ulusal kurtuluş savaşının “ulusal birlik ve zafer”i için bütün güç ve olanakları ayaklandırmak. İkincisi; Türkiye devrimi için atılan adımları mutlak surette süreklileştirerek, Türkiye’de emekçi sınıf hareketini demokrasi ve sosyalizm doğrultusunda gerilla mücadelesiyle birleştirmek, devrimi Türkiye halklarının temel gündemi haline getirmek; bu temelde Kürdistan devriminin zaferini Anadolu’da güvenceye almak ve Anadolu’yu ise Kürdistan devriminin zaferinde iktidar yürüyüşüne çekmek. Üçüncüsü; Kürdistan savaşının yol açtığı gelişmeler üzerinde objektif bir gerçeklik haline gelen bölgesel devrim sürecinin öncülük ve savaş

● Devamı 2. sayfada

“Parti Önderliği, parti tarihinin ilk on yılını ideolojinin yaratılması ve politik güç haline gelmesi. İkinci on yılını gerillanın yaratılması ve ordulaşma. Üçüncü on yılını ise iktidarlaşıma süreci olarak belirledi.”

1978 PKK Kuruluş Kongresi Konuşmaları

Parti arşivinden –I

● Yazısı 18. sayfada

Zamanın kulağından çekilen tahıl tanesi. Savaş ölülerinin arasına gömün beni. Üzerime yağsın yağmur, güneş verin bana. Bekle beni yılın öte yüzünde. Küçük güneş taşıyım. Al gözyaşı kolyemi. Seni zamanın bu yanında beklerim, ışığın şen bir hükümdarlık kurduğu yerde. Kilden yapraklar arasından doğuyor, gülümseyerek insan çiçeği.

Şehit Zinarin ve Kürt Hamza yoldaşların anı yazıları 20-21. sayfalarda

Newrozlar'da kazanan Kürdistan halkıdır

“1998 baharı, bir PKK baharıdır”

● Baştarafı 1. sayfada

görevlerine hazırlanarak, bölgemizde emperyalizm ve halklar hesaplaşmasının meşalesini yakmak.

Bu temelde diyebiliriz ki, 1998 Newroz'u, Kürdistan Newroz'u ve bunu başarabildiğimiz oranda da Ortadoğu halklarının ortak Newroz'udur. Bu Newroz'da bu somut durumlar üzerinde tartışmalı ve bu temelde hazırlıklarımızı güçlendirmeliyiz.

Kürdistan'da bu yıl Newroz:

Savaşta zafer yaşamda özgürlük emridir!

16 Mart Halepçe katliamının ardından geçen yıllar, emperyalist ve sömürgeci güçlerin halkımıza dayatılan imha siyasetinden vazgeçmediğini ortaya koymuştur. Bugün de yine, Kürt halkına dayatılan imha siyasetinin çok çeşitli biçimleridir.

Halepçe katliamında onbinler dünyanın gözleri önünde vahşice katledilmişti. O gün beşikteki bebekten, yetmişlik ihtiyarına kadar dayatılan fiziki bir ölümdü. Güney Kürdistan'daki işbirlikçilik ve ihanet çizgisinin halkımıza dayattığı bir sonuçu bu. Halepçe katliamını sadece sömürgeci siyasetin bir sonucu olarak görmek de bu bakımdan eksik kalmaktadır. Halepçe vahşetini, kendi halkına hiçbir biçimde güvenmeyen, halkın savaş gücünü örgütlemek ve ayaklandırmak bir yana, bu güçten korkan ve kendi varlığı için tehlikeli gören aşiretçi-feodal güçlerin işbirlikçi-ihanet çizgisinin ortaya çıkardığı bir sonuç olarak değerlendirmek gerekmektedir.

1980'li yılların sonu ve 1990'lı yılların değişen dünya koşulları içinde yaşanan bu kitlesel katliam, 20. yüzyılın son çeyreğinin Kürt halkı açısından nasıl geçeceğini de göstermekteydi.

1990'lı yılların sonuna doğru geldiğimizde, bu çizgiler savaşı daha da netleşmişti. 16 Mart katliamı, Newroz öncesi her yıl mutlaka çok önemli bir muhasebe anlamına gelmektedir. 16 Mart'da, sömürgeci efendisini aşarak emperyalist efendiye işbirlikçilik üzerinde kendine egemen olma sahası açmak isteyen işbirlikçi çizginin karşılaştığı son ve bu çizginin kurbanı olan bir halk tablosu vardır. Bu güçler aynı vahşeti bugün de, hem de bir yaşam arayışı gibi Kürt halkına yine dayatmaya devam etmektedirler. Üstelik, bağımsızlıkçı çizgiye karşı sömürgeciler ve emperyalistlerle birlikte savaşarak ve hatta onlardan daha çok düşmanca saldırarak kendilerine yaşam alanı açmanın hesabını yapmaktadırlar.

Sömürgeciler ve emperyalistlerin işbirlikçi-ihanet güçlerinden istedikleri şudur: Ulusal birlik ve bağımsızlık çizgisini tasfiye edin, kendi aşiretçi-feodal egemenlik sahanızın efendisi olun. Bu bakımdan diyebiliriz ki, 16 Mart'ta dayatılan ölüm çizgisi bugün de Newroz'a karşıdır. Newroz, PKK çizgisidir. 16 Mart ise, KDP, YNK gibi isimlerde ifadesini bulan işbirlikçilik ve ihanet çizgisidir. Newroz, ihanete, sömürgecilğe ve feodalizme karşı bağımsızlık ve ulusal birlik hedefini gösterirken; 16 Mart çizgisi, kendi dar çıkarları uğruna halkı katliama götürmenin, ulusal birliği parçalamanın göstergesidir. Bu bakımdan, Newroz'u doğru anlamak için, 16 Mart gerçeğini ve bu gerçeği yaratan işbirlikçilik ve ihanet çizgisini çok doğru biçimde tanımlamak gerekmektedir.

Kürdistan tarihi, işbirlikçilik-ihanet ve ölüm çizgisi ile, bağımsızlık-direnış ve yaşam çizgisinin kesintisiz bir savaşını anlatmaktadır. Tarih içinde Newroz'u yaratan da bu iki çizginin keskin savaşımıdır. Asur'a karşı büyük Med çıkışı, en değerli varlığını düşmanına sunarak fiziki varlığını

yaşatma ideolojisi-kültürü ve siyasetine karşı bir başkaldırıdır. Dehak, burada efendidir, baş eğdirendir, zalimdir. Ama, bir de bu zalime, efendiye karşı boyun eğen, hatta kendi oğullarının beynini sunarak yaşamayı istemeyerek de olsa kabul etmiş bir halk vardır. Kawa zalim Dehak'ın kafasında balyozu patlatırken, esasta bu boyun eğmişliği, oğullarının yaşamını, yani geleceğini düşmana sunarak yaşamaya çalışan bir toplumu yargılamıştır. Onlara yaşamın yolunu ve savaşını öğretmiştir.

Kawa, bundan üç bin yıl önce, kölece yaşamı reddeden, halklara nasıl yaşamak gerektiğini gösteren ve bu uğurda mücadele eden bir önderdir. Efsanede o, bir Med önderidir, ama yine aynı efsanede, o halkların da bir önderidir. Efsanede, o karşı nefes almanın, özgürce yaşamının arayışında olan bütün Ortadoğu halklarının özgürlük ve yaşam önderidir.

Med tarihinde daha sonra büyük düşüş başlıyor. Bu, yaşamda bir düşüştür. Yaşamdan düşüş, tarihte işbirlikçilik ve ihanetin egemen olması anlamına geliyor. Ulusal birlik, ulusal iktidar ve bağımsız yaşam sözcükleri bile daha sonraki yüzyıllar içinde bir hayal, hatta düşünmesi büyük bedellere yol açan en tehlikeli hayal haline geliyor. İdris-i Bitlisi'ler ve onların çizgisi yaşamın bütün gözeneklerini tıkamaya başlıyor. 20. yüzyıla gelinceye kadar da bu parçalanamıyor.

Kürdistan tarihinde, büyük Med isyanından sonra, PKK'ye kadar gözünlü ulusal birlik ve iktidara diken ve bu doğrultuda büyük halk kalkışmasına öncülük eden karakterde bir çıkış görülmüyor. PKK'nin çıkışı, işbirlikçilik ve ihanet çizgisine bir “dur” deme olayı oluyor. Kendilerini Kürt halkının başı-önderi ilan eden güçler elbette her zaman oldu. Aşiretçi-feodal karaktere sahip olan bu güçler, aslında halkın beynini sömürgeciye sunarak kendilerine yaşam yolunu açık tutmaya çalışma dışında hiçbir işleve sahip olmadılar. Kürdistan'ın bütün parçaları açısından bu gerçek yaşandı. Bu nedenledir ki, KDP gibi aşiretçi-feodal yapıya dayanan ve daha sonra da yine aynı sınıf temelinde biraz da burjuva işbirlikçi eğilimi temsil etmek isteyen bütün güçler, PKK çizgisini kendileri açısından en büyük tehlike olarak gördüler. Çünkü PKK, Kürdistan halkı için beyin ve yürek olma iddiasındaydı ve Kürt halkının beyin ve yüreğinin savunulması, düşmana verilmemesi ise, bütün bu işbirlikçi-ihanet çizgilerinin yaşam gıdalarının ellerinden alınması demektir. PKK, bu ihanet ve işbirlikçilik çizgisiyle savaştı.

1982 Newroz'u da bu temelde ortaya çıktı. Orada dayatılan, bağımsızlıkçı-özgürlükçü düşüncenin-beynin ve bunun için yaşama inancının-yüreğinin en vahşi işkenceler altında teslim zorlanmasıydı. Mazlum Doğan, bu ihanet yaşamını kabul etmedi. İhanete zorlanan Kürdün bedenini gerekirse kendi elleriyle imha edeceğini,

ama özgür beyin ve yüreğinden asla vazgeçmeyeceğini ilan etti. Bunu kanıtladı. Mazlum Doğan'ın eylemi, tıpkı Med isyanındaki Kawa'nın eyleminde olduğu gibi, beynini vererek fiziki varlığını sürdürme acizliğine, alçaklığına bir yaşam alternatifi gibi boyun eğen duruşa vurulmuş bir darbeydi. “Böyle yaşayamazsın, böyle yaşamaya ‘yaşam’ diyemezsin, her şeyden vazgeçebilirsin, ama özgürlük ideali ve kavgasından vazgeçerek, fiziki varlığını sürdüremezsin!” demektir.

Biliyoruz; Mazlum Doğan'ın eylemi, uyuyan yürekleri uyandırdı, uyumuş beyinleri canlandırdı, kollara-bacaklara derman verdi. Gerilla bu güçle yürüdü dağlara. Kürt kadınının yüreği böyle alevlendi. Zekiye'ler, Rahşan'lar, Berivan'lar, Ronahi'ler, Semalar, Fikri'ler böyle doğdu. Ferhat Kurtay'ın da içinde olduğu Dört'ler böyle meşaleleştiler. Hayri Durmuş ve Kemal Pir'ler ölümün üzerine böyle yürüdüler.

Ve ayrışma sürekli oldu. Bu ayrışma, hem öncüde ve hem de halk düzeyinde yaşandı. Önce Şahin-Yıldırımlarla Mazlum-Hayriler ayrıştı. Semir'lerle Mehmet Karasungurlar ayrıştı. Tilkiyle Mahsumlar ayrış-

tı. Fatmalarla Berivanlar ayrıştı. Şenerlerle dağlara kartal pençesiyle sarılan on binler ayrıştı. Fikri'lerle Şemdinler ayrıştı. Ve Zilan'lar doğdu. Zilan'lar, Sema'lar ve Fikri'ler dağın öfkesi, kölenin geri döndürülemez özgürlük çıkışı, Kürt halkının yaşam damarının gücü, Kürt halkının yaşam kanalını tıkayan bütün tarihsel tortuların büyük bir yaşam patlamasıyla silinip-süpürülmesiydi.

Ama 16 Mart'ı yaratan çizgi de hâlâ kendini sürdürüyor. İşbirlikçilik ve ihanet çizgisi, Güney Kürdistan'da Türk sömürgeciliğinden aldığı destekle, ulusal birlik ve iktidarlaşmanın önünde bir tarihsel çukur gibi durmaya çalışıyor. Sömürgecilerin önünde gerilla avına çıkıyor. Sömürgecilere kelle avcılığı yaparak, Kürt halkının taze beyinlerini Dehak'a sunup kendi iğrenç varlığını sürdürmeye çalışıyor. Öyle ki, Ninova Kampı'ndaki binlerce Kürt kadın ve çocuğunu bile imha etmeyi, açlıkla, hastalıkla, her türlü saldırı ile teslim

almayı önüne hedef olarak koyuyor. Böyle bir ihanet tarihte ender görülmüştür. Sözde Saddam'ın kimyasal silahlarına karşı dünyanın yardımını isteyen bu işbirlikçi çeteler, Kürt halkı üzerinde her gün 16 Mart katliamının sürdürücüsü olmaya devam ediyorlar. Kürt halkı ise Newroz'da direniyor. Newroz'a sahip çıkıyor. Ulusal ruhunu Newroz'larda yeniden yaratıyor.

En son 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'nde ve 21 Mart'a halkımızın büyük eylemi yaşandı. 8 Mart, Kürt kadının Newroz'unu gösteriyordu. Zilanlaşan kadını gösteriyordu. Düşman buna saldırdı. Kadın ve çocukların üzerine biber gazıyla, çoplarla acımasızca saldırdılar. Ve kadınlar kitlesel olarak direndiler. Zaten şöyle diyorlardı: “Hani her yıl karların içinden pivoklar çıkar, biz de tıpkı pivoklar gibi bu bahar bütün bir Kürdistan'da ve Türkiye'de yaşamın doğuşu olacağız!”

21 Mart'a böyle yaklaşıyoruz.

Türkiye'de bu yıl Newroz:

Örgüt gücü ve eylemi açığa çıkarma emridir!

Bu 21 Mart Türkiye halkları açısından da damarların çok şiddetli bir biçimde yoklanması anlamına geliyor. Gerilla Karadeniz ve Akdeniz'e yaşam taşıdı. Karadeniz ve Toroslar'da Köroğlu'nu, Karacaoğlan'ı, İnce Memed'leri aradı. İnce bir nabız atışı gibi hissedildi yaşam. Onlarla buluşuldu. Ama yaşam henüz şahlanmadı. Yaşam henüz Köroğlu'nun atı gibi kanatlanmadı, Karacaoğlan'ın sazı gibi dilenmedi. Henüz inceden bir ses duyuluyor. Ama bu, Anadolu'da yaşamın sesidir.

1998'e gelindiğinde, yenin artık şekillenmeye başladığını söyleyebiliriz. Çünkü bütün toplum kesimleri, bugün yeniye olan büyük ihtiyaçtan söz ediyor. Belki bugün bunu tam olarak tanımlayamıyor, ama eskisi gibi yaşayamayacağını da çok açık ifade ediyor. Bu, yeni yaşama olan büyük talebin dile getirilmesidir. Bunu bütün boyutlarda görebiliriz.

Anadolu'da halklar, tarihin uzun bir kesitinden bu yana hiçbir zaman bu ölçüde yaşamı sorgulama içinde olmadılar. Onlara hakim olan daha çok “kader çizgisi” idi.

Yaşam böyle algılanıyordu. Şimdi bu “kader” sorgulanıyor. Çünkü acılar çok büyük. Çünkü yaklaşık yirmi yıldır süren Kürdistan savaşı birçok sınırı yıktığı gibi, başta Türkiye olmak üzere, bölge halklarının da beyinlerindeki birçok duvarı yıllarca dövdü, hatta yıktı.

Dikkat edilirse bu yıl, kitlelerin kendini ifade düzeyi ve biçimi de değişmeye başladı. Buna görünüşte belki herhangi bir parti, ya da örgütün doğrudan öncülüğü yok. Ama aslında, bu sonuç partimiz öncülüğündeki Kürdistan savaşının yıllarca yarattığı büyük birikimin Türkiye metropollerinde ifade gücüne kavuşmasıdır.

Henüz objektif bir sonuçtur. Kamu emekçilerinin son eylemlilik sürecinde ortaya çıkan gelişmeler bunu çok güzel ortaya koymuştur. Bu, hem Kürdistan devriminin Türkiye emekçi güçlerine çok büyük bir katkısı ve hem de Türkiye emekçilerinin

kendi mücadele taleplerini henüz çok yetersiz de olsa dile getirme gücü ve örgütlülüğüne yönelmelerinin göstergesidir. Arkasından gelişen 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü kutlamalarında Taksim Meydanı'ndaki kadınlara yöneltilen saldırılarla, Kamu Emekçilerinin Ankara-Kızılay Meydanı'ndaki eylemlerine yöneltilen saldırının niteliği ve biçimi arasındaki benzerliğe mutlak dikkat çekilmelidir. Rejim, bizim “sol”un gözünden daha iyi görme gücüne sahip olduğunu bir kez daha ortaya koymuştur. Kamu emekçilerinin, Türkiye emek hareketinin talepleri-dili açısından attığı adıma yönelik bir saldırı sözkonusuydu Kızılay Meydanı'nda. Taksim Meydanı'nda ise, ağırlığını Kürdistan'lı kadınların oluşturduğu 8 Mart gösterilerinde de, halkların ve devrimci demokrat kadınların aynı kararlı ifadeyi, aynı çağrıları dile getirişi vardı. Kamu emekçileri Ankara'da, Kürt kadınları İstanbul'un merkezinde aslında aynı talepleri dile getirdiler ve aynı vahşi saldırıyla yüzleştiler. Bu durum, kamu emekçileri ve işçi sınıfı hareketinin ve emekçi kadınların taleplerinin, Kürdistan halkının talepleriyle buluşmak zorunda olduğunu, giderek buluşmaya başladığını ve ortak bir savaş hattında siper tutmak gerektiğini yaşamın öğreticiliği içinde ortaya koymuştur.

Kısaca şunu söylüyoruz: Taleplerimizi netleştirmeliyiz. Ne istiyoruz? Kitleler ne istiyor? Türkiye emekçileri ne istiyor? Kadınlar ne istiyor? Gençlik ne istiyor? Ve bu istekler arasındaki ilişki ve çelişki nedir?

Egemenler ne istiyor? Bunu biraz daha açarsak; ABD ne istiyor, Avrupa ne istiyor, Türk burjuvazisi ne istiyor, Türk sömürgeci ordusu ne istiyor? Türkiye'de ara sınıflar ne istiyor? Kürt aşiretçi-feodal işbirlikçi egemen sınıflar ne istiyor? Küçük burjuva reformistleri ne istiyor? Ve bunların istedikleri arasındaki ilişki ve çelişki nedir?

Bu Newroz'da artık ne istediğini çok somut olarak herkes ortaya koyacaktır. Bu, geline tarihi sürecin bir emridir.

Emperyalist egemenler, TC üzerindeki hesaplarının olduğu gibi devam edemeyeceğini görmüşlerdir. Türk sömürgeciliği onlara yüzyıla yakın hizmet etti. Sosyalizmin ve halkların önünde kanlı militarizmle bari kat oldu. Halkları paramparça etti. En son Kürdistan halkının bağımsızlık ve özgürlük kalkışını ezmek için vahşi bir savaş yürüttü. Ancak, bu halkın PKK ile örgütlenen iradesini ezemediği gibi, kendisi bu irade önünde müthiş bir parçalanma-dağılma sürecine girdi. Kürt işbirlikçileri ile Türk sömürgeci egemenlerinin çıkar ve istekleri, PKK karşısında birleşiyordu. Savaşı da birlikte verdiler. İkisi de parçalandı. Emperyalistler ise, uşakları şahsında yenilenin kendileri olduğunu biliyorlar. Hepsinin son icatları, savaş alanlarında yenemeyeceklerini gördükleri PKK'yi “yozlaştırma” teorisi üzerinde kurulmuştu. Yani, buna kısaca kendilerine benzetme diyebiliriz. Buna “marjinalleştirme” dediler. “Yeni yaşam” teorisi dediler. 20 yılı aşkın bir savaşın her gücü mutlaka yoracağı hesabından hareketle, yorgunların, kaçkınların, rehavete girenlerin örgütlenmesi üzerinden, PKK önderliğindeki büyük özgürlük mücadelesini kendilerine benzetebileceklerinin hesaplarını yaptılar. Özellikle son yılları bunun üzerine kurdular. Tabii ki yanlışlardı. Yanılırları şu noktada idi: Kölelik tarihinden özgürlük tarihine giriş yapan bir halk için, artık alınan yol yorucu değil, tam tersine kendine gelişin, gençleşmenin, dirilmenin, taze bir bahar ruhunu en derinlere kadar nüfuz edişin sürecidir. Nitekim, halkımız

bunu çok güzel ortaya koymaktadır.

Yorulanlar, düşkünler ve ihanet çizgisinde değersizleşenler elbette var. Ama bunlar, özgürlüğe yürüyüş içinde olmayan, tersinden egemenlerden bir şeyler talep etmenin dilenci yorgunluğu ve düşkünlüğü içinde olanlardır. Emperyalistler ve sömürgeciler bu dilenci ruhunun üzerinde hesap yaptılar.

Anadolu ise, gerçekten büyük tarih yorgunu. Kandırılmanın, alet edilmenin, ağır sömürünün, egemenler için savaşmanın yorgunu. Artık böyle yaşamak istemiyor. Ama henüz yeni yaşam talebini de dile getiremiyor. Şimdi bu dili ortaya çıkarmak gerekiyor.

Kim ortaya çıkarmak bu dili, kim temsil edecek? Tabii ki, “artık böyle yaşamak istemiyorum” diyenler. Bu Karadeniz ve Akdeniz köylüsüdür, emekçileridir, gençleridir, kadınlarıdır.

Karadeniz’de ve Toroslar’daki gerilla, bu isteklerin ilk temsilcileridir. Kürdistan gerillası ile omuz omuza bir yaşam biçimini temsil ediyor ve bunun savaşını veriyorlar. “*Karadeniz, Anadolu’nun Botan’ı olma-ya adaydır*” sözü, büyük bir iddia ve halklarımızın ortak talebidir. Ancak bunu daha da büyütme ve özellikle gençliğin yaşam seçeneği haline getirme temel görevi önümüzdedir. Gerilla, bir propaganda sözü değildir. O bir yaşam seçeneğidir. Hem de halklarımızın önündeki tek yaşam seçeneğini gösteren modeldir. 1998 yılı Newroz’una bu tarihsel zorunluluğu, Anadolu halklarının öz talebi haline getirme iddiası ve çabasını büyüterek girmeliyiz.

Egemenler de sözde bir yaşam seçeneği dayatıyorlar. Örnek mi? En son yine 8 Mart Uluslararası Emekçi Kadınlar Günü kutlamalarında yaşandı. İstanbul-Taksim Meydanı’nda Kürt kadınları özgürlük ve kardeşlik sloganlarını haykırırken, Dersim’in merkezinde aynı günün adına genç kız ve erkeklerin maymunlaştırıldığı defile ve rock müzik konserleri verildi. Bu şunu gösteriyordu; Kürdistan devrimi Türkiye’nin en merkezi şehirlerinde özgürlük ve kardeşliğin meşalesini yakarken; Türk egemenleri ise, Kürdistan’da Dersim gibi tarihi merkezlerde emperyalizmin en yoz kültürünü gençliğe ve kadınlara bir yaşam seçeneği olarak dayatıyorlar. İşte emperyalist marjinalleştirme politikası ile, proleter enternasyonalizme dayanan devrim politi-

kası arasındaki savaştır bu. Demek ki, Bu Newroz’da kavramamız gereken en önemli husus, Kürdistan devriminin meşalesini Türkiye emekçi sınıfları ve Türkiye halklarının eline verme zorunluluğudur.

Egemenlerin halklarımıza göstereceği bir yaşam seçeneği aslında yoktur. Onların halkları, en başta da gençleri ve kadınları içinde boğmak istedikleri bin yılların batağıdır. Renkli ışıklar ve kulakları sağır-laştırıcı müzik eşliğinde sundukları bu yaşam, kendilerini yetirmenin, yaşamı unutmanın, öz çıkarlarını görmemenin, güdülere tutsaklığın, esaretin tekrarıdır.

Bu Newroz’da görmemiz gereken önemli bir husus ise, işte bu yaşam seçenekleri arasında kıyasıya bir savaşa girdiğimizdir. Taksim’de saldırıya uğrayanla, Dersim’de özel teşviklerle hazırlanıp, TV. kanallarından tüm Türkiye’ye yayılan arasındaki farkı görürsek, savaşın hangi temel ve hangi şiddette geçeceğini de görmüş olacağız. Sömürgeci devlet, yeni saldırılara hazırlanıyor. Hem de belki de bugüne dek görülenlerin en şiddetlisine. Ankara-Kızılay Meydanı ve İstanbul-Taksim Meydanı ve Kürdistan’da Newroz kutlamaları bunun işaretini vermiştir. Ayrışma önemli oranda sağlanmıştır. İstanbul-Şişli’de 8 Mart ve Dersim’de defileli 8 Mart ile, İstanbul-Taksim ve Ankara-Kızılay Meydanları’nın birliği açığa çıkmıştır. 8 Mart Şişli gösterileri, Türkiye sol gerçeğinin önemli bir aynası olmuştur. Nerede, hangi taleplerin, hangi yaşam seçeneğinin içinde olduğu bu “so/” tarafından artık çok kesin olarak ortaya konulmak zorundadır.

Türkiye devrimcileri açısından ise, halkların ortak taleplerinin örgütlü ifadesi ve savaş gücü olma zorunluluğu vardır. Bu konuda çok ciddi gerilikler bulunduğunu belirtmek zorundayız. Her şeyden önce bugün Türkiye’de alternatif bir devrim gücü olmak gerçeği sözkonusudur. Açık ki, doğru bir tarihsel eleştiri gücünün yanısıra, doğru bir yaşam gücü olmayı da gerektirir. Tersi durumda her şey söz olarak kalır. İstekler ve yaşam seçeneği net. Ama bunlar uğruna savaş gücü ne kadardır? Neden yeterince ortaya çıkmıyor. Neden Türkiye halkının sarılacağı bir öncü halka haline gelmiyor? Bu Newroz bu çıkışın da emridir.

İşte ortada: Emekçiler direnişe hazırlar, insanca yaşamının talebindeler. Karadeniz

ve Akdeniz köylüsü, direnişe açık. En azından oğullarını artık egemenlerin hizmetindeki savaşa vermek istemiyor, en azından artık sesini yükseltme cesaretini buluyor. Gençler, yeni bir yaşam arıyorlar. Kadınlar, kahrılı yaşamlarından nefret ediyorlar, özgürlük istiyorlar. Çocuklar gelecek istiyorlar. Bunlar belki çok sınırlı talepler, belki henüz bir başlangıç. Ama, halk zincirlerini oynatmaya başladı mı, o zincirler efendilerin boy-nuna geçen en büyük silah haline gelir. Bunun en yakın ve en yakıcı örneği halkımızın Kürdistan’daki devrim ve savaş gerçeğidir.

Kendimizi o büyük “*doğum*”a hazırlayalım. 1998 Newroz’u bunun müjdecisidir.

Kulaklarımızı toprağa dayayıp dinleyelim. Toprak, kendi yüreğimizdir, halklarımızdır. Duyacağımız ses ise, buradan duyacağımız o büyük özgürlük talebidir. Çağrı tarihin derinliklerinden geliyor. Müjde ise, geleceğe bakıştadır. Eğer böyle bir duruşun sahibi isek, bu Newroz’a artık katıldık demektir. O zaman, bu Newroz bizim için, halklarımız için kutlu bir Newroz demektir.

16 Mart sömürgecilik ve işbirlikçiliğin halklara reva gördüğü sonudur. Newroz ise, halklarımızın tek yaşam seçeneğidir. Bugün devrimimize dayatılan “*marjinalleştirme*” politikası, 16 Mart’ın “*beyaz*” biçimidir. Bu, halkların özgürlük özlemi ve özgür yaşam seçeneğinin “*beyaz ölüm*”dür. Şovenizm ve faşizm demektir; sömürgecilik demektir; işbirlikçilik ve ihanet demektir; halkların geleceğinin bir avuç işbirlikçi kesimin çıkarı lehine egemenlere satılması demektir; ölüm demektir. Newroz bağımsızlıktır, özgürlüktür, kardeşliktir, onurdur, gelecektir, sosyalizmdir.

Kürdistan baharına doğru

1997 yılında yaşanan gelişmelerin ve ulaştığı sonuçların ’98 baharında yaşanacak olan gelişmelerin habercisi olduğunu söyleyebiliriz. 1998 baharına girişle birlikte Güney Kürdistan’da yaşananlar da bunu doğrulamaktadır. Şu anda Güney Kürdistan’da belirli alanlar ordu güçlerimizin denetimindedir. İşbirlikçi-hain güçler buralara giremiyor. Türk devleti tekniğe dayanarak ancak havadan saldırılar gerçekleştirebiliyorlar. Tutulan alanlarda araziye her açıdan işleme, gerillayı hareketli kıılma, gelişen şartlara uygun düzenleyişe çekme dönem taktiğinin özünü oluşturuyor. Savaşın koor-

dinel bir biçimde sürdürülmesi TC’nin ve hain-işbirlikçilerin beklemedikleri anda sürpriz saldırılarla karşılaşmaları bu süreçte yaşanacak olanlar arasında bulunuyor.

Parti Önderliği’nin “*Yaşamda özgürlük savaşta zafer*” belirlemesine doğru anlam verilmelidir. Parti Önderliği “*savaşan özgürleşir*” diyor. Burada -ki, özgürlük bireyi geriye çeken eski toplumsal özelliklerden kopmasını engelleyen; partileşme ve devrimcileşmeye varolan engellerin aşılması olarak anlaşılmalıdır. Yani her yönüyle özgürleşmeyi anlamalıyız. Savaşta zaferin kazanılması buna doğrudan bağlantılıdır. Bu gerçek unutulmadan bu esasa bağlı kalınarak Parti Önderliği’nin 1998 “*Yaşamda özgürlük savaşta zafer*” hedefine anlam biçmek önemlidir. 1998’in odağında bu evreler oturulmuştur. Hedef budur; yaşamda özgürleşeceğiz, sömürücülerin maddi-manevi egemenliğinden kurtulacağız. Ve bu ölçüde zafere doğru daha seri adımlarla yürüyeceğiz.

Bahar ile birlikte yapılan toplantılar yürütülen tartışmalarla 6. Kongre sürecine girilmiş bulunuyor. Eyaletler toplantılarını gerçekleştirmiştir. Bu toplantılarda pratiklerini eleştiri süzgecinden geçirmişlerdir. Yapılan bu toplantıların sonuçları ulaşmıştır. 5. Zafer Kongresi ile başlatılan partileşme hamlesinin daha da yoğunlaştırılarak sürdürülmesi ve bu doğrultuda yürütülen mücadelenin kesintiye uğratılmaması gerçeği, parti örgütlerinin yeniden gözden geçirilerek yapılandırılması kendini daha da yakıcı bir şekilde hissettirmektedir.

Bugüne kadar çeşitli defalar hesap verilmesine rağmen partileşmeye gelmeyen; eski tarzda ısrar eden kişiliklerin ele alınması, partiyle bu şekilde yürüyemeyecekleri ve buna göre tedbirlerin alınması gerektiği ortaya çıkmıştır. III. Kongre’den sonra asi, avare tarzı biçiminde ortaya çıkan görüntü de işbirlikçi çete çizgisine dönüşen eylemin tasfiyesi, mahkumiyeti, merkezileşme, ordulaşmanın sorunlarının çözümü doğrultusunda alınacak kararlar 6. Kongre’nin üzerinde duracağı sorunların öncelikli olanları arasında yer alacaktır. Ayrıca iktidarlaşma perspektifi 6. Kongre’nin asıl hedefi olacaktır.

Partimizin 3. Kongresi “*Cözülen sınıf yargılanan tarihtir*” gerçeğini ortaya koymuştur ve parti tarihimizde bir dönemeçi teşkil etmişti. Yaşanan sorunların çözümü

ve onun önüne konulan hedefler itibarıyla partimizin 6. Kongresi de böyle tarihi bir misyona sahip olacaktır.

Aslında 3. Kongre bir süreci başlatmıştı. Bu partiyi sınıf çizgisine oturtma ve bu paralel olarak pratiğe yöneltmekti. Yaşanan süreç partinin başına işbirlikçi çete eğilimleri ve çizgi dışlıkları musallat etti. Bu da 3. Kongre ile başlayan sürecin çeşitli biçimlerde günümüze kadar devam etmesine neden oldu. İşte 6. Kongre bu sorunları çözme, 3. Kongre ile başlayan süreci tanımlama iddiasındadır. Ve bu süreç şimdiden başlatılmıştır.

Parti Önderliği, parti tarihinin ilk on yılını **ideolojinin yaratılması** ve politik güç haline gelmesi. İkinci on yılını **gerillanın yaratılması** ve ordulaşma. Üçüncü on yılını ise **iktidarlaşma** süreci olarak belirledi.

Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin ülkemiz merkezli yürüttüğü savaşımın gelişim seyri de, ’98 ile birlikte, daha önceki atılımlarla karşılaştırılamayacak ölçüde, sonderece belirleyici bir atılım dönemine adım atmaktadır. Newroz alanlarına akan yüzbinlerce halk militanı, savaşın önümüzdeki dönemde hangi tarihsel mantıkla devam edeceğini ortaya çıkarmıştır. Gerillanın stratejik belirleyiciliği her zamankinden daha büyük bir kesinlikle devam etmekle birlikte, PKK’nin gücü, artık ilk planda onun militan bir halk biçiminde sahip olduğu güçtür. Eskişi gibi artık PKK’nin halk desteğinin kesilmesi gibi düşman yönelimleri, bugün yerini artık PKK’nin bizzat kendisi durumuna gelmiş halk hareketlerinin gerçekleşmesinin yollarını kapatmak olarak değiştirmiştir. Üstelik ’98 Newroz’da ortaya çıkan, bir halk hareketinin olası gerçekleşme biçimlerinin kendisi de değildir, sadece ilk dalgasıdır veya gelecekteki hareketlenmelerin bir habercisidir.

1998 baharı, her yönüyle bir Kürt ve PKK baharıdır ve bunu kimsenin inkar edecek gücü yoktur. Partimizi ve onun şahsında Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesini kuşatmaya almak için bütün gücünü harekete geçiren emperyalist sömürgecilik, birdenbire kendisini halkların kuşatması altında bulmuştur. Ortadoğu ve çevresindeki bütün devrimci gelişmeler, giderek tek bir eksen çevresinde, partimizin mücadelesi çerçevesinde bir eksene oturmaktadır. Bunun önüne geçmek için de, hiçbir emperyalist sömürgeci odağın verili gücü bulunmamaktadır.

Kamu emekçileri ve özel savaş

Günlerdir onbinlerce kamu emekçisi ayakta. Sahte sendika yasasına karşı gerçek anlamda grevli-toplu sözleşmeli sendika hakkı için kamu emekçileri direniyor. Kamu emekçileri yürüyor, yeri geldiğinde oturuyor, alanları işgal ediyor, iş bırakıyor, olabildiğince sesini yükseltiyor... Bugün yıllardır yürüttükleri sendikal hak mücadelelerini yeni bir kerteye getirmiş bulunuyorlar.

Özel savaş karargahı da boş durmuyor. Kamu emekçilerine karşı beslediği kinini, öfkesini olanca vahşetiyle kusuyor. Yürüyen emekçileri copluyor, köpekleri üzerlerine salıyor. Kızılay Meydanı’nı dolduran binlerce emekçinin üzerine biber gazlarını atıyor, tonlara su fırlatıyor. Yani hakları için ayağa kalkan emekçileri ezmek, dağıtmak, sindirmek ve pasifize etmek için her türlü baskı ve zulüm yöntemini kullanmakta geri durmuyor.

Böyle davranması nedensiz değildir. Faşizm, sesten ve ışıktan korkar. Muhalefeti sevmeyi. İster ki, her taraf süt liman olsun, sessizlik egemen olsun, tek bir aykırı ses çıkmasın; faşizmin borusu engelsiz olsun, geniş yığınlar mutlak itaat etsin! Bu nedenle sahte sendika yasa tasarısını

meclise sundular. Bu yasa ile emekçilerin yıllardır dişte diş, binbir emek ve acıyla kazandıkları hakları, mevzileri ortadan kaldırmak, eli kolu bağlı göstermelik bir sendikal yapı yaratmak istiyorlar. Bu yasa ile emekçileri hizaya getirmek, fiili olarak kurulan sendikaların içini boşaltmak amacındadırlar. Kamu emekçileri ise, özel savaş kurmaylığının bu amacını çok iyi biliyor ve o nedenle sendikal mevzilerini korumak ve bunu grevli toplu sözleşmeli sendikal haklarla taçlandırmak istiyorlar.

Kamu emekçileri özel savaş zulmünü çok yakından ve bizzat yaşayarak gördüler. Sömürgeci devleti daha iyi tanıdılar. Onlar için devlet, Kızılay’da üzerlerine atılan biber bombasıdır, tepelerine inen coplar, üstlerine sürülen panzerlerdir. İyi kuşkusuz Kızılay’da karşı karşıya kaldıkları vahşet tablosunu birkaç polis şefinin tutumu ile, hatta salt hükümetin tavrıyla açıklamayacak kadar politik bilinç sahibidirler. Aslında Kürdün tepesinde patlatılan bombalarla Kızılay’da emekçilerin üzerine atılan biber bombaları aynı anlayışın, aynı halk düşmanı çizginin ürünleridir. Halkımıza soykırımı dayatan resmi ideoloji, emekçilere vahşi bir zulmü öngörüyor.

Bu noktada özel savaşın, resmi ideoloji ve resmi siyasetin halklarımız açısından hangi anlama geldiği çok net görülmelidir. Kürt halkı Kızılay’ı çok iyi anlıyor. Yerle edilen Lice’nin küçük bir yansıması olduğunu biliyor. Bu şaşmaz bağlantıyı etinde ke miğinde hissediyor. Acaba kamu emekçisi de bu özel savaşçı devlet gerçeğini yeterince biliyor mu? Bu sorunun yanıtı tartışılır. Önemli çoğunluk için özel savaş ile Ki-

zılay bağlantısı yeterince kavranmış değil. Aslında Susurluk vakası bu bağlantının çok çarpıcı bir göstergesidir. Lice’yi yerle bir eden bombalar, Kızılay’da gözleri körelten biber bombası, Susurluk’ta kamyonu değil, PKK’ye çarpan devlet gerçeğinin bir-biriyle bağlantılı ve birbirini bütünleyen iki yüzüdür. Bu gerçeklik kavranmadan emekçilere dayatılan baskılar, emekçilere giydirilmek istenen deli gömleği parçalanamaz.

Kürt emekçileri bu devlet ve özel savaş gerçeğini çok iyi biliyor, günlük olarak yaşıyor. O nedenle kendi sendikal hak mücadelelerini ulusal kimlik mücadeleleriyle birleştiriyor. Bu noktada Türkiye emekçileriyle en geniş güç ve eylem birlikteliğini gerçekleştirmeyi vazgeçilmez bir gereklilik olarak görüyor. Kürt emekçileri kendilerini hiçbir zaman dar bir ulusallığa hapsedmeyi düşünmediler. Birliği, birlikte mücadeleyi esas aldılar. Çoğu platformda dışılanma eğilimi ve eylemleriyle karşı karşıya kalmalarına rağmen bu birlikçi tutumlarında ısrar ettiler. Bu son direnişler dalgasında da en etkin bir biçimde yerlerini aldılar.

Elbette Türkiye emekçileri, bu tutumdan gerekli dersleri çıkarmak durumundadırlar. Devlet ve özel savaş gerçeği, zaten, Türkiye emekçilerine kendi mücadelelerini Kürt halkının özgürlük, mücadelesiyle birleştirmelerini dayatıyor. Kürt halkı üzerinde geliştirilen soykırımcı özel savaşta karşı çıkılmadan en sıradan bir sendikal hakkın bile kazanılmayacağı sayısız kez kanıtlanmıştır. Dolayısıyla kamu emekçileri artık hangi gerçeklik zemininde demokratik sendikal mücadele verdiklerini, bunun gerekliliklerinin ne olduğunu bilmek ve bilinçle hareket etmek zorundadır-

lar. Yoksa hedeflenen başarıyı yakalamak mümkün değildir. Özel savaşa karşı tavır ve Kürt halkıyla birlikte mücadele zorunluluğu kavranmadan Türkiye’de hiçbir siyasal ve demokratik mücadele başarılı olamaz. Kamu emekçilerinin direnişlerinin eksik olan en temel nokta burasıdır. Bu zaaf aşıldığında özel savaşın bu direnişler karşısında dayanması çok güçtür.

Kamu emekçileri direniyor. Bu direnişler kamuoyunda yankı yaratıyor, gündemi etkiliyor. Ancak istenilen sonucu doğurmuyor. Bunun elbette birçok nedeni var. En önemli nedeni yukarıda vurguladığımız özel savaş karşı tavır ve Kürt halkının mücadelesiyile yeterince birleşmeme zaafıdır.

Kamu emekçileri öncülük sorununu yakıcı bir tarzda yaşıyorlar. Burada iki tür öncülük sorunu karşımıza çıkıyor. Bir: Siyasal öncülük. İki: Sendikal öncülük. Ortada bir sendikal yönetim var. Ancak bütün sendikal yapıyı, emekçilerin tümünü kucaklamaktan, doğru, tutarlı ve kararlı bir çizgide yürütmekten acizdir. Varolan sendikal öncülükte sağ ve reformist eğilimler daha baskındır. Dolayısıyla tabandaki radikalizmi doğru bir çizgide akıtacak yerde, bu radikalizmi frenleme, barajlama işlevini görüyor. Bu, kamu emekçilerinin sendikal ve demokratik hareketi için çok önemli bir handikaptır. Son eylemlilikte de bu durum ortaya çıktı.

Siyasal öncülüktен yoksunluk ise yukarıda dile getirmeye çalıştığımız gibi genelde Türkiye toplumsal muhalefetinin en temel zaafıdır. Bu zaaf her toplumsal eylemlilik sürecinde yakıcı bir tarzda karşımıza çıkıyor. Siyasal önderlik adına yola çıkan güçler çok parçalı ve birlik kurma, güçlerini birleştir-

me eğiliminde ve kararında görünmüyorlar. Dar mülkiyetçi, “*az olsun benim olsun*” so-rumsuzluğu birlik kültürünün değil, dar grupçuluk kültürünün derinleştiriyor. Yakın gelecekte de bu parçalanmışlığın aşılması, toplumsal muhalefetin öncülük sorununun çözümü pek ufukta gözüküyor.

Parçalılık sadece siyasal grup ve partiler cephesinde yaşanmıyor; toplumsal muhalefetin her düzeyinde bu duruma rastlamak mümkündür. Kamu emekçileri bir kuldarda yürüyor, öğrenciler başka bir mecrada akiyor. İşçiler ise şu aşamada suskun kalmayı yeğliyor. Siyasal gruplar ise bu parçalanmışlığı daha da derinleştiriyor. Pek i özel savaşın çok kapsamlı ve sistemli saldırıları karşısında böyle bölük pörçük, dağınık, aynı mecrada akmayan, siyasal bir öncülüktен ve çizgiden yoksun toplumsal muhalefet dinamiklerinin başarma, gelişmeleri kendi lehine çevirme şansları olabilir mi? Elbette olamaz, olmuyor. Dolayısıyla özel savaş rejimi bütün topluma deli gömleğini giydirme, tektipleştirme ve sindirme politikalarında vazgeçmiyor; fırsat buldukça saldırıyor.

Aslında az direnilmiyor değil, çoğu kez dişte diş, ölümüne diriliyor. Ancak belirttiğimiz zaafardan, yanılıglardan dolayı bu küçük direniş dereleri, derecikleri tek bir nehirden bireştirilemiyor ve dolayısıyla özel savaş rejimi karşısında güçlü bir siyasal ve toplumsal güç olarak dikilemiyor.

Bu direniş deneyimlerinde dersler çıkarmak ve emekçilerin, halkların birleşik direniş gücünü daha güçlü bir biçimde özel savaş rejiminin karşısına dikmek, işte bir an önce yapılması gereken budur.

Partimize ve mücadelemize dayatılan en kapsamlı, en uzun süreli ve değerlerinin toplamı düzeyinde olan en son provokasyon eğilimi, işbirlikçi çete diye tanımladığımız eğilim, Zeki'nin parti saflarından kovulması ve kendisinin de düşmana gitmesiyle açık ihanet noktasına varmıştır

Tilkinin dönüp geleceği yer kürkçü dükkanıdır misali düşman alayışların, eğilimlerin TC'de yabancı egemenlikler, Türk özel savaşından kaynaklanan, onunla bütünleşen veya ona uşaklık noktasına varan duygu, düşünce, ruh ve anlayış biçimlerinin terbiye edilmedikleri, değiştirilmedikleri, ulusal, devrimci çizgi ve dönüşüme uğratılmadıkları sürece varacakları nokta yine düşman olacaktır. Bu gerçek, partinin bütün eğitici, değiştirici, dönüştürücü, düşünsel ve pratik çabalarına, tanıdığı imkan, gösterdiği sabır ve iyiniyetli yaklaşımına rağmen bir kez daha kanıtlanmıştır.

Parti tarihimizde çeşitli dönemlerin özellikleri ile bağlı olan tasfiyeci-provokasyon eğilimleri ortaya çıkmıştır. Bunlar doğrudan düşmanla bağlantısına bakmaksızın esas itibarıyla düşmanın ruh ve düşüncesinden kaynaklanan, partimizin o dönemde gelişimini durdurmak ve giderek dağılmasına, düşmana karşı direniş gücü olmaktan çıkıp düşmana hizmet eden güç haline getirilmesini amaçlayan hareketlerdir. Bunları Parti Önderliğimiz dönemlerin özelliklerine göre şimdiye kadar çokça ve kapsamlı bir biçimde değirlendirip parti edebiyatına maletmiştir. Bu eğilimler hem ortaya çıktıkları dönemde, hem de sonrasında bu biçimde kapsamlı değerlendirmelere tabi tutulmuşlardır.

Semir provokasyonu tamamen Kürdistan ve Türkiye üzerinden, bölge halklarına karşı geliştirilen, emperyalizme bağlı olarak 12 Eylül tarafından partimize içten dayatılan bir provokasyondur. Oldukça bilinçli, koşulları iyi değerlendirerek, kendini hazırlamıştı. 12 Eylül'ün her türlü devrimci-yurtsever gelişmeyi ezme-ye çalıştığı, halkı bütünüyle ağır baskı altında sindirdiği, devrimci-yurtsever örgütlenmeleri parçalamak, bütün devrimcileri çok ağır baskılar altında katliama uğratmak istediği ve bunu en ileri düzeyde yaptığı bir dönemde ortaya çıkmıştır. Böyle ağır baskı döneminin devrimci militanlar ve örgütler üzerinde yarattığı zorluğa arkasına alan, yine ortaya çıkan her türlü yılgınlığı, umutsuzluğu, bireysel yaşamı, düzene giden düşünce ve davranışları öne çıkarıp kullanmak istemiştir. Güç dayanağı ortaya çıktığı koşullarla ve temel aldığı özellikler bakımından, bu provokasyon gerçekten de dıştan, 12 Eylül'ün dayattığı baskılardan kat be kat ileri düzeyde bir tehlike arz ediyordu.

Parti 12 Eylül'e karşı taktik üretmede, hareket etmede, kendisini toparlamada, tüm engellemelere rağmen fazla zorlanmadı. Esas olarak içten dayatılan bu provokasyon, partiyi zorlayarak onun örgütlenmesine, genel gelişmeye en çok zarar veren bir girişim olmuştur. 12 Eylül rejimine karşı geliştirilen devrimci eylemin zayıf kalmasında, 15 Ağustos çıkışının gecikmeli, oldukça parti taktiği ve tarzına göre zayıf bir konomda gerçekleştirilmesinde bu eğilimin partiye karşı yürüttüğü mücadelenin rolü vardır. Bunun partimiz-

de yarattığı dalgalanma, parti militanlarında yarattığı olumsuz etkiler, böyle bir eğilimin sonucunda yaşanmıştır.

Gerillanın gelişim sürecinde, III. Kongre sonrası geliştirilmeye çalışı-

sından sonra, özellikle '92'lerden itibaren partimizin ortaya çıkardığı devrimci yükseliş içerisinde büyük ordulaşma ve askeri alanda önemli başarıları yaratmayı önleyen, ordulaşmayı bozan, muhtemel subjektif

mücadelesine ve halk iktidarlaşmasına yürümesini önledi, boşa çıkardı, imkanları heder etti, onların doğru yolda kullanılmasını önledi; daha sonra imkanların azalmasını ve düşman baskısı altında ortaya çıkan zor-

manla uzlaşma, birleşme, ona işbirlikçilik yapma çizgisini aşmamış, bunu esas almıştır.

Askeri bakımdan halk savaşı düşüncesine stratejik olarak karşı bir çete mücadelesi ve şiddeti sadece işbirlikçi siyaseti hayata geçirmede kullanmak isteyen, bu nedenle komutanlaşmaya, ordulaşmaya, askerileşmeye, örgütlemeye karşı çıkan, bunları bozan bir eğilimdir. Bu

özellikleriyle büyük bir muğlaklığı, savaş çizgisinde belirsizliği, düşman karşısında partinin yarattığı gücün ve savaşın durdurulmasını, önlenmesini ortaya çıkarmıştır. Gücü savaşa göre düzenlemeyerek veya çok ileri gücü çok basit eylemlerde kullanarak ağır kayıplara yol açmış, ordunun büyütülmesini ve orduya savaşçı alınmasını önleyerek, bunları karar haline getirerek, bütün alanlara dayatmıştır.

Ortaya çıkan gelişmeler temelinde baştan beri parti örgütüne, kolektivizmine katılmayarak, ayrıksı durup bütünüyle parti üzerinde tahakküm kurmayı, parti örgütüyle, merkeziyle çelişkili, karşıtı olup, giderek V. Kongre sonrasında itibaren parti merkezini tümüyle dıştalayıp partinin tümünü hakimiyetine alıp, Parti Önderliği'ni de yalancı bir söylemle tanrısalılaştırarak, partiyi, ideolojiyi işbirlikçi çizgiye çekerek düşmana teslim olmuş bir noktaya götürmek istemiştir.

Bu eğilimin verdiği en büyük zarar, yürüttüğü kadro ve savaşçı katliamıdır. Ruh ve düşünce olarak, fiili ve fiziki olarak büyük bir bozulmaya, parçalanmaya, dağılmaya yol açmıştır. Yaşamda kaba şiddetle sonuç alamayacağını anlayınca, sömürgecilerin yapmak istediği gibi parti içinde geliştirilmek istenen ince yöntemlerle yaşamı bozmuş, muğlaklaştırıcı bir tarzın sahibi olmuştur. Hangi alana gitmişse orada parti değerlerini ve ilkelerini hiçe saymış, bugün gıdasını düşmandan aldığı iyice anlaşılan, kendine özgü yönelimlerin içine girmiştir.

Parti Önderliği'nin savaşa, yaşama, kadına yaklaşımını tersinden uygulamıştır. Bu yönüyle Parti Önderliği'ni boşa çıkartmak istemiştir. Bunu yaparken önünde engel teşkil edebilecek durumda olan parti kadrolarına komploya kadar varan tuhumlar içinde olmuş, hatta imha etmekten dahi çekinmeden tasfiyeye yönelmiştir.

Yaşamı bozarken yarattığı muğlak ortamda kadını kullanmıştır.

Devrimin özgür kadını yerine, kadını erkeğin hizmetinde köle du-

lukları arkasına alarak, bu sefer de umutsuzluğu, inançsızlığı parti ve ordu ortamında yayarak, partinin savaş çizgisini dejene ederek, doğru savaş çizgisinden uzaklaştırmaya çalıştı. Varolan daralma ve zorluklar ortamında bunları öne çıkararak, “bu iş olmaz”, “zafer olmaz, başarı olmaz” yaklaşımlarını geliştirip bunu gizli-açık değişik biçimlerde parti-ordu saflarına yayarak, düşmanın topyekün savaş çizgisine ve onun taktiksel yaklaşımına uygun olarak devrim gücünü, parti-ordu güçlerimizi marjinalleştirmeye ve daraltmaya çalışarak, giderek umutsuzluğa sokup başarılı bir eylemi geliştiremeyen bir güç durumuna getirerek, yozlaşmış düşmana yem olmasını sağlatmak isteyen bir gelişme izledi. Pratiği, gelişimi böyledir. Bu anlamda düşmanın dayattığı topyekün savaşla paralel, onun uzantısı biçiminde içten dayatılan, onun taktiklerine uygun, hedefine bağlı mücadele yürüten bir eğilim olarak ortaya çıktı. Bu, bugün çok net olarak görüldü.

Bu eğilimin özellikleri; ruhsal, düşünsel ve örgütsel bakımdan ayrı duruş ifade etmiştir. Her zaman en ileri düzeyde bir bencilliği, bireyciliği ve özerkliği temsil etmiştir. Ruhsal bakımdan partiyle bütünleşmeyen, ideolojik olarak özümsemeyen, öğrenmeyen, önemsemeyen, hatta ideolojiye karşı güvensizliği, ideolojik gelişmeye karşı ideolojiszleşmeyi vermeye çalışan, açık ve gizli çok değişik yöntemlerle ideolojik karşıtlığı, düşmanlığı yapan bir özelliği vardır.

Kişilik bakımından, hiçbir bakımdan bağımsız ve özgür bir anlayışla ruh haline, düşünceye ulaşmamıştır. Kişilikte böyle genel eğilim olarak ulusal-toplumsal gelişmeyi de reddetmiştir. Eşitlik, adalet, demokrasi anlamında partinin tamamen ideolojik özüne terstir. Eşitliğe karşı üstün olmayı, en ileri düzeyde bencilliği, adalet karşısında ayrıcalıklığı, demokrasi karşısında ayrı durma ve tahakküm etmeyi, diktatörlüğü temsil

“Ruhsal, düşünsel ve örgütsel bakımdan ayrı duruş ifade etmiştir. Her zaman en ileri düzeyde bir bencilliği, bireyciliği ve özerkliği temsil etmiştir. Ruhsal bakımdan partiyle bütünleşmeyen, ideolojik olarak özümsemeyen, öğrenmeyen, önemsemeyen, hatta ideolojiye karşı güvensizliği, ideolojik gelişmeye karşı ideolojiszleşmeyi vermeye çalışan, açık ve gizli çok değişik yöntemlerle ideolojik karşıtlığı, düşmanlığı yapan bir özelliği vardır.”

etmiştir.

Örgütsel anlamda örgütlememenin, örgüt disiplinine girmemenin, parti kolektivizmine katılmamanın kendisi olmuştur. Siyasi anlamda partinin siyasi hedeflerini kabullenmeyen, tamamen düşmana yaranmayı esas alan bu işbirlikçi eğilim, geleneksel Kürt egemen sınıfının düş-

“Bu eğilimin de diğer provokasyonlara bağlı uzun bir tarihçesi vardır. Kendisi de 15 Ağustos sonrası partinin gerillasal gelişimini boşa çıkartmaya çalışan provokasyonlarla bağlantılıdır. Devrimci görevlerin, parti çizgisinde komutanlaşma, ordulaşma ve savaşmadaki zayıflıklarından yararlanma temelinde ortaya çıkan, gerillada yaratılmak istenen bozulmayla başlayan on yılı aşan bir tarihi vardır.”

lan hamleye karşı da bir provokasyon ortaya çıkmıştır. Bu, daha çok Avrupa'da boyvermiştir. Fatma ve Avukat'ın içinde yer aldığı bu eğilim, gerillanın gelişim zorluklarına, Kürdistan ortamında gerillayı, modern, bir düzenli orduyu, askeri yaşamı ve savaş tarzını geliştirmenin zorluklarına dayanan, bunları ardına alan, bu konuda militan kadroların zorluklarını, zayıflıklarını kullanarak gerillayı boşa çıkartmak isteyen bir provokasyondur. Özellikle sağlıklı bir çıkışın zayıf kaldığı, gerilla deneyiminin, tecrübesinin, mirasının olmadığı ortamda bu eğilim oldukça gelişme arz ediyordu. Esas itibarıyla gerillanın gelişim imkanlarının bertaraf edilmesi, gelişen gücünün boşa çıkartılması ve dejenere edilmesini içeriyordu.

Semir provokasyonu ülkeye dönüşü engellemek, gerillalaşmayı, doğru silahlı mücadeleye adım atmayı boşa çıkartmak isterken, bu eğilim de ilk adımı atılmış mücadelenin doğru gerilla çizgisinde yürümesini engellemek, onu yozlaştırmak istiyordu. Bu nedenle gerillasal gelişimi boşa çıkartan, onu bozan her türlü eğilim ve birlik, bütün gerillanın yozlaşması anlamına gelen asi-avare çete eğiliminin bir parçası, onunla belli bir bütünlük içinde olma durumu vardı.

Parti Önderliği'nin çok kapsamlı çalışmalarıyla bu eğilimi boşa çıkarıp gerillasal gelişimin Kürdistan'ın her tarafına yayıldığı süreçte, bu sefer de Şener provokasyonu yaratılmış ve cezaevine dayalı olarak geliştirilmek istenmiştir. Birincisi yurtdışına çıkışa, ikincisi Avrupa'ya, üçüncüsü böylece cezaevine, cezaevi direnişçiliğine dayalı olarak geliştirilmek isteniyordu. Öncekilerden çıkan tecrübeyle düşmanı askeri olarak yenme ve büyük bir ordu ve savaş gücü haline gelmenin yollarının açıldığı bir süreçte, partiyi ve mücadeleyi düşmanla işbirliğine götürmek isteyen, gerillanın yayılmasını ve ordulaşmayı, savaşın daha da büyümesini durdurmak, siyasi çalışma adı altında düşmana peşkeş çekmek isteyen bir eğilimdi. Uzun süreli bir direnişle yaratılmış olan büyük devrimsel atılımı daha ilk gününde durdurmak istiyordu. Bu, oldukça örgütlenmiş, bir savaşçı idare etmede ve etkilemede yetkinleşmiş, arkasına da çok güçlü olan PKK'nin temel kaynaklarından zindan direnişçiliğini alan bir provokasyondur.

Parti bunu da büyük bir savaşımın boşa çıkardığı. Bunun boşa çıkarılma-

yönleri olan bir provokasyon, işbirlikçi-çete eğilimi partimize dayatıldı. Bu, bugüne kadar gelişmeleri en çok zayıflatarak, hatta önleyerek büyük zararlar veren bir eğilimdi. Parti tarihimiz içinde ortaya çıkan provokasyonlar zincirinin en son halkası, hepsinin toplamı olan bir düşman anlayıştıydı. Gelişim ve kullandığı yöntemler olarak hepsinin toplamıydı. Verdiği zararlar ve uzun süreli savaşımın bakımından böyle bir özelliğe sahip bulunuyordu. Büyük ve zorlu bir direniş sonucunda ortaya çıkan devrimci yükseliş döneminde halkın büyük devrimci atılım sürecinin kurumlaşmasını önleyerek, savaşta muğlaklık yaratarak, özellikle komuta tarzının yozlaşmasını, bozulmasını gerçekleştirerek boşa çıkaran eğilim olmuştur. Bu anlamda Parti Önderliğimizin “kazandığımız devrimi bize kaybettirdiler” biçimindeki belirlemesinde kaybettirmeyi sağlayan temel eğilimdir. Günümüze kadar da halen çok büyük sorunlar olarak tartıştığımız kadronun, komutanın, savaşçının partileşimde yaşadığı zayıflıkların, parti içi ortamda yaratılan olumsuzlukların temelinde bu eğilimin izleri vardır.

Bu eğilimin de diğer provokasyonlara bağlı uzun bir tarihçesi vardır. Kendisi de 15 Ağustos sonrası partinin gerillasal gelişimini boşa çıkartmaya çalışan provokasyonlarla bağlantılıdır. Devrimci görevlerin, parti çizgisinde komutanlaşma, ordulaşma ve savaşmadaki zayıflıklarından yararlanma temelinde ortaya çıkan, gerillada yaratılmak istenen bozulmayla başlayan on yılı aşan bir tarihi vardır. Partiyi bu kadar süreyi bulan bir dayatmayı ifade ediyor. Gerilla direniş döneminde asi-avare çetecilik olarak parti güçlerini bu devrimci savaştan alıko-

yan, halka karşı büyük bir katliamcı güç olarak davranıp halkın çeteleşmesine yol açan, partiyle bütünleşmesini engelleyen, yine gerilla içinde komplocu yaklaşımlarıyla katılımı önleyen, bu kadro ve savaşçı kıyımını gerçekleştiren bu eğilim partiye büyük zararlar vermiştir. Partimizin dörtlü çete diye tanımladığı çetecilik bu dönemde ortaya çıktı. Bu çetenin dördüncü elemanının '90 sonrasında bu eğilime vermiş olduğu biçim ise işbirlikçi-çete çizgisi oldu.

Devrimci direniş döneminde özellikle bu gelişmenin büyük bir halk ordulaşmasına, halk ayaklanmasına,

İşbirlikçi çete çizgisine karşı doğru partileşmeyi ve zafer yolunda ilerleyen devrimci mücadeleyi yükseltelim!

ARGK Anakarargah Komutanlığı

onunla çelişen, partiyi her açıdan zor duruma sokan, prestijini sarsan, anti-propagandaya malzeme yaratan pratiklerin sahibi olmuştur. Bir kadro, komuta katliamının pratiğini yürütmüştür. Tutumu ve davranışlarıyla bizzat yönetim anlamında çok olumsuz sonuçlar ortaya çıkarmıştır. Bunun dışında, bundan da öteye ruhsal, düşünsel olarak aslında kadronun, komutanın bağımsız, özgür, iş yapmaya muktedir, kendine güvenir ruhunu ve düşüncesini ortadan kaldırmak, herkesi suçlayıp, suçlu gösterip kendi özüne karşı suçlu hale getirerek, kadro ve savaşçı kişiliğini hiçleştirmek, bağımsız, başarılı iş yapma yeteneklerini öldürmek istemiş, böylece kadro ve savaşçı kıyımını gerçekleştirmiştir.

Bu çerçevede parti, ordu örgütlenmesine verdiği çok büyük zararlar olmuştur. İşbirlikçi egemen sınıf eğilimine paralel olarak, özellikle '95'te bu eğilimin TC'yle ittifak halinde geliştirmek istedikleri Kürdistan komplosuna paralel olarak, partiyi buna karşı direnemez hale getirmek için, büyük bir aktiviteyle parti ve orduyu egemenlik altına alıp işbirlikçi pratiğe götürmek istemiştir. Bu, '95'ten beri işbirlikçi çevrelerin geliştirdiği ulusal kurtuluş mücadelesine karşı komplo özelliğini taşıyan eğilimle-

re paraleldir. Bu aktiviteye girerek, '97'de TC'yle birlikte bir ihanet savışı haline gelen işbirlikçi çevrelerin yürüttüğü savaşa paralel olarak, partiye karşı her türlü dayatmayı sürdürmüş; partinin bütün imkanlarını, olumlu ve kazanımcı yaklaşımlarını bir tarafa iterek, bu çizginin bir gereği olarak sömürgeci TC ile, siyonizmle, emperyalizmle bütünleşmeye, birleşmeye gitmiştir. Bu, gayet açık bir durumdur. Bu, partimizin yürüttüğü ulusal kurtuluş savaşı karşısında emperyalizmin, sömürgeciliğin ve ihanetçiliğin aldığı tutuma, oluşturduğu ortak cepheye uygun bir tutumdur ve onlara bağlıdır. Şimdi açık bir biçimde onlarla birleşme somut bir duruma gelmiştir. Şimdiye kadar varolan içten dayatmanın parti içinde yaşama şansını bulamaması ve çizgi sahibinin partiden kovulması sonucunda düşmana, ait olduğu yere gitmesinin ve onunla bütünleşmesinin anlaşılmayacak, yadırganacak bir yanı yoktur.

Bu işbirlikçi-çete çizgisi diğer provokasyonlar gibi daha şimdiden Parti Önderliğimiz tarafından kapsamlı değerlendirmelere tabi tutulmuş ve çözümlenmiştir. '96'dan beri partimizin çeşitli organlarında değerlendirilmiş, çeşitli toplantılarında tartışılmış, en son bu kış boyu değişik alanlarda yapılan toplantılarla bu

işbirlikçi-çete eğiliminin özellikleri irdelenerek mahkum edilmiştir.

Bu anlamda parti, ordu yapımız nezdinde bu çizgi deşifre ve teşhir edilmiş, özellikleri bilince çıkarılmıştır. Buna karşı donanım sağlanmışır.

Bütün bunlardan çıkan sonuç; parti çizgisinde terbiye edilmeyen duygular, düşünceler, ruh halleri, parti yaşamıyla bütünleşmeyen tutum ve davranışlar, parti ahlakıyla bir olmayan anlayış ve davranışlar partiden kopmaya, giderek düşmanla birleşmeye mahkumdur.

Partide partileşmeyen, partiyle bütünleşmek için büyük çabaya yönelmeyen, kendini değiştirmeyi esas almayan, değişime inanmayan, bunun doğru yolunu-yöntemini bulmayan ve partide ayrıksı durmayı öngören düşünce, tutum ve davranışlar giderek partiden kopmaya götürür.

Bu anlamda partimizin değişim anlayışı her türlü düşünce, davranış ve ruh halinde dönüşümü öngören çabalarını inkar eden, düşmandan ve düşmana teslim olmuş toplumdaki özellikleri partiyi dayatan, parti çizgisinden bağımsız veya özerk hareket etmeyi esas alan bir kişilik şekillenmesini öngören tipin sonuçta gideceği yer düşman olacaktır. Bu anlamda partimizin öngördüğü değişim ve dönüşüm devrimci militan gelişmenin esasıdır, tek doğ-

ru yoldur.

Partimizin şimdiye kadar yürüttüğü mücadelede sağladığı başarılar, ortaya çıkardığı sayısız kahramanlıklar, son onbeş-yirmi yıllık sürede zindanda, dağda, yurtdışında sergilediği militanlıklar, en geri durumdan ve en gerici sınıftan nasıl devrimci, sosyalist militanlar, savaşçılar yaratılacağını kanıtlamıştır. PKK gerçeği esas olarak böyle bir gelişmedir ve bunun kanıtlanmasıdır.

Bunun yanında, bununla uyumlu olmayan, buna inanmayan, böyle bir çizgiye girmeyen, basit egoizmiyle ve bu temelden kaynaklanan düşkün, kendini yaşama durumlarıyla dolu olan kişiliklerin, bunda ısrar eden tutumların eninde sonunda düşmana gidip ihanet kişiliği haline geleceği açıktır.

Bu anlamda hepimizin, bütün birliklerimizin, komutan ve savaşçı yapımızın bu çerçevede çıkaracakları önemli dersler vardır: Bir kez daha parti gerçekliğimizi, onun geliştiriciliğini ve dönüştürücülüğünü görmek, özümsemek ve böyle bir tarza ulaşmak ve ders çıkarmak durumundayız. Ondan intikam alırcasına partimizin '98'e yönelik öngördüğü yüksek düzeyde partileşme, ordulaşma, askerileşme, bu çerçevede Ortadoğu'da yürüttüğümüz özgün mücadeledenin, partinin sağlam militanı haline kendimizi getirme görevimiz

vardır. Bunu yapma imkanlarımız her zamankinden daha çok ortaya çıkmıştır. Böyle bir çizgiyi bütünüyle mahkum ederken, buna karşı olmanın, ondan intikam almanın, ona darbe vurmanın en önemli yolu, kendinde böyle bir gelişme yaratmaktır. Bunu yaratanlar partinin seçkin militanı, komutanı olurlar. Bunu yaratan birlikler '98'i kazanırlar.

Bu temelde gelişen parti, önderlik çizgisinde, denetiminde her türlü zorluğu yener. Her türlü provokasyona karşı kendi iç birliğini, bütünlüğünü, örgütlülüğünü koruyup geliştiren ve yıkılmadan her zaman zafer üzerine zafer kazanan bir parti olur.

İşbirlikçi-çete çizgisinin her türlü beklentisine karşı mücadeleyi, kendimizi yenilmez militanlar haline getirerek verelim!

İşbirlikçi-çeteciliği geliştirdiğimiz ordulaşma ve yükselteceğimiz devrimci savaş içinde boğalım!

— Yaşasın Başkan Apo önderliğinde zaferler kazanan PKK!
— Yaşasın zafer çizgisinde yürüyen devrimci savaşımız!
— Kahrolsun her türlü işbirlikçilik ve ihanet!

22 Mart 1998

ARGK Anakarargah Komutanlığı

Savaşın Kürdistan halkına!

Özgürlük bayramınız; Newroz kutlu olsun!

Savaşın bir güç olarak 1998 Newroz'una büyük mesafeler katederek ulaşmış bulunuyoruz. Halk olarak dünyada, özgürlüğün sembolü Newroz'un, Kürt mücadelesinde her bakımdan gerçek anlamına kavuştuğunu görüyoruz. Newroz'u Çağdaş Kawa Mazlum ve Agitlerin günü, Ulusal Kahramanlık Günü, Ulusal Kurtuluş Cephemiz ERNK'nin kuruluş günü, gerçek bir ulusal birlik ve mücadele bayramı olarak yaşıyor ve kutluyoruz.

Yeni bir Newroz ve savaş yılı mücadelemiz açısından başarı, düşman açısından kaos ve çözümsüzlüktür. Newroz'u bu coşku ile yaşatırken, önemli yenilenme, gelişme ve yeni mevzilenmeler içine giriyoruz.

Ulusal kurtuluş mücadelemizin ulaştığı bu gelişme karşısında, emperyalizmin bölge gericiliğini ve İsrail siyonizmini ardına alan Türk devletinin, kapitalist güçlerin sermaye gücü ve teknolojiyle yaptıkları yardımlardan da faydalanmasına rağmen mücadelemizin gelişimi karşısında her alanda yaşadığı çözümsüzlüğü ve başarısızlığı daha da derinleşmiştir. ABD'nin Ortadoğu'da geliştirmeye çalıştığı "yeni dünya düzeni"nin tutmaması, her yönüyle savaşa bel bağlayan TC'nin bu kirli savaşta rolünü oynayamaması, islam dünyasından ve Avrupa kapısından atılmanın eşliğine gelmesi, bu krizi giderek daha da içinden çıkılmaz bir hale getirmiştir.

Bütün bu durumlarla birlikte ekonomik, siyasal, toplumsal ve askeri sorunların da ağırlaşarak yükselmesi, Türk sömürgeciliğini içinden çıkılmaz bir hale sokmuştur. Günden güne gelişen başarısızlığı devletin değişik kesimleri tarafından artık defalarca dile getirilmektedir. Milli Güvenlik Kurulu yeni kararlar alarak kendi çıkmazlıklarına yeni çözümler aramaktadır. Bir yandan partimize yeni saldırılar geliştirmek isterken, diğer yandan ilk etapta Kürdistan'ın değişik bölgelerinde geliştirdiği operasyonlarla özel savaşın ömrünün biraz daha uzatmayı amaçlamıştır. Kürdistan'da bugün TC özel-kirli savaşı belli za-yıflıklarını kapatmanın bir aracı olarak kullanmak istemektedir. Ancak yaşadığı za-yıflık ve çözümsüzlük karşısında başarıya

gitmesi mümkün değildir. 1997 yılında kaybeden TC, bu yılda daha çok kaybeden duruma düşmekten kurtulamayacak-

olarak hazır hale getirecektir.

Böyle bir savaşla birlikte, hedefimiz 1998 yılının halkımızın örgütlülüğü ve mü-

görevleri başarıyla yerine getirmek için her zamankinden daha güçlü, örgütlü ve hazırlıklıdır. 1997 final yılında düşmanı

da bir Türkiye devrimidir. Yaygınlaşan Kürdistan gerillası, oluşan bir Türkiye gerillasıdır. Partimiz kendini ve gerillayı bu temelde ele almakta, aynı zamanda Türkiye halkının araçları ve mücadelesi olarak da geliştirmektedir. Bu doğrultuda Türkiye'deki bütün halk güçleriyle Newroz'daki Türkiye mücadelesini her türlü birlik ve dayanışmayı yaratmak istemek-

1998 yılını mutlaka kazanacağız

“Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi her zamankinden daha çok bir bölge mücadelesi haline gelmiştir.”

tır.

Buna karşılık Kürdistan'ın Kuzey ve Güney parçalarında boyutlanan savaş ve Ortadoğu cephesinde keskinleşen siyasi ve askeri ortam, yeni bir gelişmeye daha neden olmuştur. Emperyalist ve siyonist içerikli bir sömürgeciliğe, Türk sömürgeciliği karşısındaki haklı direnişimiz, eksikliklerine rağmen her bakımdan mücadele gücünü ortaya koymuştur. Bu yönüyle bölge düzeyinde yaşanan gelişmeler, emperyalist ve sömürgeciler tarafından da saygın bölge halklarının kendilerini koruma ve bağımsızlıklarını savunma mücadelesinde, partimizin de Kürdistan'da yürüttüğü bağımsızlık savaşı ile daha şimdiden Ortadoğu'da, bölge halklarının ilerici, anti-emperyalist bir cepheleşmesinin önünü açarak, Ortadoğu'da saygınlığını ve itibarını genişletmiştir. Böyle kapsamlı bir savaş pratiğine sahip olan partimiz bunları değerlendirirken, önderlik çözümlemelerinden yola çıkarak önemli başarılarla imzasını atmaktadır.

Bu yeni savaş yılına böyle kapsamlı gelişmeler çerçevesinde girilmiştir. 1997 pratiğini ayrıntılı olarak çözümleyen parti ve ordu güçlerimiz, yenilenme temelinde Kürdistan'ın Kuzey ve Güney'in de savaşa karşı mevzilenmiştir. Bölgede gelişebilecek bir savaşa göre de hazırlıklarını yapmıştır. Parti Önderliği'nin "savaş da hazırız, barışa da" şiarıyla çalışmalarını yürüten partimiz; savaşı Kuzey'e ve Türkiye'ye yayarken, ihanette karşı Güney'i savaşa daha kapsamlı

cadelesi açısından daha seri gelişmelere sahne olacağı açıktır. 8 Mart'ta şehirlerde gelişen kitle eylemliliği daha şimdiden böyle bir sürecin başladığını ve yeni bir

serhildan sürecinin gelişmekte olduğunu göstermiştir. Bu temelde başta ulusal kurtuluş çalışmaları olmak üzere, halkımızın ulusal bilinçlenmesinin, örgütlenme ve savaşa birlikte partimizin iktidarlaşması yolunda, ulusal çalışmalarımızın önemli bir aşamaya geldiği belirtilebilir.

Yurtsever halkımız!

Partimiz ve ordumuz bütün üstlendiği

başarısız kılmayı bilmiş, büyük bir deneyimle önemli gelişmeleri ortaya çıkarmıştır. Yaşadığı tartışma ve diyalog süreciyle böyle büyük bir savaşın derslerini bilince çıkarmış, her türlü parti dışılığı ve işbirlikçi çete eğiliminin bütün özelliklerini ortaya koymuş; bunları mahkum ederek partileşme yolunda önemli bir gelişmeyi yaşamış, bu temelde önderlik perspektiflerini, örgütlülüğünü ve birliğini daha da geliştirmiştir. Geliştirici ve dönüştürücü olan partimiz, öncülük görevlerini daha etkili ve başarılı bir şekilde yerine getirecek gerillanın, doğru bir tarzda geliştireceği haklı savaşıyla daha etkili bir yıl yaşanacaktır.

Parti ve ordu güçlerimiz 1998 Newroz'una böyle girerken, halkımız her yıl olduğu gibi bu yıl da Newroz'u mücadelesinin gelişim düzeyine ve günün anlamına denk gelişen bir şekilde kullanarak, alanlara dökülerek, isyan ateşini körükleyerek, tam bir bayram ve savaş havasına dönüştürerek, düşmanın provokasyonuna alet olmadan, kendi inisiyatifinde kullanacaktır. TC'nin Newroz'u özünden boşaltarak hiçleştirme çabasına müsaade etmeyecektir.

Parti ve ordumuz kendini yenilemeyi daha da büyümüş bir parti ve orduyla, anlamlı ve daha özgür bir yaşamla ve mücadelesiyle sürdürecektir. Bu bütün halkımızın önündeki temel yurtseverlik görevidir. Partimiz özellikle ihaneti açığa çıkarıp mahkum ederek, gelinde olduğu gibi, Güney'de de, halkımıza doğru yurtsever yaşamın yolunu açıp somut olarak göstermiştir. Bu temelde Güneyli ve Kuzeyli bütün halkımızın 1998 Newroz'una, mücadeleye daha yoğun ve aktif katılmaya; gençlerimizi ARGK saflarında yer almaya, değişik kesimlerden işadamlarımızı, yurtsever örgütlülüklerini ve eylemlerini geliştirmeye çağırıyoruz.

Gelişen Kürdistan devrimi aynı zaman-

dedir. Türkiye'nin bütün halk güçlerini böyle bir ortak mücadelede, birlik ve dayanışmaya, kurtuluş mücadelesine ve onun geldiği noktaya çağırıyoruz.

Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi her zamankinden daha çok bir bölge mücadelesi haline gelmiştir. Partimiz öncülüğünde halkımızın yürüttüğü savaş, aynı zamanda bütün bölge halklarının, emperyalizme, Türk sömürgeciliğine ve bölge gericiliğine karşı savaşıdır. Halkımız büyük acılar ve fedakarlıklar pahasına bu savaşı özgüleriyle yürütmekte ve bölge halklarının kurtuluşu karşısındaki kararlılığını böyle yerine getirmektedir. Bu temelde bütün Ortadoğu halklarının ilerici güçlerini de, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi ve bunun yanındaki görev ve sorumluluklarını yerine getirmeye, Kürdistan halkının mücadelesiyle birleşerek, gericiliğe karşı kurtuluş savaşını daha aktif yürütmeye çağırılmaktadır. Aynı şekilde partimiz dünyanın bütün demokratik ve sosyalist güçlerini, emperyalizme ve siyonizme karşı yürüttüğü bu mücadeleyle daha şimdiden birlik ve dayanışma içinde olmalarını istemektedir.

Newroz, parti ve halk olarak ulusal bağımsızlık ve demokrasi uğrunda, özgürlük, eşitlik ve adalet uğrunda mücadele azmimizin yeniden ve daha yoğun yaşadığı gündür. Bu Newroz'da savaşın daha yakıcı geleceği ve halkımızın her zamankinden daha çok yürüyeceği azmiyle 1998 yılını mutlaka kazanacağız.

— Yaşasın Başkan Apo önderliğinde zafer kazanan PKK!
— Yaşasın ulusal kurtuluş örgütümüz ERNK ve halk kurtuluş ordumuz ARGK!
— Yaşasın Mazlum ve Agit yoldaşların yolunu tutan direniş şehitlerimiz!
— Yaşasın özgürlük bayramımız Newroz!
— Kahrolsun sömürgecilik ve ihanet!

21 Mart 1998

PKK-MK

İç savaşım ruhtaki savaştır

“Gerçekten insan olan insan, başka bir yanağa inmiş tokadı kendi yanağında hissetmelidir.”

A. Haydar Kaytan

● Baştarafı 1. sayfada

Uluslararası ve bölgesel planda bütün güçler bir bakıma bu sorunun çözümünü istemekte; ancak her gücün “*çözüm*”e yaklaşımı farklı olmaktadır. Bölge üzerinde sürüp giden çıkar çatışmaları bu sorunu ele alışı biçimine de yansımakta; çeşitli güçlerin birbirlerine yakınlaşmaları ya da uzaklaşmaları, bu sorun etrafında şekillenmektedir. Ortada bir çözüm planı ve çabası yokmuş gibi görünmesine rağmen, gerçekte gizli çözüm paketleri oluşturulmaya çalışılmakta ve her güç bu temelde ittifaklar geliştirme çabasına yönelmektedir.

Özellikle ABD emperyalizminin son süreçte bölge çapında içine girdiği hareketlilik ve yaptığı dev askeri yığınak, gerçekte bu sorunun kendisi açısından içerdiği tehdit ve tehlikeyi bertaraf etme hedefine yöneliktir. ABD'nin Ortadoğu politikası ve onun pratik uygulamalarının merkezinde Kürt sorunu ve PKK bulunmaktadır. Son Körfez krizinde Pentagon'un yapmaya çalıştığı şey, iddia edildiği gibi Bağdat rejiminin kimyasal silah stoklarını imha etmek değil, Kürdistan sorununun bağımsızlık ve özgürlük temelinde çözümü için mücadele eden PKK seçeneğini geriletmek ve buna bağlı olarak Kürt işbirlikçiliğine yaşam şansı kazandırmaktır. Bunun bir abartma olmadığı kesindir. Kendi içine kapanmış ve uluslararası ilişkilerde ciddi bir soyutlanmayı yaşayan Irak rejiminin bölge halklarını tehdit ettiğini iddia etmek gülünçtür. Kendi iç sorunlarıyla uğraşan zayıf düşmüş Irak rejimi ne böyle bir yönelim içine girmeyi düşünebilir, ne de buna gücü vardır.

TC'nin Güney Kürdistan'a karşı giriştiği 14 Mayıs saldırı ve işgal hareketini de bu çerçevede içinde ele alıp değerlendirmek gerekir. Bu hareketin en belirgin özelliği Güney'deki gerilla güçlerini geriletmek ve bu alandan sökül çıkarmak gibi bir hedefe yönelmesi değil, bunun da ötesinde ve esas olarak Kürdistan'da işbirlikçi seçeneğe soluk aldirmek ve güçlenmesini sağlamaktır. Bu hareketin daha öncekilerin tersine kalıcı bir hal almasının esas nedeni budur. Sözü edilen işgal hareketinin ardından, Güney'deki işbirlikçilik tümüyle TC'ye teslim olmuş, onun bir uzantısı haline gelmiştir. Güney'in KDP denetimindeki şehirlerinde TC ordusunun fiili hakimiyeti söz konusudur ve bu durum KDP'de en küçük bir rahatsızlık yaratmamıştır. KDP'nin, gerilla güçleri karşısında yaşadığı zorlanmayı aşmak üzere Türk ordusunu Güney'e müdahale için çağırıldığı bir ölçüde doğru olmasına rağmen, bu, kendi başına böyle bir işgal hareketi için yeterli bir neden olarak görülemez. Güney'deki gerilla varlığı işgal hareketi için esas olarak bir gerekçedir ve gerisinde TC'nin Kürt sorununa kendine özgü bir çözümün zeminini hazırlama amacı bulunmaktadır. Bir başka deyişle sorun sadece Güney'i değil, ondan daha fazla Kuzey'i ve bir bütün olarak Kürdistan'ı ve Kürt sorununu ilgilendirmektedir.

Kuşkusuz bu saldırganlığın hedefi Türkiye'nin iç ve dış güvenliğini korumak değildir. Yani sorun dar anlamda gerilla güçlerine karşı geniş kapsamlı bir saldırı eylemi olmanın ötesinde özelliklere sahiptir. Hem 14 Mayıs işgal hareketi öncesinde, hem de bu hareket sonrasında TC, ABD ve İsrail arasındaki ilişkilerin çok daha belirgin bir biçimde gelişip pekişmesi, Kürt sorununa yaklaşımda her üç gücün tam bir görüş birliği içinde bulunduğu ve ortak bir politik yaklaşımı benimseyip uygulamaya çalıştıklarına işaret etmektedir. Dolayısıyla bu işgal hareketinin ortak bir plan dahilinde hayata geçirildiğini söylemek yerinde bir tespit olacaktır. Burada ABD açısından, sorun, Kürdistan ulusal kurtuluş mü-

cadelesinin bölgedeki dengeleri büyük ölçüde değiştirecek bir düzeye ulaşmasını önlemek, statükoyu muhafaza etmek ve bölgede kendi konumunu sağlamlaştırarak stratejik çıkarlarını güvenceye almaktır. İsrail ise Arap güçlerince kendisine dayatılan kuşatma çemberini yarmak, TC ile ilişkilerinde Kürdistan'a açılarak Arap dünyasını arkadan hançerleme olanağı sağlayan bir mevzi kazanmak ve bölge politikalarının saptanmasında söz sahibi bir güç konumuna yükselmek istemektedir. Ulusal kurtuluş mücadelesinde PKK önderliğinin bu güçler için engel oluşturduğu ve bu yüzden bu önderliği devre dışı bırakarak ülkemizde bir işbirlikçi seçeneğin yaratılmasına katkıda bulunacakları bellidir. Her iki gücün bu yönelimleri TC'nin çıkarlarıyla uyum arz etmektedir.

Doğal olarak, faşist Türk rejiminin de bölge üzerinde hesapları vardır ve İç Asya'ya doğru yayılma emelleri gütmektedir. 12 Eylül askeri-faşist darbesiyle birlikte, Türkiye emperyalist bir eğilim içine girmiş; sosyalist sistemin çöküşünün ardından bu eğilim çok daha belirginlik kazanmıştır. Bu konuda yapılan hesapların gerçeğe uyması ve emellerin gerçeğe dönüşmesinin önünde Kürt sorunu büyük bir engel teşkil etmektedir. TC, bu engeli hem daha fazla zorlanmadan aşmak, hem de kendi emellerini gerçekleştirerek için çaba harcamaktadır. NATO'nun ikinci büyük silahlı kuvveti olan ve yıllardan beri gerilla güçlerine karşı bir bastırma ve imha savaşının içinde bulunan Türk ordusu, gelinek noktada her kesimden daha fazla Kürdistan sorununun aldığı biçimin bilincindedir ve politika belirlemede söz sahibi olan bir güç olarak sürekli yeni değerlendirmeler geliştirmektedir. Resmi dilde konsept adı verilen bu değerlendirmeler her yeni süreçte gündeme gelmekte; değişiklikler pratiğe de yansımaktadır.

Bugünkü aşamada Kürt sorununun artık geleneksel inkar ve imha politikasıyla çözülemeyeceği, Türkiye'nin politik çevrelerinde ve bu arada ordu içinde, üstü örtülü de olsa, uzun bir süreden beri kabul gören bir görüş olmaktadır. Politikada belli bir değişimi öngören bu eğilim, kendi çıkarlarına öncelik tanıyan bir çözüm için alternatif yaratma girişimlerini de gündeme getirmektedir. Kürdistan coğrafyasının tahrip edilmesi, Kürt köylerinin yakılıp yıkılması, özellikle kırsal kesimin tümüyle insandan arındırılması, böylesi bir eğilimin varlığını dışlamamakta, tersine gerekli kılmaktadır.

Bu, bütün ulusal kurtuluş hareketlerinin de görülebilen bir durumdur. Ağır bombardıman uçaklarıyla Vietnam'a napalm bombaları yağdıran ve kimyasal silahlar kullanarak bu ülkeyi yaşanmaz hale getirmek isteyen ABD emperyalizmi, bununla işbirlikçi **Saygon rejimini** ayakta tutmaya, yani kendi alternatifine yaşam imkanı kazandırmaya çalışmıştır. Afrika ülkelerinde yıkılan klasik Portekiz ve İspanyol sömürgecilği yerine, kendi yeni sömürgecilik sistemini yerleştirmek isteyen ABD, bu ülkelerde de benzer bir yol izlemiştir. Örneğin Angola'da bağımsızlık çizgisindeki **MPLA**'ya karşı **Jonas Savimbi**'nin liderliğindeki işbirlikçi **UNITA** hareketini desteklemiş; bu durum Angola'da etkileri halen devam eden kanlı bir iç savaşa neden olmuştur.

Düşmanın sıkça sözünü ettiği gerillayı marjinalleştirme planları, gerillayı tümünden yok etmeyi değil, en azından gerillayı kırsal alanlarla sınırlandırmayı ve onun halkla ilişkilerini en aza indirmeyi ifade etmektedir. İçerdiği ve baş vurduğu tüm insanlık dışı uygulamalara rağmen, marjinalleştirme ya da savaşın sınırlandırılması, esas

olarak, düşmanın, gerillanın varlığına boyun eğdiğini ve gerillayla birlikte yaşamayı kabullendiğini anlatmaktadır. Yani böyle bir durumda düşman gerillayı tümüyle imha etme hedefinden geri adım atmış demektir. Bunun içindir ki, düşmanın marjinalleştirme veya daha askeri bir tabirle sınırlı savaş taktiğinden söz etmesi, düşman açısından bir başarı değil, gerçekte bir başarısızlıktır. ABD emperyalizmi de Vietnam'da yürüttüğü kuşatma ve imha savaşından sonuç alamayacağını anlayınca savaşı sınırlandırmayı denemiş; Vietnam'ın görülmemiş bir biçimde bombalanması ve boşaltılması bu biçimde gelişmiştir. “*Denizi kurutma*” adı verilen insanlık dışı uygulamalar da buna bağlı olarak hayata geçirilmek istenmiştir. Kısacası, marjinalleştirme politikası gerilla açısından değil, düşman açısından bir gerileme niteliğine sahiptir. Gerilla saflarında düşmanın bu yönelimine karşılık düşecek eğilimler ortaya çıkmadığı müddetçe bu böyledir.

Devrimci silahlı güçler açısından bu tür dönemlerin kritik özelliği, düşmanın içten saptırma girişimlerine hız kazandırması, doğrudan müdahale yöntemleri ve dolaylı yönlendirmelerle devrimci savaşı izlemesi gereken doğru rotadan uzaklaştırmaya çalışmasıdır. Bunun yadırganacak hiçbir yanı yoktur. Devrimci güçleri direniş çizgisinden uzaklaşmış ve esas olarak bu nedenle gücünden çok şeyler yitirmiş bir duruma düşürme, ulaşmak istenen sonuç olarak karşımıza çıkmaktadır. Gerillayı marjinal sınırlara çekme girişimlerinin en önemli parçası olarak halk yığınları üzerinde mütihş bir terör estirilmesi, kitlelerin politik eylemliliğinin geçici de olsa oldukça geriletilmesi, kırsal alandaki nüfusun neredeyse tümüyle yerinden sökülüp atılması ve buna bağlı olarak mücadelenin zorluklarının gitikçe artması, devrimci saflarda moral bozukluğu yaratmak isteyen düşmanın kullandığı birer silah olmaktadır. Gerillanın geriletildiği, büyük eylem yapma konumundan çıkarıldığı ve kırsal bölgelere hapsedildiği propagandalarına böylesi dönemlerde alabildiğine hız verilmekte; halk saflarında olduğu kadar devrimci güçler arasında da umutsuzluğun, inançsızlığın, yılgınlığın ve hayal kırıklığının geliştirilmesine çalışılmaktadır. Kendi cephesinden bir saati kurtarmak bile, düşman tarafından oldukça önemli sayılmakta; bu iş için medya en büyük silah olarak uğursuz bir işlevi yerine getirmektedir.

Devrimci yükseliş döneminde gelişen silahlı mücadelenin büyüme kapılışı ve erken zafer kazanılacağı umuduyla devrim saflarına katılmış olan kimseler, eğer kendilerinde gerekli değişim ve dönüşümü yaratamamışlarsa, ağırlaşan koşulların dayatan zorlukları karşısında yeniden düzene çark etme eğilimi içine girebilmektedir. Umutsuzluk, inançsızlık, kararsızlık, direnme gücünden yoksunluk, dağınıklık gibi küçük-burjuvaziye özgü olumsuzluklar ve gerici ruh hali bu tür dönemlerde daha çok depresyonda ve “*devrime karasevda türünden bağlılıkta en alçakça ihanet*” arasında gidip gelen bireyci eğilimler düşmanın beklentilerine karşılık verir bir duruma düşebilmektedir. İşçi sınıfı ve ezilen halkların zafer kazanmış bütün devrimci mücadele süreçlerinde açıkça izlenebilen bu devrime ihanet gerçeği, Kürdistan'daki ulusal kurtuluş mücadelesinin değişik gelişme süreçleri ve önemli dönemeçlerinde de yaşanmıştır ve bugün de benzer durumlar yaşanmaktadır.

PKK'nin gelişme süreci dikkatli bir biçimde incelendiğinde, PKK tarihinin bir yönüyle içten ve dıştan dayatılan tasfiyeciliğe ve provokasyonlara karşı mücadele tarihi

olduğu görülecektir. Bunun yüzyıllarca yabancı egemenlik altında tutulan ve her alanda kendine yabancılaşmayı yaşayan Kürdistan gerçeği ile bağı vardır. Düşmanın Kürt halk gerçeğine dayattığı ulusal yabancılaşma ve kişiliksizleştirme politikasının hedefi durumundaki birey, çözülmüş bir çelişkiler yumağı olarak devrimci saflara gelmekte; bunun sonucunda gelişimi oldukça sancılı olmaktadır. Devrimci mücadele ve örgüt safları sadece düşmana karşı ortak mücadele için birlik sağlama yeri değil, aynı zamanda ve belki de bundan çok daha fazla olarak kişinin kendi gerçeği ile kıyasıya bir savaşımı geliştirme ve kendisini bulma zemindir. Dışarda her türlü gelişme olanağından yoksun kılınan ve bunun da ötesinde ağır bir tahribata uğratılan birey, tahrip edilmiş kişiliğiyle geldiği devrimci ortamda öncelikle kendisini geliştirme zemini ve imkanıyla buluşmakta, özgürleşme koşullarına kavuşmaktadır.

Kişinin buradaki özgürleşme düzeyi kendisinin özgürlüğe ve özgürleşmeye nasıl yaklaştığına bağlıdır. Gelişmekten alıkonulma ve hemen her şeyden yoksun kılınmış olma, aynı zamanda kişinin korkunç bir açlığı yaşadığını ortaya koymaktadır. Kişi partideki bu özgürlük ortamını pratikte bazen partileşmeme özgürlüğü olarak yorumlayıp uygulayacak kadar partiyle bir karşıtlık konumuna düşebilmektedir. Aç birey gözünü partinin iğneyle kuyu kazarcasına zorlu bir çabayla ortaya çıkardığı emek değerlerine dikmekte, bu değerler üzerinde her türlü tasarrufta bulunma hakkını kendisinde görebilmekte, kimi zaman sonuçta bu değerleri düşmana peşkeş çekme noktasına kadar gidebilmektedir. Kürdistan'da yabancı egemenlik altında insani bir yaşam yoktur, bireyin bütün haklarının başında gelen yaşama hakkı bile elinden alınmıştır. Bu durumda devrimci saflardaki birey, devrimci örgütü bir ulusun gaspedilmiş bütün haklarının yeniden kazanılması için mücadele eden bir gerçeklik olarak ele almak ve buna uygun yaklaşmak yerine, örgüt ve mücadele ortamını kendi bireysel yaşamını istediği gibi sürdürrebileceği bir yer olarak tasarlamakta ve buna göre davranmaktadır. Öncü devrimciliğin yüksek idealleri ve bir dava adamı olmanın gerekleri burada unutulmakta veya bir kenara atılmakta, korkunç bir düşkünlükle eşanlı bir bireycilik düşmanın beşinci kolu rolünü oynamakta ve düşman ajanlarının bile veremeyeceği zararlar verilmektedir. Dolayısıyla tahrip edilmiş ve bir zayıflıklar toplamı olan bu kişilik yapısı veya kişiliksizlik, süreç içinde bir tasfiyeci olup çıkabileceği gibi, tasfiyeci ve provokatif eğilimlere de zemin teşkil etmektedir.

Bu, gerçeğin yalnızca bir yanı ve olumsuz yüzüdür. Gerçeğin öteki yüzünde eşine ender rastlanacak türden bir yaşam tarzı ve savaşımı vardır. Burada ilkinin tersine umut, inanç, kararlılık, örgütlülük, en soylu direniş, emeği esas alma ve değer yaratma vardır. Yine de her iki gerçeğin birarada ve içiçe yaşaması söz konusudur. PKK, deyim yerindeyse yaşadığı bütün çelişkilerle birlikte Kürdistan'ı içine almış; onun bütün çelişkilerini kendi içinde çözmeye işine girişmiştir. Bunun anlamı bellidir: **Kürdistan'ı parti içine taşımak** demek, hücrelerine dek Kürt gerçeğine sızmış olan ihaneti de parti içine almak demektir. Bu bir zorunluluk, aynı anlamda özgürleşmenin biricik yoludur. Bireyin ulus ve sınıf kimliğinin tümüyle inkar edildiği ve her yönüyle egemen ulus gerçeği içinde eritilmek istendiği bir ortamda, özgürlük, başkaldırı olmaksızın olmaz. Bu başkaldırı ise örgütlü olmak zorundadır. Birey için, parti dışında kalarak, yani örgütsüzlükte ısrar

ederek özgürleşme olanağı yoktur. Parti dışında kalarak ve partiyle ilişkili olmayı reddederek özgürleşme yoluna girilebileceğini sanmak, sadece kendini kandırmaktır. Tarihin bagajında birikmiş kırkleriyle Kürdistan'ı parti içine almak, böyle bir gelişmeye cesaret etmek, Kürdistan'da devrim için harekete geçme yürekliğini göstermekten başka bir şey değildir. Kürdistan'ın ve üzerinde yaşayan halkın kaderini değiştirmek, ancak böyle davranmakla mümkündür. Düzenin her türlü kiri ve pasına bulaşmış insandan yeni bir insana, gerçek Kürt kimliğine ulaşmak sadece ve sadece böyle bir yolla başarılabilir.

Kürdistan'ı parti içine almanın bir başka sonucu, içerde şiddetli bir savaşımı yürütenin göze alınmasıdır. Böyle bir savaşım bir bakıma Kürdistan gerçeğinin bir dayatması, onun zorunlu kıldığı bir şeydir. Diğer yandan milyonlarca insanın kanları ve canları pahasına zaferle taçlandırılmış büyük halk devrimlerinin başına getirilenler, bu devrimlerin içte devrimcileşmemiş ve kendilerini gizlemiş burjuva artıkları tarafından içeriğinden boşaltılarak tasfiye edilmesi; PKK somutunda devrimin kazanımlarını mutlaka sağlam güvencelere bağlamayı, bu da iç savaşımı geliştirip süreklileştirmeyi beraberinde getirmektedir. Başarı ve zafer kesinlikle bu savaştan sonuç alınmasına bağlıdır. Bu savaştan kaybedildiği yerde, dış düşmanla savaştan sonuç almak olanaksızdır. Başka halkların pratiklerinde, devrimler biraz da yıkılan düzenlerden devralınan insan malzemesiyle yapılmıştır. Buna rağmen bu devrimler zaferle götürülebilmisse, nedeni, devrimlerin içinde gerçekleştiği toplumların iç gelişme dinamiklerinin fazla tahrip edilmemiş olmasıdır. Kürdistan'daki tahribat ise dehşet verici boyutlardadır. Geçmişten kopuş olmadıkça, düzenin kişiliksizleştirme politikasının ürünü olan kişilik tümüyle reddedilmedikçe, bu insanla yeni bir insan ve toplum yaratma kavgasını vermek bir bakıma boş kürek sallamaktır.

Parti saflarına gelmiş insana yeni bir ruh kazandırmayı, parçalanmış kişiliğini aşmasını sağlayıp kimlik ve kişilik sahibi bir devrimci bireye dönüştürmeyi, yüreğinde yepyeni duygular yeşertmeyi, içinde bulunduğu düşkünlük durumundan çıkartıp gerçek yaşamın yoluna sokmayı ve insanlığın yüksek ideallerine bağlamayı esas alan örgüt içi savaşım, birçok bakımdan hem dış düşmanla mücadeleden farklıdır, hem de insanla oldukça sabırlı ve derinlikli bir ilgilenme tarzını gerektirmektedir. Bu savaşımın en belirgin ve sonuç alıcı yöntemi ise eğitimidir. Siyasetin terbiye ile bağlantısı PKK gerçeğinde en açık ve somut ifadesini bulmaktadır. Eğitimin bir savaş taktiği olarak, iç savaşta başarıyı getiren bir taktik olarak kullanılması, Başkan APO'nun “*Eğitim savaşın yarısıdır*” biçimindeki belirlemesinde çok güzel ortaya konulmaktadır. Parti içindeki bu savaşım da şiddete yer yokmuş gibi görünse de, bir **ideolojik şiddet olgusundan** rahatlıkla söz edilebilir. İdeolojik şiddet, kişinin kendi özüne, öz bilinci, öz örgütlülüğü ve öz eylemine yönelmesini sağlayan bir şiddet türüdür; bu, esas olarak doğrudan kişinin kendisinin kendisine karşı uyguladığı bir şiddet olmaktadır. Kendi özüne dönüş, yaşamın muazzam güç kaynaklarıyla buluşma ve büyük güçlenme bu temelde gerçekleşmekte; bu yolla “*atom bombasından daha etkili bir silah*” olan militan gerçeğine varılmaktadır.

İç savaşım, bir başka deyişle ideolojik şiddet, kişiyi sürekli kendi gerçekliğiyle karşı karşıya getirmeyi ve maskenin ardındaki gerçeğini kendisine göstermeyi öngörmek-

te; bu da kişinin duygu, düşünce ve ruh dünyasında muazzam bir çatışmaya yönelmesine yol açmaktadır. Asıl başkaldırı burada kendisini konuşturu; düşmanla savaşım yürekliği asıl burada gösterilir; ölüm ve yaşam seçeneği arasındaki savaşım asıl burada sonuca götürülür. Yeni bir yaşama tutkuyla bağlı olmayanların bu savaşımı kazanma güçleri ve olanakları yoktur. Kendi iç dünyasının derinliklerine yaptığı bir yolculuktan başka bir şey olmayan ve kişiye kendi iç dünyasında insanı tanıma olanağı veren bu savaşım, insanı sevmek, insanın dev bir güç kaynağı olduğunu ortaya çıkarma, insana güvenme, insanla kaynaşma ve onunla zaferle ya da ölüme omuz omuza yürüme sonucuna varırmaktadır.

Parti içinde yoldaş bağlılığı ve yoldaşlık gerçeği bu temelde yaratılmaktadır. “Savaş, yaşamaya hakkı olanla olmayana ortaya çıkaran ayırıştırıcı bir eylemdir.” Bu, parti içi savaşım açısından da geçerlidir. Özün ortaya çıkarıldığı her yerde posa da vardır ve öz korunup geliştirilirken, posa sürekli dışarı atılır, atılmak zorundadır. PKK, insanın en devrimci özüne ulaşmış insanlığın en soylu temsilcilerini ortaya çıkardığı gibi, insanlık posası tiplerin çürümüşlüğüne ve kokuşmuşluğunu da gözler önüne sermiş ve böylelerini kendi gerçek yerlerine oturtmuştur. PKK'deki bu iç arınma süreçlidir ve bu arınma onun varlık gerekçesidir.

Kuşkusuz burada iç savaşın doğru tanımlanması ve yürütülmesi gerekir. Parti içi savaşımı dar ele almak, bu savaşımı sadece bazı kişiliklerde kendisini daha bariz bir biçimde ele veren yabancı sınıf anlayışları ve etkilerine karşı mücadele biçiminde değerlendirmek yetersiz bir yaklaşım olacaktır. Bu da gereklidir, ancak bundan daha çok gerekli ve zorunlu olanı, bireyin bu savaşımı kendi iç dünyasındaki bir savaşım olarak değerlendirmesidir. **Aguias'ın ahır'na dönüştürülen sadece Kürdistan toprakları değildir; pislik yığınları sadece yüzyıllardan beri çözülmemiş bir biçimde üst üste binmiş ulusal ve toplumsal sorunlarımız olarak görülmemelidir.** Kürt bireyinin ruh, duygu ve düşünce dünyası daha berbat bir pislik yuvasına dönüştürülmüştür. Bunun böyle olmadığını söylemek ve tersini iddia etmek, sadece kendini aldatmaktır. Dolayısıyla asıl savaşım burada yoğunlaştırılmak, asıl temizliğe buradan başlamak, asıl arınmayı burada sağlamak, ruh ve duygu dünyasını büyük insanlık dünyasının bir minyatürü olarak görmek, bu zeminde kazanmanın geleceğin büyük zaferini müjdelediğini bilerek kendine yüklenmek ve mutlaka başarmak kaçınılmazdır ve gerçek parti içi savaşım yöntemi de böyledir. **Eser Altınok** yoldaşın eylemi bu yönüyle çarpıcıdır ve oldukça derin bir anlama sahiptir. Eser yoldaşın yaptığı şey, parti içi savaşımı partinin istediği ve yüreğinin emrettiği sonuca götürmek olmuştur. Eser'in eyleminin dar bir iç hesaplaşmanın ürünü ve sonucu olarak algılanması sağlıklı değildir. Kaldı ki, Eser, **“Ben kendimle birlikte bir sınıfı yakıyorum”** derken genel bir savaşımı işaret etmekte ve bununla parti içi savaşımı anlatmaktadır. Bu savaşım da Eser örneğinde görüldüğü gibi ruhta, beyinde ve yürekte verilir. Yüreğine yüklenmeyen ve onu bir yanardağa dönüştürmeyen, düşmanın taktiği kilitleri parçalayarak beyine açılmanın ve onu çalıştırmayan, üzerindeki ölümdinginiğini ortadan kaldırıp ruhunda muthiş fırtınalar estirmeyen kimse, iç savaşına yönelme cesaretini göstermiyor demektir. Bu cesaretsizlik, kendindeki insanı keşfetme cesaretsizliğidir; kendinde uyuyan insan'ı uyandırıp yaşama çekmekten kaçma cesaretsizliğidir.

PKK'nin yiğit harmanı bağrında yeşerip açan en güzel insanlık çiçekleri olan büyük şehitler bu konuda her zaman için örnek alınması ve izlenmesi gereken birer insanlık abidesidir. Onlar en yüksek cesaretin eşsiz sembolleridir. Bu kahramanlar insanlığın büyük ölümsüzlük arayışına verilmiş görkemli birer karşılıktır, en üst düzeyde birer cevaptır. Bu cevap içine girilmesi gereken yolu göstermekte ve bu yola girme çağrısını ifade etmektedir. Onların büyük-

lüğü, tutulacak yolu daha da aydınlatıp netleştirmelerinde yatmaktadır. Cüceliğe karşı yüceliğe doğru ilerleten bir yoldur bu. Onlar bu nedenle **bir son değil, başlangıç'tır.** Onlar için ölüm, ölümsüzlüğe götürülen kanat takmış bir küheylendir. Ölümsüzlük, insanlığın kendi gelişmesi önündeki bütün engelleri aşarak ileriye -özgürlüğe doğru yürüyüşünü kesintisiz bir biçimde sürdürmesi gerçeğinde somutluk kazanmaktadır.

E. Che Guevara'nın “Ölüm nereden ve nasıl gelirse gelsin, silahlarımız elden ele dolaşacaksa, sloganlarımız kulaaktan kulağa yayılacaksa ve başkaları savaş ve zafer namalarıyla ve mitralyöz sesleriyle cenazelerimize ağıt yakacaklarsa, ölüm hoş geldi, sefa geldi” sözleriyle çok anlamlı bir biçimde özetlediği bir devrimcinin ölüme yaklaşımı, gerçekte yaşama yaklaşımın ta kendisidir. Bu nedenle devrimci olma iddiası taşıyan kimse için **ölümünden korkmak, özünde insanca yaşamaktan korkmaktır.** Devrimci olduğunu iddia eden birinin ölümünden korkması demek, aslında yaşamdan nefret etmesi demektir. Düzenle bağlarını koparmamış ve eskiyle arasındaki köprüleri atmak istemeyen tipin ölüm korkusu, düzenin onursuz yaşamından kopuş korkusudur. O bir devrimci değil, düzenin devrimci saflara savurduğu bir canlı cenazedir. Bunun içindir ki, ölümünden korkanlar gerçekte ölümü de kesinlikle hak etmeyecek tiplerdir. **Yerinde ölmek de en azından onuruyla yaşamak kadar değerli ve paha biçilmez bir eylemdir.**

PKK'deki son kaçış ve ihanet olayının **Erostratvari** kahramanı, işbirlikçi çete eğiliminin başı **Şemdin Sakık'ın** Akdeniz alanına hareket etmeden önce, bir gazetecinin kendi eylemi ile Che'nin Bolivya'ya yönelmesi arasında bir paralellik kurup kurmadığı sorusuna verdiği cevap hatırladadır. Ona göre, Che Bolivya'da başaramamıştı, buna karşılık kendisi **“Ankara'ya zafer yürüyüşü”ne** çıkıyordu. Bununla sözümona Kürdistan'da tıkanan gerillaya yeni bir nefes borusu açmış olacaktı. Ancak adeta davul zurnayla ilan edilen bu **“devrimci yürüyüş”** kısa bir zaman içinde fiyaskoya dönüştü ve tam bir kaçış halini aldı; alanda kaldığı süre içinde düşmanla en azından zımni bir ateşkes yapan ve bir tek kurşun bile sıkımayan bu adam, düşmanın geliştirdiği operasyonlar karşısında **“Kendimi düşmana çiğnettirmek istemedim”** diyerek yurt dışına kaçmayı yeğledi. Kendisini Che'den de üstün gören bir küçük adam bakışının sahibi olan bu tipin Che'nin kişiliğinden ve onun soylu eyleminden hiçbir şey anlamadığı kesindir. O, her şeyden önce Che'nin o eşsiz insan sevgisinden bir şey anlamış değildir.

Che, **“Gerçekten insan olan insan, başka bir yanağa inmiş tokadı kendi yanagında hissetmelidir”** diyor ve **“tokat atma'nın olduğu her yerde olmak ve savaşmak isteyen soylu bir enternasyonalist, görkemli bir paylaşımcı, insanlığı tek bir ulus olarak kabul eden yüce bir militan, “yeryüzünün boynu büküklerinin davası”nı** sırtlamış bir örnek insan'dır. Che'yi belki de en iyi O'nunla birlikte yaşayanlar tanımlamışlardır. **Fidel Castro**, Che için, **“O'nun ayrıcalığı, olağanüstü yürekliği, en zor ve en tehlikeli anlarda, en zor ve en tehlikeli olanı başarmak için gösterdiği, tüm tehlikeleri hiçe sayan inanılmaz cesaretidir. O, Tarih'in tanıdığı en dürüst insanlardan biriydi, yaşadığı sürece menfaat ve mülkiyet kaygılarını tanımadı”** demektedir. Yine iyi ve kötü gününde yanından ayrılmayan arkadaşlarından **Daniel Alarcon Ramirez**,

Che'yi çok daha basit, ancak çok daha rahat anlaşılır bir dille anlatmaktadır: **“Che ile on yıl birlikte yaşadım. İnsan kendini görmek için bakabileceği en güzel aynaydı. Onun verdiği örnek, benim hep doğru bir çizgiden yürümemi sağladı. İnanılmayacak kadar soğukkanlıydı. Herkes gibi, benim de çatışmaların en çok kızıştığı anlarda canımı kurtarmayı düşündüğüm olurdu; Che'nin, asla! Hatta ötekilerin önünde olmaya çalışırdı, onların kalkanıydı, sadece düşünceleriyle değil, bedeniyle de... Bolivya'da, kampta, politika dersleri veriyordu bize. Bir kez, derse başlamadan, şu anda hepimiz Bolivyalıyız, dedi. Eğer bir gün Peru'nun kurtuluşu için savaşırsak, hepimiz Perulu oluruz. Sonra İrlandalıların özgürlükleri için yaptığı savaştan söz etti. ‘Onların savaşı, Latin Amerika halklarının, Vietnam halkının savaşıyla aynıdır, dedi, ortak bir düşmana yönelmiştir: emperyalizme!’ Sonra inandığı şeyi**

açıkladı bize: ‘İnsan, alnını güneşe doğru kaldırarak yürümelidir ki güneş bu alnı yaksın, ona onurluluğun damgasını vursun! Başını eğen insan, onurunu kaybeder.’” (Jean Cormier, Che Guevara). Che'yi yakından tanıyan bir başkası, O'nu, **‘özveride birinci, yararlanmada sonuncuydu’** biçiminde tanımlarken, Che'nin bencilliği yerlebir etmiş ve çıkar duygusundan arınmış yanını ortaya koymaktadır.

Che'yi bile beğenmeyen Şemdin Sakık'ın yaptığı şey salt bir kaçışla sınırlı kalmış olsaydı, bu davranışı telafisi mümkün bir hata olarak kabul edilebilir, bir noktaya kadar anlayışla karşılanabilirdi. Ancak o kaçışına en aşağılık kılıflar giydirmeye yolunu seçti. Akdeniz bölgesine geçerken, **“Gerilla Kürdistan'da tıkanmış, bu tıkanıklığı aşmanın yolu gerillayı Toroslardan Anadolu içlerine kadar yaymaktan geçer”** sözleriyle bütün dünyaya ilan eden bu adam, bir süre sonra **“Amanos bir yalan ve provokasyon alanıdır”** diyebilmekeydi. Kendisi sözümona **“Mahir Çayan'ların akibetine uğramak, Che Guevara gibi ölmek istemiştir”**ti. **“Gerilla Kürdistan'da rolünü oynamış”tı, “bundan sonra siyaset yapılmalı”ydı;** Kürt sorunu artık **“silahla değil, sözle halledilmeli”ydi.** Bütün bunlar nedir? Şemdin'in bu açıklamaları, yıllardan başını çektiği işbirlikçi eğilimin kendisini utangaç bir tarzda formüle etmesidir.

Bunlar bir yana, son nefeslerini vermeden önce, **“Devrimciler ölür, devrimler yaşar”** diye haykıran büyük devrimcileri, **“kendi cesetlerini düşmana çiğnettirmek”le** itham etmek, ruhundaki ihaneti konuşturmak değilse, başka ne olabilir? İnsan adı verilen varlığın sadece beden'den ibaret olmadığını, bedeninin içinde bir ruh taşıdığını,

ğını, düşmanın insanın bedenine hükmedebileceğini, ama ruhuna hakim olmasının mümkün olmadığını, yapılması gerekenin ruhunu düşmana teslim etmemek ya da çiğnetmemek olduğunu belki herkes bilir. Zindanlarda düşmanın günlük olarak bedenlerine korkunç bir biçimde eziyet ettiği ve her saniyesi en vahşi bir zulümle dolu geçen tutsaklıkları sırasında düşmanın kendilerini sürekli **“ölüm”le** tehdit ettiği o büyük devrimciler, kendilerini düşmana mı çiğnettirdiler? Dağlarda ve başka yerlerde düşman tarafından kuşatıldıklarında, son kurşununa kadar çarpışarak şerefli bir ölümü seçen binlerce devrim şehidi, kendilerini düşmana mı çiğnettirdi? Hayır, hayır! Bu sözler ancak amaç diye bir şey tanımayan, bir devrimcinin soylu duygularından yoksun, bir ruhsuzluk örneği olarak orta yerde duran ve hayvani korunma içgüdüsüne teslim olmuş **“şeklen insan, cevher olarak hayvan”** sayılması gereken bir hilkat garibesinin ağzından dökülebilir. Başkan APO'nun, Şemdin'in bu sözlerine verdiği karşılık anlamlıdır: **“Mahir'lerin şehadetleri büyüktür. Onlar öldü, ama ben kaldım, ben halen devrim bayrağını dalgalandırıyorum, ben ölmedim diyorum. Halen savaşta iddiam var. ‘Che Guevara gibi olmak’ istemiyormuş! Che, son sözlerinde Castro'ya, ‘Benim ölmem devrimin bittiği, yenildiği anlamına gelmez, devrim devam edecek’ diyor. Che Guevara boşuna mı öldü diyeceğiz? O'nun ölmediğini herhalde bütün dünya devrimcileri de gösteriyor. PKK'de düşünce özgürlüğü vardır, PKK'de değerlendirme özgürlüğü vardır. Ama PKK'de bir şeye özgürlük yoktur: Uğruna bu kadar şehidin verildiği ve onurlu bir yaşam için bağlılıklarımızın özünü teşkil eden bir direnmeye, bir savaşa hiç kimse dil uzatamaz; ‘düşmanın ayağı altında çiğnenme’ sözünü söyleyemez.”**

Kısa bir zaman aralığı içinde, bu biçimde bir uçtan diğer bir uca savrulma ancak Şemdin gibi bir tipin **“nevi şahsına münhasır”** bir davranış olabilir. Savaş alanına yönelirken **“Sıkı dur Ankara, ben geliyorum”** diye efelenmek, daha sonra gerillanın vurkaç taktiklerini **“hisset-kaç”** utanmazlığına dönüştürmek, ancak böylesi hain ruhlular bir tipe yakışacak bir hareket olarak değerlendirilebilir. Bunun da ötesinde, burada gerillanın Akdeniz alanına yönelmesini boşa çıkarmayı esas alan bir ihbarcılık olayından söz etmek gerekir. Düşmanın bu alanda olası bir gerilla atılımına karşı tedbirler geliştireceği ve güç yiğacağı önceden bilinmesine rağmen, bunu bir yana iterek büyük iddialarla kamuoyunun karşısına çıkmak, tedbir geliştirmesi için düşmanı uyarmaktan başka türlü değerlendirilemez. Aynı şekilde alana geçtikten sonra düşmandan tek bir kişinin burnunu bile kanatmamak ve düşmanla en azından zımni bir ateşkes içine girmek, başka alanlarda gerilla karşısında zorlanan düşmanı daha fazla zorlamaktan kaçınmak dışında bir yoruma tabi tutulamaz. Daha önceki parti karşıtı pratiği bir yana bırakılırsa, açık ihanete yol almadan önce Şemdin'in sergilediği pratik işte budur.

Şemdin'in pratiğini bir bütün olarak ve tüm yönleriyle izah etmek bir ihtiyaçtır ve başka değerlendirmelerin konusudur. Burada özetle şunları vurgulamak gerekir: **Şemdin'in pratiği, özellikle ‘90 sonrasında PKK bünyesinde Angola'daki UNİTA örneğini çağrıştıran bir işbirlikçi eğilimi geliştirme pratiğidir.** UNİTA, Angola'nın Portekiz sömürgeciliğinden kurtuluşu için mücadele eden MPLA'ya karşı alternatif olarak ortaya çıkan ve ABD emperyalizminin yeni sömürgecilik sistemini Angola'ya yerleştirmeyi amaçlayan bir işbirlikçi örgüttür. Şemdin'in pratiği, UNİTA'nın da oldukça gerisinde bir işbirlikçi çete eğiliminin ifadesidir. Bir başka deyişle, bu eğilim, düşmanın gerillayı marjinalleştirme girişimlerinin ulusal kurtuluş cephesindeki yansıması, onun anlayış ve pratiğinin sergilenmesidir. Düşmanın içeride bozgunculuğu ve yıkıcılığı geliştirme girişimlerine denk düşen bir pratik, bir karşı-devrim çıkartmasıdır. Ünlü CIA uzmanı **Graham Fuller**'in yaklaşık birbuçuk yıl önce PKK ile mücadele ko-

nusunda TC'ye verdiği öğütleri hatırlamak gerekir. Fuller, **“Abdullah Öcalan bir Kürt devrimi değil, Ortadoğu'da bir sosyal devrim öngörüyör. Bizim bombalarımızla PKK'ye karşı mücadelede sonuç almak mümkün değildir. Yapılması gereken, PKK'nin ruhunu bozmaktır”** diyor, sözcüğü sözcüğüne böyle olmasa bile buna oldukça yakın şeyler söylüyordu. Şemdin'in pratiği belki de gerçek anlamını Fuller'in bu sözlerinde bulmaktadır. Onun pratiği, başından beri PKK'nin ruhuyla çatışan ve PKK'nin ruhunu bozarak, onun içinde işbirlikçi bir eğilimi ortaya çıkarmak isteyen bir düşman pratiğidir.

Şemdin ihanetiyle düşmanın TC'nin **“PKK çözülmüyor”, “PKK'nin iki numaralı adamı KDP'ye teslim oldu”** biçimindeki psikolojik saldırıları ve propgandalarına en üst düzeyde gerekli karşılığı **Fikri Baygeldi** yoldaş verdi. Fikri yoldaş, PKK Önderliği'ne bağlılığını haykırarak, kendi bedenini ateşe verdi ve geride bıraktığı mektupta, **“Ben kendi eylemimi bu teslimiyete ve ihanete karşı koyuyorum”** dedi. Yine Kürdistan halkı, düşmanın ihanet silahını kullanmasına ve son derece çılgınca giriştiği saldırılara rağmen, '98 Newroz'unu görkemli bir eylemliliğe yönelerek kutladı. PKK budur; PKK gerçeği Fikri yoldaşın kişiliği ve soylu eylemiyle halkımızın kahramanca direnişinde gerçek anlamını bulmaktadır. PKK, kendini şişirmiş balon türünden içi boş tiplerin, **Ebu Süfyan** cinsinden ikiye bölünmüş yaratıklar ve taktıkları PKK maskesi altında bir hainin kimliğini saklayan düşman uzantılarının değil; bedenlerinde yaktıkları ateşlerle halkımızın kurtuluş yolunu aydınlatan **Fikri, Ferhat, Zekiye, Ronahi, Berivan, Rahşan** ve **Eser** gibi kahramanların, bedenlerini bir bombaya dönüştürüp düşmanda patlatan **Zilan, Berçem** ve **Leyla** gibi büyük özgürlük abidelerinin, **Agit'in** ve onları izleyen binlerce devrim şehidinin partisidir. PKK, günlük olarak düşmanın her türlü zulüm ve zorbalığını yaşadığı ve açlıkla pençelediği halde, bağımsız ve özgür yaşama bağlılığını korumakta kararlı halkımızın partisidir. PKK, halka hizmet etmekte kusur etmeyen, halka hizmetin en değerlisini vermeye çalışan, dağda ve zindanda hiçbir kisisel kaygı taşımaksızın halk için çalışan adı sanı duyulmamış adsız kahramanların partisidir. PKK budur ve hep böyle kalacaktır.

PKK kendi gelişiminde yeni bir atılım sürecini yakalamıştır. Son yıllarda PKK Önderliği'nin parti içindeki değişim ve dönüşümü hızlandırmak amacıyla yürüttüğü büyük çalışma sonuç vermiş; anlayışsızlık duvarları yıkılmıştır. Militanlaşma büyük bir ivme kazanmıştır. Hainlerin parti gemisini terketmesi, parti içi bu arınma ve militanlaşmanın sonucudur. Düşmanın yeniden ihaneti kullanma çabalarına karşı yetkin bir devrimci duruşu yakalamak için, ihanetin bir kez daha hortlatılmak istenmesini yetkin bir partilileşme gerekçesine dönüştürmek başlıca görev durumundadır.

Daniel Alarcon Ramirez, Che için, **“İnsanın kendini görmek için bakabileceği en güzel aynaydı”** diyordu. Doğrudur; aynı şey insanlığın ülkemizde çiçeklenişinin öncülleri olan o büyük devrim şehitleri için de aynen geçerlidir. Onlar, her birimizin kendisini görmek için bakabileceği en güzel aynalardır. Bu aynalarda güzellik, umut, inanç, ezilen halkların kurtuluş davasına sarsılmaz bağlılık, cesaret ve sınırsız fedakarlık, kararlılık, kişisel çıkar ve kaygılardan arınma, yücelik, yüksek amaçla bağlılık, teslimiyet ve ihanete karşı dizginsiz bir öfke ve sonuna kadar direniş vardır. **Şemdin Sakık da bir aynadır.** Gerektiğinde bu aynaya da bakmaktan korkmamalı, ruhumuzdan silmemiz gereken şeyleri bu aynada tespit etmeli ve arınmalıyız. Bu ayna da kendi iç dünyamızda geliştirmeye çalıştığımız savaşın zaferine hizmet etmelidir.

Bunu da yapacağız ve başaracağız.

Serxwebûn: '97 de Kuzey Kürdistan eyaletlerinde düşman güçleriyle gerilla güçleri arasında yaşanan savaşın boyutu neydi? Düşmanın taktikleri ve buna karşı gerillanın savaş taktikleri nelerdi? Botan, Garzan, Dersim ve diğer eyaletlerde somut pratik gelişmeleri nasıl değerlendiriyorsunuz? Kısaca '97 nasıl tamamlandı?

Nasır arkadaş.: Öncelikle '97 yılı savaşımı değerlendirilirken daha önceki süreçlere uzanmak gerekiyor. Çünkü kendi başına ve salt kendi içerisinde bazı hedef-

Şimdi düşman bu yönelimlerle Kuzey eyaletlerinde sonuçlar aldı mı? Hayır, kesinlikle sonuçlar almadı. Bazı yerlerde yer-siz kayıplarımız gelişti. Gelişen bu kayıpları yanlış yaklaşımlarımızın ortaya çıkardığı sonuçlar olarak değerlendirmek gerekiyor. Düşman gerçeğinin doğru değerlendirilmesi, dolayısıyla düşman taktiğinin anlaşılmasına yol açtı. Aynı zamanda gele-neksel Kürt savaş tarzıyla klasik gerilla savaş tarzının tuhaf bir birleşimi olan bir savaş tarzıyla sürece yaklaşıldı ki, bu düşmana yanlıgılı bir yaklaşımın yanında ken-

– Kış sürecine girerken aslında geçmiş yıllardan önemli oranda dersler çıkardığımızı söyleyebiliriz. Örneğin, Dersim ve Erzurum'da düşman hemen hemen hiçbir sonuç almadı. Güçler daha doğru bir üslenmeye tabi tutuldu. Gerillaya daha yakın bir tarz oturtuldu. Yine diğer eyaletlerimizde, mesela bir Botan'da düşman fazla sonuç alamadı. Gabar örneğinde görüldüğü gibi, düşman büyük darbeler alarak geri çekilmek zorunda kaldı. Amed'de düşman kış boyunca operasyonlar geliştirdi. Düşman son süreçte yoğunlaşan operasyonlar

etkileri, -yani siyasi ve etkili savaş koşulları vardı. Güney ve Kuzey'de on yıllık savaşımın bir birikimi vardı ve bu birikim devrimsel bir patlamaya yol açmıştı. Önemli bir kitle ayaklanması, onbinlere varan gerilla ordusu vardı, önemli savaş üsleri ve halk desteği sağlanmıştı. Yine düşman kendini döneme göre fazla düzenleyememişti, şaşkın, tedbirsiz, hatta büyük bir tedirginlik içindeydi. Ayrıca bir kararsızlık durumu ve artık her yönüyle eski desteğini bulamama gerçeği sözkonusuydu. Kısacası oldukça önemli devrim koşullarının olgunlaşması vardı, fakat bütün bunlar değerlendirilemedi.

Bugün bu durumları değerlendirmeye çalışıyoruz, kendi açımızdan sonuçlar çıkarmaya çalışıyoruz. Esas olarak da kendi açımızdan diyebiliriz ki, bu noktada ortaya çıkan zayıflığın düşmana vermiş olduğu bir umut durumu var. Şunu kesinlikle söyleyebiliriz; geçmişi değerlendirmek, bilince çıkarmak, giderek geleceğe yönelik daha doğru perspektifleri kazanmak ve bu temelde daha iddialı, daha iradeli, daha bilinçli bir hazırlık sürecini geride bırakmış oluyoruz. Bu da güçlerimizin önemli bir nitelik kazanmasını sağladı diyebiliriz.

Amed'de düşmanın sosyal zeminini dağıtacağız

- Bahar sürecinde başta Amed olmak üzere Kuzey Kür-

Şu anda Amed'de ileriye yönelik geliştirilecek en temel savaş taktiği gerillanın yaygın ve giderek daha kendi içerisinde nitelik kazanan bir savaşımının ortaya çıkarılmasıdır. Bir askeri güçleri darbelenebileceği gibi, düşmanın hareket serbestisi gerek karada, gerekse ulaşımında rahatlıkla sabote edilebilir. Düşmanın bölgede bulunan işbirlikçi kesimleri var. Bu işbirlikçi kesimler aslında uzun yıllardır bu savaşın içerisinde bulunmasından ötürü, bir yozlaşmayı, çürümeyi ve kararsızlığı yaşıyor. Bunlar üzerindeki yönelimlerimiz daha da gelişecek. Düşmanın Amed'deki sosyal zemininin giderek dağıtılması hedeflerimiz arasındadır. Yine Amed'de düşmanın çok önemli ekonomik hedefleri aynı şekilde hedeflerimiz arasındadır.

Bahar sürecinde şöyle bir espiyile savaş yaklaşyoruz: Bu savaşı kazanacak ve bizi ileri mevizlere götürebilecek bazı adımların yoklanması ve atılması temelinde olacak. Bunun için çok ciddi zorluklarımız yok, tam tersine zor durumda olan düşmandır. Biraz usta bir gerillacılıkta bu süreci kendi açımızdan bir kazanma sürecine dönüştürebiliriz. Düşmanı önemli oranda geriletebiliriz ve belki de Amed giderek '92'lerin o devrimsel kabarcığının önemli birikimini bir sıçramaya ulaştırabilecek bir süreci yakalıyor.

Amed'in şöyle bir özelliği de var: Kendi etrafını, yani Garzan'ı, Erzurum'u, hatta diğer eyaletleri etkileme durumu sözkonusudur. Dolayısıyla genel açısından da Amed savaşta oynaması gereken rolü oynayarak bu biçimiyle daha dengeli bir savaşın çıkmasını hedefliyor.

- Kürdistan metropollerine ilişkin, yani cephe çalışmaları konusunda ne gibi hazırlıklarınız var?

– Kürdistan'daki metropollerin yeniden

Amed Eyaleti Koordinatörü Nasır yoldaşla yaptığımız röportaj

Devrimsel hamleler gerçekleştireceğiz

leri olan bir süreç değil, bütün olarak genel bir sürecin bir parçası, hatta diyebiliriz ki tamamlayan bir parçası durumundaydı. En azından düşman açısından böyle bir hedef sözkonusuydu. Düşmanın '94 yılıyla başlatıp sonuç almak istediği bir süreç vardı. Bu, Doğan Güreş-Çiller iktidarı, yani topyekün savaş süreci olarak da değerlendiriliyor. Bu süreç aslında '97'de düşman tarafından önemli oranda tamamlanmak istendi. Kendilerinin daha sonra marjinalleştirme planı olarak da açıklamış oldukları gerçek buydu. Düşmanın bu değerlendirmesinin ne kadar doğru olup olmadığı elbette ki ayrı bir husus ve tartışmaya açık bir durumdur.

Şunu söyleyebiliriz; bu süreci yeterince doğru değerlendirmedikimiz ortaya çıkmış bulunuyor. Yani hem süreci geç, hem de yeterli olmayan bir değerlendirmeye tabi tutmaktan dolayı, savaşın yeterince algılanması ve doğru pratikle gelişmesi tamamlanmadı. Bu, kendi içerisinde oldukça kötü bir başlangıç anlamına da gelebilir. Aynı şekilde bu süreç boyunca Önderliğin müdahaleleri, doğru tespitleri algılanmadı, yüzeysel ve dogmatik yaklaşımlarla bir nevi boşa çıkarıldı. Böyle bir temelde '97'ye giriş yapıldı.

'97 boyunca düşman kış aylarıyla birlikte iç eyaletlere yöneldi. Örneğin bir Amed'e kışın, bahar süreciyle de Dersim ve Erzurum'a yöneldi. Bu genel plan çerçevesinde ilkin Kuzey'i takattan düşürmek daha sonra bütün güçleriyle Güney'de bazı sonuçlar almak istediler. Elbette Kuzey eyaletlerindeki yönelimleri bir süre devam etti ve ardından Dersim ve Erzurum'daki çatışmalar, hatta Amed'deki, Garzan'daki yönelimler peşisıra gelişti. Düşman bundan sonra güçlerini önemli oranda merkezileştirerek Güney'e yığdı ve Güney'de bilinen operasyonlar, savaş gerçeği ortaya çıktı.

disine de yanlıgılı bir yaklaşımı beraberinde getirdi. Bundan dolayı kısmi bazı kayıplar yaşandı. Ancak bir bütün olarak öyle kendilerinin belirttiği gibi, PKK'nin Kuzey'de güçten düşürüldüğü gerçeği yaşanmadı. Kuzey'de gerilla varlığımız kesintisiz sürdü. Fakat geçmiş yıllara göre gerillanın genel aktivitesinin yeterince geliştirildiğinden bahsetmek de mümkün değildir.

Her şeye rağmen '97'de Kuzey eyaletlerimiz önemli başarılar gösterdi. Düşmanın üç-dört yıldır sürdürmüş olduğu yoğun imha operasyonları bu süreçte boşa çıktı. Güçlerimiz ayakta kaldı, mevzilerini korudu, kendi içerisinde önemli bir niteliksel gelişmeyi sağlayarak düşmanın dayatmak istediği marjinalleştirme planını önemli oranda boşa çıkardı.

Şimdi '97'deki savaşımın gelişmemesinin nedeni yoğun boşlukların ortaya çıkarmış olduğu bir sonuçtur. Özellikle ideolojik, politik öncülüğün yeterince oturtulmaması ve bunun kendisini gerillaya, yani savaşa yansıtmasının sonucu olarak gelişen bir taktik dışılık sözkonusudur. Bunun sonucu olarak gerilla savaşı istenilen gelişmeyi gösteremedi, ama olgun koşullar da vardı. Mesela düşman bütün gücünü, ordusunu Güney'e yığdı. Güney'e yığarken Kuzey eyaletleri için önemli fırsatlar doğdu, fakat bunlar yeterince değerlendirilemedi. Kısacası Kuzey eyaletleri için belirtilebilecek husus şudur; kaybettiği için değil, daha fazla kazanması gerektiği halde kazanmaması, doğan koşulların yeterince değerlendirilmesi noktasında eksiklikler, yetersizlikler görülmüştür.

Güçlerimizi yoğunlaştırdık

- '98 kış sürecinde güçlerin hazırlıkları hangi düzeydeydi? ARGK 1998 yeni dönem bahar hamlesine nasıl hazırlanıyor?

ile Amed'deki süreci sabote etmek istedi. Gerillanın hazırlıklarını tamamlamasına, gerillanın kendini yeniden yapılandırmasına fırsat vermeme temelinde yoğun saldırılar geliştirdi. Operasyonlar hâlâ sürüyor, fakat bundan sonra çok ciddi sonuçlar alacağını sanmıyoruz. Dolayısıyla kış süreci boyunca gerçekleştirilen üslenmeler, mevzilendirmeler sonucu ciddi bir yetersizlik ortaya çıkmadı. Güçlerimiz bu anlamda belli bir gelişme sağladı diyebiliriz.

Bu zemin üzerinde en önemli kazanım güçlerimizin ulaştığı ideolojik ve askeri eğitim düzeyiydi. Çalışma imkanlarının en fazla ortaya çıktığı bir süreçti. Güçler önemli bir hazırlık sürecini moral olarak da geride bırakmış bulunuyorlar.

En önemlisi de geçmişin yeniden bir değerlendirmesi gerçekleştirildi. Geçmiş yıllarda aslında savaşımımızda Parti Önderliği'nin de belirttiği biçimde kazanma imkan dahilindeyken, kazanmamanın nedenleri üzerinde yoğun tartışmalar gelişti. Güçlerin bir yoğunlaştırmaya tabi tutulduğu inancındayız. Biliniyor, '90'dan sonraki yıllar devrim ve devletleşme fırsatlarının yakalandığı süreçlerdi. İşte, bu devrimsel fırsatların tarafımızdan kaçırılması sözkonusudur. Nitekim düşmanın kendisi de bunu itiraf ediyor. Doğan Güreş, "Önemli bir devletleşme imkanı yakaladılar, biz son anda engelledik" diyor. Bu bir düşman değerlendirmesi olsa da, gerçektir.

Devlet olma sürecini neden gerçekleştiremedik? Kazanma imkan ve koşulları bütününle ortadayken neden devrim gerçekleşmedi? Reel sosyalizmin dağılması ve bunun sonucu olarak uluslararası alanda ortaya çıkan boşluklar, emperyalizmin bütün dikkatini bu sahalarda yoğunlaştırma durumları önemli fırsatları beraberinde ortaya çıkarıyor. Ortadoğu'daki durum, Güney Kürdistan'ın direkt ve dolaylı

distan eyaletlerinde nasıl bir gelişme bekleniyor? Yeni askeri taktikler konusunda savaşta nasıl bir gelişim ortaya çıkabilir?

– Aslında bu dönemde Amed'de düşmanın bazı yönelimleri giderek bir netlik kazandı. Çünkü Amed'i kendisi açısından Botan'dan sonra en tehlikeli bölge olarak değerlendirmektedir. Elbette bunun geçmiş tarihsel durumu ve toplumsal yapısı sözkonusu. Düşman bölgenin tarihsel ve güncel gerçeğini değerlendirerek Amed'e iki yönlü vurmak istiyor. Amed'i askeri güçleriyle sürekli baskı altında tutmaya çalışırken, diğer tarafta da özel savaşın savaş merkezi olması itibarıyla da Amed gerillasını belli bir rehabiliteye tabi tutma çabasını da yoğunca harcamaktadır. Gerillayı şu veya bu düzeyde etkilemek, gerillaya yön vermek, gerillayı kendi içerisinde yozlaştırmak için direkt ve dolaylı çok yoğun çabaları sözkonusu. Aslında düşman Amed'e önemli oranda el attı, Amed'i bu temelde yönlendirmeye çalıştı.

Şimdi, düşmanın yönelimleri her iki boyutuyla da boşa çıkmış bulunuyor. Birincisi askeri olarak kurmak istediği baskıyı yeterince kuramadı. Kış boyunca devam eden operasyonlar bunu gösteriyor. Bu operasyonlarda bir sonuç elde etmiş değildir. Çatışmalarda ikili-üçlü kayıplarımız yaşandı, ama düşman güçlerimizi geriletecek, güçlerimizi zorlayacak bir pozisyonu yakalayamadı. Diğer boyutuyla partinin yürütmüş olduğu önemli ideolojik bir mücadele süreci vardı. Bu ideolojik mücadele ile giderek kendi içerisinde bir saflaşma, bir netleşmeye yol açtı. Diyebiliriz ki, güçlerimiz geçmişe göre daha netleşmiş ve büyük bir moral düzeyi yakalamıştır. Kazanılan moral düzeyi ile düşmanın baskılarını sadece boşa çıkarmakla da kalınmayacak, düşmanı Amed'de artık giderek geriletmenin zeminleri yoklanmaya çalışılacaktır.

ele alınma süreci var. Hemen şunu söyleyelim ki, geçmişe benzer bir yönelimi hedeflemiyoruz. Geçmişte çeşitli biçimlerde yapılan müdahalelerimiz etkili olmadı, hatta bazı olumsuz sonuçlar da doğurdu. Çünkü biraz daha düşmanın bildiği, çözdüğü ve denetim altına almakta fazla zorlanmadığı bir tarzdi. Bu süreçte artık bu tarzı aşmayı düşünüyoruz. Çok illegal ve dar bir örgüt anlayışından ziyade, daha geniş kitlesel tabana dayanan, kitleyi bu temelde örgütlülüğe çeken bir cephe esprisisi, ama aynı zamanda bunu tamamlayan partinin döneme dayatmış olduğu gerilla taktiğine denk düşecek bazı eylemsellikler düşünüyoruz.

Kürdistan metropollerinde ağırlıklı olarak düşmanın siyasi, askeri ve ekonomik hedeflerine yönelim gerçekleştirilecektir. Düşmanın iddia ettiği gibi çok fazla sindirilmiş, bastırılmış bir halk gerçeği sözkonusu değildir. Çok fazla zorlandı, zulüm gördü, köyleri yakıldı-yıkıldı, katliamdan geçirildi, ama buna rağmen halk devrimden umudunu kesmemiştir. Halkın yeniden harekete geçme dinamiklerini her zamankinden daha fazladır. Bunun doğru bir örgütlülüğe kavuşması halinde yeniden bir gelişme yaratabileceğine inanıyoruz ve bu yönlü çabalarımız devam edecek. Aynı zamanda düşmanı merkezinde vurma yönündeki eğilimimiz gelişecek. Böylece her iki hedefe yönelimimiz de birbirini tamamlayan, birbirini güçlendiren, destekleyen bir paralellikte gelişecektir.

İşbirlikçi çete eğilimi Kuzey'de düşmana büyük umut vermiştir

- '98 Parti içi sorunlarımız ve çözüm konusunda yaşanan gelişmeler nelerdir? Şu anda partiyi en çok zorlayan hususlar nelerdir? Komuta ve kadro sorunu konusunda

yaşanan yetersizlikler aşılabilmiş midir?

– Bizim açımızdan oldukça komple bir süreç başladı. Bu, giderek 6. Kongre biçiminde belirginlik kazanıyor. Önemli bir devrimsel süreci bize kaybettiren nedenleri şu anda çok yoğun bir biçimde tartışıyoruz ve nedenlerini anlamaya çalışıyoruz. Aslında giderek bu nedenler açıklık da kazanıyor. Bazı noktalarda bir parti sovruşturmasına da dönüşüyor. Daha önce ifade ettiğimiz biçimde oldukça önemli koşullar vardı, bir devrim fırsatı vardı, biz bu fırsatları değerlendiremedik. Moral üstünlük bizdeydi, düşman üzerinde çok yoğun bir psikolojik baskı kurmuştuk. Askeri olarak da bir denge durumunu yaşıyorduk. Tam da bu süreçte bizim ileri adım atmamız gerekiyordu. Yani dengeyi aşabilecek stratejik bir saldırı sürecini başlatmamız gerekiyordu. Zaten bu dönemin en karakteristik özelliği de budur; kendi içerisinde çok kısıdır, ya ileriye doğru adım atacak-sın, ya da karşı taraf ileriye doğru adım atacaktır. Bu durum gerçekleşmedi ve gerçekleşmediği için bugün düşmanın çokça umut bağladığı bazı zorlukların oluşmasına neden oldu. Şimdi bunu kendiliğinden çok doğal bir seyir, üst boyut olarak değerlendirmek durumunda kalamayız. Belki bunun bazı içten, böyle yüzeyden bakıldığında anlaşılmayan nedenleri olabilir ya da doğal karşılanabilecek bazı nedenleri görülebilir. Ama bunların hepsi sonuç itibarıyla özünde bir sınıf eğilimi olarak ortaya çıkarlar.

Bu süreçte büyük devrimsel gelişmeler yaratmak mümkünken, adeta kazanmamak için kendi kendimize nedenler yarattık. Zamanında doğru bir değerlendirmesini yapmadan tutalım, saf grup alışkanlıklarının kendisini çok yoğun bir biçimde dayatmasına kadar, ortaya çıkan patlamaların yaratmış olduğu sarhoşluğu, biraz da şaşkınlığı ve en önemlisi de yoğun bir biçimde içte bir iktidar savaşımının gelişmesiyle kendisinden geçen eğilimler başgösterdi. Aslında bu eğilimlerin düşmanla bağlantılı olup olmamasının çok fazla bir değeri de yok. Bu eğilimler bu süreç boyunca devrimi geliştirme, devrimi örgütlemeye yerine adeta kendini

Onbinlerce gerilla ordusu ordulaşamadı, devletleşme koşulları çok ucuz bir biçimde harcandı, bir devrim çok ucuz bir biçimde harcandı. Bütün bunların sadece düşmanla izah edilmesi gerçekçi değildir. Bu anlayışın ordulaşmaya yaklaşımı, savaşa yansımaları, bir bütün olarak yaşama yansımaları bugün düşmanın ifadelendirdiği marjinalleştirme planına tam tekabül ediyor, ona denk düşüyor. Dolayısıyla bu süreç boyunca parti bu anlayışın üzerine gitti. Bu anlamda bir netleşme, bir saflaşma ortaya çıktı ve kesin bunun yaratmış olduğu büyük bir kararlılık gücü de var. Bu güç, ortaya çıkan mevcut olgunlaşan koşullarla birleşince önemli bir örgütsel güce dönüşüyor. Bu önemli örgütsel güç bizi devrime her zamankinden daha yakın bir hale getiriyor.

İşte, Kuzey eyaletleri için düşmanın, “*marjinalleştirdim, bitirdim*” demesinin altında yatan en önemli neden de budur. Çünkü Kuzey eyaletlerinde belki de en fazla bu anlayış kendisini kurumlaştırdı, kendisini örgütledi ve eğer düşmana umut verilmişse bu noktadan verilmiştir. Partinin mevcut müdahaleleriyle bu umut kırılmıştır. Biz her zamankinden daha güçlü bir ideolojik-politik performans kazanmış bulunuyoruz. Örgütsel yapımız çok daha sağlam bir zemine oturmuştur, örgütsel dinamizmi yeniden yakalayan önemli gelişme sürecine girmiş bulunuyoruz. Bu açıdan artık önümüzdeki süreç biraz da bu zemin üzerinde ortaya çıkacak.

PKK en önemli gücünü sınıf savaşımından, sınıf çizgisinden alıyor. Bu sınıf savaşımı ve bakış açısı bizi yeniden kendi değerlerimizle tanıştırmış, bizi yeniden ideolojik-moral değerlerle donattığı gibi, kazanmanın mümkün olacağını bir kez daha göstermiş bulunuyor.

Askeri ve siyasi etkinliğimiz çok ileri boyutlardadır

– Özellikle son bir yıldır düşman Kuzey Kürdistan'da “*artık gerilla, PKK bitmiştir, marjinalleşmiştir, eylem kapasiteleri kalmamıştır*” biçiminde değerlendirmeleri söz konusudur. Kısaca bu marjinalleştirme konusunu biraz açabilir misiniz? Düşman bununla neyi hedeflemiştir?

– Basından izlemeye çalışıyoruz. Ağır-lıklı olarak düşmanın “*marjinalleştirdik*” propagandalarını geliştiriyorlar. Düşman bu süreçte bir taraftan mantığı yoğunca çarpıtmaya çalışırken, bir taraftan da ciddi bir değerlendirme hatası yapıyor. Aslında işin gerçeği onların da belirttiği gibi yenilip yenilmeme sorumuz değildir, çünkü hiçbir zaman yenilgi bizim açımızdan söz konusu olamaz. Mücadelemiz artık o kadar derin kökler salmış bulunuyor ki, onları söküp çıkarmak zor.

Düşmanın şöyle bir durumu var: Umutlandılar, ama umutları somut bir gerçekliğe dönüşmedi. Nihayetinde bu umutlarını '97'de kesinleştirmek istediler. Belki de daha ısrarla üzerimize gelebilirler, ama çok fazla sonuç alacaklarını sanmıyoruz. Sonuçta ortaya çıkan bizim açımızdan bir yenilgi sorunu değil, bizim açımızdan kazanmama sorunu. Daha önce “*bitirdim, bitireceğim*” derken şimdi artık bu savaşın daha uzun süreli bir zaman alacağı ve PKK'yle yaşamanın kaçınılmaz bir durum olduğunu itiraf etmiş bulunuyorlar.

Şimdi marjinalleştirmenin özü nedir? Siyasal, askeri etkinlik keskinliği kalmayan, kendi içerisinde belli bir daralmayı, yozlaşmayı yaşayan küçük silahlı grupların amaçsız, sıkışmış, avare hareketleri olarak değerlendirilebilir. Bizim savaşımızda aslında böyle bir durum söz konusu değildir, biz hâlâ düşman açısından çok önemli bir tehdit durumundayız, önemli bir askeri nitelik de kazanmış bulunuyoruz. Hele hele siyasi etkinliğimiz çok daha ileri boyutlardadır.

Şunu kesinlikle söyleyebiliriz ki, marjinalleşme gerçekleşmedi, gerçekleşmesi de mümkün değildir, olamaz. Bizim açımızdan artık bundan sonraki süreç bütünüyle ideolojikleşme sürecidir, daha ileri devrimsel hamleleri gerçekleştirme süreci olarak da değerlendirilebilir.

Güney’de büyük siyasal ve askeri kazanımlar sağladı

– Partimiz '97 Güney'deki gelişme sürecini nasıl değerlendiriyorsunuz?

– Güney'de partinin bütünüyle kazanmak istediği ya da dayatmak istediği taktik tutmuş bulunuyor. Düşman biraz da oyuna geldi. Bunun çok önemli bir siyasal sonucu var. PKK Kürt sorununda iki taraf yaratmak istedi: Amacına ulaşan birinci siyasal hedef; bütün Kürdistan parçalarındaki Kürt sorununu TC'nin omuzlarına yüklemektir. İkinci olarak da Kürdistan çapında öncülüğü merkezeleştirme ve öncülüğü yakalama noktasında PKK'nin önemli başarısı var ve bu başarı son Güney Savaşı'nda kanıtlandığı gibi pekişmiş bulunuyor. Bunun giderek Güney dengelerine, bölge dengelerine, hatta gide-rek belli dünya dengelerine ırtutulması durumu vardır. Bu açıdan temel siyasal ve askeri hedeflerimize ulaşmış bulunuyoruz

Dikkat edilirse, '92'deki duruma göre çok daha ileri bir durumdayız, yine '95'e göre de çok iyi bir durumdayız. Bu sefer iki güce karşı, yani hem TC'ye, hem de işbirlikçi KDP'ye karşı güçlerimiz çok daha etkin, daha yaygın bir saha üzerinde daha uzun süreli bir

savaşı yürütmüş bulunuyor. Burada ne ciddi bir güç kaybımız, ne de ciddi bir alan kaybımız söz konusudur. Tam tersine belli bir gelişmeyi, genişlemeyi, derinliği ve kendi içerisinde önemli başarılar sağlamış bulunuyoruz. Bunun daha uzun bir süreye yayılması ise partinin dönem taktiğidir. Türk devleti ve KDP bunu uzun süreye yaydılar mı Güney'de kendi bitişlerini sağlamış olacaklar. Bu savaşın bütün sonuçlarının birden ve kısa sürede ortaya çıkmasını beklemek doğru olmaz. Savaşın çok önemli sonuçları zamanla ortaya çıkacaktır.

Bir bütün olarak Güney'de halkın yabancılara karşı, işbirlikçi-ihanet odaklarına karşı çok daha yoğun ve örgütlü tepkileri gelişecek ki, bunlar Güney'de fiili olarak da bizim giderek bir siyasal öncülüğe gitmemizi ve aynı şekilde bunun yaratmış olduğu sonuçlarından hareketle önemli bir ordulaşma gerçeğini yakalamamızı mümkün kılacaktır. Dolayısıyla Güney'de başarılı olduk diyebiliriz, ama parti bunun çok daha ötesinde başarmak istiyordu. Bu da değerlendirilmesi gereken ayrı bir husus. Parti Güney'de bütünüyle bir Güney Savaşı yürütmek istiyordu. Türk ordusunun yenilgisinin gerçekleşeceği bir zemin haline dönüştürmek istiyorduk. Bunun belki kısa vadede sağlayamadık, biraz daha uzun vadede gelişebilir. Türk devletinin “*Güney'de denetimi sağladım*”, hatta “*Güney'i de kontrol altına aldım*” söylemi gerçeği yansıtmıyor. TC Güney bataklığına batmıştır, çıkışı da oldukça zordur.

Güney taktiği partinin bilinçli bir planı olarak gelişti. Bunun bir parçası da Kuzey'di. Hedef, düşmanın Kuzey'de yoğunlaşan güçlerinin Güney'e çekilerek Kuzey'de belli bir boşluğun yaratılması, oradaki güç-

lerimizin yeniden toparlanması, daha rahat nefes almasının mümkün kınması, yine oradaki kitlenin de aynı şekilde nefes almasını sağlamaktı. Bu noktada Kuzey için de söylenen, düşünülen gerçekleşmiş oldu. Aynı zamanda düşman güçleri yayılarak, zayıflayan bir durum yaşadı.

– Özellikle son iki-üç gündür basın-yayında öğrenebildiğimiz kadarıyla Kulp ve Bingöl'de düşman güçleriyle gerilla güçleri arasında yoğun çatışmalar var. Yaşana çatışmalara ilişkin somut durumlar nedir?

– Bu çatışma süreci aslında kış başlangıcıyla birlikte başladı. Düşman kışla birlikte eyaletin kendisini yeniden hazırlamasını imkansız hale getirmek ve yeniden yapılanma sürecini önlemek açısından havadan ve karadan sürekli bir baskı kurmaya çalıştı. Bu bazı yerlerde çatışma biçimlerine dönüştü. Bu çatışmaların ağırlık merkezi Kulp çevrelerinde gelişti. Silvan-Hazro çevrelerinde yine Hani-Genç-Lice üçgeninde benzeri çatışmalar gelişti. Bunlar karada gelişen düşman operasyonlarıyla sağlanan temas sonucu gelişen çatışmalardı. Düşman aslında bütünüyle imha amaçlı geliyordu. Son Kulp'taki operasyona düşman binlerce sayıda güç kattı. Ani uçak ve kobra saldırıları eşliğinde helikopter filolarıyla indirmeler yapıp güçlerimizi çembere alıp imha etmek istediler. Ancak güçlerimiz daha önce hazırlıklı ve mevzilenmiş vaziyette oldukları için düşman güçlerine indirme yapma fırsatını vermedi. Dolayısıyla güçlerimiz etrafında çember oluşturamadılar. Hem helikopterleri darbe aldı, hem güçleri önemli oranda darbelendiler. Bu biçimiyle geri çekilmek zorunda kaldılar.

Son iki yıldır daha çok teknik güçle kazanmak istediler. Karadan etkili oldukları söylenemez. Hemen hemen her gün eyaletin şu veya bu alanına helikopter ve uçak saldırıları, karadan irilufaklı operasyonlar geliştiriliyor. Çok ciddi kayıplarımız gelişmedi. İkili-üçlü bazı kayıplarımız olduysa da, düşman karşısında oldukça başarılı bir direnme gösterildi. Bu direnme aslında son yıllarda kesintiye uğrayan direniş geleneğimizin başlatılması olarak da değerlendirilebilir.

Amed’de tarihsel intikam görevleriniz var

– Son olarak Amed halkına ve yurtdışında yaşayan Amedlilere mesajınız ve çağrınız nedir?

– Öncelikle Avrupa'da bulunan halk kitlesine şunu söylemek isterim, gerçekten onların yaşadığı zemini biz de biliyoruz, oralarda yaşadık. Önemli bir vatan hasreti, yabancılık duygusu içerisinde orada yaşamaya mahkum edildik. Aslında kendi topraklarımızda da aynı yabancılığı yaşadık. Bağlı kalacağımız fazla bir değerimiz yoktu. Böylece savrulmaya açık hale geldik. Düşman bizi savurdu ve düşmanın en ufak savurmasına hazır olduğumuz için biz de Avrupa'nın, hatta dünyanın her tarafına yayıldık. Ne yazık ki bu yayılmamız da bir amaç uğruna dönüşmedi, bütünüyle bir tüketim doğrultusunda gelişti. Ve her alanda adeta Kürt tüketilmeyle yüz yüze geldi. Bu sonuç, bağlı kalacağımız değerlerin olmaması ve bunun yaratmış olduğu müthiş bir boşluğun ortaya çıkarmış olduğu bir sonuçtu. Yani bizde ruhta, bilinçte bir boşluk vardı, her alanda bir boşluk vardı. İşte PKK bütün bu boşlukları doldurdu, bizi biraz bizim değerlerimizle tanıştırdı ve bizim tükeneceğimiz sahayı bizim için yeniden bir üretim sahasına dönüştürdü. Bu sadece Avrupa'daki kitlemiz için değil, hepimiz için geçerlidir.

Dolayısıyla bu temelde bir büyük amaç doğrultusunda bir araya gelmiş bulunuyoruz. Aramızda fiziksel olarak mesafeler olabilir, ama fiziksel ayrılıklar daha büyük kavuşmalar biçiminde gerçekleşecektir. Bizi birbirimize yakınlaştıran ortak bağlılık ne-

denlerimiz vardır. Bunun gereği olarak fedakarlıklar yaptık, can döktük, can verdik, mal verdik, ama bütün bunları gururla verdik, bundan sonra da vermemiz gerekiyor. Daha uzun süreli bir direnişe de hazırlanmak gerekiyor. Eğer emeğimizle, kanımızla örgütlenmek istiyorsak bu temel bir görevimizdir. O açıdan diyoruz; kesinlikle nerede olursak olalım her şeyimizle kendimizi bu devrimin başarısına, bu devrimin zaferine seferber edelim ve mutlaka kazanalım.

Bu Amed'deki kitle için de geçerlidir, Amed kitlesi de tarihte çok direndi. Bir Mervani Kürt devletinden tutalım Şeyh Said isyanına kadar, Şeyh Said isyanından tutalım günümüzün modern direnişine kadar, hepsi kesintisiz, sonsuz bir yurtsever-

“Onbinlerce gerilla ordusu ordulaşamadı, devletleşme koşulları çok ucuz bir biçimde harcandı, bir devrim çok ucuz bir biçimde harcandı. Bütün bunların sadece düşmanla izah edilmesi gerçekçi değildir. Bu anlayışın ordulaşmaya yaklaşımı, savaşa yansımaları, bir bütün olarak yaşama yansımaları bugün düşmanın ifadelendirdiği marjinalleştirme planına tam tekabül ediyor, ona denk düşüyor.”

liği, bir direniş geleneğini gösteriyor. Bu gelenek Amed'de hiçbir zaman sönmedi. En son PKK bu direniş geleneğine modern bir muhteva kazandırdı, yeniden sönmüşken ortaya çıkardı. Binlerce şehidimizi Amed topraklarına gömdük, çok fazla kan döktük, büyük fedakarlıklar, zorluklar yaşandı. Hâlâ da bu fedakarlıklar hemen hemen Amed'in her dağında yaşanmaktadır. Her gün buralarda büyük emekler harcanmaktadır, her gün fidan canlar buraya dikilmektedir. Bütün bunlar katliam ve yıkımlara son vermek içindir. Mücadelenin önemli bir kavşağına gelmiş bulunuyoruz, kesinlikle bu süreçten sonra da bunu götürme kararlılığımız var. Amed halkı da bu sürece şimdiye kadar katıldı. Amed halkının da bu kararlılığı kesintisiz göstermesini istiyoruz, çünkü en fazla değeri buraya akıtan, en fazla tarihi ve direniş geleneği burada yatan yine Amed'deki halkımızdır. Onlar buna sahip çıkmalıdır.

Düşman Amed'e yönelik bu durumu değiştirmek için çok yoğun özel savaş taktikleri dayatıyor. Kitlenin yurtsever özünü boşaltmaya çalışıyor, müthiş bir yozluğu, çaresizliği, açlığı geliştirmek istiyor. Diğer taraftan da en kötü karalama faaliyetleriyle gerillayı halktan koparmak istiyor. Bir taraftan halk düşürülüyor, diğer taraftan halkı kurtarması gereken, halka öncül olması gerekenler bu biçimiyle karalamaya tabi tutuluyor. Gerilla bütün direniş gücüyle sizler için vardır, yine sizler için savaşıyor.

Belki çok daha fazla yapması gerekiyordu, Bunu yapamadı, ama hâlâ yapıyor ve daha fazlasını da yapma kararlılığında-dır. Gerilla bu anlamda sizleri unutmamıştır ve sahip çıkıyor. Sizinle gerilla vardır ve bunun için gerilla savaşıyor. Onun için düşmanın geliştirmek istediği inançsızlığa itibar etmeyin. Tam tersine sizin tarihsel intikam görevleriniz var. Bugün çektiğiniz acıların, ızdırapların öcünü almanız gerekiyor. Şimdiye kadar yaptığınızdan daha fazlasını yapmanız gerekecek. Dolayısıyla gerillayla birleşmek, gerillaya her türlü desteği, gücü katmak temel görevinizdir. Gerilla varoldukça siz varsınız ve gerillasız siz kendinizi düşünemezsiniz. Gerilla da sonuna kadar sizlere bağlı kalacak ve kurtuluşunuz için bütün gücünü seferber edecektir. Bu temelde bir kez daha Amed halkını gerillayla bütünleşmeye, bu direniş savaşı içerisinde rolünü daha aktif oynamaya çağırıyoruz, selamlarımızı sunuyorumuz.

“Kürdistan metropollerinde ağırlıklı olarak düşmanın siyasi, askeri ve ekonomik hedeflerine yönelim gerçekleştirilecektir. Düşmanın iddia ettiği gibi çok fazla sindirilmiş, bastırılmış bir halk gerçeği söz konusu değildir. Çok fazla zorlandı, zulüm gördü, köyleri yakıldı-yıkıldı, katliamdan geçirildi, ama buna rağmen halk devrimden umudunu kesmemiştir. Halkın yeniden harekete geçme dinamizmi her zamankinden daha fazladır.”

geliştirme, kendini örgütlemeye biçiminde baş gösterdi. Bunun üzerinde kara hesaplar yapıldı, çok çeşitli abartılı yaklaşımlar ortaya çıkarıldı. Bu temelde bir taraftan parti zorlanırken, diğer taraftan da parti gücüne dayanılarak düşmana karşı politika yürütülmek istenildi. Bu eğilim, Önderlik tarafından da ifade edildiği gibi, tamamen egemen işbirlikçi ve teslimiyetçi bir çizgiydi. İşbirlikçi karakter çok daha sonraları ortaya çıktı. Artık neredeyse savaşın gelişmeyişi ya da savaşın kazanılmamasının temel nedeni partide görülmeye başlandı. Daha farklı ifadelerle ortaya konulan şu oldu; “aslında savaşabileceğimiz kadar savaşmış, bundan sonra yaşamak gerekir. Yaşamının yolu da düşmanla çok ucuz bir biçimde uzlaşma temeline gerçekleşebilir.” Bu eğilim giderek gözükara bir biçimde kendisini dayattı. Partiyeye kabul ettirilmek istendi.

Dünya 20. yüzyılın sonuna geldi. 20. yüzyılın bu son yıllarında 21. yüzyılın ya da moda deyişle 2000'li yılların dünyası şekilleniyor. 20. yüzyıl SSCB, Çin ve diğer sosyalist ülkelerin oluşturduğu sosyalist sistem ile emperyalist-kapitalist sistem arasında sert çatışmalarla geçmişti. Bu yüzyıl boyunca hiçbir olay bu iki kutbun etkisi dışında kalamadı. Şu ya da bu şekilde bu iki kutbun izini taşıdı.

20. yüzyıl boyunca yaşanan iki büyük dünya savaşı ve sayısız bölgesel savaşlardan sonra bir yanda dünya sosyalist sistemi oluşurken, kapitalist metropollerde emekçiler geniş sosyal haklar elde ettiler. Emperyalizmin sömürgecilik sistemi ezilen halkların ulusal kurtuluş savaşlarıyla paramparça edildi. Yüzi üzerinde yeni bağımsız devletler ortaya çıktı.

Ne var ki bu sürecin öncüsü olan SSCB ve onun paralelindeki sosyalist ülkeler belli bir tıkanmayla ve bu tıkanmayı aşamayınca da dağılmakla yüz yüze geldiler. Burada sosyalist kuruluşun karşılaştığı sorunlar ve SSCB'nin dağılması üzerinde durmayacağız. Ama şu açık ki bu yeni durum dünyada ve Ortadoğu bölgesinde birçok açıdan köklü bir değişikliğin başlangıcına işaret etmektedir. Dünya 20. yüzyıl boyunca sürdürdüğü iki kutuplu olma durumundan, ABD merkezli tek kutuplu dünya olmaya ve ABD'nin güdümünde bir yeni düzene uymaya zorlamaktadır. Bütün dünyadaki ilişkiler ABD'nin çıkarlarına göre yeniden düzenlenmek istenmektedir. Bu ise bütün taşların yerinden oynaması ve bugüne kadar süren ilişkilerin altüst olması demektir. Bu nedenle geçmişin ABD, İngiltere, Fransa, Almanya, İtalya, Japonca gibi belli başlı emperyalist devletlerine Rusya'nın da eklenmesiyle dünyanın yeniden paylaşılması gündeme gelmiştir. ABD-İrak, Boşnak-Sırp, Çeçenya-Rusya, Azeri-Ermeni, Gürcü-Abaza savaşlarının art arda ve dünyanın mayın tarlasına dönmesi boşuna değildir. Yeni bir döneme geçişin çatırtıları-patırtıları ya da ayak sesleridir.

Yeni döneme geçerken ABD-İngiltere, Almanya-Fransa ağırlıklı olan Avrupa Topluluğu, Japonya ve Rusya başlıca emperyalist çıkar odakları olarak şekillenmiştir. Bu belli başlı çıkar odaklarına ek olarak irili ufaklı birçok devlet yeni şartlarda kendini garantiye almaya ve bölgesel hegemonya kurmaya çalışırken, eski dünya şartlarında özgürlüklerini kazanamamış birçok halk da yeni koşullarda özgürlük savaşlarını yükseltme ve kazanma şansını yakalama gayretindedirler. Bütün bunlar yeryüzündeki sosyal sarsıntıların daha uzun zaman süreceğini ve suların durulması için köprülerin altından daha çok sular akacağını göstermektedir.

Ortadoğu ve Türkiye

Ortadoğu bölgesi zaten uzun süredir kanayan bir yara ya da bir çıban başıdır. Emperyalistlerin bölge petrollerini kontrol etme çabaları ile bölge halklarının özgürlük istemleri uzun süredir çatışma halindedir. Filistin halkının İsrail siyonizmine karşı özgürlük savaşıyla öne çıkan bu çatışmada neredeyse bütün ülkeler taraf olmuştur. Daha bu çelişki çözümlenmeden Kürdistan devrimi patlamıştır. Kuzey Kürdistan'da başlayan direniş kısa sürede kapsamlı bir gerilla savaşına dönüşmüş ve Kürdistan'ın tüm parçalarında

dolayısıyla da tüm bölgede etkisini duyurmaya başlamıştır. Birçok özelliğiyle Kürdistan devrimi bütün bölgeyi etkilemekte ve yarattığı sonuçlarla Filisin devrimini de geride bırakmaktadır.

İşte bölge bu çatışmalar içindeyken SSCB dağılmış ve Ortadoğu'daki sorunlara ek olarak bütün Kafkasya ve Orta Asya'da da istikrar bozulmuştur. Ortadoğu'daki paylaşma

da NATO'nun SSCB'ye ve Ortadoğu halklarına karşı bir ileri karakolu olmayı benimsemiştir. Bu anlaşmalarla NATO'nun güdümüne giren Türkiye toplumsal sistemini ve coğrafi sınırlarını güvence altına almaya çalışmıştır.

Ne var ki bütün bu önlemler toplumsal gelişmeyi durdurmaya yetmemiştir. Bir yandan işçi ve emekçi halk muhalefetleri bir yandan da

lanmak isteyen çok olmakla birlikte adam yerine koyup arasına almak isteyen kimse de yoktur. TC yöneticileri ulusal, dini ve coğrafi kozlarını peşkeş çekerek Kafkaslardan, Orta Asya'da, Ortadoğu'dan ve Balkanlar'dan pay almak istemektedir. Özellikle Hazar denizi petrolü, Türkmenistan doğal gazı gibi bütün dünyanın iştahını kabartan pastalar-dan pay kapabilmek Türkiye'nin en

kalan pek çok örgütlenme oluşmuştur. Bütün bu göstergelerden anlaşılan şudur ki TC devlet aygıtı Kürt ulusal direnişine karşı örgütlenmesine karşı da pervasızca kullanılmaktadır. Ekonominin bütün birikimlerini, devletin bütün güçlerini seferber eden bu özel savaş politikası yıllarca sürdürülmüş, Kürdistan baştan aşağı yakılıp yıkılmış, binlerce faili meçhul cinayet işlenmiş, binlerce insan

kaybedilmiş ama sonuçta özenlen başarı kazanılamamıştır. Bu süreçte Kürdistan devrimci güçleri kayıplara uğrasa da etkinliğini sürekli geliştirmiş ve bölgede halkın desteğini kazanarak hesaba katılmak zorunda olan bir

varlık haline gelmiştir.

Özel savaşı sürdüren TC devleti ise askeri kayıpların ötesinde siyasal ve sosyal olarak, ekonomik olarak önemli bir tıkanma ve çürümeyle karşı karşıyadır. Bütçenin tümüne yaklaşan bütçe açıkları, bütçenin tümünü kat kat aşan iç ve dış borçlar ve bir türlü düşürülemeyen üç rakamlı enflasyon altında ekonomi sıkışmıştır. Her türlü yolsuzluk almış yürümüş, bütçeye denk gelen bir uyuşturucu kaçakçılığı desteklenerek döviz temini yoluna gidilmiştir. İşsizlik, yoksulluk görülmelik boyutlara ulaşmıştır. Bütün bunlar işçilerin, tüm çalışanların ve gelecekte umudunu kesen gençlik yığınlarının öfkelenip sokağa dönümlerine neden olmaktadır. Son yıllarda Türkiye'de sokağa dökülmelik toplumsal sınıf ve tabaka kalmamıştır. Sadece ezilen sınıf ve tabakalar değil, ezen sermaye sınıfları da gidişattan şikayetçidir. En kodamanları da dahil olmak üzere egemen sınıf ve tabakaların sözcüleri de yarınlarından emin olamamaktadırlar. Türkiye'nin gidişatından kimse memnun değildir. Ne yönetenler bu şekilde yönetmekten memnundur ne de yönetilenler bu şekilde yönetilmekten... Bu durumda her sınıf ve tabaka kendi değişim arzusunu ve projesini uygulamak istemektedir. Egemen sınıflar içinde de ezilen sınıflar içinde de bir değişim potansiyeli olmakla birlikte bunun nasıl olacağını belirleyecek olan toplumsal güçler örgütlü olarak ortaya çıkmadıkça bir kaos ve kargaşa görünümü egemen olmaktadır. Özellikle egemenliğini kaybetme korkusunu yaşayan egemen sınıfların değişik kanatları arasında bir panik yaşanmakta, birbirleriyle dalaşmaları artmaktadır.

Son yıllarda tıkanan özel savaş rejiminin farklı klikleri kendi aralarında çatışmaya ve birbirlerini deşifre etmeye başladılar. Kuşkusuz özel savaş rejimi zafer kazanmış olsaydı Çatlıların, Ağarların heykelini dikerdi. Ama başarısızlık yeniden düzenlemeleri, yeniden düzenleme ihtiyacı da tasfiyeleri gündeme getirmiştir. Son dönemde meydana çıkarılan çeteleşmeler düzenin namusunu kurtarma operasyonu haline getirilmektedir. Sanki devletin küçük bir bölümü kimsenin haberi olmadan suça bulaşmış gibi gösterilmekte ve bunların bazılarının tasfiye edilmesiyle devletin temizlenmiş olacağı izlenimi yaratılmaktadır. Oysa Emniyet Genel Müdürlüğü, İstihbarat Daire Başkan yardımcısı Hanife Avcı'nın da belirttiği gibi Susurluk'ta ortaya çıkan gerçek devlettir. Daha doğrusu gerçek devletin bir parçasıdır. Çünkü Susurluk'ta ve halen gerçek devletin asli örgütü olan ordu özenle gizlenip, gözlerden kaçırılmaktadır.

Herkes bilir ki TC'nin tek gerçek gücü ve sahibi ordudur. Çünkü Türkiye'de hem derinliğine hem genişliğine en güçlü örgütlenme ordu örgütlenme-

Yol ayrımında Türkiye

(“Yol ayrımında Türkiye” adlı değerlendirme gazetemiz için Suat Bozkuş tarafından yapıldı.)

kavgaları tüm Kafkasya'yı ve Orta Asya'yı da içine alarak iyice büyümüştür.

Bütün bu gelişmeler Ortadoğu'daki zemini iyice kayganlaştırmakta, birçok gelişmeyi hızlandırmakta ve hiç hesapta olmayan yeni gelişmeler olmaktadır.

Batık Osmanlının mirası üzerinde kurulan TC ile günden beri dünya çapındaki çelişkileri iyi değerlendirmiş ve bu çelişkilerden yararlanarak kendisini ayakta tutabilmiştir. Uzun dönem SSCB ile emperyalist Batı arasındaki çelişkileri kullanarak her iki taraftan da yararlanmıştır. Dışarıda her iki taraftan yararlanırken içeride zalim bir diktatörlük uygulanarak her türlü muhalefet kanlı bir biçimde bastırılmıştır. O dönemdeki komünistler, Kürt ulusal direnişi ve şeriatçı akımlar kemalist diktatörlük tarafından kanlı biçimde ezilmişler-

Kürt ulusal hareketi hızla yükselmiştir. 1960'lı ve '70'li yıllarda TC tarihinde görülmelik ölçüde yaygın ve şiddetli devrimci muhalefet eğilimleri ortaya çıkmıştır. Devrimci muhalefeti ezmek için öne sürülen Komünizmle Mücadele Demekleri, Ülkü Ocakları, MHP gibi yarı askeri kontrgerilla örgütlenmeleri ve olağan devlet güçleri yetersiz kalınca Türkiye 1971'de ve '80'de iki defa faşist askeri darbeye maruz kalmıştır. Her iki faşist darbe toplumsal muhalefeti ve Kürt ulusal direnişini kökünden kazımak amacıyla olduğunu açıkça ilan etmiş ve bu amacına ulaşmak için vahşice saldırmıştır. Ancak kısa dönemde amacına ulaşmış gibi görünse de bu darbeler çözümlerinden daha büyük sorunlar yaratmakla kalmamış her seferinde burjuva devlet aygıtını daha da çürüterek, ekonomiyi daha da batağa

büyük arzusudur. Ama kendisini ne geleneksel Batılı, NATO'cu dostları ne de Rusya ve Orta Asya'daki “Türki” Cumhuriyetler ne de Ortadoğu'daki islam alemi ciddiye almaktadır.

Hepsi de kağıt üzerinde anlaşır görünmekle birlikte Türkiye'nin iç sorunlarını ve çıkmazlarını çok iyi bildiklerinden Türkiye'deki rejimin kendi çıkarlarının garantisini olamayacağını görmektedirler. Bu durum TC rejimini iyice çıkmaza sokmakta ve rejimi reforme etme çabaları her kanalda sürmektedir.

Türkiye'nin durumu

Özellikle 12 Eylül 1980 askeri-faist darbesinden sonraki azgın devlet terörüyle toplumsal muhalefeti yok ettiğini sanan ve rahat nefes alacağını zanneden Türk egemenleri

sürükleyerek, çelişkileri daha da derinleştirerek tıkanıp kalmıştır.

Yeni dönemde Türkiye

İşte 1990 yılında TC böyle bir tıkanmayla karşı karşıya iken SSCB'nin yıkılması ve “yeni dünya düzeni”nin gündeme gelmesiyle birlikte Türk egemenleri büyük hayallere kapılmışlardır. Turgut Özal'ın ağzından “Adriyatikten Çin seddine kadar Türk dünyası”, “21. yüzyıl Türklerin çağı olacaktır” sloganları atan ve bu Türk dünyasının lideri olmayı hayal eden Türk egemenlerinin rüyaları kısa sürmüştür.

Her şeyden önce Türkiye'nin kendi ekonomik, sosyal ve siyasal sistemi bırakalım başkasına yön vermeyi kendisine yön veremeyecek kadar zayıf, sorunlu ve çözülmeye muhtaç problemlerle doludur. İkincisi böyle bir Türkiye'yi bölgedeki konumundan yararlanmak için kul-

yanıldıklarını kısa sürede görmüşlerdir. 12 Eylül faşizmi işçilerin ve çalışanların bütün sosyal haklarına gasp etmesine rağmen dış bağımlı çarpık kapitalist yapının sorunlarına çözüm bulamamıştır. Birikmiş ekonomik problemler büyüyerek sürerken Kürdistan ulusal direnişi gündeme gelmiştir. Başlangıça yerel silahlı eylemler gibi görünen direniş hareketi kısa sürede Kürdistan'ın ve Türkiye'nin tümünü etkileyen bir gerilla savaşına ve önemli bir ulusal ve sosyal devrime dönüşmüştür. Bugün o hale gelinmiştir ki TC devletinin bütün örgütlenmesi bu direnişi ezmek üzere yenilenmiş bulunmaktadır. OHAL valiliği, köy koruculuğu, özel timler, Güney'e taşarak KDP ile işbirliği halinde oluşturulan yeni örgütlenmeler, Türkmen nüfusun zorlandığı yeni ilişki biçimleri TC tarihinde ilk defa görülmektedir. Yine JİTEM, Susurluk çetesi gibi bazıları deşifre olsa da halen gizli

sidir. Ordu sadece bir silahlı güç değil, aynı zamanda resmi sivil tüm toplumsal organlara nüfuz etmiş olan gerçek iktidar örgütlenmesidir. Bir üstyapı kurumu olmasına rağmen göreceli bir bağımsızlığı da olan ordu gerçek iktidar aygıtıdır. Ordu dışındaki parlamento, hükümet, bağımsız yargı, hür basın, özerk üniversite, siyasal partiler, sivil toplum örgütleri gibi kurumların fiyaskası ne olursa olsun TC tarihinde hiçbir zaman iz bırakacak bir rol oynamamışlardır. Bu kurumlar ancak ve ancak ordu içindeki egemen eğilimin emrinde bir yer ve anlam kazanabilmişler, bunun dışında kaldıklarında esamileri okunmamıştır. Bu acı gerçek bugün de kendini dayatmıştır.

Osmanlı tarihi boyunca da, TC tarihi boyunca da geleneksel devlet aygıtı dışında hiçbir toplumsal kesimin özgürce örgütlenmesine olanak tanınmamıştır. Devlete rağmen yasadığı ve gizli örgütlenmeler yaratmaya çalışan sol eğilimler her zaman varolmuşsa da bunlar hiçbir zaman iktidar alternatifini haline gelememişlerdir. İlk defa Kürdistan devrimi tabandan yükselen bir halk hareketi olarak, kanı canı pahasına silahlı bir güç olarak örgütlenmiş ve Kürt halkının özgürlük istemlerini dayatabilmiştir. Ancak bu mücadelenin kesin zaferi Kürdistan ile sınırlı kalmamasını, Türk halk muhalefetine de gelişmesi ve mevcut sisteme alternatif olmasını gerektirmektedir. İşte bugün gündemde olan ve başarılması gereken görev budur.

Rejim kendisini yenileyebilir mi?

1990'lı yılların ortalarına kadar TC özel savaş rejimi “teröristlerin kökünü kazıyacağız” sloganıyla

halkı ve dünyayı kandırarak varlığını sürdürmüştür. Ancak artık kendi sözlerine kendisi bile inanmaz hale gelmiştir. Bu neden hem uluslararası alandaki baskılar hem de içindeki çıkmaz sokağı fark eden ve zararın neresinden dönülse kârdır anlayışında olan kesimler yeni arayışları gündeme getirmiştir. Yakın zamana kadar süren ve halen de egemen olan “Bunlara taviz vermeye gelmez. Dil ve kültür haklarını tanısak özerklik isterler, özerklik tanısak fedarasyon isterler, fedarasyonu kabul etsek arkasından ayrı devlete sıra gelir” anlayışı her geçen gün gerilemektedir. Ancak mevcut devlet yapısı içinde bir reform gerçekleştirme olanağı da yoktur. Daha doğrusu varolan düzen ve devlet yapısı reformları göze alabilecek bir esneme kabiliyetini yitirmiştir. Mevcut devlet yapısı o kadar kimikleşmiş bir suç örgütüne dönüşmüştür ki biraz esnemeye kalkışsa kırılır korkusuyla direnmektedir. Özel savaş Kürt sorununu ezerek çözeceğim derken öylesine yaygınlaştırmış ve kangrenleştirmiş ki ne ezmeye ne de çözmeye gücü yetmektedir. Örneğin ABD Vietnam'dan çekilip gitmiş ama kendi vatanında kendi düzenini sürdürebilmiştir. Yine İngiltere, Fransa gibi güçlü sömürgeci devletler zamanında sömürgelerin bağımsızlığını tanımalarına rağmen kendi sistemlerini fazla fire vermeden sürdürebilmişlerdir. Ama bir Portekiz sömürgelerin özgürlük savaşları karşısında gerileyen rejim içinde de çökmekten kurtulamamıştır. İşte Türkiye'nin durumu zaman ve yer farkına rağmen biraz Portekiz'in durumuna benzemektedir.

dir. Türk egemenleri Kürt halkının en basit istemlerini kabul ettiklerinde hem bu tavizle Kürt halkını durduramayacaklarından hem de bunun bütün Türkiye'deki sistemi altüst edeceğinden haklı olarak korkmaktadırlar. Bu durum da Türkiye'deki bütün siyasal eğilimler söylemde ne kadar farklı olursa olsun sonuçta kendi doğrultularında adım atmalarını engellemekte ve tek çizgide yani ordunun arkasında birleşmektedirler. Bu nedendir ki varolan bütün kargaşaya ve her kesimdeki hoşnutsuzluklara rağmen düzen içinde reformcu bir çizgi şekillenememektedir. Egemen sınıflar bir bakıma kendi yarattıkları canavar karşısında korku içindedirler. Kendi yarattıkları özel savaş canavarı kendilerini de tehdit etmektedir.

Son dönemdeki siyasal sahneye bakarsak ortalıkta birçok parti, örgüt, sendika ve sosyal örgütlenmeler vardır. Hepsinin de çok parlak söylemleri vardır. Fakat Türkiye'nin hiçbir temel sorununda net bir şey söylemezler. Örneğin Kürt sorunundaki tavırları nedir? OHAL'in, koruculuğun, özel timlerin kaldırılmasını savunuyorlar mı? Terörle Mücadele Yasası'nın kaldırılması ve sınırsız genel af konusunda ne düşünüyorlar? Düşünce ve örgütlenme özgürlüğünü tanıtmaktan yanalar mı? İşkence, yargısız infaz ve kayıpları engellemek için gereken adımları atmak istiyorlar mı? Baştan aşağıya çeteleşmiş devletin demokratik bir hukuk devletine dönüştürülmesi için adım atmaya cesaretleri var mı? Tersine bütün çabaları çeteleşmeyi ve suç örgütüne dönüşmüş devleti kamufle etmek midir?

Bu soruları sorduğunuzda hiçbir kesin ve net bir tek kelime söylemez. Bunun yerine irtica, türban, saç-sakal ve kıl-tüyyle iştilal ederler. Türkiye bunca dert içinde kavrulurken suni bir şeriatçılık-laiklik tartışmasına yuvarlanmaktadır. Bu tartışma her iki kutbun da işine gelmektedir. Temel sorunların tartışılması ve çözüm öneriler güme gitmekte, bunun yerine olmayan tehlikeye karşı adeta seferberlik ilan edilmekte ve halkın bütün sorunları bastırılmaktadır. Bu manzara karşısında varolan siyasal yapıdan umutlu olmak için pek neden yoktur. Varolan siyasal yapı ister bir erken seçime gitsin isterse bir askeri darbeye iyice yamulsun bir çözüm üretme yeteneğinden mahrumdur. Çözüm, çözümünden en çok çıkarı olanlar tarafından yaratılmak zorundadır. Yani yıllardır özel savaş sürdürülen ve kendini bu savaş aygıtına suç ortağı yaparak ayakta tutanlar tarafından değil, bu özel savaşın kurbanı olan emekçi halk yığınları ve onların önderleri tarafından bir çözüm üretilmesi aşamasına gelinmiştir. Bu sağlanmadığı sürece çürüme, çeteleşme sürüp gidecektir. Halklarımızın kan ve zaman kaybı bizden başka kimsenin umrunda değildir.

Demokratik Türkiye ve özgür Kürdistan için

Son siyasal gelişmeler ve MGK'nin tavrıyla ortaya çıkan gelişmeler HADEP, RP gibi partilerin budanıp, merkeze sağ ya da sol bir partinin ağırlığında ama siyasi ağırlığı kalmamış bir parlamento, başkanlık sistemi gibi varolan duruma

daha denk düşen ve daha iyi kamufle eden bir sistemle hem ele güne karşı demokrasi görünümü verirken hem de rejimin baskıcı ve zalim niteliğini daha da azdırarak sorunların bastırılması seçeneğinin öne çıktığını gösteriyor. Yani reformlarla rejime nefes aldırma yolunu deneme riski yerine baskı ve zulmün katmerleştirilmesi yolu ağırlık kazanmaktadır. Bu da özel savaş rejiminin kendisini restore ederek ayakta tutma çabasından vazgeçmemesi demektir.

Bütün bu gelişmeler Türkiye ve Kürdistan'ın tüm devrimci, demokratik muhalefet potansiyellerinin bir iktidar odağı olarak şekillenmelerini ve hızla iktidara talip olabilecek, iktidarı hak edebilecek bir konuma gelmelerini zorunlu kılmaktadır.

Toplumsal gelişmeler ülkedeki ve dünyadaki birçok gelişme sonucu objektif olarak belli dönemlerinde dönüm noktalarına ya da yol ayrımlarına gelirler. Toplumsal muhalefet güçleri bu dönemleri doğru değerlendirebilirlerse kalıcı kazanımlar elde edebilirler. Bu dönemlerde ortaya çıkan olanaklar görülemez ve heba edilirse bir daha aynı olanağı yakalamak çok uzun yıllara mal olabilir. Türkiye bugün bir yol ayrımına gelip dayanmıştır. Hiçbir güç mevcut durumu uzun süre aynen muhafaza edemez. Uzun süre ikili iktidar biçiminde iki taraf da bir arada yaşayamaz, iktidarı paylaşamaz. Şiddetle çatışmalarla dolu bir süreç sonu taraflardan biri kazanacaktır. Ezilen halk güçlerinin yükselişi çürüten, zalim sömürgeci güçlerin iktidarına son verebileceği bir döneme girilmiştir.

Gün bu dönemi değerlendirmek için politik uyanıklık, cesaret, atılganlık ve sorumluluk günüdür.

Bizi yaratan Başkan Apo'ya

“Başkanım seni çok seviyorum. Sana karşı duyduğum sevgiyi ancak senin çerçevesini belirttiğin aşk kavramlarıyla açıklayabilirim. Bu yüce ve kutsal bir Aştır. Senin şahsında halka, insanlığa ve şehitlere aşık olma olayıdır. Çünkü sen hepsinin toplamısın. Hepsini yaşatan ve üst düzeyde yaşayan bilge bir kişiliksin. Sen bir birey değil, bir toplumsun, bir sınıfsın.”

*Çanakkale Cezaevi'nde gerçekleştirdiği eylemle şehadete ulaşan **Fikri Baygeldi** yoldaşın mektubu*

Başkanım 1974 yılında Amed'in Lice ilçesinde iyi bir ailenin çocuğu olarak dünyaya geldim. Yetiştığım çevre ve aileme hakim olan feodalizmdir. Feodalizmin bölgede hakim olması kişiliğim üzerinde ciddi bir etki yapmıştır. 1988'e kadar Lice'de yaşamımı sürdürdüm. 1988 yılında çıkan bir kan davası yüzünden evimizi Amed'e taşımak zorunda kaldık. İlkokulu Amed'de bitirdim. 1990'da mücadelemizin kitleselleşmesi ve bununla beraber bazı akrabalarımın çocuklarının parti saflarında şehit düşmeleri beni derinden etkilemiştir. Partiye ruhsal anlamda beni daha fazla yakınlaştırmıştır. 1990'ların sonlarına gelindiğinde serhıldanlarda bizzat aktif yer almaya başladım. 1991'in ortalarında partiyle ilişki kurma şansını elde ettim. Babam bu durumu öğrenir öğrenmez diğer abi ve ablalarımın da partiyle ilişki kurmaması ve bizi mücadeleden uzak tutmak için evimizi zor kullanarak Sakarya'ya taşıdı. Babam düşman saflarında yer almıyor, ortayolcudur diyebilirim. Babamın bu çabasını boşa çıkartmak için Sakarya'da arayış içine girdim ve ilişki kurdum.

1992'nin Mart ayında saflara katıldım. Gerillada ilk önce Şahin ve daha sonra Kemal kod isimlerini kullandım. Gerillada ciddi bir eğitim almadım. Altı aylık bir pratiğim oldu. Bir sene daha çok pratik işlerle uğraştım. 1992'nin son aylarından saflardan ayrıldım ve Güney Kürdistan'a geldim. Saflardan ayrılmamın nedeni bulunduğumuz Şehit Mahir Kamp'ına Re-

zan adında bir unsurun gelmesi ve bu unsurun bana karşı yaptığı bazı parti dışı uygulamalardır (küfür, tokat atma vb.). Ki benim kaçışım-dan sonra bu unsur açığa çıkıyor, uygulamaya alınıyor. Tam yargılanacağı bir sırada kaçıp gidiyor. Bu unsur Şener'in adamlarından biri olarak çıktı.

Ben hiçbir zaman ruhsal anlamda partiden bir kopuşu sağlamadım. Ve sağlayamazdım da. Çünkü PKK bir kere yüreğimde ve beynimde kendi yerini almıştır. Ama şunu belirteyim nedenler ne olursa olsun pratik, objektif anlamda düşmana hizmet ettiğimin somut ifadesidir. Bu ciddi bir zayıflıktır. Bu zayıflığımı gidermenin en güzel yolu partimizin şefkatli kollarına tekrardan kendimi atmak, halkıma ve partime yararlı davrandım. Güney Kürdistan'dayken de yine oraya gelen şoförlere propaganda yapma, partiyi gücüm oranında onlara tanıtmaya faaliyeti yürüttüm. Daha sonraki süreçte örgütlediğim bir şoförün kamyonuyla Kuzey Kürdistan'a geçmeyi başardım. Amed'de bir ay kaldım. Ancak partiyle ilişki kuramadım. İlişki kurmak için Sakarya'ya gidip eski ilişkilerimin aracılığıyla tekrardan partiyle ilişki kurdum.

1992'nin Kasım'ında partiyle ilişki kurdum ve yaşadığım bütün olayları tek tek alan örgütüne anlattıktan sonra yeniden alanda görevlendirildim. 1992'nin Aralık ayının sonlarında gittiğim bir vergilendirme eyleminde düşmanın kurduğu bir pusuya düştüm ve ya-

kalandım. Yaklaşık dört ay Sakarya Cezaevi'nde kaldım. Sakarya'dan İstanbul'a getirildim. 1994 yılında örgüt üyeliğinden ceza aldım ve sevkim Çanakkale Cezaevi'ne çıktı. Yaklaşık dört yıldır Çanakkale Cezaevi'ndeyim.

Başkanım seni çok seviyorum. Sana karşı duyduğum sevgiyi ancak senin çerçevesini belirttiğin aşk kavramlarıyla açıklayabilirim. Bu yüce ve kutsal bir Aştır. Senin şahsında halka, insanlığa ve şehitlere aşık olma olayıdır. Çünkü sen hepsinin toplamısın. Hepsini yaşatan ve üst düzeyde yaşayan bilge bir kişiliksin.

Sen bir birey değil, bir toplumsun, bir sınıfsın. Bir toplum, bir sınıf olduğun içindir ki emperyalizm bu kadar pervasızca sana yöneliyor. Emperyalizm ve onun uzantılarının en çok korktuğu şey Kürdün iktidar gücü olmasıdır. Bugün Kürdün bu aşamaya gelmesinin en temel şeyi senin büyük çabalarıdır. Senin kararlı ve inançlı bir biçimde köle Kürdün üzerine gitmendir. Senin bu büyük çabaların, bugün meyvelerini tek tek veriyor. Partiye dayatılan marjinelleşme olayı boşa çıkarılmıştır. Senin uyguladığın tarz, ünitacılığı ölü doğurmuştur ve Şemdin unsuru şahsında boşa çıkarılmıştır. Hiçbir güç PKK'yi artık durduramaz. Çünkü PKK insanlığa malolmuştur. İnsanlığın ve doğanın kurtuluşunu hedefleyen ve bunu pratiğinde kanıtlayan bir harekettir.

Başkanım ben kişiliğimde birçok parti dışı anlayışları taşıyorum. Bu taşıdığım anlayışlar genelde eski Kürt gerçekliğinden

farklı değildir. Yani Amed kişiliği için belirttikleriniz en çok benim için geçerlidir. Ki bunları çeşitli süreçlerde yaptığın çözümlemelerde dile getirmiş ve geniş geniş çözümlemesini yapmışsındır. Bu nedenle bu sorunları tekrardan dile getirmek istemiyorum. Konferansa sunduğum raporumda bunların hepsini açmışımdır. Artık bilinen sorunları tekrar tekrar dile getirmekten ziyade bunun pratiğini gerçekleştirmemiz gerekiyor. Biz ancak ve ancak bu yöntemle yaşamda gerçek özgürlüğü ve savaşta zaferi yakalayabiliriz. Şehitlerimiz bizden birer demagog olmamızı istemiyorlar. Bizden sözüyle kişiliğe kavuşmuş erdemli kişilikler olmamızı istiyorlar. Ki **Sema** yoldaş son bıraktığı mektupta bu sorunlara özellikle dikkat çekiyor.

Sema yoldaş benim komutanımdır ve ben eylemiyle komutanlaşan Kürt kadınının sadece bir askeriyim. Asker komutanın talimatları doğrultusunda hareket etmek zorundadır. Ve ben bu zorunluluğun bilincindeyim. Gerçekleştireceğim eylem bilincine vardığım şeyi hayata geçirmek olacaktır. Sana ve kahraman şehitlerimize layık olmanın yolunun da buradan geçtiğine inanıyorum. Bu eylemimle Sema yoldaşın eylemini daha da görkemli kılacağım ve düşmanın beyninde bir bisiving roketinin patladığı gibi patlayacağım.

Devrimci selam ve saygılarımla

– Bijî Serok APO!
– Bijî PKK ARGK ERNK!
– Bijî Komutan Sema yoldaş!

PKK Genel Başkanı Abdullah Öcalan yoldaş değerlendiriyor...

Agit ve Zilan yüksek partilileşme çağrılarıdır

“Kolay ölmek kadar, yaşam hangi savaşla kazanılacaksa onun üzerine eğilin.”

● Baştarafı 1. sayfada

fes alış-verişinin bile ne kadar değerli olduğunu mutlaka takdir etmek zorundayız. Bundan da öteye büyük bir minnetkarlıkla başta şehitler olmak üzere, bu yıllarda anlamlı bir direnişte bulunan herkesin; büyük Newroz şehidimiz **Mazlum Doğan**'ın, **Zekiye**'lerin, **Rahşan**, **Ronahi-Berivan**'ların o büyük şehadetlerinin ve hemen her yıl o kutsal serhıldanlarımızın son ifadesi '90 yıllarındaki Nusaybin, Cizre, Şırnak, Lice, Van ve giderek bütün Kürdistan kent ve köylerinin o şehitlerini de bu Newroz'un özüne yerleştirirsek, göreceğiz ki yaşamın başka türlü anlaşılması, savaşın başka türlü verilmesi gerekiyor.

Bu yirmibeş yıl üzerinde sürekli durulmalı ve dersler çıkarılmalıdır. Varsa insanlık iddiamız ve ana topraklarımızda yaşamaya güç yetirmek istiyorsak, bu yılları kendimizi yeniden gerçekleştirme ve yaratma yılları olarak değerlendirmeliyiz. Yine özlü bir düşünceden tutalım özgür bir nefes alış-verişe kadar kaybolan ve kaybedilen her şeyi bulma yıllarıdır bu yıllar. Şavaşın esasta bunun en son çabası olduğunu da anlayabilmelisiniz.

PKK bir diriliş olayı, yeni bir gün olayı, bir Newroz olayıdır.

Biz bugüne boşuna PKK ile başlamadık. Aynı zamanda korkunç bitiş ve karanlığın eşliğindeki za-yıf insanımızın son defa kendisine dürüst bir ad vermesidir.

“Ben dürüst olacağım” sözünü vermesidir.

Hiçbir umut işaretinin olmadığı bir dönemde bile –inancınırlılığı, hiçbir şansı olmasa da–, “ben, bu kimlikle ve bu söz için yaşayacağım, gerekirse sa-vaşacağım” diyebilmesidir. Başka türlü olmuyor.

O günü şu an gibi hatırlıyorum: Düşmanın paytahtında silik, iddiasız ve yutulmakla karşı karşıya olan bir gençlik döneminde, sömürgeciliğin o bütün çekici im-kanlarıyla karşı karşıyayken ve ilgiye değmeyecek ka-dar geri ve yokolmanın eşliğindeyken böylesine bir gün-de tercih yaptım. İmhacı sömürgeciliğin oldukça imkan dahiline giren yaşamına “hayır” dedik. Umutsuz, ola-naksız ve belki de imkansız gibi gözükken bu özgürlük umuduna başlasak ne olur dedik. Hiçbir kesimin inan-madığı, her şeye anlam verseler de, buna anlam vere-meyecekleri bir adımdı. Dünyada ve tarihte eşi belki de yoktur. Biz bu kararı verdik. İki sözcükle olacaksa, ana topraklı, kimlikli yaşam gerçekleşecekse, yaşam özgür-lükle olsun dedik. Ve o büyük umut savaşına giriştik.

Büyük kurtuluş için bugünleri yaratmak bir başlangıçtır

Bunu tarihi bir hitapla dile getirmek şüphesiz müm-kün değil. Bu yirmibeş yılı mümkünse sürekli incele-meye, değerlendirmeye almak, gittikçe daha derinle-şen teorisini ortaya çıkarmak kadar; iradesi, siyasetteki ifadesi, geliştirmek istediği yaşam, askerlik iradesi ne-dir, neyi gerçekleştiriyor? Bütün yönleriyle bir değil, bin daire çizerek daha derin ve giderek yükselen bir biçim-de bu yılları anlayabilmek, bu yıllarla büyüye-bilmek ve bu yıllarla yeniden yaratılmak gerekir. Önderlik gerçeği denilen, PKK gerçeği denilen olay işte bu. İçinde neler yok ki, silik insandan tutalım en hainine, eşsiz kahra-manlarından tutalım en düşkününe, en güzelinden tu-talım en çirkinine, en korkağından tutalım en kahrama-nına, en dirisinden tutalım en ölüsüne kadar her şey var. Bu yıllar, bu çağdaş Kürdistan yılları, PKK dışında her şeyin bittiği, adının bile kalmadığı ‘son bir çare ola-rak, olacaksa insanlığımız, yaşayacaksa kimliğimiz, mümkün olacaksa kurtuluşumuz, gelin bunu tartışın’ deme hareketidir her şeyden önce. Daha sonra müm-künse bir karara ve ondan da ötesi bir iradeye, bir sa-vaşa acaba yol açabilir miyiz, hareketidir.

Bugün büyük öfkelerimizi az da olsa dindirmişiz. Ama asıl büyük kavgalar ve kurtuluş için bugünleri yaratmanın bir başlangıç olduğunun da bilincindeyiz.

Çağdaş partililer için yirmibeş yıl zafer yıllarıdır.

Yirminci asrın hemen hemen büyük devrim yapan bütün partileri bu işi on-onbeş yıl, bilemedin yirmi yıl

sığdırmışlardır. Bazıları da başarısız olmuşlardır. Hatta devlet kuranlar bile devletlerini kaybetmişlerdir. Biz ne devlet kurabildik, ne de tam başarısız olduk. İkisinin orta yerindeyiz. Önemli olan bu değil, önemli olan bu büyük tartışmayı, aydınlanmayı, iradeleşmeyi ve daha da önemlisi gerçekler ne ise olduğu gibi gör-meyi ortaya çıkarmaktır. Bu bizi daha fazla ilgilendiriyor. Bu, bir yönüyle Kürdistan'daki kirli, işgalci ve im-hacı güce karşı verilen savaştır. Kürt gerçeğindeki o çirkin, bitik, hiçbir amacı, sosyal bir anlamı olmayan, eşkiya kavgasının değeri kadar bile kavgacılığı kal-mayan durumunu, bir daha hesaplaşmak üzere parti-mizin içine çekmek, bayıldıığımız işlerdendi.

Anlamsız kavgalara sınır çektik.

Kavga olacaksa çizgi temelinde, bir anlamı ve taraf-ları olan kavga olmalıydı. Bunu yapmak hayırlı bir işti.

Kendi tarihine bu kadar ihanet etmiş, çağdaş in-sanlık içerisinde sıfırlanmış bir kimlik, gerçeklik ne kadar utanç vericidir. Bununla hesaplaşmak için bu parti gerekliydi. Bu yirmibeş yıl, bunu güzel çerçe-veledi, çemberledi. Her şeyin gerçeği yeniden –faz-la inancı olmasa da, iddiasız da olsa, hatta kendini örtbas ederek de olsa–, burada tartışıldı.

Yirmibeş yılın içerisinde girmeyen tek bir Kürt in-sanı, bir Kürdistanlı kalmadı. Tek bir sömürgeci de kalmadı. Hatta emperyalist de bunun içine çekildi. Bütün dünya çekildi; “*gelin Kürdistan kavganızı açıkça yapın.*” Hepinizi çekti; “*gelin boynunuzun öl-çüsünü alın.*” Ben başarıyı burada gördüm.

Kim nedir açığa çıksın!

Kavgadan önce bunun açıklığa kavuşması gerekir. Eğer bir ülkede bu yoksa, herkes düşmanın istediğin-den daha fazla düşmanın ajanıysa, yaşam hainiyse ve utanılası, lanetli bir gerçeğin ifadesiyse ilkin yapılması

gereken bunu açıklığa kavuşturmadır. Bu, partiye mümkündür. Kimi içinde, kimi dışındadır ama hemen hepsi ilgilidir. Bu önemli bir gelişme ve kazanımdır. Di-reniş bunsuz olmaz, kurtuluşa daha zaman da olsa, önce bu gerekli. Güzel bir tespit ve yerinde bir adım.

Kavgası o kadar soluk soluğa, o kadar nefes ne-fese, o kadar çelişkili, o kadar hırslı, kinli olmak ka-dar, bu yıllara bu kadar iradeyle bağlandık ki... Ba-zıları için ise o kadar silik ve gidişleri kadar gelişleri de o kadar anlamsız ki... Bütün bunlar öfkeyi müthiş kabartıyor. Ama bir şey olmaz veya öfkenin kabar-ması eğer bir hataya dönüşmezse iyi bir kavga baş-latıcısıdır. Bunu yalnız partinin gerçek mensupları için söylemiyorum. Karşıtları için de söylüyorum.

Kavgada anlamlı bir düzey ortaya çıkarmak da bir gelişmedir.

Sizler köleliğinizle zafer bile kazanmış olsanız, bu bana göre hiçbir şeye yaramaz.

Düşmanı koynunuzda beslemişsiniz, PKK'li ge-çinmişsiniz. Sizleri ben hiçbir şeye sayamam. Lakin kurşun patlatmış, isyan etmişsiniz. Benim için hiçbir şey ifade etmez, hatta bazı zaferleriniz olmuş, bu-nun değeri de yoktur. Çünkü hangi yaşamlı ilgili, hangi temel amaca doğru götürüyor, kişi kendisini nasıl yaratıyor bu daha önemli. Bu yıllar aynı za-manda PKK'nin bu anlamdaki yıllarıdır.

Sizleri açığa çıkarabilmek de çok önemli. Neyin, kimin kişiliğiniziz? Neyin, nasıl yaşamın peşindesi-niz? Bunları açığa çıkarmak kurtuluştan daha de-ğerli veya kurtuluş için öncelikle gerekli olandır. Diri-liş bunun acı sancılılarıyla olmuştur. Ben tam doğuş yaptığınıza veya doğru büyütüldüğünüze inanmı-yorum. Kuşkularım var, –ama iyi kuşkular. Örnekler çıkıyor her gün ve çeşitli kılık kıyafetlerde. Kadının-

da, erkeğinde, yenisinde, eskisinde bunları daha da açığa çıkarmak iyi oluyor. Burada insan artık gizli kalmayacak. Düşman da dost da, yoldaş da hain de ne kadar açığa çıkarsa o kadar iyidir.

PKK bir Newroz partisidir

Nedir Newroz? Gün ışığına çıkan çiçektir, yaşa-ma duruştur, doğanın rengarenk açılışı, bütün yaşam damarlarına kan verilmesidir. İşte PKK de böyledir.

PKK gerçekten bir Newroz partisidir.

Yaşama yürüyen kanın partisidir. Diriliş doğasın-da bir şey varsa onun yeşillenmeye, çiçeklenmeye açma girişimidir. Ama bir de bu Newroz günlerinde sert esen kasırgalar vardır. Bazen çiçekleri bile ka-sıp kavuran, meyveye kesilmek iddiasında olan meyve tohumlarını yakanlar da içimizde var. Diriliş tohumlarını az mı kasıp kavurmaya zemin oluyoruz!

PKK'nin Newroz PKK'si olması ne kadar yerin-de, ne kadar yaşamsal, ne kadar açıklayıcı.

Ama tarihini, güncelliğini kasıp kavurmaları da ne kadar gerçekçi. Gerçeği olduğu gibi kabul etmek daha doğrudur.

Biz her zaman şuna inandık, en son bir sözü şöyle söyledik: “**Hiçbir kanun özgür yaşam kanu-nunun üstünde bir güce sahip olamaz. En büyük güç, kanun, özgür yaşam kanunudur.**” O halde, “TC'nin anayasa maddeleri, anayasa kanunu, en çok bu cumhuriyetin birlik, bütünlüğü tartışılmaz.” Bütün bunları bizim için söylüyor. “*Yaşamayacak-sınız*”, yani “*en büyük kanun olan özgür yaşam kanu-nuna yer yoktur*” diyor.

Biz de ilk çıkışımızda tersini söyledik:

En büyük kanun özgür yaşam iradesidir.

Bütün yönleriyle olmasa da, galip gelen budur. Ölüm yasaları en güçlüsüdür diyenler ve her gün bu yasaları kan kusturarak uygulayanlar, açıktan düş-manın ölüm yasaları kadar, bir de hainlerin, hiç öz-gürlüğü tanımayanların yasalarıdır. Bir de çürümüş, kendisinin olamamış, kendisini tanımlayamamış, il-kenin ve özgürlük iradesinin sahibi olamamış silikle-rin, maymunların yasalarıdır. Bukalemunun yasala-rı. O çok söylenen muğlak, en kutsal amaç karşısın-da bile bir türlü doğruya gelemeyenlerin yasaları. Ki onlar da çok güvendiler bu yasalarına. Böylece üç temel yasa ortaya çıktı. Açıktan katliamcı yasa, hain yasa, düşkün, silik, bukalemun yasası karşımızday-dı ve biz de özgür yaşamın yasası olacak dedik.

Bu yıllara bu yasayı dayattık. Gördük ki bu yasa en güçlü yasadır. Özellikle TC'nin bu asla denile-mez ve niyet edenlerin kellesi gider dedikleri zırh gi-bi yasasını delmekle kalmadık, paramparça ediyor-uz, –hainlerin de öyle. Yanına bile yaklaşmayan-ların yasalarını başına bela ettik. Acınacak durum-dalar. O muğlak kişilsizliklerin bir bit kadar değer-lerinin olabileceklerini ortaya koydum. Özgürlük ağacının bağrındaki bit kurtçuklarını da artık yasa-larla birlikte perişan ediyoruz.

Evet, bunlar güzel işlerdir. Özgür yaşam kanu-nuna açıklık kazandırmaktır. Oldum olası fazla sü-s-lü cümlelerle, madde madde yasa sıralamadım. Me-zopotamya'da Hammurabî'nin de yasaları vardır. Asur'un en başta yasa koyucu olduğu bilinir. Kor-kunç yasalarıdır. Nitekim egemenler adına, uygarlık adına tarihte ilk yasalar bu topraklarda doğdu, ilk te-melleri burada atıldı. Ama bir de özgürlük savaşçıla-rı da vardır. Bu topraklarda köleciler, en katı Asur im-paratoru çözüldüğünde yalnız Kürtlerin değil, Asur halkı da dahil, bütün halkların özgürlüğü de başladı.

Mezopotamya bu anlamda bir özgürlükler ülkesi ve tarihidir.

Demirci Kawa'dan, Mazlum'a kadar çok soylu özgürlük savaşçıları vardır. Hallac-ı Mansur'lardan tutalım Pir Sultan'lara, Sivas'ta yakılan Nesimi'lere kadar hepsi bu toprağın özgürlük savaşçılarıdır. Ama gerçekten TC'nin şahsında en son kendini dile getiren egemenlerin acımasız yasaları da vardır. Bunlar büyük bir savaş içindeler. Biz bu savaşta ye-rimizi iyi tayin ettik.

Halkların direniş i tarafında yer almak, özgürlük yasalarına bağlı kalabilmektir.

İnsanlığa, burada başlayan özgür yaşama ve özgürlük tarihinin bu beşiğine bir kez daha şahitlik etmek, bağlı kalabilmektir. Bize çok çekici geldi ve bugün bizi buraya getirdi. Mutluyum, gerçek kutlamanın içindeyiz.

Başlarken bir söz söylemiştik: Bundan sonra bütün günler Newroz'dur, dedik. Ve bu yirmibeş yılda bütün yıllar gerçekten Newroz'lu günlerdir dedik, sözümüz buydu. Çiğnetmedik. Fakat zalimlerin dayattıkları, acılar, işkenceler ve kasıp kavurmaları vardır. Nice insanları her türlü teknikle, silahla, işkenceyle yaktılar. İşte, bu yakınların anısına nasıl sahip çıkılacak? PKK'nin intikam gücü Zekiyeler, Zilanlar, Ronahiler bugünlerin büyük şehitleri olurken, aslında şu anda özgür yaşam nasıldır sorusuna ulaşmak için bunu yaptıklarını bizzat sözlerinden, vasiyetlerinden biliyoruz.

Mezopotamya, Zagrosların eteklerindeki yaşamın beliriş i, bütün kutsal kitapların anlatmak istedikleri cennet ülkesi, Nuh'un tufan sonrası yeni yaşam alanıdır. Bu topraklarda insanlar özgürlük tutkularıyla yaşamışlardır.

Belki de hiçbir ülkedekine benzemez, belki yazılan hiçbir kitaptakine de benzemez, belki de kitaplarda daha yazılmamıştır. Ama bir özgürlük savaşı vardır. Belki de kitabı tam yazılmamışsa kurtuluşu tam olmadığı içindir. Yazılan kitaplar daha çok yarım kalan kitaplarsa, o da kurtuluşun tam olmamasındandır. Ve PKK budur aslında.

PKK sonu gelmemiş bir roman, bir şiir, bir türkü.

Yazmadan önce konuşmak, eylem gerçeğine sadık ve tarihi özüne de bir yanıt oluyor. Kolay değil insanlığın beşiğindeki –insanlığın mezardan daha kötü bir yaşam tutsaklığı da demeyeceğim–, yaşam dışılığını kabul etmesi. Bu çok zor. Hani burada insanlık dile geldi, hani burada ilk kanunlar yazıldı, hani burada ilk umutlar insanlar adına dile getirildi. Hani her toprağa dokunuşta bir eser meydana geldi. İlk hayvanlar evcilleştirildi, ilk bitkiler tahlil oldu, ambarlara dolduruldu. İlk köyler, şehirler buralarda kuruldu. Devletler ilkin burada doğdu. Şiir ve müzik ilkin burada yapıldı. Bütün insanların ilk duyguları burada yeş erdi. Kimi yerde bir sınıf gerçeği oldu, kimi ilk köleci imparatorluklar oldu. Bir aşıret yasası oldu ve hâlâ bütün gücüyle sürüyor. Ama bir şey daha oldu, sanki bütün bunlar olmamış gibi bir silikliğin alanı oldu.

PKK kendi insanını arıyor

İnsanlığın kimliği yok şimdi, umudu kalmamış.

Nasıl oluyor bu büyük çeliş ki? Hem bütün ilklerin ana yurdu, hem de hiçbir eserin kalmayış ı. Bu büyük çeliş kiş i çöz mek gerekiyor. Gılgamış destanının, ilk arkadaşlığ ın oluştuğu yer, şimdi en hainin yürüdüğü alan haline gelmiş. Hem de içimizde bunu çöz mek gerekir. PKK bunun için büyük bir olay, çözü m yeri ve güzel.

Bu büyük tarih nasıl düştü?

Olacaksa yeniden bir diriliş tarihi nasıl olacak? İşte heyecanın kaynağı burası. Hazinele kaybedildiği yerde aranır. İnsanlık doğduğı yerde, kökleri üzerinde araştırılır ve bulunacaksa orada bulunur. Amerika'da, Rusya'da, Sibiry'a da bulunmaz. Merkezi burası.

PKK yirmibeş yıldır insanı arıyor.

İlkin kendi insanını. Bu insan ilk insandı. Belki de olacaksa doğrusu, en son insan da o olacaktır. Olmak durumundadır.

Eğer yaşama selam duracaksa, Newroz gibi her şey yaşamla gülüşecekse onun dilini yakalamak gerekecek. Onun için yaşam kolay değil.

Büyük yaşam arayıcısıyım.

Her şeyi durdurduk. Hiçbir önyargıya saplanmadan, hiçbir kalıba girmeden, hiçbir keş in yargıya da gitmeden hep anlamak, daha derin anlamak. Ne nedir, ne ne olmalıdır, ne ne değildir, ne nasıl olmalıdır? İşte yoğunlaş ma denilen olay bu. Kendimi kolay tanımlamamak hele binlerce yılı bulan bu özgür insanı tanınmaz hale getiren uygarlığı kendimde tanımlamamak, kendimde tanımamak, kendimde yaşı tarmamak. Verilen bütün isimleri kendi isimim olarak almak. Dayatılan bütün iradelerden kuş ku duy mak ve hâlâ yaşamaya tam karar verememek, vermemek, ver dirmemek. En doğrusu, en güzeli ve en buranın kök tarihine, beş iklığıne uygun olacak. Tıpkı o Gılgamış'ta başlayan yaşam arayış ılarının, ölümsüzlük peşinden koş anların gerçeğine sadık bir yaşam tanım ı gibi. Bu tam da özgürlük insanına yaraş an oluyor.

İşte yirmibeş yılda PKK'de Newroz'ların hepsi bir arayış ve biraz da buluş yılları derken bunları kastediyoruz. Şunları çok çarpıcı gördüm ve hâlâ hepinizin şahsında okuyorum. Yaş adıklarını sanıyorlar. Bir kuş beyni kadar düşünce bile üretmiyorlar. Bir taze filizin yaş ama duruş unu bile kavramış değ iller ve yaş adıklarını sanıyorlar. Nasıl öfkeli olmayayım buna? Her şey çir-

kince! Nasıl kabul edeceğim bu yaşam dayatmasını?

Şehidin trajedisini kurtuluşla nasıl taçlandıracağız?

İlkin kendimi kilitledim. Kutsal bir mabedin en dokunulmaz tanrı veya tanrıças ı gibi kilitledim kendimi. Bütün kötülük anlayışlarına karşı olacaksa bir saf temiz ruhum, bir köş emde kalsın dedim. İşte PKK ve şehitleri hep bu. Güzel olan bu.

Ne kadar bu toprağa çok şehit düşüp ekilseler, o kadar temiz yenileri boy atacak.

PKK bu, heyecanlandır an bu. İşte, bunu egemen kılmak istiyorum. Beni bu daha fazla ilgilendiriyor. Bu bir insanlık görevi, bu topraklara bir hürmet, bu sayısız insanlık şehitlerine bir saygı, insanlık tarihine bir saygıdır. Varsın bu iğrençliği yaşamamış olayım. Şehitlerimiz Mazlum, Zekiyeler, Ronahiler var-sın hiç yaşamasınlar.

Zilanlar neyi kül etmişlerdi?

İğrenç sınıf, ulus, cins ve her türlü iyiliğin, doğ ru luğun, güzelliğin, emeğin düş manlarının kendilerinde yarattığı ne varsa, kendilerinde gerçekleştirdikleri ne varsa, ilkin hepsini bu bedenlerinde yaktılar, kül ettiler. Pir Sultanlar da, Hallac-ı Mansurlar da böyleydi. Ne mutlu ki, bu geleneği temsil ettik.

PKK'yi bugünlere böyle getirebilmek, özgür insana dayatılan bütün suçları PKK'nin bedeninde yapmak, yok etmek ve mümkünse temizlenip yeniden yaşama koyulmak...

PKK belki de hiçbir örgütte olmayacak kadar canlı büyüyor.

Diğer bir tanım ı da budur yirmibeş yılın. Kesinlikle bu canlar yanarken ve o egemenlerin elindeki en son teknikle yakılan bütün PKK şehitleri aslında öldüklerine hiçbir zaman inanmadılar. Son nefeslerinde hemen hepsi yaşamla kucaklaştığını adı gibi biliyorlardı. Trajik, ama bir gerçektir. Baş ka türlü yaşamla kucaklaş ma olamıyor.

Sorun şimdi nedir? Şehidin bu trajedisini, toprağı yaşam adına kucaklaştığını daha ikinci bir aş amada, kurtuluşla nasıl taçlandıracağız? Sıra bunda, ama bu çok zor. Zor olmasına inanmıyorum da, anlaşılması nın önemini dile getirmek istiyorum. Bayılıyor bu iş için savaşmaya. Ama başarı tarzı artık daha da ilgilendiriyor. Aş amalar meselesinde hata yapacağıma inanmıyorum ve hatalardan hiç korkmuyorum. Ama başarı tarzı benim için daha da amansız geliyor.

Bugünlerde ş unu da düşünüyorum: Asla yanılmayacak iradeyi geliştirmek. Yoğunluğun öyle bir düzeye taş ırılması ile şehitlerin o sembolik dile getirdiğı, yakılması gereken her şeyi, ama bir daha bu laş mayacak biçimde yakmak ve özgür yaşam iradesini de bir daha bükülmeyecek kadar keskinleştirmek. Bu iş daha çok ilgilendiriyor.

Bu Newroz, en ş iddetli yoğunlaş ma ve her türlü savaşa dayanacak ve başaracak kadar keskinleş medir.

Bakar anlar, yürür yapar, arkasından zaferi gelir. PKK'deki savaşı cıyı yaratabilmek güzel bir çalışma oluyor. Bütün bunları o çokça tekrarladığınız bazı sözcüklerle değil, sözden de öte özüne iniyorum. Genel bir günü kırtarmak değil, insanın başlangıc ını ve sonunu birleştirecek kadar iradeyi, insanı yaratmak iş ine bayılıyorrum. Bunun felsefesi nasıl olmuş? İsteyen bundan felsefesini yazar çıkarır. İsteyen siyasetini, isteyen askerlik bilimini, isteyen sanatını, isteyen estetiğini çıkarır, –her şey var. Bu çok daha ilgilendiriyor ve hepsini birleştiriyoruz.

İçimizdeki haini ve hırsızı açığa çıkarmalıyız

PKK'li adıyla geçinenler hatta oldukça bir ordu durumuna geldiğini de sananların –buna saygı duyuyorum ve müthiş destek vermeye de çalışıyorum–, durumuna üzülüyorum. Çünkü iş in sözcük düzeyine bile daha tam kendinizi bağ layabilmiş değ ilsiniz. O büyük ruh gerçeği nerede, hele zemin olduğunuz o düş manlarınız üzerinizde tepişirken...

İşte genç kızlarsınız, PKK'nin büyüklüğüne duyduğunuz bağlılıktan kuş ku duymuyorum. Özgürlük temelinde kendinizi adadığınız da kuş ku duymuyorum. Ama çoktan yitirilmiş cinsiniz, özgürlük savaş ının kanunlarından habersiz olmak, sınıf savaş ımından, ulusal savaş ımdan, güzel insan savaş ımından uzak durmak acaba sizi bir sokak kadınından veya bir cariyeden daha teslimkar kılmıyor mu? Demek ki eksiklik var.

Benim diyen erkeklerimize sesleniyorum: İşte açığa çıkan bazı sahte komutanlar var. En ünlüsü de komutan Zeki. Ne kadar da rahat uzlaş mış tınız. Çok

yönlü kadın komutanımız Zilan ile sözümona çok ünlü erkek komutanımız Zeki karşı karşıya getirilse ve mukayese edilse, birileri tanrı katına yücelirken birisinin düş man kucacağına yönelmesi acaba tesadüf müdür? Bunu anlamak gerekiyor, –çarpıcı ve müthiş anlamak. Elbette anlamak da yetmiyor. Birisinin bir daha doğmamacasına kökünü kurutmak da lazım. Diğerine de, gerçekten tanrı katında bir kutsal mabede yerleştirilerek saygı duyulacak bir biçimde yüceltip bağ lanmak gerekiyor. Ne kadar önemli ve gerekli.

Böyle misiniz, acaba bu konuma geldiniz mi? Bunlar sizi nasıl ilgilendirmez! Nasıl hâlâ demagoji ile sonuca götürebileceğinize kendinizi inandırıyor sunuz? Söz oyalamaları ve çarpık bacak yürüyüş le-riyle acaba anlayabilecek misiniz? Birisine sonuna kadar red cevabı, birisine sonuna kadar kabul ger çekleş miş midir? Hayırlı İşte bu sizin için acı oluyor. Çokça çağrılarımız oluyor. Sanıyorsunuz ki, biz de bir laf cambazıyız. Gördüğünüz gibi değil, gerçekten öyle dile gelmiyor. Bizim gerçeğimizde rica, küçük amaçlarla, bir rüşvetle insan kazanmak yoktur. Benim gerçeğim de yoktur.

Benim gerçeğim Newroz gibidir.

İşte doğuş u hazırlayan anaya karşı bir duruş vardır. Nedir bu? Sen yaş ama bu halinle engel oluyorsun, dur! Seni engel haline getirmişler. Önümden çekil! Bunu büyük yaşam tanıyış ımda gerçekleştiren insanım da. Bunu kendisine esas alan artık toplumdan kendini kopartmıştır.

Adımız ipsize de çıkmış tı, ama bütün halatlarını insanlığın direğine, sağlam ipine bağ lamak için de bütün gücümü harcadım. Bir an bile, bir kelime düzeyinde bile insani olandan uzak durmadım. Müthiş ilgi duydum. Ama ne gördüm? Hep yalan, hep yanlış, hep çirkinlik, hep aldatmaya çalışıyorlar. Bunun için kendime taktığım isimler var. Aldatmaz, aldatılamaz. Yalanı dinlemez, yalan söylemez. Çirkinini kabul etmez, çirkin olarak kendini yaşı tarmaz, dayatmaz. Yenilginin yanına yaklaşmaz, yenilgiyi kabul etmez. Bunları o kadar iş ledim ki kendi kendime, görüyorsunuz ki bir şeyler olmuş, oluyor, olacak. Biz bunu paylaşmak isteriz. Gördüğünüz gibi siz paylaşmayı bir hırsız kadar bile beceremiyorsunuz. İçimizdeki hainin, içimizdeki ihanetin hırsızlarını bile bulamıyorsunuz.

Bir defa PKK içindeki bütün hırsızları veya kendinizdeki hırsızlığı kovmalısınız. Bu, gerçekten büyük özgürlük ve emek hareketine yakış mıyor. Bilincim eksik, aldatıldım demek ne kadar çirkin.

Diyebilirsiniz ki, biz düzende böyle alış mış ız, bu hoş muza gidiyor ve böylelerinin bizi etkilemesi olabilir. Ben buna kendimi kırk defa döverek hazırlamış ım. Açık yapıyorum, giden gitsin. Çünkü benim için çok gerekli olan özün, gerçeğin en yalın ifadesi ben de kalacak.

İhanet, her düzeyde yalan, hırsız açığa çıkarılıp kaçacaktır. Bu daha güzeldir. Sizleri bastırmayacağım, rica da etmeyeceğim. Mert olmanın gereği ne ise onu yapacağım. Bu tercihi size bırakacağım.

Ş una inanıyorum; bu kutsal savaş ımda ricaya yer yoktur, yalvarmaya yer yoktur, kurala yer vardır. Ki bu iradenin kendisidir. Bilincin ış ığıdır, –kural bu. Kelime düzeyinde söylemeye bile gerek yoktur. Böyle kurallı, ş emalı parti yanlış ı da değilim. Herkes kendini, kuralını almış ı geliyor.

İşte bir Zilan'ın kuralları vardır. Bir Zeki'nin kuralları vardır. Kiminiz öyle, kiminiz böyle. Bu da güzel bir ayrış madır. Onlar güçlüymüş, tarihte de hep böyle olur. Zalimmiş, çok vururlarmış ı! İş in gerçeğinde bunların hepsi var. Zorlukları, zalimleri hep arkasına alırlarmış. En çok kritik süreçlerden yararlanarak vururlarmış. Hepsini yapsınlar, ama biz yine en mert tarzda ısrarlıyız. Bu bizim sanatımız. Onların sanatı öyledir. Demek ki, önemli olan bu büyük yılların oluşumu na, PKK'sine nasıl katıldınız, ne olacaksınız?

Halk burada fazla seslenmeme de gerek yok. Halk bana göre iyidir. Bu halk veya halklarla ciddi iş yapmaya her zaman varım ve hiçbir sıkıntı yok. Ama bu anlamda mücadele çemberine, gerçevesine almada sizlere gelince, aynı rahatlığı hissedemiyorum. Sanki timarhanelik deliller, sanki komalık has talar, zindandaki tutsaklar gibi çağırış ımları görüyorum. Kalkarsa düş er, çıkarsa zindandan kendini atar, biter yerde. Bu durumdan acaba kendinizi ne kadar alıkoyabileceksiniz?

PKK'nin böyle bir ortam olmadığını ne zaman anlayacaksınız?

PKK içinde böyle büyük anlamlar çizildi. Bu anlamlara bağlı olabilecek misiniz? Yine burada rica yok, yalvarma yok. Ama bir gerçeklik var. Onu anlayabilecek misiniz diyorum? Çünkü buranın tarihi “*budur*” diyoruz.

Gılgamış'tan beri tarih böyle geldi. Yirmibeş yıl bunun özet ifadesidir. Sizler hangisini tercih edece-

siniz? Diyeceksiniz, biz çok güçsüzüz. Evet, bu ege-men olan bir durumdur. Çok güçsüzünüz, hiç hazırlığınız yok. Hatta hazırlanmaktan sıkılıyorsunuz. Yaş ama ilgi bile duymayacak kadar çürümüşsünüz. Savaş ın en basit kuralına bile gelemiyorsunuz.

Tek başlattım, tek götürmekte şahaneyim. Hiç sıkıntı da yok. Ama sizler ne olacaksınız? Gılgamış, tarihin en arkadaş canlıs ı kişisi. Gerçekten ben bu tarihi biliyordum. Ama benim ilk yaptığım iş, kendimden çok arkadaş ımı düşünmek. Ş imdi sizlere bakıyorum ki, bütün bu yılların büyük arkadaş lığına rağmen yürüyemiyorsunuz. Bir tane anlayış ı-sı çıkıp, düş man ş uradan geldi, gördüm tedbirimi aldım, şöyle arkadan hançerliyordu elini tuttum. Kötü niyetliydi, içimizdeydi, bizim gibi elbisesi de vardı, baş ımızdaydı diyen bir tanesi çıkamadı. İşte bu üzüyor, kendim adıma hiç üzülüyorum.

PKK kolay ölenlerin partisi değildir

Bütün düş manlarımı iyi tanırım.

Bütün yoldaş larımı da tanırım.

Şehitler ordusu, zindanlar ordusu, halkımızın ordusu var. Zaten benden daha çok bu iş in sahibidirler. Ama sizler, sıcak savaş ım cephesindekiler, elinde yalın kılıç silah ı olanlar. Her silah, dil silahından tatalım çıplak en son teknik silahına kadar, bunları kullanamıyorsunuz. Kullandığınız da ağırlıklı olarak bizi vuruyorsunuz. Bunlar bizi zorluyor. Bu kadar yeteneksiz olacağınızı veya üzerinizde bu kadar parti dış ılıklar, ordu dış ılıklar dayatıldığında bu kadar ucuz laf söylemeniz, yılanla adeta koyun koyuna yatar gibi yanlış ılıklarla uzlaş malar, hainle, alçakla hatta hatta elleş meler, cahilce birleş meler gösteriyor ki, ruhunuzda büyük bir yoksunluk var, beyniniz fazla düşünemiyor. İşte bunlar köleliği ifade eder, bunlar özgürlüğe ters. Acaba bunları anlayabildiniz mi?

Sizlere tarihi anlatıyorum. Sizlere PKK'yi de anlattım. Hangisine gelirsiniz, hangisi hoşunuza giders e o tanımla ne kadar yaşayabileceksiniz? Ölüm demiyorum, yaş ama geliş diyorum. Hiç kimse PKK kolay ölenen yerdirdiyeemez. Hayırl!

Ölüm her yerde kolaydır, PKK'de çok zordur ve olmaması gerekir.

Doğ al ölüme bir şey demiyorum. PKK bir yanlış ılığın sonucu, bir yetersizliğin sonucu ölümün yeri değildir. Ama çoğunuz gırlağ ınıza kadar böyle ölümlük olarak kendinizi dayatıyorsunuz. Bu bizi üzüyor. PKK'nin bu olmadığına dair çok tekrar halindeyim.

Anlamaya gelememeniz, belki de bu büyük umut, bu büyük kurtuluş yürüyüşünde tek ciddi engel.

Dikkat edin, kimse kendinizi küçük görün demiyor. Bir büyüklük tarzı yaratın. Bütün yaptıklarımız sizin olsun. Hepinize kendimi verdim. Zilanlar, hatta Bermal ne güzel söylüyor; “*canımızdan baş ka ne olsaydı, verseydik*” diye. Hayır, ben onlardan can filan istemiyorum. Benim istediğim; varsa kavrayış gücünüzle, iradenizle sonuna kadar beni alır mısınız? Çünkü baş ka türlü ş u güçlendirmeye götürmüyor. O kolay ölen şehide de, kendini özlü savaş ırına da söylüyorum.

Bu ölüm benim kabul edeceğim bir ölüm değil.

Ben de sizin gibi çok yalnız, tektim. Ama gördüğünüz gibi müthiş bir yaşam savaşı içindeyim. Öyle anlayın ve yürüyün bütün görevlerin ve savaş ların üzerine. Bundan uzak durmak, PKK sanki bu değ ilmiş gibi davranmak, eline silah ı alıp benim yüzde doksandokuz virgül dokuz kabul edemeyeceğim bir tarzla savaş tığını sanmak, savaşabileceğini iddia etmek beni dehşete düşürüyor. Hâlâ yaş ama duran hemen her şey kadar kendisini yaşamda bir duruş a geçirecek pozisyonu, bir duruş u bile yakalayamamak, en basit bir savaş kuralını istememek bana hep ölüyü çağırşı tırıyor ve ölüme koş uyorsunuz. Ama bu PKK değ il. Bunu aşmanız gerek. Herhalde yaşıyan ve yaşam iddiasında olan sizlerin, varsa Mazlumların hatırasına bağlılık ve bir değeri, bu büyük bütün Newroz şehitlerimizin, bu tarihimizin değ erlerine bağlılık, kolay ölmek kadar, yaşam hangi savaş la kazanılacaksa onun üzerine eğilin. Temel bilinci almış ısınız, işleyin. Elinize bazı silahlar verilmiş, kullanın.

Bütün bunları ş unun için söylüyorum: Anadan doğduğunuza, “*yaş ama doğduk*” demeyin. Düş manın talim-terbiyesi ile büyütülü ş ünüze de “*büyüdük*” demeyin. Hatta ş imdiki halinizle, PKK'de de büyüyüş ünüze, “*PKK'lileş tik*” de demeyin, yanlış ılıklar var.

Doğrusu tanımlamaya çalış tığım gibidir. Askeri, siyasi, örgütsel ifadeler çok net. Hazırlıklar var, katkılarım var. Ölmemiş ve ayakta. Sizinle çok önemli bir zafer yaratmak istediğim için değil, bu beni birinci derecede ilgilendirmiyor. En çok ilgilendiren neden böyle gerekçesiz, basit yaşıyorlar ya da ölüyorlar?

böyle gerekçesiz, basit yaşıyorlar ya da ölüyorlar? Bunu bir arkadaş canlısı, bir kişi olarak söylüyorum. İlk günlerde de böyleydim. Bütün çocukluk arkadaşlarıma da –çok ihtiyacım olduğu için değil–, “*haydi*” diyordum, “şurada bir avlanalım, şurada bir bitki kökünü çıkaralım, şurada bir kuş yuvasına ulaşalım, şurada bir yılan öldürelim”... Ama gelemiyorlardı ve bu iyi bir şey değildi diyordum. Hatta ekin biçiyorduk, ekin biçmeye bile gelmiyorlardı. Kardeşlerimi dövüyordum. Evet, en çok dövüklerim kardeşlerimdi. Çünkü ilk örgüt odur, neden gereklerini yerine getirmiyor diye. Babam bayıldı bana. Hikaye çok ilginç ama o tarzıma herhalde baktı ve kusursuz iş yapma tarzımı gördü. Adam şuna inanmıştı ve ne kadar tehlikeli bir iş içine girdiğimi de bilenlerdendi. Ama “*senin alında fetih işareti var*” diyordu. Ne anlama geldiğini ben de bilmiyordum. Fakat o günden bugüne kadar tarzımız fetih tarzıdır. Şimdi bu bana göre zor da değil. Bana göre hem yaşamın, hem bütün işlere koşmanın en makbul, en sonuç alıcı tarzıdır.

Savaşta zafer, yaşamda aşk

Neden yapamıyorsunuz? Neden bu kadar eliniz birbirine dolanıyor? Neden her attığınız iş karışıyor? Bunu anlayamıyorum. Neden bütün işleri yarım yamalak bırakıyorsunuz, bir konuşmayı paramparça ediyorsunuz, bir kararı hiç uygulamıyorsunuz, bir kötüyü teşhis edemiyorsunuz, bu tehlikeyi sezemiyorsunuz, bir hainin gırtlığını tutamıyorsunuz? Neden bir güzelliğe bağlanamıyorsunuz? Neden çirkine varmak bir kader, sizi hoşnut eden bir şey olsun ki? Bir yenilgiye doğru koşmak neden? Örgütsüzlüğü yaşam tarzı bellemek nasıl olur? Bu topraklarda ilk örgütlü insan ortaya çıktı. Neden buna bu kadar zıt insanlar ilkin burada oluştu? Şimdi herkes birbirinden kaçıyor, neden? En çok işlenen PKK’de örgüt sorunu, neden? Örgüte doğru gelemiyoruz. Bu, bu kadar hainlikte ısrar değil mi? Bu kadar insan olmamakta ısrar değil mi? Bu kadar düşmanın olmakta ısrar değil mi?

Ben bunu gözdüm ve kendinizi savunamazsınız. Bunun için ben güçlüyüm. Hatta hainler üzerinizde oynarken, düşman her gün yaşam diye sizlere bir şeyler sunarken, diyor ki dağlarda aç kalmışlar. Burada kesinlikle sizleri eleştirmiyorum. Aç, susuz, soğuk ve sıcakta bu kadar dayandığınız için de sizi kutluyorum. Ama bütün bunlardan sonra kalkıp da sizi bir çorbaya, hele içimizdeki sefillerin sözümona size, sizin önünüze koydukları bu yaşam reçetelerine takılmanız ve düşmana bu konuda cesaret vermeniz, şerefsiz olanına kendinize ‘umut yolu’ demeniz, beni çok öfkeliyordu. Ve acıyla gördüm ki, bunu felsefe haline getirmişsiniz. Küçük yiyecek, içeceklerin, basit kadınlı, erkekli olmanın felsefesi gelişmiş. Korkunç! Hâlâ kelime bile bulamıyorum anlatmak için. PKK’nin felsefesi bu değildir. PKK’nin yaşam tarzı bu değildir.

İğrenç kişilik, –ki ben halkımızın da yaşadığı felsefe demeyeceğim–, ona dayatılmış bir çaresizliktir. Ama PKK çaresizliğin yeri değil, PKK çaresinin yeri. PKK’de yaşam sorunu yoktur. PKK’de asla açlık sorunu yoktur. PKK’nin parası hiçbir zaman eksik olmadı. PKK’nin yiyeceği hiçbir zaman eksik olmadı. PKK’nin sosyal yaşamında da hiçbir eksiklik olmadı. Hepsini tanırlara özgüydü. Onu ayaklara düşürüyorsunuz.

PKK’de tutku, aşk da eskik olmadı.

Onun canına, onun özüne darbe indiriliyor, siz de ona alet olmuştunuz. Felsefe, anlayış haline getirilmiş ve başarısına da çok az bir mesafe kalmış. Bunu gördüm, affedemiyorum. Çaresiz değilim tabii. Daha fazla çareliyim ve yaşama da en büyük saygı gereği dıştaki, içteki haine karşı her zaman tetikteyim.

Ama daha çok yine üzüntüm sizler için. Bir kavganın, bir yaşamın sahibi olmalıydınız ve bu yürekten alkışlanacak cinsten olmalıydı. Eyaletlerimizi tartışıyoruz, anlamlı bir parti toplantısını yapıyoruz. Merkezimizi tartışıyoruz, ne kadar yürekler acısı. Kullandıkları cümlelere

bak ve içine girdikleri davranışlara bakın. Sergiledikleri komutanlığa bakın ve savışçılarımızın neye zemin olduklarına bakın ve kızlarımızın, Zilanların ardılarının öyle olmasına, gereklerine nasıl sarıldıklarına bakın. Bu öfke yaratmaz mı? Bu değerlere ihanet olmuyor mu? Bunu nasıl felsefe haline getireceksiniz? Bu duruşu nasıl kabulleneceksiniz? Bu şehadetlere karşı nasıl böyle duracaksınız? Bir de yaşayan özgürleşiyor, yüceliyor. Ona karşı nasıl duracaksınız? Halen anlaşılamadı mı diyeceksiniz? Hisler, duygular oluşuyor mu diyeceksiniz? O zaman siz kimsiniz? Ama sizi anlamak çok zor. Bir basit askeri kuralı işletemedik demek nedir? Peki nerede askeri irade, nerede düşman iradesi karşısında kırılması şöyle kalsın, benim el yordamıyla tek başına yirmibeş yıl önce düşmanın paytahtından alıp, buraya getirdiğim bükülmez-yenilmemiş iradeyi siz böyle mi temsil edeceksiniz?

Gözümüzün içine baka baka, nereden nereye getirdiğimizi değerlendirme, onun gölgesi altında düşmana oynama, düş-

Düşman bana hiçbir zaman ulaşmayacak

En büyük emir, duygu büyüklüğündeki düşüncenin doğru kıvılcımındaki kuraldır. Işık hızı kadar hızlı, bütün enerjisi kesilmiş bireydir. Bunu biz yaratmaya çalışıyoruz.

Bunları şunun için söylüyorum: Bazıları siz bizimle olmaya talip. Bizimle partileşmeye, bizimle ordulaşmaya oldukça istekli görüyorum. Ama ben de bunun tanımını yapmak zorundayım. Sadece gereklerini açıklıyorum. Tercih sizindir, partileşmede zorlama yok, ordulaşmada zorlama olmaz. Ama bizdeki düşüncenin de, yapmanın da hızı politikada ışık hızı ayarındadır. “*Düşünmedim, konuşmadım, yapamadım*” demek bir önderlik çalışma ilkesine ters düşmektir. Çünkü burada politika ve askerlik ışık hızında iş yapar, yeni yapmanın en son sınırır. Işığın bir özelliği daha var, yakıcıdır, aydınlatıcıdır. Öyle olmak geliyor.

Diyeceksiniz, “*bu şimdiye kadar pek uygulanmamış bir tarzıdır.*” Ama bizim yaşad-

niyorsunuz. Hayır, güvenin. Hiçbiriniz benim kadar sıfırdan başlamadınız. İmkansızlıklarla boğuşmadınız, iğne ucuyla kuyu kazmadınız. Ben yaptım hepsini. Hepsinizin imkanları benimkinden fazla.

Özgürlük dağındasınız, en güvenilir fedailer birliği içindesiniz, vuracak silahınız da fena sayılmaz. Gerisi ne? Gerisi yenme kişiliği!

Ben yaşamak için yenerim, yenmek için yaşarım, felsefesine müthiş bağlandım.

Düşüncede yenme. Hayatın her işinde yenme. Örgütte, düşmana karşı bir eylemin planında yenme. Bütün gerekli olanlar yapılır, savaşa girilir ve yaşanır. Yenmeyle yaşamı ve savaşı bütünleştirme. Bunu yapmanın tek yol oluyor. Düşman yalnız şu cephede veya karşıda değil. O gördüğünüz gibi ciddiye alınır da. Ama basit bir tedbir de almak gerekir. Dağın, en kolay giremeyeceği noktaya hepiniz girebilirsiniz. O cephe savaşına iyi bir mevzidir. Bu zor değildir. Bunu, bir kuş beyni kadar beyin sahibi olsanız bile yaparsınız. Ama orada iş yapmak, düşmanın yendiği kişiliği yenmek, düşmanı ye-

“Gerçek gerilla Agit’tir ve onun o güzel duyguları, güzel sözcükleri bizim için emirdir. Zilan’ın da öyle. Altın sözleri bizim için bir emirdir ve zaten iyi yürüdüler.

Mühim olan çok zaferli olmaları değil, tek de olsa zaferli olmalarıdır.

Bunu egemen kılacağız! Kız da, erkek de, delikanlı da bunu egemen kılacak!

Başka türlü bu ordu içine girilmez, bu ordunun andı bu iki isimdir. Gücünüz varsa, gereklerini yaparsanız andı için. Ve sözcükleri de emirdir.”

manın objektif ajanlığını yapma! Bu ayıp olmuyor mu? Söylenecek bir lafı bile yok. Çaresizlik kaynağı. Çok ayıplı bir duruş değil mi? Elebaşlarınız gidiyor, gitsin. Yarıncı gitse de hiç üzülmem. Benim için bir zaferdir, derim.

Tekrar söylüyorum: Gılgamış kadar arkadaş canlısıyım. Yemem yediririm, içmem içiririm, yaşamam yaşatırım. Ama aynı zaman affetmediklerim de vardır. Mutlaka bunları tanımanız gerekiyor. Çok büyük bir otoriteyi size dayatmak istemiyorum. Bundan hoşlanıyorsunuz da. Çaresiz olduğum için değil, küküklere bir otorite dayatmanın anlamı yoktur. Ondan anlayacak bir gücü olmayanlara hangi otoriteyi dayatayım ki! Kaldı ki en büyük otorite duygu yüceliği, düşünce, irade yüceliğidir. Bunlar beni yeterince otoriter kılmıştır. Ama ya sizler? Ne zaman saygı değer bir otoritenin sahibi olacaksınız?

Benim yanımda doğrular yaşar.

Benim yanımda güzellikler yaşar.

Benim yanımda savaşta zafer, yaşamda aşk yaşar.

Ne zaman bunlara ulaşacaksınız? Bunlar önemsiz mi? Bunlar gereksiz mi? Peki ya yaptığınız, ya yediğiniz, içtiğiniz tarz, ya sevip, seviştiğiniz tarz değerli mi? İşe yarıyor mu? Bir şeyi kurtarıyor mu? Bu sorulara mutlaka bir cevabınızın olması gerekir. Hem de bir daha “*aldattılar beni, kötü uzlaştım*” demeyin. Bunları bırakın. Bana değil, en başta her birisi birer abide olan şehitlere, Newroz şehitlerine ters oluyor. Yaşamın özgürlük kanunlarına ters oluyor. Sizi kaba şekillendirmek istemiyorum. Dört dörtlük emrin uygulayıcıları olarak da görmek istemiyorum. Zaten böylelikle savaşçı kılınamayacağınızı biliyorum.

ğımız kölelik tarzı da hiçbir yerde uygulanmamıştır. Bu köleliğe ancak bu tarz etkili bir cevap olur. Başka çaresi yok. Bütün insanlık kitaplarını araştırdım, “*ilacı budur*” diye bir sonuç çıkardım. Anlayışlı olmalısınız. Bana göre, bunun tutkulu olmak önlenemezdir. Yoksa sönmüş, güçten-kuvvetten kesilmiş olmanın özgürlüğü olmaz. Onun tercihi olmaz. Tabii ki, ışık hızında koşmalıyız. Onun yakıcı aydınlığında yaşamalıyız. Tercih ettik diye suç mu işledik? Hayır. En gerekli olanı gerçekleştirdik ve oluyor. Tam tersine bunsuz olmuyor ne yaşam, ne savaş. Karşı cephedeki düşman sanıyor ki, almış eline en son tekniği ve “*bu şekilli-şemalı, sayılı üstünlüğünü anayasam, emirlerim*” diyerek geliyor üzerimize.

Resmen ve fiilen yirmibeş yıl geçti. Ciddiye almadım demeyeceğim bu düşmanı. Ciddiye aldım da, ama şu temelde ciddiye almadım. Yenilmez, ama karşı bir şey yapılmaz anlamında ciddiye almadım. Hâlâ onun bana ulaşmaması için tam bir koşu halindeyim. O hiçbir zaman bana ulaşamayacak diyorum.

Vuruş tarzıyla beni kesemeyecek.

Ona bu şansını hiç vermeyeceğim. Zaten vermedim. Yeter artar bile. Bu nasıl oluyor? Ciddiye almamla oluyor. O sizin bir türlü ciddiye alamadığınız düşmanı, ben çok ciddiye alıyorum. Sürekli nefesini ensemden hissediyorum, ama durmuyorum. Ya sizler? Düşman mertek oluyor, gözünüze giriyor, görmüyorsunuz. Ama ben onu her yerde görüyorum ve hep olduğu yerde de durdurmuşum. Bu savaşmak için gerekli. Diğer bir şey daha yapıyorum. Yenme işleri! Siz ne bu anlamda görüyor ve ciddiye alıyorsunuz, ne de yenme işleri konusunda kendinize güve-

necek kuralı, örgütü hazırlamak. İşte sizler bunu yapamıyorsunuz. Bu bir yaşam hakkı, savaşta bir militanlık tarzı olamaz.

Newroz’lara girdiğimizde ben şunu hep sanmıştım: Bu çocuklar, bu gençler, bu militanlar girerler dağa, ondan sonra düşmanın işini bitirirler dedim. Ortadoğu sahasından suyun ötesine geçerler, geri bitti. Hiç teori, bir tüzük, yönetmelik bile hazırlamak istemedim. Çünkü dağların dili herkese konuşacağını, savaşacağını zaten gösterir dedim.

Gerçek gerilla Agit’tir

İşte ’85 Newroz’unda gerçekten sevdiğim yoldaşım, arkadaşı olmaktan da en hoşlandığım bir kişilik olan Agit (Mahsum Korkmaz) –bu okulumuzun isim sahibi– bir şey söylüyordu. Beraberdik, tartışıyor-duk bu Newroz’u. ’85 Newroz’unu kazanmaya çalışıyorduk. Daha sonra ülkede, işte bugün de yakamızı bırakmayan aşağılık hırsız, köylü kurnazını, kara yürekli ve yoldaş düşmanını, yine kendini eğitmeyen kadroyu tespit ediyor. Biliyorsunuz, Agit 27’yi 28’e bağlayan bu ayın şehididir. “Her şeyden önce bu köylü kurnazlığını bu partide yaşatmayacağız; iki, bu kadroların müthiş eğitilmesi gerekiyor. Aksi halde bunlar 15 Ağustos hamlesini yenilgiye götürecekler” diyor.

Dedikleri, kelime kelime doğru ve belki de ihanet onu katletti. Onun birliğindeki adamlar onu hiç anlayamadılar ve ondan sonra savaş bozuldu. O bizim “*her şeyi yapabilirlere*” dediklerimiz, çok kötü gittiler. Ortaya çıkanlar da hırsız. Hâlâ çok acı kişiliklerinizde yaşayanlar az değil. Komutanlığı, birliğini başarıya değil, kötü ölüme

göndermek, yaşam olanaklarını yoldaşına vermek değil de, canını alarak kendini yatmak. Böyle anlayanlar az mı? Bunu tartışmak bile bana ne kadar zor geliyor.

Gerillayı ve orduyu bu hale getirenler, ünlü komutan Zeki’nin savaş tarzına yatanların yaşam tarzı ne kadar yakıksız. Dağlar kadar o imkanla buluştuğunda bile bir Agit iradesi olamamak veya bütün şehitlerimizin iradesini böyle çiğnemek... Bu sizin ağır suçunuzdur demeyeceğim, acı gerçeğinizdir. Bırakın, gitmeyin savaşa! Böyle sürdürecekseniz kalın kaldığınız yerde veya gidin gideceğiniz yere.

Şehitlerin sözü temel emirdir.

Gerçek gerilla Agit’tir ve onun o güzel duyguları, güzel sözcükleri bizim için emirdir. Zilan’ın da öyle. Altın sözleri bizim için bir emirdir ve zaten iyi yürüdüler. Mühim olan çok zaferli olmaları değil, tek de olsa zaferli olmalarıdır. Bunu egemen kılacağız! Kız da, erkek de, delikanlı da bunu egemen kılacak! Başka türlü bu ordu içine girilmez, bu ordunun andı bu iki isimdir. Gücünüz varsa, gereklerini yaparsanız andı için. Ve sözcükleri de emirdir. Bir sayfası bile yeterlidir, savaşmak için, hata yapmamak için!

Ordu işlerini yapmak istiyorsunuz, bunları artık anlayacaksınız. Sizlere parti işlerini de anlattım.

Mazlum parti demektir.

Kemalleri, Hayrileri, Hakileri, binlerce büyük şehidi daha vardır. Militan onlardır. Ben onların bir sözcüsüyüm.

Yarın ne olacağım belli olmaz, ama şimdiye kadar sözcülüğ yaptım. Ordusu da bu, kadın da Zilan, erkek de Agit. İlk adımlarıdır. Son adımları veya birlikte adımları atacağız. O temelde olacak. Anlaşılmayacak hiçbir yönü yok.

Çok eğitime, çok teoriye ihtiyaç olduğunu da sanmıyorum. Zihin ve yürek açıklığı, ölçülü adımlar gerekli. Zilan yepyeni bir savaşıyordu, ne kadar kusursuz kendi eylemini örgütledi. Agit kelime hatası bile yapmadı. İlk gerilla birliğini oluşturmasından son nefesine kadar güzeldi, anlamlıydı. Gerillanın teorisini de, pratiğini de iyi yürütüyordu. Vuruldu diyebilirsiniz. Zayıflıkları da olabilir.

Bir gerilla komutanı kolay ölmemelidir!

Ama oldu, kalanlar var, askerler var, sözcüler var. Onlar ne güne duruyor? Sizler ne güne duruyorsunuz? Kalanı tamamlayacaksınız. Vasiyet değil, emirdir. Gereklerini yapacaksınız. Onun için hem parti sözünüzü, hem ordu sözünüzü doğru verin diyorum.

Yirmibeşinci Newroz PKK sözü, ordu sözü kesinlikle doğru anlaşılmalıdır. Kimsenin sözü çiğnetmesine de fırsat verilmemelidir.

Bu büyük şehadetlere bağlanış, halkımızın gerçekten ciddiye alınması gereken özgürlük umutlarına sahiplenmeden daha birinci bir görev düşünülebilir mi?

Düşmana, haine, işbirlikçiye ve içimizi karıştıranlara öfkemiz var.

İşte bu doğru bağlanış, doğru partileşme, etkin ordulaşmaya verilecek cevaptır. Hiç de kuru bir şekilliliği dayatmayacağım. Ama onun en şahane partilisi ve askeri olmayı bilmek, sizin şerefınız olmalıdır. Başka türlü sü ne kurtarır, ne yaşatır. Sadece yaşatırsa hain gibi, işkenceci gibi, itirafçı gibi yaşatır. Onu mu kabul edeceksiniz? Asla diyeceksiniz. O zaman geriye doğrusu kalıyor. Şunlar da çok kötü artık: Bir köylü gibi bugünü kurtaracak kadar çalıştık. Bu da en az diğeri kadar tehlikeli. Böyleleri çok içimizde. Merkezimizi, orta kademelerimizi ve tabanımızı neredeyse işgal etmişler.

“*Bugünü kurtardık*” diyen köylü, bugün dünyanın en rezil köylüsüdür. En karnı aç emekçisidir. Bu PKK’ye tümüyle ters, ordusuna da terstir. Bana tamamen terstir. Kabul etmiyorum bunu. Yanlış buluyorum ve en ciddi tehlike kaynaklarından birisidir. Köylünün namus kurtarma anlayışı gibi namusunu, sözde onurunu kurtarıyor. Ama köylü, şu anda her türlü namussuzluğun başında parçalandığı toplum gerçeğidir. Böyle özgürlük anlayışıyla dünyada dolaşın, bakın insanımız en zavallısıdır. Partide bunu temsil etmenin anlamı yok. Ordunun bir kuralına yaratıcılıkla bağlanamıyor, hep

tekleşmeden bahsediyor. Aslında kendisini tekleştiriyor. Sözümona özgürlükle özerkliği, yaratıcılığı karıştırıyor. Tek kalsın, biraz tek kendi üzerinde yaşasın ve biraz da çalışsın. Bunu bırakın. Bütün yaratıcılığı, bütün yazmamız gereken destanları komikleştiriyor. Bu akli da, bu sözümona yaşam pratiğini de kesinlikle terkedin. En az kötü niyet kadar bundan da nefret ediyoruz.

Yirmibeş yıldır hâlâ tam yoğunlaşamadık diyenler var. Ama Zilan da bir yıllıktı, nasıl yoğunlaştı? Agit hiç de onbeş yıllık savaş tecrübesine sahip değildi. İki yıllıktı, nasıl yoğunlaşmıştı. Yazdıkları tam bir gerilla günlüğüdür. Yaptıkları da tamamen en zor koşullarda gerilla pratiğidir. Demek ki, bunun yoğunlaşmayla, eğitimle fazla alakası yok. Dürüstlük, kararlılık, içtenlikle, yaptığı işe yüksek duygularla, arzuyla bağlanmakla ilişkisi var. Bunları yaratacaksınız kendinizde. Hepiniz bunu yaratabilirsiniz. Bu eğitim düzeyiyle, bu tecrübeyle, bin kat Zilan'ın, Agit'in üstünde bir rol oynayabilirsiniz.

Zaten onlar, bir çağrıdır artık. Çağrıya koşacaksınız ve PKK'nin şehit anısına bağlılığı kesinlikle böyle anlaşılmalı. O hakedilmeyen ve çoğunun da sözümona komuta tarzından kaynaklanan bütün o gencecik savaşçıların son nefesleri bir emirdir. Bunu ilkerine kadar nakşetmeyen kişi, komutan olamaz. Bunu mutlaka çözecek ve gereklerini mutlaka yerine getireceksiniz ve o zaman sizi kabul edebilirim.

Yığılğın olduğu yerde en yüce ilişkiler, sevgiler ve aşklar gerçekleşir

Kendi kabul sınırlarımı sonuçta dile getirmek istiyorum. Bu parti içine girşte, “vay kendimi şöyle yaşatmak istiyorum, vay parti temsilciliğini şöyle kullanmak istedim” sözcüklerini artık duymak bile istemiyorum.

Tek bir şey için PKK'ilestiniz.

İşte tanımını yaptım. Bu kadar ideolojik esaslar, bu kadar siyasi çizgi ve bu kadar candan bir yoldaşlık. Siz bunun için PKK'ilestiniz. Siz bunun için PKK'nin alan koodinesi, alan temsilcisi oldunuz. Yoksa bu basit güdülerinizi yaşamak için değil. Biz sizlerle böyle sözleşme yapmadık. Neden yalancı oluyorsunuz? Kim söyledi, PKK'de böyle yaşanılır? Nereden çıkıyorsunuz? Ortaya çıktı ki, düşman istemiş böyle yaşamı. Bu göz göre göre düşmanı oynamaktır. Bu PKK'lik değildir. Duymak bile istemiyorum. Bırakacaksınız, bir hırsız gibi o iğrenç suratın kendisini dayatmasını.

Ben kolay öldürmem, kolay öldürmek belki insanı bir nefeslik tatmin edebilir. Ben düşmanımınla böyle boğuşmak istemiyorum. Stalin de öyle yaptı. Binlercesi ortaya çıktı ve şimdi mezarları bile belli değildir. Ben öyle yapmak istemiyorum. Onlar bile beni öldürse bunun bile anlamı vardır. Benim onları kolay öldürmemin fazla anlamı yoktur. Ve böylelerini, böylelikle partide kalmak isteyenlere de uyarıyorum.

Ne kadar savaşçı olduğumuz çok açık karşınızdadır. Bir hırsızın, bir namussuzun suratıyla, kurnazlığıyla on yıl denediler, onbeş yıl denediler, ama şimdi kaçtılar. Şu gücün, şu devletin içinde, düşmanımız onları şimdi kucaklamaya çalışıyor. Örgütlemiş, örgütleyebilir de ve kurduğu örgütün başına bunları geçirebilir de.

Sizi zorlamıyorum, yaşamayın da demiyorum. Bütün ürettiklerimle yaşamamız için bunları söylüyorum. Hiçbir yerde olmayan bencillik nerede dersiniz, o da bendedir. Bütün bu emekleri size sunuyorum, ama bunlar doğru yaşam değerleridir. Tarzınız bir hırsız gibi, bir çingene gibi, onların da emekçilerine saygı var. Bu işi böyle peşkeş çekmenin anlamı yok. Kaldı ki yaşamın doğru yolu var. Büyük yoldaşça yaşam paylaşılabilir, örgüt kuralları da paylaşılabilir, taktik tartışma da paylaşılabilir. Kadın-erkek diyeceksiniz. Aşkı yaratıyoruz, bundan daha büyüğü olur mu? Düşkünün tarzı yaşam olur mu? Tenezzül edilir mi? Ortaya çıktı.

Savaş aynı zamanda büyük aşk içindir.

Bunu neden anlamayacaksınız? Cinseliniz çok düşmüş. Cinselinizin size dayatıldığı veya belletildiği tarzıyla konuşması korkunç bir düşünüş değil mi? Onunla ülke gitmedi mi? Onunla toplum olmaktan çıkmadınız mı? Onunla en çaresiz birey haline gelmediniz mi? Evet, o zaman çirkini, düşüreni, güçlendirmeyeni yaklaştırmayın kendinize. Daha birbirinizi tanımamışsınız, ana topraklarına bağlanmamışsınız, daha bir yığıllikle kendinizi kanıtlayamamışsınız. Kimi, kim, kimden nasıl çalacak?

Bu savaş özgür yaşamın sağlam köprüsüdür

Hangi aşktan, sevgilerden bahsedeceksiniz? Ana toprağına daha bağlanmamış, düşmanına iki darbe vurmamış, bir kinini düşmanına, bir sevgisini yoldaşına daha doğru sunamamış, yarın ne olacağı belli olmayanın buluşması mı olur? Kucaklaşması mı olur? Sevgisi mi olur? Cins-cinsiyeti mi olur? Artık bu oyunu kişiliğinizde bozun. Size doğruları söylüyorum.

En yığılğın olduğu yerde, en yüce ilişkiler, sevgiler, aşklar oluşur.

Bunların olmadığı yerde, hele kadın-erkek boyutunda her şey sadece haramdır demeyeceğim de, tam bir ajanlık rolü oynar. Hem parti içinde, partimizin yoldaşlık gerçeğinde, en çok da ordulaşmada hassas olun ve en büyük savaşın bu yaşam tarzındaki savaş olduğunu lütfen anlayın.

İslam dinindeki en büyük savaşın nefis savaşı gibi bir savaş olduğunu unutmayın. Bunu en büyük verenler, en büyük savaşanlar olur. Ve ardında da sel gibi özgür bir yaşamın yolunu açarlar. Demek ki bu savaş, ölüme kolay gitmenin adı değil, özgür yaşamın sağlam köprüsüdür. Başarı ile geçerek özgür yaşamla buluşacağız. Onun için biz her şeyimizi ortaya koyduk. Dedik ya hiçbir kelime düzeyinde bile aracı yoktu, yarattık ve sizlere sunduk.

Partileşme, büyük ordulaşmak içindir.

Ordulaşma yenilmemek için, yenmek içindir. Bütün bunlar esirgenen bu toprakların en büyük özgürlük savaşçılarının yaşam aşklarının bir kez daha adlandırılması, onun temsili içindir. Ben de bunun mütevazı bir temsilcisiyim. Hiç kendimi abartmam istemiyorum. Ama benim de yaşamaya hakkım var. Güzeli anlamam gerekli. Çoktan bitmiş, düşmanın adeta kuruttuğu toplumumuzun ölçüleri de demeyeceğim, onlar da yok. Özgürlük kuralları uğruna benim çabam önemli ve gerekli. Toplum bir şey veremedi, benim kendime vermem gerekli. Görüyorsunuz ki ben kendim için yapmamışım, korkunç bir bireycilik içinde değilim.

Hiç kimse böylesine parçalanmış bir gerçekliği böyle birleştiremedi. Halk olmaktan artık çıkmış, adını bile utança ağına alan, aldıkça da daha çekinen bir gerçeklik haline gelmiş. Bizler bu halkı bugün gururlu bir düzeye getirdik. Devrim yapan bir halk, en devrimciyim diyen insanlar haline getirdik.

Basit bir gelişme değil yirmibeş yıl. Benim yıllarım, korkunç yıllarım, amansız yıllarım. Hiç böbürlenmiyorum, ama anlaşılmasını istiyorum. Bunlar benim babamın sülalesini oluşturmak için de değildir. Bu, halkın bir ülkesini ve büyük özgürlüğünü yaratmak içindir. Ondandır, size verdim. “*Siz de halk için gerekli olanı verin*” diyorum. İyi bir çağrıdır, gerekli bir çağrıdır, hiç sıkılmaya gerek yok. Çünkü bu sizin gerçeğinizin dile getirilişidir. İnanılmaz bir tarzla yapmışım. Eğer kendini koruyacak başka bir şey yoksa, ona dostluk edecek –kendisi de dahil– kimsesi kalmamışsa ve en çok birlikte yürünmesi gerekenler bile içeride bu kadar parti dışılık, ordulaşmaya bu kadar ters kendilerini dayatırlarsa, tabii ki benim kıyameti koparmam gerekiyor. Çılgınca savaşmam gerekiyor. Böylesi yoktur. Sizler gibisi de yoktur. Onun için böyle olacağım. İstemiyordum, zor geliyor bana. Tekleştim, müthiş yalnızlaştım ama korkmadım.

Muhteşem yalnızlık dedim buna.

Şimdi daha iyi anlıyorum, o yitüklenin yalnızlığını, kendini çoktan unutmus halkın yalnızlığını. Buna sadık kalmışım. Ve ne güzel olmuş diyorum. Ülkem kadar yalnız ve halkım kadar kimsesiz olacaksaksa, dostlarıyla kabulü temelinde olmalı. Olacaksa bu halk, ben onunla, o benimle ve dostlarıyla olmalı. Yalnızlığı gidereceksek, sahte dostlarla, yol arkadaşlarıyla değil, olacaksa insanlıkla bir beraberlik, eşitçe ve özgürce olacaksa yoldaşlık; duygularını da, onun acılarını da, onun sevincini de tam olduğu gibi paylaşmak temelinde olmalı. Düşüncede de öyle, iradede de öyle. Giderilecekse yalnızlık bu temelde giderilebilir.

Neden ahabp-cavuşluk yapayım ki? Neden dost olamayacaklarsa sonuna kadar bağlanayım ki? Neden kendini kurtaramayacak halka ağılayarak, sızlayarak bağlanayım ki? Böyle olacağına tek yaşayayım, gerektiğinde bir tanrı kadar, gerektiğinde hiç yaşamamak üzere ve hep böyle yaptım. Doğruydum ve güzeldi de. Abartmıyorum, yapılması gerektiği gibi yapıldı. İnsanlık da artık görecektir ki, yaşanılması gerektiği gibi çaba harcadı ve o yaşamın yoluna girildi.

Tam bir zafer beklemek bizim gibi varlıklar için olur da, olmadı diye üzülmek de gerekir. Çünkü ardılları vardır. Bütün büyük hareketlerin sıradan bir takipçisi olsa bile, çok iyi sonuçlar olabilir. Bizim harekette de bu böyledir. Ben bu imkanlarla bakıyorum, herhangi sıradan biriniz bu tanımlara bağlı kalırsa benden daha fazla

iş yapar. Bunu da abartmasız söylüyorum. Hepiniz benden daha fazla başarabilirsiniz artık. Biraz gerçeğine sözde ve tarzda, hitapta ve yapış usüllerinde inatçı olun. Ölçerek, biçerek yapmaya çalışın, başarılar gelir.

Konferansımızla birlikte büyük bir aydınlığı yaşıyoruz

Bu anlamda aslında zafer elde edilmiştir. Gerisi herkesin bir tuğlayı kullanılabacak yere kadar taşınasıdır. Plan, temel atıldığı gibi, çatıya kadar da yükseltilmiştir. Gerisi ev işlerinin düzenlenmesidir, ev içini. Hiç zor değil. Bu anlamda ülkenin temeli atılmış, binası yükseltilmiş, hatta çatısı da kurulmuştur.

Özgür bir halk gibi bu ülkenin içinde artık yaşama hesapları yapacaksınız. Evin içini kesin süsleyeceksiniz. Bir de sahiplik edeceksiniz değerlerinize. Burası şu şehidin yeri, burası şu güzelin yeri, burada şu kurala göre yaşanılır, şöyle bir hain, hırsız geldi mi, şöyle karşı konulur ve bu ülkeye, dolayısıyla bu ülkedeki insanlara şöyle bağlı kalınır. Ruhundan düşüncesine kadar, yasasından siyasetine kadar, belirtilmiştir hepsi. Gayet tabii, insansınız.

Bu her zaman yaşama kafa yormakla olur. Bütün çağdaş insanlık böyle. Bir güzel yemeği yemek için bile çenenizi iyi hareketlendireceksiniz. En güzel yemek bile çenenizi çalıştırmadıkça zevk ver-

mez. Mideye kötü oturur. Bu kadar özgür yaşam yakınlaşmışken, bu kadar özgürlük sofrası yenmeye açırken, demeyin yaşamayı halen bilmiyoruz. Bu çok büyük bir ayıptır. Evin içi de, evin sofrası da, evin bütün güzellikleri de yerli yerindedir. Size düşen, sahiplenmek; biraz donatmak gerekiyor, daha çok da sahiplik etmek gerekiyor. Bu da bir dağdaki çobanın bile en çok yaptığı iştir. Siz militanlar-sınız, ne kadar parti, ordu için gerekiyse o kadar, ne kadar halk için gerekiyse o kadar, ne kadar düşmana karşı gerekiyse o kadar, ne kadar hakkınızsa o kadar.

Bu sosyalizmdir.

Bu insanlığın geçmişi kadar geleceğidir.

Güzel bir Newroz karşılaması oldu.

Oldukça şanslısınız. Bu okulumuzun öğrencileri ve bir de Ortadoğu'nun gerçekten çok önemli bir konferansı temelinde büyük bir aydınlığı, kararlarda yapıcılığı yaşıyoruz. Newroz'la böyle bütünleşmeniz yerindedir. Bu büyük şansı tabii kendi kararlılığınız, sorumluluğunuz ve gerçekten bu konuşmamızın da ışığında tek başına bunu böyle ele alır ve bundan sonrasını karşılamaya çalışırsanız, bu Newroz'un gerçeği tek başına bile sizleri zafere kadar savaşırır. Bir kez daha buna inanıyorum, bir kez daha selamlıyorum. Bu temelde şanlı, zaferli ve PKK'li yirmibeşinci Newroz'u siz değerli bütün partili militanlarımıza, halkımıza kutluyorum. Selamlıyorum, sevgilerimi sunuyorum!

21 Mart 1998

Ordu iç politikayı yeniden düzenliyor

Bugün Türkiye'de her ne kadar irtica öne çıkarılmak isteniliyorsa da, esas gündem maddesi son Milli Güvenlik Kurulu Bildirisi'nde ortaya çıktığı gibi PKK etrafındaki gelişen tartışmalardır. Bu biraz gizli yürütülüyor, ama esas gündem budur.

Şimdi bu kavramı uzun süredir izliyor ve değerlendirmeye çalışıyorum. “*PKK'nin kabuledilebilir*” bir noktaya gelmesi şöyle anlaşılmalıdır. Çünkü bu, Türkiye'nin hem güvenlik anlayışında, hem de siyasi perspektifinde önemli bir yere sahiptir, yeni bir kavramdır veya yeni bir değerlendirmedir. Buna sol olayını da dahil edebiliriz. Neresine kadar kabuledilebilir? Eskiden sol-komünizm için de, “*iğdiş edilmiş, iktidar gücü olmaktan çıkmış*” denilirdi. Bu Komünist Partisi'nin kuruluş yıllarına kadar uzanıp gider. Bir yerde devlet solu haline gelmişse kabul vardır. Bunun dışındakiler de yasa dışı ilan edilir ve savaşılır. Bu, Türkiye soluna uzun süreden beri dayatıldı. Dolayısıyla ordunun “*solun artık yasadışı yöntemlerle fazla ezilmesine gerek yoktur*” noktasına geldiğini tahmin ediyorum. Artık solu bu anlamda hedeflemek pek gerçekçi değildir.

Şüphesiz bunun yanında irtica adı altında farklı bir ekonomik, sosyal ve siyasal bir statü ortaya çıkmıştır. Buna ister Fetullah Gülen, ister Refah Partisi diyelim, artık bu statü devlet açısından, derin devlet veya cumhuriyetle statü kazanmış devlet açısından beklentilerini aşan bir konuma geldi. Özellikle islamı bir ideolojik silah olarak sola ve daha çok da '80'lerden sonra Kürt ulusal hareketine karşı kullanma durumu ortaya çıkınca Anadolu, ya da taşra burjuvazisi fırsattan istifade islamı görüntü olarak kullandı ve oldukça palazlandı. Cumhuriyetin sınıf özünü, ideolojik, resmi ve siyasi söylemini altüst edecek noktaya gelindi. İşte ordunun bugün aldığı tavır budur. Yani ideolojiiyi, siyaseti, hatta sosyal ekonomik yapısını bu kadar değiştirmeye elbette fazla rıza gösteremeyiz.

Bu nasıl ortaya çıktı? Özellikle mücadelemizin ortaya çıkardığı boşluktan yararlandı. 12 Eylül rejimi de buna epey fırsatlar tanıdı. Buna '90 sonrasını da eklemek gerekir. Oldukça tavizler verildi. Hatta Türk-islam sentezi adı altında birçok kurulu şirkete gidildi. İşte Fethullah Gülen bunun bir ürünü, Kombassan vb. birçok şirket var. Elbette bunlar mevcut konumlarıyla fazla yasal olarak değerlendirilemezler. Cumhuriyetin temel ilkeleri ile uyumsuz denilen olay da budur. Cumhuriyetin ideolojik ve siyasal ilkelerine aykırı duran bu gelişme fazla yasal olarak değerlendirilemez. Belki kanunlara göre fazla suç olmaz, ama cumhuriyetin gerçek prensiplerine aykırılık, önemli oranda zıtlık teşkil eder. İşte, bugünkü kavganın önemli bir nedeni de budur.

Bugün Türkiye'deki gelişmeleri irtica biçiminde değerlendirmek bir görüntüdür. Esas burada sözkonusu olan -ki, CHP'nin söyleminde bu çok daha iyi anlaşılıyor- CHP'yi bile yüzde on'a düşürebilecek böyle sosyal ve siyasal bir gelişme ürktüücü. Elbette ordunun resmi ideolojiiyle bağlantısı çok açıktır. Böyle bir savunma pozisyonuna geçmesi beklenir. Bu konuda Mesut Yılmaz'ın, hatta Süleyman Demirel'in “*ordu kışlaya dönsün*” biçimindeki değerlendirmesi oldukça oportunistçe bir değerlendirmeydi ve ordu buna karşıda tavrını koydu. Ordu bünyesine yansımış ciddi bir sosyal mücadele var. Türk ordusunda bu tip eğilimler her zaman olmuştur. Günümüzde de böyle yoğun bir iç çekişmeye dönüşmüştür. Şüphesiz Kürt soru-

nyuyla da bu çok yakından bağlantılıdır.

Şimdi ordu diyor ki; “*Biz PKK'yle savaştık. Eğer politikamıza uygun düşmezse sizlerle de, irtica ile de, RP ile de savaşırsınız.*” Ordu bunu açıkca dile getiriyor. Şimdi ordu bunu neden söylüyor? “*Biz PKK'yle savaşı şu veya bu düzeyde savaşı götürdük. Bunun siyasi sonuçlarını da biz belirleyeceğiz.*” İşte son dönemlerde Ecevit, daha önceleri de Çiller, “*bunun siyasi sonuçlarını toplayacağım*” diyordu. Nitekim bir sürü polisi, emekliyi partisine aldı. Yine Güreş'le de işbirliği yaparak, Güreş'i de partisine alarak “*bütün siyasi sonuçlarını ben örgütleyeceğim*” dedi. Hatta kendisini “*Anatürk*” misyonuna kadar yükseltmek istedi. Bu oldukça abartılı bir gelişmeydi. Nitekim klasik devlet yapısının, ordu yapısının bunu rahat karşılamaya çağı açıktı. Ordu kazandığını, iddia ettiği bir mevziyi kendi iradesi dışında herhangi bir siyasi partiye vermez ve o partiyle paylaşmaz. Aynı şekilde Refah Partisi de bunu alabildiğine kullanmak istedi.

Ordu şunu söylemeye çalışıyor: “*PKK ile bu mücadeleyi ben yürütüyorum. Sonuçlarını da ben belirleyeceğim. Siz kabul edecek misiniz, etmeyecek misiniz?*” Sorunun özü budur. Bunu Refah Partisi'ne de, Çiller'e de, Mesut Yılmaz'a da söylüyor.

Şimdi burada sivil-siyasi kadrolar için özünü tam kavramış değil veya işine gelmediği için kavramak istemiyorlar. Yine ordunun eğitimlerini işine gelmediği için benimsemek istemiyor. Ama burada siyasetin çok yalın bir gerçeği ile karşı karşıyayız: Savaş yürüten güç, politikayı da yürütmek isteyecektir. Burada ordu demokratik midir, değil midir, darbecilikle bağlantılı mıdır, değil midir biçiminde sorunu ortaya koymamak gerekir.

Ordu onbeş yıldır bizimle bu savaşı amansız yürütürken ses çıkartmayacaksınız, hatta her türlü işbirlikçiliğini yapacaksınız, her şeyi orduya da havale edeceksiniz, ordunun tek bir şeyine bile yok demeyeceksiniz, ama iş siyasi ranta geldi mi, “*ordu kışlasına dönsün, her şeyi bize versin.*” Bu tam bir oportunistliktir ve demokrasiyle hiçbir alakası yoktur. Aslında Türkiye'deki tartışmalar çok sığ ve tersinden yapılıyor. Savaşı yürüten güç elbette politikayı da belirleyecektir. Bu, bütün dünyada böyledir ve siyaset yapma denilen olay böyle gerçekleşir. Bunun darbecilikle de alakası yoktur, çok kapsamlı bir savaş yürütülmüştür, bu savaşın siyaseti '92'de de belirlendi, şimdi de belirleniyor, yarın başka türlü de belirlenebilir. Ordu bunu yapmaya mecburdur, bunu yapmazsa varlığı tehlikeye girer.

Çok sınırlı da olsa, “*PKK'nin kabuledilebilir sınıra gelmesi*” demek, PKK ile kendine göre yeni bir yaklaşım içine girmesi demektir. Bu çok olumludur, işte şöyle olacak, böylece olacak gibi bir hevesle konuşmuyorum, ama yeni bir gelişme düzeyine gelinip dayatıldığını da açıktır. Askeri olarak belki yine savaş devam eder, fakat büyük ihtimalle siyasal düzeyde, siyasi bazı yaklaşımlar gerekecektir. Avrupa Rusya, bölge devletleri, hatta Amerika'da artık Türkiye'nin klasik askeri çözümüne sıcak bakmıyorlar. Aslında Türkiye'nin şu anda iç politikasını veya ordunun yaklaşımlarını belirleyecek olan dış politikadaki önemli ve çarpıcı gelişmelerdir. Sanırım ordu buna dayanarak iç politikayı yeniden düzenlemek isteyecektir. Yeniden düzenlerken de PKK olayını, PKK'nin yürüttüğü savaşımın kabul sınırlarını değerlendirecek.

PKK Genel Başkanı Abdullah Öcalan

insan ulusu

“Gelişen ve gerçekleştiren, bir kişi değil, bir tarihtir. Bir kişilikten çok, bir süreçtir.”

● Baştarafı 24. sayfada
nabilir. Zayıf olan, çarpık bir biçimde hükmedilme veya hükmetme eğilimlerine sahiptir. İhanetin bundan da kaynaklanan özellikleri vardır. Kendisinin oluşturmadağı devlet mekanizmasına duyulan korkuyla karışık bir hayranlık vardır.

Burada ilginç bir örnek vermek yerinde olacaktır. 1938 Dersim katliamının temel komutasını, katliam boyunca cumhurbaşkanı olan ve bütün yönetsel işleri elinde bulunduran Mustafa Kemal yürütmüştü. Fakat, yaklaşık 100.000 nüfuslu Dersim'de 70.000 kişinin bu katliam sonucu yokedilmesinden sonra sürgüne gidip, yıllar sonra Dersim'e dönen ve evlenen kadınlar vardı. Bunlar, ilk çocuklarına hamile oldukları zamanlarda, doğacak çocukları ona benzesin diye, göğüslerinde Mustafa Kemal'in resmini sakladıklarını ve çocuklarının ona ne kadar benzeyip benzemediğini anlatırlardı. Yaşam ideolojileri, kendi benzerlerini, ana-babalarını, kardeşlerini katletmiş olan Mustafa Kemal'in yüceltilmesine, aklanmasına dayanıyordu.

Bu, mevzii, raslantısal bir durum değildir. Osmanlı'nın emrinde bir zamanlar doğdukları ülkelere akın ederek kendi soylarını yoketmeye çalışan devşirme yeniçeriler, öldürülen ana-babalarının kucağından çekilip alındıklarını ve büyütülüp askerleştirildiklerini biliyorlardı. Bu gerçek, onları, bir zamanlar kendilerinin olan ülkelerini yakıyıkma emrini yerine getirmekten alkoymuyordu. Aksine, devşirme yeniçeriler, Osmanlı imparatorluğunun en sağlam dayanaklarından biriydi ve güçlü olduğu dönemler, imparatorluğun altın çağlarıydı.

Bu çerçevede, Kürt insanının içinde bulunduğu durum da anlaşılabilir.

Özetle söylemek gerekirse, ihanet Kürt insanında bir gelenek, bir kültür, bir alışkanlıktır veya, gelenekselleşmiş bir kurumdur. Bunun gerçekleşmesi ise, bugün büyük saflaşmaların yaşandığı toplumumuzda, hâlâ genel bir olgudur. Saflaşmalar net olmasına karşın, ihanetin reddi üzerine kurulan ve bu doğrultuda savaşlara giren PKK saflarında bile, kurumsallaşmış olmamak kaydıyla, ihanetin çeşitli görünümlerine kişilik düzeylerinde rastlamak mümkündür. Bu da, ihanetin Kürt insanında bir kültür olması gerçeğinden kaynaklanmaktadır.

İnsanın yalnızlığından sözederken, onun ancak örgüt olayıyla bu yalnızlığı bir anlamda giderebileceğini söylemiştik. İnsanın zayıflığının kökenleri, onun insan olma gerçeğiyle ilişkili olmasına karşın, bunun giderilme biçimleri, insanın gelişmesinde belirleyicidir. İlk insan, bunu sosyal gruplar biçiminde bir araya geleerek gidermişti. İnsanın bu ilk sosyal gruplar çağı, ilkel komünal toplum anlamında, birçok tarihsel kayıta kayıp cennet olgusuna denk düşer. Yani, ilkel komünal toplum, insanın cennet kavramının oluşmasında biricik etkili olan dönemdir. Kutsal kitaplarda sözü edilen Adem ile Havva'nın bırakıldığı bahçe, ilkel toplumun ilk kez sosyalleşmeye başlayan bir grup olarak biraraya geldiği yer ve zamandan başka bir şeyi anlatmamaktadır.

Sosyal grupların çoğalmasıyla giderek mülkiyet olugusu gelişmiştir. Mülkiyet, ilk etapta toprak parçaları üzerinde değil, ama bazı av silahları ile bazı ürünler üzerinde gelişmiş olmalıdır. Giderek avcı üzerinde de mülkiyet olgusu gelişmiştir. Elbette, insanın ilk yönetimlerinin, yönetilenler üzerinde geliştirdiği tasarruf da, mülkiyetin başka bir biçimine, insanın mülkleştirilmesine yol açmıştır. Zaten, komünal seçmenin yerine aile kurumunun ortaya çıkması, insanların birbirleri üzerindeki mülkiyet duygularını sonderece

körüklemiştir. Esas olarak, insanın insan üzerindeki tasarruf gerçeği, temel olarak erkeğin kadın üzerindeki tasarrufu biçiminde gelişmesine karşın, giderek bu mülkiyet biçimi, cins ayrımının dışına taşmıştır. İnsanın insanı mülkleştirmesi, giderek kurumlaşmış ve köleci düzenin ortaya çıkışına kadar gitmiştir. Köleciliğin daha verimli kılınmasının sağlandığı feodal ve kapitalist toplum biçimleri, bu gerçeği ortadan kaldırmamıştır.

Günümüze gelindiğinde, refah toplum-

“Savaşın gerekleri, aynı zamanda

yaşamın da gerekleridir. İnsan en sıcak bir çatışma durumunda bile, sadece karşısındakiyle savaşmamakta, aynı zamanda kendisiyle de savaşmaktadır. İnsanın kendi kendisini imha etmeye götürecek sebepler, herhangi bir düşman olgusunda değil, bizzat kendi bedeni ve düşüncesinde bulunmaktadır.”

ların oluşması sürecinde bile, mülkiyet hakkı kutsal sayılmıştır. Tıpkı köleci sistemde köle edinme kurumunun kutsal sayılmasına benzemektedir. Köleler, birçok toplumda yalnızca efendilerine ölesiye hizmet etmekle kalmazlar; bu efendi köle sistemi, kölenin efendiye tanrı olarak tapınmasını sağlayan dinsel düzenlemelerle sonderece sağlamlaştırılmıştır. Günümüzün kapitalist toplumunda, genel olarak bütün efendilerin temsilcisi olan devlet kutsallaştırılmıştır. Esasında biraz derinliğine bakıldığında, toplumsal yapının ezici çoğunluğunun öncelikle devlete karşı olmak üzere, güç merkezlerine karşı tavırlarında dinsel tapınmanın izlerini görmek mümkündür. Kapitalizmin refah toplumunun sosyal anlamda topluma yaptığı katkı, yalnızca kölenin mülk edinmesini sağlamak olmuş; üstelik bu özgürlük adına yapılmış, fakat sonuç olarak kutsallaştırılan mülkiyet, köleliği tam bir sistem haline getirmiştir. Kapitalizmin yıkılması, aslında bu kölelik esaslarına dayalı sistem anlayışının yıkılması anlamına gelir ki; bunun o kadar da kolay olmadığı, özellikle Sovyet sosyalist deneyinin çöküşüyle açıkça ortaya çıkmıştır.

Genel anlamda da sol sosyalistler, kapitalizmin yıkılması konusunda sonderece iyimser bir yaklaşıma sahiptirler. Oysa, binlerce, onbinlerce yıl sürmüş köleci ve feodal toplum dönemlerinin yanında; kapitalizm sadece birkaç yüzyıl yaşındadır ve birçok yerde henüz gerçekleşme yolundadır.

Bu denli köklü olan kölelik eğilimlerinin Kürt toplumdaki tezahürü, elbette yine bugün ihanet gerçeğinde görüldüğü gibi köklü olacaktır. Toplumumuzda görülen genel davranış biçimi, güç olayına, yukarıda kısaca açıklamaya çalıştığımız kölelik anlayışı çevresinde yaklaşmaktadır. Bu yaklaşım, öyle sanıldığı kadar zayıf bir yaklaşım değildir. Sonderece kökleşmiş, sağlam bir tarihsel toplumsal zemine sahiptir. O kadar güçlü bir eğilimdir ki, gerçekten de kendi özgürlükleri adına ortaya çıkan güçleri de, kölelik sisteminin verdiği alışkanlıkla, efendilere dönüştürmek eğilimindedir. Bu gerçeklik, belki de hiçbir yerde yaşamadığı kadar, Başkan Apo'nun özgürleşme ve özgürleştirme gerçeğine karşı yaklaşımlarda yaşanmaktadır.

PKK süreci ortaya çıkarmıştır ki, toplumumuzun üyelerinin özgürleşmeye karar veren kesiminin ezici çoğunluğu belirgin bir biçimde, kendi özgürlük liderini geleneksel bir efendiye dönüştürmeye çalışmaktadır. Hatta, bunun için sonderece şiddetli, çoğunlukla da umutsuz ve kendi cephesi açısından bunalıcı bir savaş yürütmektedir. PKK tarihi, böyle bir savaş

örtülü veya açıkça yürüten birçok insanın trajedileriyle doludur. Açıkça ihanete kadar savrulan ve parti tarihinde de böyle değerlendirilen bu kişiliklerin büyük bölümü, bu kadar derin bir ihanet gerçeğine nasıl saplandıklarını, trajedilerinin sonlarına kadar da anlayamamışlardır. Köleliğin ruhlardaki, kişiliklerdeki, düşüncelerdeki, kültürdeki kurumlaşması bu kadar derin, bu kadar zor farkedilebilir bir eğilimdir.

Toplumumuz üyelerinde, Başkan Apo'da ifadesini bulan özgürlük gücüne

görülen karşı temel olumsuz davranış biçimlerinden en çarpıcı olan, objektif olarak bu şekilde ifadesini bulmaktadır. *“Bana efendi olacaksınız!”* Bunun, esasta sömürgeci sistem kurumlarına karşı gösterilen geleneksel davranışlardan fazla bir farkı yoktur.

Bu tip davranışın sonucu, güncel yaşamda, özellikle örgüt gerçeğinde büyük sorunlara yol açmıştır ve açmaktadır. Anlayış temsilcisi, bütün çalışmalarında bir efendinin egemenliğindeymiş gibi, dolayısıyla bir köleymiş gibi davranmaktadır. Söz konusu olan sosyal bir sistem olduğu için, davranış biçimlerinin birçok incelikleri ortaya çıkmaktadır. Köleci anlayışın en çarpıcı sonucu ise, yaratıcılıktan uzak ve özgürleştirmeyen çalışma biçimidir. Esas itibarıyla, özgürlük gücünün temsiline karşı tavrın kölece olması ile, sömürgeci devlete karşı tavrın kölece olması arasında fazla bir fark bulunmamaktadır. Bu anlamda, özgürleştirici önderliğe kölece yaklaşım, temelde bir bağıllık biçimi değil, çok dolaylı tarzda bir karşıtlık, bir yıma isteği olmaktadır.

Köleler için özgürlük, büyük bir günahdır ve cezası genellikle ölümdür. Çünkü özgürlük, verili sistemi, dev bir tarihsel toplumsal kurumu tehdit etmektedir. Bu anlamda, her türlü yaratıcılık, tarih boyunca olduğu gibi, günümüzde de büyük bi günah gibi karşılanmaktadır. Özgürleşmeye yönelik toplumumuzun bugün çektiği sancıların büyük bölümü, gerçeğin bu yanıyla ilintilidir.

Elbette köleci yaklaşımın tersten görünümleri de vardır. Bundan da, özgürleşme adına kölece ruhtan sıyrılma adına gerçekleşen, karikatürize edilmiş efendilik yaklaşımlarıdır. Her iki durumda da, kişilik bir sistemi oluşturan anlayışı yürütmektedir. Efendilik ve kölelik, birbirlerini diyalektik olarak tamamlayan, biri olma-

“PKK süreci ortaya çıkarmıştır ki, toplumumuzun üyelerinin özgürleşmeye karar veren kesiminin ezici çoğunluğu belirgin bir biçimde, kendi özgürlük liderini geleneksel bir efendiye dönüştürmeye çalışmaktadır. Hatta, bunun için sonderece şiddetli, çoğunlukla da umutsuz ve kendi cephesi açısından bunalıcı bir savaş yürütmektedir.”

dan diğerinin yaşayamayacağı bir sistem anlayışını ortaya koymaktadır.

Bütün bu yaklaşımlara karşı Başkan Apo'nun temel olarak üzerinde yükseldiği zemin; ne efendiliğe ve ne de köleliğe yer vermeyen, bunun aksine bütünyle yaratıcı emek üzerinde yükselmeyi hedef alan bir tutum olmuştur. Onu Başkan Apo ya-

pan, işte bu emekçi yaklaşımdır. Fakat yukarıdaki satırlarda da görülebileceği gibi, önderliğin bu tutumu, verili sistemin birer içeriği olan sıradan insan için büyük bir günahdır. Yaratıcı emek, bağımsız emek; Başkan Apo'daki gerçekleşme tarzında, yalnızca bağımsızlaşmış ve emekle kendisini gerçekleştirmiş bir kişiliği ifade etmektedir; bu aynı zamanda bağımsız ve emekle yaratılmış bir yeni sistemi vaatmektedir. Açıkta ki, onun bu çabası, binlerce yıl içinde oluşmuş bir kurumlaşmayı tehdit etmektedir ve bu tepkileri alması da kaçınılmazdır.

Tarih içinde verili sistemlere karşı çıkan büyük önderliklerin, bu çabalarının gerçek sonuçlarını ancak yüzyıllar içinde aldıkları kaydedilmiştir. Ortadoğu'da ise, genelde bir peygamberler tarihi olarak gerçekleşen bin yıllar içinde, kölelik ne kadar gelenekselleşmiş bir kurumsa, özgürleşme amacıyla ortaya çıkan önder kişiliklerin ortaya çıkış geleneği de o kadar köklü olmuştur.

Bunlardan biri ve en eskisi, Nuh'un ortaya çıkışıdır. Sümer, Babil, Asur, Hitit ve daha birçok kavmin kayıtlarında yer alan Tufan öyküsünün en eski biçimi olan Sümer öykülerinde; Nuh'un içinde yaşadığı kavimde, bir günah işlenmiştir. Bunun üzerine tanrılar meclisi toplanır ve bütün insanlığın yokedilmesine karar verilir. Nuh'u gözeten bir tanrı ise, tufanın gerçekleşeceğini kendisine haber verir. Böylece Nuh, o zamanın imkanlarına göre yüzlerce köleyi çalıştırmasını gerektiren bir gemi yapımı işine girer. Geminin yapım nedenini soranlara da, **“büyük derinliğe”**, yani okyanusa gideceğini söyler. Yani, gerçeği kavmine bildirmez. Bütün ailesini ve canlılardan da birer çifti alarak gemiye bindikten sonra, tufan yüzünü kaplar. Nuh'un gemisi, Nisir –büyük ihtimalle bugünkü Cudi– dağı üzerinde karaya oturur. Sular yeryüzünden çekildikten sonra, tanrılar meclisi yeniden toplanır ve Nuh'a ölümsüzlük bağışlanır. O zamandan sonra gelişen bütün insanlığın, Nuh'un bu gemiyle kaçıp kurtulan ailesinden türediği rivayet edilir.

Sümer öyküsünde Nuh –Sümerce adıyla Utnapiştim– tufandan yalnızca ailesini kurtarabilmiştir. Üstelik, nereye gideceğini soran kavmine yalan söylemiştir. Ama bütün bunlara rağmen, bir gemi yapısı kendisini kurtardığı için, ona ölümsüzlük bahşedilmiştir. Sümerlerin bu destanında, aynı zamanda Nuh, gemi yapımı için ne kadar çok zift ve kereste kullandığını, gemiyi yapmak için çalışan kölelere ne kadar çok yemek verdiğini büyük bir böbürlenmeyle anlatır. Sahip olduğu ve harcadığı bu zenginlikler, onun en büyük övüncüdür. Hatta, tufandan kurtulduktan sonra kestiği kurbanın üzerine *“sinekler gibi üşüşen”* tanrılardan sözeder. Bu da

maddi kaynakları değil, aynı zamanda aile kurumu içindeki insanlara yönelik mülkiyeti de kapsamaktadır. Çünkü, tanrıların Nuh'a çağrısında, sahip olduğu zenginlikleri terketmesi istenmektedir.

Daha sonraki tek tanrılı dönemin kayıtlarında ise, Nuh'tan Sümerdeki gibi gemisini kurtaran bir kaptan olarak değil, bir özgürlük çağrıcısı olarak sözedilmektedir. Bu anlatımlara göre, Nuh, tufanın olacağını haber verdiği halde, kimse kendisine inanmamıştır. Toplum büyük bir ahlaki çöküntü içindedir, düşkünleşmiştir. Nuh ne kadar ısrar ederse etsin, hiç kimse kendisine inanmaz. Ve sonuç olarak da, yine Nuh sadece ailesiyle ve diğer canlılardan birer çiftle gemisine binerek kurtulurken, bütün kavmi günahlarının bedelini yokolmak suretiyle öder.

Anlayışları ne kadar ilkel olursa olsun; ne kadar mülkiyeti ve kölelik ilişkilerini yüceltirlerse yüceltsinler –bütün peygamberler kölelik ilişkilerini yüceltmişlerdir–, diğer öyküler gibi bu öykü de, aynı zamanda özgürlük çağrıcısının büyük yalnızlığına da işaret etmektedir. Bu, aynı zamanda yerleşik sistemleri değiştirmenin tebliğ yoluyla mümkün olmadığını, ancak ve ancak sistemin bütün içerikleriyle birlikte yokedilmesi ile başarılabileceğini ifade etmektedir.

Nuh öyküsünün yazıldığı bu topraklarda bugün, gerçekten de aynı öykünün değişik bir versiyonu yaşanmaktadır. Bu kez, Nuh'un özel mülkiyeti yoktur ve bütün çıkışı bu türden ilişkilerin reddi üzerine kurmaktadır. Çağrılan yer ise aynıdır; Cudi'nin zirvesi, onbinlerce yıl önce olduğu gibi bugün de, bir varış noktasını, ulaşılacak bir hedefi teşkil etmektedir.

Görüldüğü gibi, ne Nuh'un macerasının sonucunda, ne de diğer peygamberlerin çıkışlarının ve yüzyıllar süren savaşlarının sonucunda, insanın insan üzerindeki mülkiyetini kurumlaştıran kölelik ilişkileri yıkılmamıştır. Mülkiyet ilişkileri ve bunların oluşturdıkları toplumsal sistem değişmedikçe, ne kadar örtülü biçimler altında gerçekleşirse gerçekleşsin, insanın insana köleliği de değişmeyecektir. Ancak bu ilişki biçimlerinin özgürleşme amaçları doğrultusunda değişmesi ile, insanın özgürleşmesi sağlanabilecektir.

Kölelik, demek ki, en az özgürlük kadar, çoğunlukla özgürlük eğiliminden daha güçlü bir zemine sahiptir. Fakat ilginç olan nokta da şudur ki, bu zemin ne kadar güçlü bir ilişkiler sistematiği ile desteklenirse desteklensin, insandaki özgürlük eğilimi de tarih boyunca sürekli güçlenmiştir.

Özgürlük nedir?

Mao, *“Özgürlük zorunluluğun bilinci ve dönüştürülmesidir”* diyor.

Eğer, özgürlük bir yaşama biçiminde gerçekleştirilemiyorsa, hiçbir kavram, bu arada özgürlük kavramı da, boş bir kavram olarak kalmaya mahkumdur. Yaşamın tarihi-toplumsal gerçekleriyle sınırlandırılmış bir kavram olarak özgürlük, son tahlilde bir zorunluluk biçiminde ortaya çıkmaktadır. En azından özgürlük, sosyal bir varlık olarak insan toplumu içinde, sosyal bir zorunluluk olarak ortaya çıkmak zorundadır. Bunun dışında bir özgürlük mümkün değildir veya gerçekleşen de bir yanılsama olacaktır.

Özgürlüğe ulaşmak için hiçbir kestirme yol yoktur.

Zaten, özgürlük, ulaşılacak bir durumdan çok, bir yaşama biçimidir; bir yürüyüşdür. Tıpkı birinci bölümde değindiğimiz, her şeyin varoluş biçimi olan harekette olduğu gibi, özgürlük de, bir varoluş biçimidir. Bunun, insanın kendi eylemine özgürlüğün amaçları doğrultusunda hakim olması, onu gerçekleştirmesi ve bir süreç halinde ger-

çekleştirmesi gereklidir. Bu da, emeğin yaratıcı ve verimli gerçekleştirilmesi kadar, ortaya çıkan sonuçların korunması ve geliştirilmesi ile mümkün olabilir.

O halde, özgürlüğün emekle, çalışmayla bir ilişkisi vardır.

Fakat, sürecin anlaşılması ve uygulanması o kadar basit değildir. İnsanın özgürlüğü söz konusu olunca, kavram her yana çekilebilmekte, çarpıtılabilmektedir. Yeryüzünde bugün, özgürlüğe en çok düşkünmüş gibi görünenlerin, en köklü köleliği yaşadıkları, fazlaca gözden kaçan bir durum değildir. Hiçbir kavram, özgürlük kavramı kadar insanları çekmemiş, peşinden sürüklememiştir. Bu anlamda özgürlük kavramı da, her şey satın alınabilir ve satılabilir anlayışıyla ortaya çıkan kapitalizmin en çok ticaret konusu yaptığı kavramlardan biri olmuştur.

Gerçekten de kapitalist sistem içerisinde, birçok anlamda bir serbesti söz konusudur. Kapitalizmin özgürlük olarak adlandırıldığı en temel serbesti, mülk edinme serbestisidir. Bu sistemin esas olarak yazılı olmayan yasalarına göre, mülk edinmek için her yol mübahtır. Bunun içinde elbette, en başta insanın mülk edilmesi gelmektedir. Daha çok kadın üzerinde gerçekleştirilen bu kapitalist mülkleştirme, bilindiği gibi, en acımasız biçimler altında yasaların korunması altında yürütülmektedir. Bunun dışında da, genel olarak insan, serbesttir. Bu serbestlik, sistemin sınırlarına dokunduğunuz anda, yine yasaların gereğince veya çoğunlukla yazılı yasalar bunu yasaklamasa bile, şiddetle ezilmektedir.

Faşizm ise, özgürlüğü çok daha ilginç bir tanımlama çerçevesinde kullanmaktadır. Hitler Almanyası'nın, yüzbinlerce insanın katledildiği toplama kamplarının kapılarında, sürekli olarak tek bir slogan yazılıydı: *"Arbeit Macht Frei!"* *"Çalışmak özgürleştirir!"* Bugün bu bize komedi gibi gelebilir; ama Alman faşistleri büyük kitleler yönetmekte, ezmekte, toplu biçimde kişisizleştirmekte sonderece ustaydılar ve bu sloganın da, o koşullarda hiç de komik bir yanı yoktu. Onlar, özgürlüğün çalışmayla ilişkisini felsefi olarak keşfetmişlerdi. Ayırdedici tek nokta, onu kendi sistemleri içinde tanımlamaları, kendi sistemlerine uyarlamalarıydı.

Gerçekten de, insan özgürlüğünün çalışmayla, emekle bir bağlantısı vardır. Çalışan insan, bir yaratma eyleminden de öte, doğa ile belli anlamda bir iletişim kurma çabasındadır. Bu iletişimin verimini almak da, çalışmanın kapsamı içindedir. Çalışırken, dış dünyaya dokunuruz, ondan bir tepki alırız. Esas olarak bu, insanın kendi varlığına ilişkin bir soru sorması ve cevap almasıdır. Emeğimizle, varlığı tartışılmaz olan doğaya dokunarak, ona kendi varlığımızı sorarız. Ondan aldığımız tepkiyle de, varlığımızı doğaya onaylatmış oluruz.

Ancak, eğer doğa ile gerçekleştirdiğimiz bu iletişim sonucunda, yeni bir şey yaratmamışsak doğadan aldığımız cevap sadece varolduğumuza ilişkin bir cevap olarak kalır. Bu da, insani bir tanımlama

getirmez; yalnızca herhangi bir varlık, bir nesne olduğumuza ilişkin bir kanıtlama olarak kalır. Oysa bunun kanıtlanması için kendi dışımızdaki herhangi bir nesneye dokunmamız yeterlidir. İnsanın doğa ile iletişiminden asıl istediği cevap, varlığının özgür olup olmadığıdır. Özgürlük, bu anlamda, bir insan-oluş düzeyidir. Eğer doğa ile iletişimimiz sonucundan ortaya bir ürün çıkarmışsak, bu özgürleşmenin bir başlangıcı demektir ve bu adımdan sonra; süreci sürdürmeye kararlı biri olarak, kendimizi özgürleşmeye yönelik bir insan olarak tanımlayabiliriz.

Daha önce, insan eyleminin sosyalliğin bir yaratıcısı ve gereği olduğunu söylemiştik. Çalışmayı insan eyleminin bir tipi olarak düşündüğümüzde, onu bu düzeye indirgeyebileceğimiz açıktır. Fakat, çalışmanın yaratıcı bir eylem olması da yetmez. Onun aynı zamanda diğer yaratıcı eylemlerle bütünleşmesi gerekir. Yine daha önce, insan eylemlerinin toplumsal alan içerisinde birbirleriyle girişim halinde olduklarını söylemiştik. Bizim özgürleşmeye yönelik eylemimizin, eğer çevresinde bu tarz eylemlerle birleşmiyorsa, kendisini ve amaçlarını gerçekleştirme mümkün değildir. Çünkü girişiminde tek başına baskın olması mümkün değildir. Buradan da, insan eyleminin, bütünlüklü bir özgürleşme çerçevesi dışında bile, sosyalliğe yönelik olması zorunludur. Özgürleşmeye yönelik eylem için ise, onun toplumsallığı içeren, özgürleşmeye yönelik bir eylem olması zorunluluğu bir kat daha fazladır. Bunun anlamı ise, örgütten başka bir şey değildir. Demek ki, birincisi; özgürlüğün yaratıcı çabayla bir ilişkisi vardır. İkincisi, yaratıcı çabanın toplumsallaşması zorunludur. Sonuç olarak ise, örgütsüz özgürlük mümkün değildir.

Bunun somut ifadelerini, özgürleşmeye yönelik bir insan olarak Başkan Apo'da en çarpıcı biçimiyle görmek mümkündür. Fakat yine Başkan Apo çevresinde, özgürleşmeye yönelik köktenci bir çabanın, bir yaratıcı emeğin hangi engellerle karşılaşabileceğini görmek de mümkündür. Sözünü ettiğimiz toplumsal yapının tarihsel mirasını kullanarak dayattığı zorluklar, anlayışsızlıklar, neredeyse PKK'nin tarihini oluşturmaktadır.

Her şeyden önce Başkan Apo şahsında karşıımızdaki, insanoğlunun tarihi boyunca biriktirdiği yanlışların ortadan kaldırılma isteği vardır. En azından, insanın görebildiğimiz, farkına varabildiğimiz yanlışlarının bertaraf edilmesini amaçlayan bu kişilik eyleminin bugün olduğundan daha çarpıcı ortaya çıkabilmesi için, ona doğru cevapların verilmesi zorunludur. Elbette bunlar, yine özgürleşmeye yönelik çabanın cevaplarıdır.

Özgürlüğe yönelik bir insan olabile, insanın eylemiyle ne kadar ilintili ise, onun eylemiyle de ancak o kadar ilintilidir. Kısacası bu iki yan, onun özgürleşme çabasını birlikte tanımlayabilir. Biling, bu anlamda, eylemin hem bir izleyicisi, hem de onu insani kılan en önemli yandır. Mükemmel yakın biling, eyleme doğrudan eşlik eden-

dir; eylemle birlikte varolabilendir.

Özgürlüğün yaratıcı emek ve onun sosyalleşme doğrultusunda kullanılmasıyla ne kadar ilişkisi varsa, bütün bu sürecin de insanın kendisine egemen olmasıyla, kendisine hakim olmasıyla o derece bir ilişkisi vardır. Bu anlamda, kendini tanıyan insan, bu tanıma çabası derecesinde özgür insandır. İnsanın kendini tanıması ise, ancak kendisiyle doğa arasındaki ilişkide veya kendisiyle çevresi arasındaki ilişkide mümkündür. Bu da, eylemden başka bir şey değildir. İnsan, kendisini yaratıcı eylem içinde tanıır ve ancak böyle özgürleşebilir.

Özgürleşmenin insanla, onun yaratıcı ve toplumsallaşmaya yönelik çabasıyla ilişkisini böylece ortaya koyduktan sonra; bunun tarihsel ve güncel gerçekleşme biçimlerine, böyle bir çabada karşılaşılan sorunlara geçebiliriz. Yaratıcı eylemin, özgürleşmeye yönelik insanın tanınması için, en uygun ortam, sosyalleşmenin temel biçimi olan örgütsel ortamdır.

İnsanın sosyalleşmesinin temelinde, onun örgütlenmesi vardır.

Örgüt, insanların çeşitli tehlikelere karşı yaşamlarını sürdürebilmeleri ihtiyacından ortaya çıkmıştır. İlk insanın oluşum sürecinde, tehlikeler bir tek bireyin karşılayamadığı oranlarda büyük olduğunda, insanlar biraraya gelmeye başlamışlardır. Fakat bu, henüz bir örgüt değildir. Doğal dış tehlikelere karşı güçlerini birleştirmek, sadece insanlara özgü bir olay değildir. Diğer canlılar da, herhangi bir tehlikeye karşı birlikte karşı koymaları gerektiğinde, içgüdüsel olarak biraraya gelirler. Hatta, herhangi bir çalışma konusunda işbölümü yaparlar. Avlarını, organize biçimler altında gerçekleştirirler. Birçok avcı memeli hayvan, avlarının üzerine giderken, bir hareket planını uyguluyor gibidirler. Örneğin, aslanlar avlanırken, bir bölümü panik çıkarmakla, bir bölümü önünü kesmekle, bir bölümü de saldırmakla görevlidir. Bunun gibi diğer birçok hayvanda da, organize davranışlar görülmektedir. Yaban öküzlerinin yaşama biçimleri ilginçtir. Bunlar beslenmek için tehlikeli etobur hayvanların yaşadığı çayır-lara çıktıkları zaman, en güçlüleri ve genelde erkekleri, bir daire oluştururlar ve yüzleri dairenin dışına dönük olarak dururlar. Dairenin içindeyse, dışarıdaki tehlikelere karşı koyamayacak kadar güçsüz olanlar, yavrular ve dişiler güvenlik içinde beslenmelerini sürdürürler.

Hatta ve hatta, hayvanların bu tür birlikteliklerinde, liderler de vardır. Genellikle en güçlüleri olan bu liderleri, yol göstermek, uyarıcı olmak, çoğunlukla beslenmelerini sağlamak veya beslemek gibi yükümlülükler altındadır.

Bütün bunlar, aynı zamanda en çağdaş örgütlerin de gereklerindendir. Peki, insanların örgütlerini bu hayvan topluluklarının düzenlenişlerinden ayıran temel noktalar nelerdir? Herhalde bu sorunun ilk cevabı, hayvanlarda bu davranışlar içgüdüsel olarak gerçekleştirilirken, insanlarda toplulukların kuruluşunun temelde bilingli olarak gerçekleşmesidir. Bu öner-

me doğrudur; fakat görülen odur ki, bilingli insan topluluklarının meydana getirdikleri örgütler, bazen hayvan topluluklarının içgüdüsel düzenlemelerinin başardıklarını bile başaramayabilmektedirler. Demek ki, örgütsel davranış göstermek o kadar kolay değildir. Öte yandan, içgüdüler ile bilingli davranışlar arasındaki fark da, sanıldığı kadar derin değildir. Sonuç olarak düşünme ihtiyacı, biling edinme ihtiyacı da, insanın içgüdüsel bir yönelimi olarak kabul edilebilir. Demek ki insanın örgüt olabilmesi için, hayvan topluluklarının bile içgüdüsel organizasyonların asla hafife alınmaması gerekmektedir.

Örgüt, insan dışındaki canlı topluluklarının ilkel organizasyonlarından temel olarak daha karmaşık bir organizasyondur. Onun toplumsal bir alan oluşturmaları, daha önce de belirttiğimiz gibi, onu sonderece incelenmeye değer kılmaktadır.

İnsanoğlunun toplumsallığa ilişkin amaçlarını gerçekleştirmesinde, temel bir silah olarak insanın hazırlanması, gerçekleştirilmesi ve amaçlarına uygun bir tarzda işleminin sağlanması, örgüt olayı içinde gerçekleşir. Bu da, onu diğer bütün silahlardan daha iyi tanımayı gerektirir. İnsan ise, ancak sosyalleşmenin temel olayı olan örgüt içerisinde tanınabilir. Örgütün esaslarından ilki, onun belli bir amaca uygun olarak düzenlenmiş olmasıdır. Örgütsel yapı içerisindeki her şey, her olay, her davranış, bu amaç doğrultusunda değerlendirilir. Amaçlara uygun olması, onun olumlu değerlendirilmesi, tersi ise olumsuz değerlendirilmesine yol açar.

Diğer bir örgütsel esas ise, onun kolektif oluşudur.

Kolektiflik, yalnızca aynı amaçlara yönelik çalışmaların birleştirilmesi değildir. Aynı zamanda onların uyumlu kılınmasıdır.

Örgütün diğer bir esası, dinamizmdir. Her sosyal olayda olduğu gibi, dinamizmini kaybeden bir topluluk, kendi isteği dışında çevresindeki diğer dinamiklerin egemenliğine girmek zorundadır.

Bu esaslar, daha geniş bir araştırmanın konusudur. Biz burada, örgütün temel yapı taşını, insanı ve onun örgütsel olayda sorun oluşturan bazı özelliklerini incelemeye çalışacağız.

Başlangıçta, insan tarihinin bir mücadele, savaş tarihi olduğunu vurgulamıştık. Yine, savaşın evrensel bir olay olduğu, varoluşun ancak karşıtlıklar sayesinde mümkün olabileceği, bunun da yine savaş anlamına geldiğini açıklamıştık. Bu genel felsefi değinmelerden sonra, konunun pratik, güncel görünümüne geçebiliriz.

Yaşamın açıklanması kadar, gerçekleştirilmesi de zordur. Her şeyden önce, bütün gelişmelerin gizli olduğu, bütün kavramların sığabildiği, varolan her şeyin bütünyle içerilebildiği bir kavramla karşı karşıyayız

Başkan Apo'nun sık sık vurguladığı gibi, yaşamak, ilke olarak insanın kendi kendini gerçekleştirmesidir.

İnsanın tarihi boyunca gerçekleşen her şey, elbette olumsuz bir nitelik taşımaz. Her büyük olumsuzluğun içinde, ay-

nı zamanda olumlu bir yan gizlidir.

Yaşamın savaşmakla eşdeğer olduğu insanlık tarihi boyunca insan, bu savaşımın gerektirdiği araçları da geliştirmiştir. Savaş sanatı, bu anlamda yaşamak sanatıyla eşdeğer olmuştur. Onu gerçekleştirmekte kullanılan araçlar ise, bir tek kişinin kendisini gerçekleştirmek için ihtiyaç duyduğu araçlardan başlayarak, bütün bir toplumun yaşamını sürdürebilmesi için gerekli olan kurumlara kadar geniş bir alanda yer almaktadır. Yaşamayı başarmak, sürdürebilmek için gerekli olan araçlardır bunlar.

İnsanın yaşam içinde ihtiyaç duyduğu savaş araçları nelerdir?

Her şeyden önce, insanın bizzat kendisinden başlamak gerekir. Bütün savaş kuramlarında insan, savaş amaçlarının gerçekleştircisi olarak en temel silahtır. İnsanın kendisini, bu en temel ve etkili silahı doğru kullanmaksızın, hiçbir amaca varılamaz. En karmaşık, en etkili silahların doğru değerlendirilmesi için de, insanın kendisine ihtiyaç vardır. Kaldı ki, büyük topluluklar, kendilerini doğru gerçekleştirdikleri oranda, kendilerini etkili bir yaşam silahı haline getirdikleri oranda, diğer silahlara zaten ihtiyaç kalmaz. Fakat, insanın temel bir silah olarak iyi hazırlanmadığı durumlarla, en etkili silahlar da işlevsiz kalacaktır.

Bu sorun, PKK sürecinde gerçekleştirilen önderlik çözümlemelerinde, kişilik sorunu çerçevesinde ele alınmıştır. Kişilik sorununa ilişkin çözümlemelerin temel amacı, Kürt insanını kendi kurtuluşuna yönelik savaşta iyi bir temel silah haline getirebilmektir. Bütün diğer savaş donanımları, ondan sonra gelir.

Kürdistan söz konusu olduğunda, kişilik sorunu bir kat daha karmaşılaşmaktadır.

Denilebilir ki, Kürt insanının yaşadığı sorunları, yeryüzünün sömürgeci emperyalist sistemin etkisine girmiş bütün alanlarındaki insanlar da, şu veya bu düzeyde yaşamaktadır. Bizdeki temel özellik, kişilik sorunlarımızın yaşadığımız savaş nedeniyle görünür olmasıdır. Karşısında olduğumuz düşman, teknik olarak bizimle karşılaştırılamayacak ölçüde zengindir. Yine maddi olarak, kurumsal olarak, tarihsel savaş geleneğine sahiplik bakımından, düşman bizden daha avantajlıdır. Geriye üstün olabileceğimiz bir tek alan kalmaktadır ki, o da tek tek militanların kişilikleridir. Eğer kişiliklerimizde bu savaş kazanmazsak, bunun dışında onu kazanabileceğimiz hiçbir etkili araç elimizde bulunmamaktadır. Ne kadar meşru olursak olalım, içinde bulunduğumuz süreç, güçlerin, şiddet güçlerinin belirleyici olduğu bir savaş sürecidir ve bu anlamda, meşruiyetin, haklılığın çok fazla bir önemi bulunmamaktadır.

Her şeyden önce, kim olduğumuzu bilmeliyiz. Ondan sonra da, kiminle savaştığımızı bilmeliyiz. Bundan sonra, savaş araçlarını tanıma gelir. Ancak bu üç olayın özelliklerine çok iyi hakim olduğumuz oranda, düşmana karşı savaşabilir ve başarıya götüren bir savaş tarzını sergileyebiliriz.

ACISI

Gılgamış'ın, döndüğünde
alacakaranlığı olmayan ülkeden:
Benim acım. Gölge dünyamızda
her adam bir Adem:

Onunla başlar dünya,
onunla biter.

Sonra ile önce arasında

-taştan parantezler-

geri gelmeyecek bir an için

ilk insan olacağım ve son insan.

Ve dediğim gibi o an

-gövdesiz, ağırlıksız-

açılır ayaklarının altında

ve kapanır üzerime ve saf zaman olur.

Siyasi değerlendirme

Mücadelemiz açısından '70'ler Türkiye'si'ni hatırlarsak; ulusal bilincin tamamen olmadığı veya çok cılız olduğu, sosyalizmin bir öğretisi olarak benimsenmesinin ve bunun bir ülke pratiğine aktarılmasının düşünülmediği bir dönemde biz yola çıktık. O dönemdeki koşullar, bizim güçlü bir toplantıyla ülkemizin kurtuluş meselelerine eğilmemizi olanaksız kılıyordu. Yine o dönemlerde biz, ülkemiz üzerinde ne tür bir baskı olduğunu kavrayamıyorduk, bu baskının oluşturduğu ilişkileri bilmiyorduk. Sonderece cılız bir tarzda bir ülke meselemiz, bir ulus meselemiz olduğunu tahlil ediyorduk. Bu konuda soyut tarzda bazı düşünceler kafamıza takılmıştı, ama yeteri kadar tahlil yoktu. Ayrıca bu tahlillerin ışığında yeteri kadar kadrolaşma hiç yoktu. Biz bu şartlarda çok ilkel tarzda mücadelesinin şekillendirilmesini; hakim ulus koşullarında, oranın yoğun olarak gençliğine hakim olan burjuva ideolojisinin ortamında bir mücadele grubu olarak ortaya çıkmayı düşünenebilirlik veya bazı ilkeleri aklımıza getirebilirlik. Bundan başka bir şey yapamazdık. Özellikle şu sorun arkadaşların kafasına sık sık takılır: İşte başlarken niye daha ciddi bir teşkilatlanma ve niye daha ciddi bir programla yola çıkamadık? Evet, bu nedenlerden dolayı çıkamazdık. O dönemde genelde tüm hakim ulus aydınları üzerinde de yoğun olan burjuva etkiler ve yine buna bağlı olarak asimilasyondan geçirilmiş ve ayrıca hakim ulus burjuvazisinin etkisinde olan bizler fazla bir şey yapamazdık. Üzerimizde geliştirilen baskılar, geliştirilen her türlü eritme politikaları bizim böyle güçlü bir atılım yapmamızı engelliyordu.

Bugün, o günkü şartlarda ortaya çıkışımıza mutlaka eleştiriler getirilmelidir. O şartlarda ortaya çıkışı, aslında bugünkü yapımızı da şartlandırmıştır. Bugünkü konumumuzu az çok anlamak açısından, o günlerin ortaya çıkışının tarihi, somut koşullarını mutlaka anlamak gerekir. Bunları kavramadan, Kürdistan'a sosyalizmin nasıl taşırılacağını, Kürdistan'da sosyalizmin nasıl belli bir örgütlenmeye, belli bir pratiğe uygulanacağını anlayamayız. Diyalektiğin bir gereği idi bizim orada ortaya çıkışımız; ne tesadüftür, ne de birkaç dahi adamın veya birkaç uyanık adamın ortaya çıkması ile izah edilebilir. Böyle değildir. Tamamen ülkenin uzun bir tarihi geçmiş içerisinde belli bir baskı mekanizması, sömürü mekanizmasının altında tutulmasının doğal bir sonucudur bizim orada ortaya çıkışımız, tamamen tarihi gelişmelere uygun, dünya çapındaki gelişmelere uygun bir durumdur.

Bu yolda ortaya çıkarken, bildiği gibi daha çok hakim ulus şovenizminden ve devrimci saflar arasındaki sosyal-şovenizmden çok etkilendik veya bunlardan etkilenmekle birlikte bunlara aşırı tepkilerde bulunarak, bu konuda onları en sert biçimde eleştirerek, marksizmi yeniden ve kendi ülkemiz koşullarına doğru bir şekilde taşırmaya çalıştık. Bu konuda üç-dört sene uğraşıldı aslında, bu unutulmamalıdır. Sosyal-şovenizmin teorik alanda mahkum edilmesi, mahkum edildikten sonra Kürdistan'da çok sayıda grubun ortaya çıkması tesadüflere bağlanamaz. Bu konuda bizim yoğun bir şekilde geliştirdiğimiz mücadele ile özellikle Kürdistan'daki gençlik üzerinde çok güçlü bir baskı oluşturan böyle bir ideolojiyi eleştirmemiz ve giderek teşhir, deşifre etmemiz, Kürt aydınlarında veya Kürdistan'da devrim yapmak, tüm Kürdistan için görüş geliştirmek isteyen gruplarda sosyal-şovenizmin biraz kırılmasını getirdi ve daha çok Kürdistan için hareketler yaratma, örgütler yaratma, ideolojiler yaratma dönemi başlatıldı.

Biz, gerçi bu çalışmayı bir dergiyle, güçlü bir ajitasyon ve propagandayla yapmadık; biz böyle bir çalışmayı daha çok sözlü propagandayla, çok küçük öğrenci birimlerinde, masa başı toplantılarında, derneklerde, lokallerde yapıyorduk. Ama bu da bir görevdir. Çünkü Türkiye devrimci hareketinin o andaki şartları gözönüne getirilirse, onların da daha çok derneklere, okullara kapandığı, lokallerde bulundukla-

rı gerçeği hatırlanırsa, bizim bunları eleştirmemiz ve kendi ideolojik bagajımızı burada doldurmamız en doğal bir gelişmeydi. Ve dikkat edilirse –arkadaşların çoğu bu sürece tanıklır– biz burada sosyal-şovenizmi, şovenizmi az çok aşarak ülkenin tarihine, ülkenin somutuna yaraşabilmeyi gerçekleştirdik veya bu konuda belli bir gelişme sürecine girdik ve aynı zamanda da ülkeye yavaş yavaş yayılmaya başladık. Eğer biz ideolojik alanda, hakim ulus metropol bölgelerinde, daha önemli eğitim-kültür merkezlerinde böyle bir gelişmeyi başarmasaydık, eminim ki ne biz

teşhir edilmesinin, maskesinin düşürülmesinin gerekliliğidir. Bunları, ortaya çıkan bu grubun önüne en önemli ideolojik görevler olarak koymuştuk ve aslında bugünkü pratik ve bugünkü gelmiş olduğumuz seviye, bizim, ideolojik alanda hedeflerimizi bu şekilde saptamamızın ne derece zor olduğunu bize göstermiştir. Gerçekten o anın en önemli ideolojik hedefleri bu iki akım olabiliirdi, marksistlerin karşılırlarına alabilecekları elbette ki bu iki akım olacaktı.

Bu iki akımın çeşitli versiyonları, çeşitli biçimleri olacaktır. Biz ayırım yapmadık

Eğitim devresinin yaptığı tatbikattan sonra Başkan Apo ile FDKC Ebu Amar'ın yaptıkları konuşma

1978 PKK Kuruluş Kongresi Konuşmaları parti arşivinden –I

zaten; sosyal-şovenizm kaç grup tarafından temsil edilir, reformist, milliyetçilik, teslimiyetçi-milliyetçilik kaç grup tarafından temsil edilir, dünyayı nasıl anlarlar, kaç bölgeler, bunları hiç ciddiye almadık ve onların asıl temeli bu olmalı. Yani bir yandan yerel şartlar, hakim ulusun şartları ve bir de ezilen ulusun yerel şartları bunlara biçim veriyor, bir yandan da bunlar biçimlerini örtbas etmek için şu veya bu konuda uluslararası kalıpları kendilerine temel alıyorlardı. Ama onlar temel alıyorlar diye biz “*falan grup sağlam marksisttir*” demedik hiçbir zaman. Daha çok onları, yerel çıkarları, temsil ettikleri ulusun veya bu ulusların burjuva egemen güçlerinin çıkarları doğrultusunda ele aldık ve yine geliştirdikleri görüşlerin, ideolojilerin daha çok bu sınıflara hizmet ettiği şeklinde ele aldık ve eleştirdik. Bu eleştiri bize son derece büyük bir güç kazandırdı.

Biraz dikkat edilirse, o dönemde aslında biz, değil böyle binlerce, onbinlerce bir güç haline gelme, beş-on kişi bile bir araya gelemiyorduk. Bir yandan yerel gericiğin oradaki temsilcileri, öte yandan hakim ulus burjuvazisinin temsilcileri, bize düşüncede bile yaşama hakkı tanımıyor-

lardı. Ve bizim de tabii ki kültürel geriliğimiz, dünyadaki çağdaş düşünce biçimlerine varamayışımız, bizi büyük bir sıkıntı içinde bırakıyordu. Ama dediğim gibi, yalar bu şekilde doğru sapınca ve bir de marksizmin ön kaynaklarından, esas kaynaklarından aktarma ilkesini kendimize temel alınca bir gelişmenin olmaması mümkün değildir. Ne derecede yalnız olursa olsun, ne derecede az olursa olsun, kendilerine böyle doğru, tarihi, somut hedefleri tespit eden bir mücadele grubunun mutlaka gelişeceği, orada şekilleneceği ve mutlaka ülkede önderliği ele

alacağı açık idi. Bizim o zamanki inancımız buydu. Bugün gelişen pratik de bizim ne kadar haklı olduğumuzu daha çok arkadaşlara göstermiştir. Demek ki sosyal-şovenizmle mücadelemiz bizi ülkeye götürdü. Aynı zamanda ülkedeki yerel-hakim güçlerle, burjuva, küçük burjuva, feodal kesimlerle, bunların temsilcileriyle yaptığımız ideolojik, örgütsel, eylemsel mücadelemiz bizi halkla birleştirdi. Yine, bunlar hakkındaki bazı ham hayallerimizi –ki fazla değildir bunlar– geri çekti, bunlar hakkındaki tespitlerimizin doğruluğunu ortaya koydu.

Biz hakim ulus koşullarından ayrılırken, “bölücülük yapıyor, proletarya safları bölünüyor, proleter enternasyonalizme ters davranılıyor” deniliyordu. Buraya da geldiğimizde de “siz yurtseverleri bölüyorsunuz, siz halkı birbirine kırdırıyorsunuz, siz halkı parçalara ayırıyorsunuz, siz bölücüsünüz, siz halkın başına en büyük belasını” denilmişti. Evet, bu konuda da şaşırmadık. Bunu diyenlerin hem ulusun, hem halkın gelişmesinin önünde en büyük engel olduğunu görmüş ve bunlara yüklenmemiz gerektiği sonucunu dünya halklarının pratiğinden çıkarmıştık ve bunda biz haklı çıktık. Yerel gerici güçlere karşı, onların ideolojik alandaki temsilcilerine karşı –beş-on tane grup olmalarına rağmen, arkalarında son derece maddi destek, geniş sosyal bir destek olmasına rağmen– böyle bir mücadele yürütüp kısa bir sürede yenilgiye uğratarak onları çok çok gerimizde bıraktık. Onlara önemli darbeler vurarak, ülkemizin büyük bir bölümü üzerinde, hiç olmasa ideolojik alanda bir denetim, bir etki kurabildik.

Biz burada sosyal-şovenizmin ideolojik özüne girmeyeceğiz. Keza yine yerel gericiğin temsil ettiği ideolojinin özünü deşmeyeceğiz. Biz bu konuları daha çok program

bölümünde ele alırsak veya program zaten bu konudaki görüşlerimizi ele almıştır. Orada değinmeyi daha çok gerekli görüyoruz. Daha çok işlemek istediğimiz husus; evet, iki önemli ideolojik hedef doğrultusunda bizim geliştirdiğimiz pratikleri biraz daha yakından görmek gerekiyor.

Biz bu konuda, yani teorik olarak bazı belirlemeleri ortaya çıkarıp bunu bir ideolojik mücadele aracı haline getirdikten sonra, tabii ki bir yerde ülkenin pratiğiyle kaynaşma, ülkede kendimize bir pratik hazırlama ile yüz yüze geldik. Halbuki ülkede yüzyıllardan beri ihanetin, alçaklığın, uşaklığın, soysuzluğun oluşturduğu kaypak, ikiyüzlü bir yapı vardı. Bu yapıların, bir yerde yurtseverlikle dolu olan, bizim halkın çıkarlarına bağlılıkla dolu olan bir yığın iyiniyetli amaçlarımıza, davranışlarımıza ters düşeceği ve bunlarla büyük çatışmalara gireceğimiz ve hatta ağır kayıplarla da, bazen aşırı bir sertlikle bunların üzerine gideceğimiz açıktır. Kısaca, ortadaki son derece karanlık olan alanda veya son derece dikenli, son derece insanlıktan, yurtseverlikten nasibini almamış bu alanda taktik olarak bazı hataların da yapılabileceği, bazı aşırı ilişkiler ve hatta bazı korkulu anların da yaşanabileceği açıktır.

Bir devrimci düşüncüyü teoride inşa etmek veya bir örgütlenmeyi, mücadeleyi teoride inşa etmekle, bunu pratikte gerçekleştirmek iki ayrı safhadır veya iki önemli çalışma alanıdır. Teoride marksizmi yaratabilmek, teoride marksizmi ülkeye uygulayabilmek önemli bir görevdir; biz bunun zorluğunu, bu konudaki çabaların ağırlığını, bu konuda atılan adımların ne dereceye kadar önemli olduğunu inkar etmiyoruz. Bunu tümüyle gösterdik. Ama öte yandan, aynı şekilde ülkedeki pratiğin de çok zor olacağını, bu konuda büyük güçlüklerle karşılaşılacağını da inkar etmiyoruz. Nitekim pratikte bulunan arkadaşların durumu buna tanıklır. Teoride son derece iyi gelişen arkadaşlarımız, pratikte adeta çuvalladılar veya teoride son derece zayıf olan bazı arkadaşlar pratikte başarılı olabildiler. Bu nereden ileri gelir? Bu işte, teori-pratik kopukluğundan veya teori ile pratiğin aynı şey olmadığını, birbirini etkilediğini, fakat iki ayrı alan olduğunu iyi anlamamaktan doğuyor. Teoride son derece doğru çözümler insanı birdenbire başarılı, ihtilalci eylemlere götüremez. Eğer pratiğin gerektirdiği şeyler yapılmazsa, pratik çalışmaların bizden istediği tedbirler, örgütler, elverişli taktikler bulunmazsa, bu iş için eğitim, uzmanlık yaratılamazsa, o teorinin gerekli kıldığı mücadeleyi, bizden istediği mücadeleyi bir türlü yaratamayız. Demek ki teoride güçlü olan yapımızın pratikte aksamaması, pratikte bizi son derece güç durumlarda bırakmaması, aslında buradan ileri geliyor. Arkadaşlar teoride çözümledikleri bir davayı pratikte de çözdüklerini sanıyorlar. Teoride inandıkları bazı görüşlerin, adeta örgütsüz ve mücadelesiz gerçekleştireceğini sanıyorlardı. Bu bir yerde marksizmin ilk doğduğu andaki durumuna benziyordu; “sosyalizmi konuşalım, öğrenelim, sosyalizm kurulum” diyorlardı. Başlangıçta böyle bir durum vardı. Bizimkiler de salt “milli meseleyi, ulusal meseleyi öğrenelim” yaklaşımı içindeydiler, sanki onunla kurtlucakmış gibi. Bazı arkadaşlar zaten bunu itiraf ettiler; “ulusal sorunu iyi konuşmakla, ulusal sorunu çeşitli güçlere karşı iyi savunmakla biz sandık ki devrim olacak” ve bu dereceye kadar subjektivizm içine itilebilmiştir.

Öte yandan bazı arkadaşlar da kendilerini aşırı bir pratiğe vererek devrimin olabileceğini veya bir-iki güçlü silahlı eylem veya bir-iki eylem koyarak ülkede devrimi yapabileceklerini sanmışlardı. Bu arkadaşlar da belirli ölçülerde moral bozukluğuna uğramışlardı, yani bunlar da bir subjektivizm hatasının kurbanı olmuşlardı. “Niye olmuyor? Bu kadar çabaladık, canımızı verdik ama niye devrim hâlâ olmadı?”, bunlar da devrim için güçlü bir teorik inşanın gerekli olduğunu, güçlü bir örgütlenmenin gerekli olduğunu kavrayamadılar. Birkaç dar pratikle, ilerisini göre-

meyen pratikle ülkeyi kurtarabileceklerini sandılar. Tabii ki bu onlarda biraz inançsızlık yaratabildi, tabii ki kendilerini yenileyemezler ve diyelim zamanında kendilerini yenileyemedilerse bunlarda bir çözüme de beklenebilirdi. Aynı şey teoride çok gelişen kişiler için de geçerlidir. Kendi teorilerinin doğruluğunun pratikte uygulanması için gereken pratik çalışmaları yapamamışlarsa, pratiğin apayrı bir uzmanlık işi olduğunu kavrayamamışlarsa, bunların da biraz morallerinin bozulması, bunun inançsızlığa dönüşmesi ve hat-ta çözülmesi mümkündür.

Çok sınırlı da olsa, bu nedenlerden ötürü yani teori-pratiğin kopukluğundan ötürü veya bu iki alan arasındaki ilişkilerin doğru kavranmamasından ötürü, bazılarında ihanete varacak kadar durumlar olmuş, çok az da olsa –diyelim bazı unsurlarda– bazılarında biraz inançsızlık olabilmiş veya moralsizlik olmuştur. Bazılarında bir durgunluğa yol açmıştır bu durum, bazılarında ise bir gelişmeye. Teori-pratik kendisini arkadaşların önüne koydukça, bunlar marksizmi yaratıcı bir biçimde kavramada iddialı oldukları için, sorunların altına girme ve o sorunlara belli çözümler getirme imkanı sağladıkça bu arkadaşlar güçlenmiştir ve giderek ülkemizin mücadelesinin önderliği sürecine girmişlerdir, bu da sorunu doğru kavrayanlar, soruna doğru çözüm getirenler için sözkonusudur. Tabii ki biz bu alanda da belli bir gelişme içindeyiz. Demek ki demin saydığımız iki nedenden ötürü fazla şu durumlara kapılmayın; “teori niye pratiğe iyi aktarılamadı?” veya “pratikte niye bizde güçlü bir kurtuluş hareketi yaratmadı?” gibi sorunlar bizim için fazla önem taşımaz. Biz bu düşünce, anlayış içerisinde olanların hatalarını görebiliyoruz, daha çok subjektif hatalar olduğunu görebiliyoruz. Devrim konusunu hem teoride, hem pratikte veya karşılıklı olarak birbirini nasıl etkilediklerini iyi kavrayamadıklarına bağlıyoruz ve tabii ki bunun arkasında bazı sosyal motiflerin ve bazı küçük burjuva anlayışlarının olduğunu da söyleyebiliriz.

Bu süreçte tabii ki söylenmesi gereken bazı şeyler daha vardır; sadece mücadelede tamamen başarısızlığa uğrayıp da bir köşede kalanlar için değil, öte yandan mücadele içinde bulunmakla birlikte, durgunlaşma olayından veya son derece yaratıcılık denen husustan geri kalma olayından da bahsedebiliriz. Marksizmin teorisini az-çok bilebilme veya bunu ulusal soruna uygulayabilmede biraz gelişmenin, ülkede devrim yapmayla eş anlama gelmediği kavranıldığı zaman; daha çok sistemli bir teorik düşünce ve daha çok ülkenin koşullarını açıklamaya yönelik bir kavram, düşünce bütününe yönelmesi gerekirken, bu konuda biraz durgunlaşma ve yine bu teorinin güç kazanabilmesi için pratikte geri kalma, pratik ilişkilere fazla işlerlik kazandırılmama, bizim arkadaş çevremizde veya grupsal çalışmamızda bazı bölgelerde durgunluğa yol açabilmiştir. Uzun süreli veya kısa süreli de olsa durgunluklara yol açabilmiştir, ama bu sorunun iyi kavranıldığı, iyi ortaya konulduğu alanlarda hızlı gelişmeler olabilir. Biz bir yerde fazla gelişmeyi, bir yerde durgunlaşmayı demek ki burada aramalıyız. Teori-pratik bütünlüğü içinde yer alan arkadaşlar, sorumlu kişiler, bu bağı iyi çözemedikleri ve kuramadıkları için bölgelerinde, yerel gruplarında bunu güçlü bir şekilde temsil edemedikleri için, belli ölçülerde gelişmemeye yol açmışlardır, ama bu bağı çok iyi kuran arkadaşlar da kendi bölgelerinde güçlü bir gelişme sağlamışlardır. Yani demek ki subjektivizm hatasına düşmeyen, bu konuda ister teoride, ister pratik alanda mücadele şartlarının bu zorluklarının üstüne gitmede inatçı olan arkadaşlar gelişmeyi sağlayabilmişlerdir ve mücadelemizi bugüne getirmede katkıda bulunmuşlardır.

Bugün mücadelemiz dediğim gibi özellikle ideolojik alanda önemli görevleri başarmıştır. İdeolojik alanda sosyal-şovenizm kesinlikle teşhir edilmiştir, hakim ulus devrimciliği açısından da eskisi kadar tanınamayan bir biçime yönltilibil-

miştir. Yerel gericilikten kaynaklanan reformist, uzlaşmacı görüşler de yeteri kadar teşhir edilmiştir ve bunların da belli ölçülerde yenilgiye uğratılma durumları vardır. Bu durumlar onları biraz daha marksizme yönelme zorunda bırakmıştır, yani eskiden kaba olan oportünizmlerini günümüzde biraz daha ilkel, incelterek, biraz da yontarak yeni biçimler altında karşımıza çıkmalarına yol açmıştır. Tabii ki bu, ideolojik mücadelede bizim önümüze yeni görevler ortaya koyar. Daha incelmış oportünizm biçimlerine karşı vereceğimiz mücadele; kaba yöntemlerle verdiğimiz mücadelenin, ideolojide ve bununla mücadele yöntemlerinde biraz daha biçim değişikliğine uğramasıyla olacaktır. Ki mutlaka inceleyerek –incelme anlamında ve bir merkezi örgütlenme anlamında söylüyorum– kaba mücadele biçimleriyle değil, daha çok sözlü veya rakibinle adeta feodal biçime göre savaşma değil; biraz daha modern üsüle göre ideolojik mücadele, modern üsüle göre savaş yapma görevini önümüze koymuştur.

Sosyal-şovenizme karşı ideolojik görevler, mücale bu dönemde de bitmemiştir. Keza reformist burjuva kesime, burjuvazinin temsilcilerine karşı da ideolojik mücadelemiz bitmemiştir. Ve yine bunlara karşı pratik mücadele, pratikte silahlı mücadeleye varana dek ilkelerimiz bitmemiştir, ortaya atacağımız mücadele biçimleri vardır ve bunları bu koşullarda arayıp bulmak gerekecektir. Eski mücadele yöntemlerimiz yerine yeni mücadele yöntemlerini geliştirmemiz, oportünizmin eski biçimlerini arama yerine yeni oportünizm biçimlerini aramamız, araştırmamız gerekecektir. Dediğim gibi, bugün daha gelişmiş şartlar, koşullar altında ideolojik görevlerimiz ortaya çıkacaktır. Önemlidir, bu ideolojik alandaki başarılarımız önemlidir. Bunların, mücadele ettiğimiz grupları yenilgiye uğratması ve bu güçlerin yeni biçim değişiklikleriyle, yeni oportünist biçimlerle karşımıza çıkmaları önemli bir olgudur. Bu mutlaka görülebilmeli ve bu yeni biçimlere karşı bizim de yeni biçimlerle mücadele yöntemimiz anlaşılabilir. Arkadaşlar bu konuda görüşlerini, önerilerini geliştirebilmeliler. Bütün bu ideolojik mücadelelerimizin sonucunda, aslında daha sağlam bir dünya görüşüne, ülke hakkında daha sağlam bir girişe vardık ve ayrıca görüşlerimiz geliştikçe siyasal ve ideolojik, giderek örgütsel alanda daha berrak görevlerimiz ortaya çıktı.

Biz bu süreç içerisinde ideolojik alanda verdiğimiz mücadeleler sonucunda, nasıl bir dünyayı tahlil ettik, dünyayı nasıl görebildik, dünyadaki durumu nasıl kavrayabildik? Dikkat edilirse bu konuda önemli gelişmeler, önemli değişimler geçirmişiz. İlk başta dünyayı feodal bir tarzda kavıyorduk. Unutmayalım; daha çok çok çocukken tam bir ‘gavur-islam’ biçiminde bir dünya anlayışımız vardı, daha da geliştirmişiz bir küçük burjuva anlayışımız oldu. Yani “her şey Türkiye’dir” veya “Türkler dünyanın en büyük ulusudur”! Hayır, bu böyle değil. Bu ideolojik kapsam içinde geliştirmişiz dünyayı adeta göremiyorduk, başka dünyaların olabileceğine, başka halkların da gelişebileceğine inanmıyorduk. Ne varsa önümüzde, burjuvazinin koyduğu şeylerdi. Marksizmle temas kurmadan önceki dünya anlayışlarımız bunlardı. Dikkat ederseniz daha sonra, Batı’nın üstünlüğünü, kapitalist dünyanın üstünlüğünü kabul etmiştik. Belli ölçülerde henüz sosyalizmi tam tanımadığımız süreçlerde, biraz daha bilgilerimiz geliştikçe, kapitalist alani, emperyalist alani –işte NATO’sunu, Avrupa’sını– her şeyin en büyük gücü olarak görüyör ve kendimizi de son derece güçsüz, geri, şekilsiz topluluklar biçiminde algıliyorduk. Kendi şartlarımızda bir kompleksi yaşama, ama düşmanların gücünü alabildiğine abartma vardı. Tüm bunlar bizde kişiliği ortadan kaldırmıştı; ulusal kişilik kalmamıştı, bireysel düzeyde bile savunabileceğimiz bir kişilik yoktu. Tamamen geçmişten kaçma, yerel şartlardan kaçma, kişiliksizliği örtbas etmek için sahte biçimlere bürünme ve böylece emperyalizmin, sömürgeciliğin bir masası olma yolundaydık.

Yine bu durumları doyurucu görmedik, bu dünya anlayışlarını doyurucu görmedik. Daha değişik dünyaların olabileceğine dair umudumuzu muhafaza ettik. O zaman aslında biz –özellikle bilimsel alanda– biraz daha gelişmemiz gerektiğini anladık veya daha çok bilimde, özellikle toplumsal bilimlerde ilerlememiz gerektiğini kavradık. Çünkü insanlık özlemlerimiz için, içinden geldiğimiz halk toplulukları için hiçbir şey elde edemeyeceğimiz açıktı. İşte bütün bunlar daha çok bilime, özellikle toplumsal bilime yöneltti. Toplumsal bilimlerdeki gelişmemiz sosyalizme, sosyalizme yöneltmesiyle birlikte ulusal soruna yöneltti. Bütün bunlar bizi nereye yöneltti? Bir çağ anlayışına! Bütün bu gelişmeler sürecinde biz çağ anlayışımızı biraz somutlaştırdık, biraz daha gerçeğe uygun bir biçime kavuşturduk.

Bu da daha çok programda dile getirilmiştir; program taslağında çağ anlayışı, çağın dayadığı uygarlık gelişimi anlatılmıştır. Ayrıca bugün, böyle bir çağda ve bu çağın dayadığı uygarlık süreci içerisinde, ülke olarak, halk olarak varlığımızın nerede, nasıl başladığı, tarihi süreç içerisinde nasıl geliştiği ortaya konulmuştur. Günümüzde de yerimizin ne olduğu, hangi son siyasal, ekonomik baskılar karşısında durduğumuz belirlilmeye çalışılmıştır. Ben yine bu konudaki düşüncelerimi daha çok o bölümde anlatmak istiyorum veya program konusunda bir özet bilgi verirken orada yine açıklamayı gerekli görüyorum. Bunu o bölüme bırakmayı düşünüyorum. Yine dünya yorumu, dünyanın içinde ülkemizin yorumu, bunların önümüze serdiği siyasal, ideolojik ve daha çok örgütsel görevleri tüzük bölümünde o konuda ileri süreceğiz. Tüzük kuralları konuşulurken örgütsel görevlerden bahsetmeyi düşünüyoruz. Keza siyasal görevlerimiz de, yeni programın görevler bölümü gözden geçirilirse orada bazı maddeler halinde geliştirilmiştir. Bunlara bir açıklık getirirken siyasal görevlerimizi açıklayabiliriz. Burada şu kadarını söyleme gereğini gözüne getirebiliriz:

Çağımız hakkında bugün çarpıcı bazı düşünceler vardır. Bu konuda özellikle son zamanlarda ‘üç dünya’, ‘bloksuz ülkeler’, ‘az gelişmiş ülkeler’, ‘kalkınma sürecinde olan ülkeler’ gibi bazı kavramlarla dünya aldatılmaya çalışılıyor. Bu kavramların sahteliği anlaşılmalıdır. Aslında dünya halklarının kurtuluş mücadelesini gerçek temellerden kopartmak, bunları sahte temellere oturtmak; emperyalizmin daha çok sömürüsüne imkan verecek biçimde ve emperyalizmin baskısını gizlemek amacıyla bu kavramların türetilmiş olduğunu bilme durumundayız. Büyük devlet şovenizmi, emperyalizmin çıkarları, milliyetçilik dünyayı “bloksuz ülkeler, az gelişmiş ülkeler, gelişme sürecinde olan ülkeler, yeni ekonomik düzenlemeler” gibi fikirler altında tahlil etmeye götürüyor. Ama dediğim gibi bunlar halkların ne bağımsızlık, ne demokrasi, ne sosyalizm çıkarlarını dile getirmektedirler. Bu tip dünya anlayışları, emperyalizmin, ister sosyalist ülkelerde olsun, ister emperyalizmle mücadele sürecindeki ülkelerde olsun, oradaki özellikle revizyonist görüşlerin eseri olabilir. Diğer arada kalmış ülkelerin de daha çok burjuvazisinin, özellikle ulusal burjuva iddiasında olan, yeni bir sanayi kalkınmasını yaratmak isteyen burjuva güçlerin ve bunların sözcülüğünü yapan aydınların görüşleri olabilir.

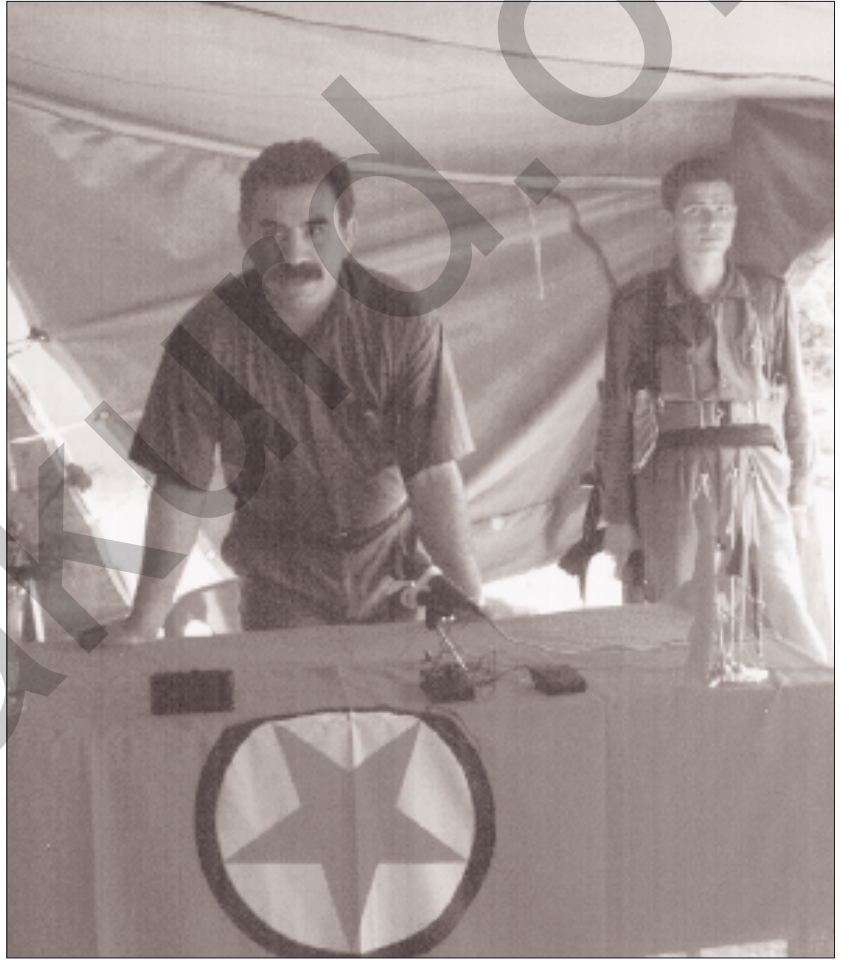
Kesinlikle bu görüşlerin ne dünya proletar enternasyonalizmiyle, ne halkların bağımsızlık, demokrasi mücadelesiyle ilişkisi vardır. Özellikle Lenin zamanında, Stalin döneminde bu tip kavramlar yoktu. Dünya, devrimci bir şekilde Sosyalist Sovyetler Birliği’yle, sosyalizm sürecine giren Sovyetler Birliği’yle, ona karşı ‘kutsal’ bir ittifak kuran emperyalist ülkeler biçiminde ayrılmıştı. Sosyalist ülkeler bir yandan emperyalist ülkelerdeki işçi sınıfı hareketliliğiyle güçlü ittifaklarını geliştirirken, öte yandan sömürge halkların sınıfsal kurtuluş mücadeleleriyle güçlü bir ittifak kurmuşlardı ve neredeyse tek bir cephe ha-

linde emperyalist güçlere karşı savaş veriyorlardı. Merkezinde Sovyetler Birliği’nin yer aldığı ve bir yandan dünya işçi sınıfı hareketi, öte yandan sömürgelerin ulusal kurtuluş hareketleriyle bir bütün teşkil edildiği bu cephe, özellikle Ekim ihtilaliyle birlikte gelişti, Sovyetler Birliği’nde sosyalist inşanın gelişmesiyle birlikte bu cephe daha da pekişti. Bu cephenin gelişmesiyle; ikinci emperyalist dünya savaşımında emperyalist kampın büyük bir yenilgiye uğramasına, dünyada sosyalist ülkelerin sayısının artmasına ve sosyalist kampın gelişmesine, yine bu sosyalist kampın gelişmesi temeline –merkezinde Sovyetlerin yeraldığı– dünya işçi sınıfı hareketinin ve ulusal kurtuluş hareketlerinin daha da gelişmesine tanık olduk.

Savaşın önce, özellikle III. Enternasyonal’in oluşturduğu bu cephe, II. Dünya Savaşı’nda son derece olumlu örneklerini gösterebilmiştir. Demokrasi ve ulusal kurtuluş cephesini, faşist kampa karşı başarıya götürmüştür. Ve bu anlayış dünya

ğerlendirmesinin anlaşılmayacak bir yanı veya bugünkü sahte birkaç çağ anlayışıyla değiştirilmesinin imkanı yoktur.

Ustaların son derece berrak bir şekilde ortaya serdikleri dünya durumu, yine bu sağlam teorik görüşler doğrultusunda dünya halklarının çok yüksekler varan kurtuluş mücadeleleri; biraz dünyayı anlamaya istekli olan, biraz dünya halklarının kurtuluş mücadelesine ilgi duyan, anlamakta dürüst davranan, buna biraz ilgi ve sempati duyan herkeste belirgin bir çağ anlayışı oluşturabilmiştir. Özellikle II. Dünya Savaşı’ndan sonra dünya halklarının büyük bir kesimi için böyle bir çağ, sadece teoride bir sorun olmaktan çıkmış, maddi bir kurtuluş sorunu haline gelmiş ve bu alanda dünya halkları büyük mücadele örneklerini vermişlerdir. Bu, aynı zamanda dünya halklarının ulusal kurtuluş örgütlerinin hızla gelişmesine yol açmış; yeni bir savaşın çıkmasına, yeni bir dünya komünist enternasyonale gerek kalmadan, nüfusu ne kadar az –bizim gi-

halklarının büyük bir bölümüne bağımsızlık ve özgürlük getirmiştir. Böyle bir çağ: Bir yandan emperyalizm ve onun çeşitli ülkelerdeki feodal, işbirlikçi burjuvaziyle kurduğu ittifaklar veya bazı yerel ve bölgesel paktlar –ki emperyalistlerle işbirlikçiler biraraya geliyor, onlar da bir kamp oluşturabiliyorlardı, örneğin bir Birleşik Cemiyet’i Akvam vardı–; ama öte yandan buna karşı Sovyetler Birliği önderliğinde, Stalin önderliğinde de dünya halklarının birleşik cephesi. Ve demin söylediğim gibi, ikinci emperyalist savaşta zafere gitmesiyle, ne dereceye kadar doğru bir çağ anlayışı olduğunu kanıtlamıştır.

Sosyalizmin ustalarından Lenin’in, emperyalizm hakkındaki tahlillerine, ulusal sorun hakkındaki görüşlerine somutluk kazandırdığı 1916’lı, 1914’lü yıllar, böyle bir gelişmeyi veya dünyada böyle bir kamplaşmayı haber vermektedir. Ekim ihtilaliyle birlikte bu kamplaşma, teoride bir gerçek olmaktan çıkıyor, giderek pratikte somutluk kazanıyor. Sovyetler’de sosyalist inşanın da gelişmesiyle, herkesin görebildiği bir gerçek haline gelebiliyor. Yine İkinci Emperyalist Savaş’tan sonra sosyalizmin, ulusal kurtuluş hareketlerinin ve demokrasinin zaferiyle, artık hiçbir kimsenin inkar edemeyeceği bir çağ şekillenmesi ortaya çıktı. Teoride ustaların yıllarca geliştirdikleri düşüncelerin, pratikte de anlam kazandığını ve artık emperyalist kampın tamamen bir çekilme, kendini ayakta tutmak için yeni birtakım düzenlemelere girme dönemine girdiğini, ama öte yandan dünya halklarının mücadelesinin, özellikle ulusal kurtuluş hareketlerinin bu temelde çığ gibi büyüdüğünü gördük. Böyle bir çağın, çağ de-

bi–, halk güçleri ne dereceye kadar yok-sul, yine üretim araçları ne kadar geri olursa olsun, bütün bunlara bakmaksızın, yeni bir dünya savaşı beklemeksizin, bunların, ulusal kurtuluş sürecine atılabilmenin ve bu çağda özellikle elverişli uluslararası koşulların, bu mücadelede başarıya ulaşmanın maddi temellerini oluşturduğunu, hiçbir ön şartın, hiçbir kayıtlamanın böyle bir kurtuluş mücadelesinden alıkoymayacağını göstermiştir diyoruz.

Bu durum bu şekilde gelişirken; dünya halklarının, özellikle sosyalizmin büyük önderlerinin görüşleri doğrultusunda sosyalist inşayı geliştirmelerinin, bunu dünya halklarına bir örnek olarak sunmalarının, dünya halklarının etkin birleşik cephe hareketlerini yaratmalarının, emperyalistlerde ve işbirlikçilerinde yeni düzenlemeler getireceği ve bunun da ilk olarak ideolojik alanda başlatılacağı açıktır. Bugün bu çağ anlayışlarının bu kadar fazla olması ve bu çağ anlayışlarının günümüzde dünya halklarının devrimini ciddi bir şekilde engellemesi tesadüflere bağlanmamalı, daha çok günümüzün bünyesinde aranması gerekiyor. İster revizyonist, ister emperyalist, ister milliyetçi düzeyde olsun, bu tip ideolojilerin bugünkü durumlarını anlamak açısından, dünyanın bugünkü konumunu bilmekte büyük yarar var. Çoğu arkadaşı şaşırtan, çoğu arkadaşın bakış açısını karartan bugünkü dünya durumunu görebilmeleri ve özellikle dünyayı son derece ters gösteren ideolojik kargaşa ortamında yollarını aydınlatarak yürüyebilmeleri için, bu arkadaşların bugünkü dünyanın durumuna iyi bakmaları gerekiyor.

İstemek Zınarin. Bir şeyi çılgınlar gibi istemek ve çılgınlar gibi düşlemek hep. Keşfettiğimiz ve onun tarafından keşfedildiğimiz bu düşünce ne de başımızı döndüren bir şey. Hayatı hiç olmadığı kadar bize tanıtan bu duygu ve düşünce, ayaklarımızın iri adımlarla ilerlediği, kimi zaman köy yollarında ve çoğunlukla da dağların aralarında uzanan patika yollarda, ekmeğimiz, suyumuz, ısıtan ateşimiz oldu. Hiçbir zaman doyulmadığını farkettiğimiz ve doyamadığımız bu yolun yolcuları olmak ve yol boyunca içimizdekileri zamana ve mekana katik etmek. Bazen ortasında dursak da ya da gerisinde kalsak da, kırılırsak da yine tutulduğumuz; yolumuz. Ve yolumuzun ortasında duran, tutulduğumuz, çıldırdığımız vatanın doyamadığı, doyamadığımız sen.

Çılgınlar gibi vatani arayan kız, Zınarin. Bize bıraktığın arayışın izdüşümünde yeniden tanıdığımız, parçamız. Çok doğru söylüyorsun Zınarin. Her şeyi bu kadar doğru ve hissederek söylemendir, artık bizi hızlı adımlar atmaya zorlayan. Ger-

fine çıktığımız, onun tarafından da aranılandık aslında. Hep ona yenik düşmekten korktuk. Yol ayrımlarında ürküttük. Severken de, ölüirken de zorladık son kertesine kadar. Bazen nefret ettik, öğrendik. Bazen de kabullenmeyi dedik. Olduğu gibi kalsa ne olur? dedik. Olduğu gibi dursa yerinde.

Gün batımlarında ve gece öncesinde sancılındık, kıvrandık bu yüzden. İçinde aktığımız mendereslerin bir yerlere kadar sürükleyip, biraraya topladığı çakıltaşları gibi, kümelenlik üst üste. Kenetlendik sürüklendikçe.

Sabırda ince ince boyverdik Zınarin. Gerçek bizdik. Ararken kahrolduğumuz, telaşlı telaşlı kollarına sığındığımız, sevgililerin toplandığı geniş nehir yatağının küçük çıkıntılarıydık...

Senin deyiminde hep mutluluğu arayan, gözü salıncaklarda olan, kovalamaca oynamayı çok seven küçük çocuğun; dağlarda, Cudi'nin, Çiyayê Spi'nin kollarında, Haftanın'in derin vadilerinde aradığı, Ava Gûze'deki ceviz ağaçlarının altında ceviz kırıp yerken hayal ettiği, türkü döktüğü gerçek; kendimizdik. Sabretmeyi sevmeyen küçük Selma'nın ve sabrı arayan, özlemi nefret edercesine seven, kavuşmalardan yaralanan Zınarin'in aradığı mavi nehir...

Turnam turnam, gönlü yaralı turnam, bahtı karalı turnam...

Yine böyle bir Mart ayıydı. Kaçı olduğunu hatırlamak çok güç. Akşam yemeğinden sonra ve tepedeki takımların kaldığı çadırlardan birindeyiz. Hava hâlâ soğuk olduğu için, meşhur alaattin sobalarından birisi çadırın orta yerinde, simsiyah bir is çıkararak yanıyor. Bir arkadaş elindeki radyoyla uğraşıyor. Bazıları ışık az da olsa kitap okumaya çalışıyorlar. İşte o sırada senin sesin gelmeye başladı. Yüksek sesle koyverilen bir kahkaha ve ardından senin sesin. O türküyü söylüyordun, “*Turnam turnam, gönlü yaralı turnam...*” Uzaktan ses çok güzel ge-

maya başladın. Sorarken de yer yer espri yapıyordun. Sıra bana geldiğinde kısa cevaplar vermiştin. Savaş henüz görmediğin belliydi. Yüzündeki ifadeden, tavır ve davranışlarından anlaşılıyordu. Her şey bir yana, neşen ve samimi tavırların hoşuma gitmişti. Seni ilk böyle tanıdım işte. Beritan arkadaşın çok sevdiği türküyü dilinden düşürmeyen, hatta bunu çok yüksek sesle söyleyen ince uzun çenesi ilk göze çarpan, savaşı henüz yaşamamış bir kamp komutanı...

Kampın uzun ve dik yokuşu çoğu zaman nefesimizi keserdi. Çıkarken aldığımız uzun solukların dur noktaları olan, küçük kayalardan birinin üzerine oturmuş, batan güneşe bakıyorduk. Sonra yanımdaki arkadaş yokuşu çıkmaya devam etti. Ve aşağıdan senin gelişini gördüm. Yumuşak adımlarla yere basışın ve dalgalanan saçlarına uzun uzun baktım. Yanıma ulaştığında bir şey söylemedin. Oturdun. Aşağıya doğru bakıyordun. İşte o zaman açılan konuşmada gerilere doğru gitmiş ve bana yanlarında büyüdüğün dedeni ve nineni anlatmıştın. Evinizin önündeki kırmızı dut ağacını ve biricik torun olduğun günleri. Daha birçok şeyi... Sonra, üzerine oturup ilk konuşmayı yaptığımız o yerde bu sefer gece vakti ay'ı seyrederek sürdürecektik konuşmamızı...

Şimdi neyi arıyorsun Zınarin?

Şimdi neyi... Henüz neyi kanıtladı ki zaman. Henüz neyi kanıtladı ki ölümler. Arayış sürüyor. Hem de savaşın ortasında. Arayış dur durak bilmeden, yol iz bilmeden çoğu zaman, bazen yalnız, bazen kalabalıklar ortasında, bazen de yer altında yürüyerek. Hızla işleyen zaman, hızla taşıdığım savaşa denilen altüst oluşu. Savaş içimize, yani seni bana, beni sana ve daha kimlere taşımadı ki. Tanıştığımız binlerce insana götürdü, sevdi, bağladı görülmeyen bir şeylerle. Ve sonra kopardı, alıp getirdi başka diyarlara, başka dağlara, ovalara, şehirlere, memleketlere...

Ayrı ayrı yerlerde sürdü, avuçlarımızın içinde tuttuğumuz, ama bir türlü sahip

topladığın çiçeklerin kenarlarından akan çizgilerin üstüne. Yazılan ama söylenmeyen ne çok şey varmış meğerse.

Bir yıkansaydı alnımız Zınarin, bir yıkansaydı. Sonra hep birlikte tekrar çıksaydık en kutsal yerlere ve en kutsal insanların dağ gibi kalplerine. Bir boşalsaydı içimizdeki deli, ne yaptığını bilmez, sarhoş yıllar. Bir yağısaydık, çılgınlar gibi aradığımız, yazdığımız, sakladığımız, öpüp kokladığımız vatanın üstüne. Bir olsaydı hepsi. Sen o yandan bağırıydın, ben bu yandan. Konuşabilseydik, yazmasaydık hiçbir şeyi. Her şeyi duysaydı bütün dünya, her şeyi, konuştuğumuzu görselerdi. Duysalardı içimizden geçenlerin sesini.

Arayış sürüyor Zınarin. Sen hiç bıkmadın ki aramaktan. Uzun zaman aradın fırtınayı, uzun zaman özledin durdun. Uzun zaman yaklaşmadın ona. Yakıştıramadın kendine. Anlamak, anlamak, yine anlamak. Devrimciliğin, yani yeniden yaratmanın, yani aramanın eylemini ilk ondan başlattın. Bazen üşüdüün ulaşamamanın soğukluğunda, titredin. Acaba bir gün varır mıyım fırtınanın kalbine, diye. Acaba var mıdır yerim, olabilir mi, diye.

Siyah saçlarında bir top beyaz görüldü bir süre sonra. Bembeyaz bir nişan. Sanki ermiştin esas yürümek istediğin yolun başına. Ermiştin, fırtınanın koptuğu yerden ve gelmiştin yeni bir fırtınanın başlangıcına. Siyah saçlarının arasında yana devirdiğin bir top beyaz saçınla, öpülesi, koklanası bir baş olmuş-tun artık. Kopamayacak kadar bağladın bizi vatana. Kopamayacağımız kadar bağladın kendine. Koparsak uçurumlar bekliyor bizi sadece ve sadece.

Sen, Başkanımızın, halkımızın, yoldaşlarımızın ve benim, tıpkı bir zamanlar senin de aradığın o yeri arıyoruz. Artık sadece o yeri ve o ruhu değil, seni de arıyoruz. Sana da, vatan gibi ulaşmak için, asla bıkmadan.

Çılgınlar gibi aradığın ve döndüğün yere, vatana, yani sana ulaşmak tek dileğimiz ve eylemimiz Zınarin.

“Çılgınlar gibi VATANI aradım...”

Ne kadar çok toprağa gömdüklerimiz kara gömdüklerimiz Onlar, ölülerimiz yaşam getirmeye gidenlerimiz uçsuz bucaksız yaşam tarlasına sere serpe uzanan gelincik ve papatyalarımız Onlar, yamaçlarda bekleyenlerimiz...

çeğe yabancıydık biz. Hatırlarsan çok tartışırdık gerçeği. Çocukların bir oyununun peşinden koşturması gibi, peşine düştüğümüz, karlı, yağmurlu yollarda, açlıkta, ölümlle burun buruna geline anlarda aradığımız gerçek! Bizi kendisine mecbur eden gerçek, ellerimizin, avuçlarımızın arasına bir türlü alamadığımız gerçek...

Ne öldüdü sadece bunun adı, ne de açlık, susuzluk, zorluk... Bunlar gerçeği süsleyenlerdi, gerçeği örtenler. Biz keş-

liyordu. Sesi duyanlardan bazıları gülmsemeye başladılar. Ne oluyor dercesine baktım bir arkadaş. “*Zınarin*” dedi. “*Zınarin mi?*” “*Evet, genelde akşamları çadırları dolaşırken böyle türkü de söyler.*” Şaşırmıştım. Sonra acaba buraya da uğrayacak mı diye geçirdim içimden. Ve birkaç dakika sonra çadırın kapısında belirdin. Saçlarının omuzlarına dökülmesine az kalmıştı. Güzel, ince, parlayan bir yüzün vardı. Selamlaştıktan sonra gelip oturdun aramıza. Tek tek arkadaşları sor-

olamadığımız günler. Ayrı ayrı yerlerden çağırdık türkülerini. Ve ayrı su kenarlarında yazdık şiirleri, sanki hep birlikteymiş gibi. Yine de, olsun, diyerekten saymadık içimize işleyen ayrı kalışları, söylemek isteyip de söyleyemediklerimizi.

İnce sesinin kulaklarımızda bıraktığı anılar, şimdi gelip gelip gidiyor. Bazen çağırıyor gibi yükseliyor, bazen ise tümünden kesiliyor. Fırtınanın merkezindeki beraberliklerin döneminden kalma içtenlikle, beni çağırmışsın. Bizi yazmışsın

Yalın bir söz veriyorum sana savaş ve çalışma sözü başka kimselere verecek sözüm yok

onurlu bir zamanın sonunda ölmek isterim tek dileğimse bir fırtına çocuğu olarak hatırlanmamdır!..

Mücadele arkadaşları adına **Melsa**

Botan Eyaleti '97 şehitleri –I

● Adı, soyadı: **Kenan ABASGİL**
Kod adı: **Ferit Çolamêrg**
Doğum yeri ve tarihi: **Yüksekova, 1968**
Mücadeleye katılış tarihi: **1991**
Şehadet tarihi ve yeri: **14 Şubat 1997, Haftanın (komplo sonucu)**
● Adı, soyadı: **İlhami FIRAT**
Kod adı: **Çekdar Tregolî**
Doğum yeri ve tarihi: **Kurtalan, 1974**
Mücadeleye katılış tarihi: **1991**
Şehadet tarihi ve yeri: **14 Şubat 1997, Haftanın (komplo sonucu)**
● Adı, soyadı: **Tahir KİLİM**
Kod adı: **Ramazan**
Doğum yeri ve tarihi: **Uludere, 1977**
Mücadeleye katılış tarihi: **1993**
Şehadet tarihi ve yeri: **21 Mayıs 1997, Partizan tepesi/ Haftanın**
● Adı, soyadı: **Bedran ÖNER**

Kod adı: **Xebatkar Sabri**
Doğum yeri ve tarihi: **Emtki köyü-Eruh, 1972**
Mücadeleye katılış tarihi: **1992**
Şehadet tarihi ve yeri: **21 Mayıs 1997, Partizan tepesi/ Haftanın**
● Adı, soyadı: **Hamziye SÖMÜRÜ**
Kod adı: **Eylem Gap**
Doğum yeri ve tarihi: **Derik/ Mardin, 1978**
Mücadeleye katılış tarihi: **1993**
Şehadet tarihi ve yeri: **21 Mayıs 1997, Partizan tepesi/ Haftanın**
● Adı, soyadı: **Ahmet GÖTÜRÜ**
Kod adı: **Zafer Jêhat**
Doğum yeri ve tarihi: **Amed, 1973**
Mücadeleye katılış tarihi: **1993**
Şehadet tarihi ve yeri: **15 Mayıs 1997, Gümrük tepesi/ Haftanın**
● Adı, soyadı: **Mesut HAMUT**
Kod adı: **Hamdi**
Doğum yeri ve tarihi: **Halep, 1977**
Mücadeleye katılış tarihi: **1994**
Şehadet tarihi ve yeri: **15 Mayıs 1997,**

Gümrük tepesi/ Haftanın
● Adı, soyadı: **Şaban BEDİRHAN**
Kod adı: **Lokman Batman**
Doğum yeri ve tarihi: **Beşiri-Batman, 1977**
Mücadeleye katılış tarihi: **1996**
Şehadet tarihi ve yeri: **15 Mayıs 1997, Gümrük tepesi/ Haftanın**
● Adı, soyadı: **Rıza TAPA**
Kod adı: **Rizgar Ömeri**
Doğum yeri ve tarihi: **Savur, 1981**
Mücadeleye katılış tarihi: **1997**
Şehadet tarihi ve yeri: **15 Mayıs 1997, Gümrük tepesi/ Haftanın**
● Adı, soyadı: **Aslan TURAN**
Kod adı: **Ronahî Serhildan**
Doğum yeri ve tarihi: **Turgutlu, 1980**
Mücadeleye katılış tarihi: **1996**
Şehadet tarihi ve yeri: **15 Mayıs 1997, Sinaht vadisi/ Haftanın**
● Adı, soyadı: **Adem GÜREŞ**
Kod adı: **Serdar**
Doğum yeri ve tarihi: **Baykan, 1974**

Mücadeleye katılış tarihi: **1993**
Şehadet tarihi ve yeri: **16 Haziran 1997, Şikê-Kela Kor**
● Adı, soyadı: **Abdülkadir AKBAY**
Kod adı: **Kemal**
Doğum yeri ve tarihi: **Kızıltepe, 1971**
Mücadeleye katılış tarihi: **1993**
Şehadet tarihi ve yeri: **19 Mayıs 1997, Şehit Bêrivan tepesi/ Haftanın**
● Adı, soyadı: **Kuthis KARA**
Kod adı: **Şivan**
Doğum yeri ve tarihi: **Hilal-Uludere, 1979**
Mücadeleye katılış tarihi: **1993**
Şehadet tarihi ve yeri: **27 Haziran 1997, Kela Şabanikê/ Haftanın**
● Adı, soyadı: **Ozan SİMO**
Kod adı: **Demhat**
Doğum yeri ve tarihi: **Halep, 1979**
Mücadeleye katılış tarihi: **1996**
Şehadet tarihi ve yeri: **27 Haziran 1997, Kela Şabanikê/ Haftanın**
● Adı, soyadı: **Samet ABDÜLHAMİT**
Kod adı: **Memo**

Doğum yeri ve tarihi: **Haseki, 1976**
Mücadeleye katılış tarihi: **1995**
Şehadet tarihi ve yeri: **27 Haziran 1997, Kela Şabanikê/ Haftanın**
● Adı, soyadı: **Ölşat MUHAMMED**
Kod adı: **Mazlum**
Doğum yeri ve tarihi: **Derik-K. Güney, 1977**
Mücadeleye katılış tarihi: **1994**
Şehadet tarihi ve yeri: **19 Mayıs 1997, Şehit Bêrivan tepesi/ Haftanın**
● Adı, soyadı: **Alsel SÜREN**
Kod adı: **Canda Kurdistan**
Doğum yeri ve tarihi: **Şemdinli, 1978**
Mücadeleye katılış tarihi: **1993**
Şehadet tarihi ve yeri: **19 Mayıs 1997, Şehit Bêrivan tepesi/ Haftanın**
● Adı, soyadı: **Ömer ALİ**
Kod adı: **Brûsk Botan**
Doğum yeri ve tarihi: **Andiver, 1972**
Mücadeleye katılış tarihi: **1992**
Şehadet tarihi ve yeri: **13 Mayıs 1997, Vacip tepesi/ Haftanın**

ay ışığında bir yürüyüş
nereyedir bilmem
dağlara mı
yoksa sonsuzluğa mı?

dağlara yaklaştıkça
ağırlaşıyordu adımları
bu yürüyüşün yorgunluğu değil
dağların ağırlığıydı,
geride bırakılanların umutlarıydı
Dostlardan ayrılmanın hüznü
varken içlerinde
dağlara yaklaşmanın sevinci örter
usulca hüznün üstünü
“üç günlük gerilla yaşamıydı
her şeyi yaşadım dostlarım
ilk gerilla elbiselerimi giydim
ardından raxtım
ve silahımı aldım omuzuma
sizler bilirsiniz o anki duyguları mı?
ya sabırsızlıkla beklediğim
gerilla yürüyüşünü
ve attığım her adımda
ayakkabı uçlarıma düşen terin
ne demek olduğunu”
devam ederken yürüyüşler dağlara
ne olduysa birden oldu
tek tek düştüler
hiç beklenmedik bir anda
öncülüğü Kawa yaptı
ardında Sipan
Delil
Kürt Hamza
ve Celal

ilk başta alnımızdaki teri döktük toprağa
sonrada kanımızı
komutan Kawa’nın örsü
sert vurulmuştu bugün intikam hırsıyla
derindi hala bakışları

Delil yoldaşın
yıldızların ardındaki sonsuzluğa
Sipan’ın doruklarında kopan fırtına
karşılama töreniydi Sipan yoldaşa
duyduğun
yarım kalan sevd türküsüdür
Celal yoldaşın
“arasıra çıkıp yoldaşlara gülümsemek için
gökyüzüne gömüldük.

ben Kürt Hamza
güvercinlerimi hatırladınız mı?
işte onları uçurun gökyüzüne
uçurun ki
özgürlük rüzgarları getirsinler kanatlarında
ya da birgün geçerseniz bu yoldan
bizleri de alın götürün o ulaşamadığım
dağlarına.

randevuya geç kalırsak eğer
umutlarımız umutlarınız
özlemlerimiz özlemleriniz olsun ”

Newal Bager

Adı, Soyadı: **Müslüm Demir**
Kod adı: **Kürt Hamza**
Doğum yeri ve tarihi: **Suruç, 1978**
Mücadeleye katılış tarihi: **1996 Almanya**
Şehadet tarihi ve yeri: **Ocak 1998,**
Güney Kürdistan

İnanır mısın, şimdi okulun sol köşesine sıkışıp kalmışım. Kendimi çok dar bir kafesteymiş gibi hissediyorum. Çıkmak istiyorum fakat kendimi o kadar güçsüz hissediyorum ki, yerimden bile kımldayamıyorum. Öyle derin bir boğuntu içindeyim ki, nefes alıp vermekte bile zorlanıyorum. Senin bu talihsiz haberin geldiğinden beri kendimi yiyip bitiriyorum. İçimi boşaltmak ve rahatlamak için ağlıyorum, fakat bir türlü kendimi tatmin edemiyorum, rahatlatamıyor, içime düşen alevi söndüremiyorum. Herhalde bunu yapmaya çalışmakla da kendimi kandırıyorum, çünkü bu alev sönen alevlerden değildir gibime geliyor. Bu derin bir yoldaşlık alevidir.

Bazen kendime diyorum ki, keşke senin yerine ben olsaydım da bu acıları görüp yaşamayasaydım, bu heberi duymasaydım. Bunun için de seninle beraber –her ne pahasına olursa olsun–, ülkeye gelmediğim için kendimi suçlu hissediyorum.

Evet, büyük bir aradan sonra yine kalemi elime alıp duygularımı yazıya döküyorum. Oldukça zorlanıyorum. Biliyormusun “*Kürt*” yoldaşım seni anarak, seni gözümün önünde canlandırarak bu yazıyı yazmak, bana işkence gibi geliyor. Bu duygularımı kaleme almak çok zor, zor olduğu gibi de yaşadığımız yoldaşlığın yanında kelimeler anlamsız kalsa bile, elden geldikçe bunu ifadelendirmeye çalışıyorum, çünkü kendimi borçlu hissediyorum. Seni hep yanımda düşünüyorum. Bunun için de senin şehadetini kabullenemiyorum. “*Hayır, Kürt Hamza daha bir hafta önce yanındaydı ve savaşa, Kürdistan dağlarında özgürlük savaşçısı olmaya gitti. Nasıl uğruna can attığı gerillayı tatmadan gerilla elbiselerini, silahını bırakıp gidecek*” diyorum.

Hatırlıyor musun, bir gün yan yana gelip gerillayı hayal ediyorduk, özgürlüğümüzü elimizden alan düşmana karşı nasıl kurşun sıkacağımızı düşünüyorduk. Şunu bil ki, ben hayalimizden vazgeçmemişim ve bir gün ülkemin görkemli dağlarında yan yana gelip hayallerimizi gerçekleştireceğimize inanıyorum. Çünkü Kürt Hamza’yı tanıyorum. Yoldaşlarına

Doğum yeri ve tarihi: **Haseki, 1976**
Mücadeleye katılış tarihi: **1995**
Şehadet tarihi ve yeri: **Mayıs 1997, Şırnak**
● Adı, soyadı: **Haci ...**
Kod adı: **Çiya Herekol**
Doğum yeri ve tarihi: **Güçlükonak, 1974**
Mücadeleye katılış tarihi: **1993**
Şehadet tarihi ve yeri: **Mayıs 1997, Kela Jahre/ Cûdî**
● Adı, soyadı: **Hüseyin ERUH**
Kod adı: **Nihat**
Doğum yeri ve tarihi: **Silopi, 1973**
Mücadeleye katılış tarihi: **1989**
Şehadet tarihi ve yeri: **5 Mayıs 1997, Kela Jahre/ Cûdî**
● Adı, soyadı: **Rıza ERGİN**
Kod adı: **Serhat**
Doğum yeri ve tarihi: **Bitlis, 1981**
Mücadeleye katılış tarihi: **1996**
Şehadet tarihi ve yeri: **5 Mayıs 1997, Şikeftoka/ Cûdî**
Adı, soyadı: **Kamber REŞİT**
Kod adı: **Selman**
Doğum yeri ve tarihi: **Afrin, 1974**
Mücadeleye katılış tarihi: **1995**
Şehadet tarihi ve yeri: **Mayıs 1997, Kela Jahre/ Cûdî**
● Adı, soyadı: **Ahmet ... İSA**
Kod adı: **Dijwar**
Doğum yeri ve tarihi: **Erbil, 1963**
Mücadeleye katılış tarihi: **1994**
Şehadet tarihi ve yeri: **Haziran 1997, Girê Hirmo/ Cûdî**

derinden bağlıdır. Onları kolay kolay bırakıp gitmez bir yere. Onun için de herkes onu çok severdi ve seviyor yoldaş.

Grubunuzun pusuya düştüğünü duyunca ilk düşündüğüm sen oldun ve korktum!.. Tek korkum senin gözükaralığındı. Bu konuda Parti Önderliği bile sizleri uğurlamadan önceki diyalogunda kendine dikkat edip kendini

korumanı söyledi. Fakat sen kendine büyük bir haksızlık yaptın. Haber okula yayıldığında herkes bir şeyler söylüyordu. Bense Kürt Hamza’nın şehadetini inatla duymak istemiyordum. Özellikle muğlak konuşan “*net bir şey yok, henüz belirlenemediler*” diyen arkadaşların yanına gidiyordum. Net konuşanları görünce de sanki yaşananları değiştirecekmişcesine kati bir şekilde “*yok heval, hemen kesin konuşmayın!..*” diyordum. Olanlara inanmak istemiyordum. Fakat belirli bir süre sonra hafif sıyrıklarla çatışmadan kurtulan Munzur arkadaş senin yürüyüşün ilk sırasında olduğunu ve pusuda, tank atışı ile vurulduğunu anlattı.

İzin vermemiştii bu pusı, senin Avrupa’da hep hayalini kurduğun gerilla kıyafeti ile Kürdistan dağlarında savaşmana. Düşünüyorum da, en büyük hayalindi bu senin. Okul sahasında da en çok emek harcadığın zaman o kıyafetleri giyerdin ve çok yorulmana rağmen hep canlı, coşkulu görünürdün. Bir de o pusı öncesi yol yürüyüşünüzü anlatıyorlar; o halini gözönüne getirebiliyorum. Nasıl da yakışmıştır o uzun boyuna, endamına... Gerilla kıyafeti ve kleşini de aldıktan sonra, ülkeye varmaya saatler kala için içine sığmamış, bu coşku ile günlerin yorgunluğunu hiçe sayıp, en önde ve tüm yoldaşlarla ülkeye ulaşmaya saatlerin kaldığı o anda hain pusı sonucu üç günlük kleşli bir “*yolculuk gerillası*” olarak sen de şehitler kervanına katılmışsın.

Şimdi ise kendimi çok çaresiz hissediyorum. Sana ulaşmak, seni görmek istiyorum. Okulun bahçesinde oturup sohbet ettiğimiz yere, beraber dolaştığımız yere, beraber güvercinlere yem verdiğimiz yere, beraber top oynadığımız sahaya, sürekli üstüne oturup ki-

tap okuğun yatağına bakıyorum ve seni arıyorum. Fakat hiçbir yerde yoksun. Sanki hayallerde yaratılan en yüce ilişkilerin ve paylaşımların bir ütopyası gibi geçip gitmişsin. Bu ge- çip gidişinin bir kabus olmasını umuyor ve bu kabustan uyanmak istiyorum. Sessiz bir yere oturup seni gözümde canlandırıyorum. Güre- vercinlere yem verip, onları uçuşunu düşü-

Bir de Avrupa’da Hamburg, Heilborn, Bielefeld sokaklarında kaybolan Kürt kuşaklarını kazanmak için bazen sabahlara kadar, o parlayan gözlerine hiç uyku girmeden konuşmanı, yorulmadan, usanmadan peşlerinde dolaşmanı hangi fedakarlık, umut ve inançla açıklayacağımı bilemiyorum. Ama şimdi senin bu yüce haberini duysalar, o gençler, senin yüceliğin karşısında eğileceklerdir.

Onurun yolcusu, “*Kürt Hamza*” şehadetini nasıl kabulleceğimi bilemiyorum, ama ne olursa olsun seni yaşatacağım. Sen Kürt’tün ve Kürdün onurusun, Kürdün şerefi-

Şehit Hamza

nüyorum, tek tek her biri için yaptığın yuvalara bakıyorum da şimdi onlar dahi seni özlemişlerdir. Bana hep “*Sen onları uçur, ben onları havada yakalarım*” diyordun. Ve her defasında bir kalecinin topu havada tutması gibi güvercinleri yakalıyordun. Hatırlıyor musun o günleri? Ey Kürdün onuru “*Kürt*” yoldaşım! Buna vereceğin cevabı bilemiyorum, ama ben henüz her şeyi hâlâ yaşıyormuşuz gibi düşün- dükçe bile heyecanlanıyor, hatta bunların anı olduğunu bilmeme rağmen, bunun yaşamsal etkisi ile hüznün hüküm sürdüğü bir biçimde gülümsüyorum. Hele o derin ve gün boyu dudakların ile gözlerin arasındaki paralel gülüşün, ya gidip komutan olacağına dair kurduğun hayaller, burda bile kendini psikolojik olarak artık bir komutan gibi hissediyordun. Aslında haklıydın. Çünkü bir komutanda olması gereken tüm özellikler sende mevcuttu.

sin. Bunun içinde tüm Kürt halkının kalbinde yaşıyor ve yaşayacaksın. Son bir kez seni ve seninle beraber büyük gerilla özlemini yaşayan, emek konusunda seninli hep sosyalist bir rekabet içinde olan teknikçi Sipan’ı, Dersimli Delil’i, Komutanlarımız Celal ve genç Kawa yoldaşların önünde saygıyla eğiliyoruz.

Her biriniz Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinde birer karanfil olup, özgürlüğümüzü kısıtlayan dikenli telleri yarıdınız. Birer meşale olup Kürdistan halkının yüreğinde umut, beyninde inanç ve yolunda ışıık saçan birer yol gerillası, özgürlük meşalesi oldunuz. Sizler Parti Önderliği’nin de belirttiği gibi, parti çizgisinde yürüyen, yaşarken özgürleşen, ölürlen ölümsüzleşen militanlar oldunuz.

Mücadele arkadaşları adına

Karker-Akif Kürt

Cûdî taburu ’97 şehitleri

● Adı, soyadı: **Fatih ORAL**
Kod adı: **Ferhat**
Doğum yeri ve tarihi: **Bitlis, 1972**
Mücadeleye katılış tarihi: **1991**
Şehadet tarihi ve yeri: **Mayıs 1997, Cûdî**
● Adı, soyadı: **Nafire BURAK**
Kod adı: **Jiyan Tolhildan**
Doğum yeri ve tarihi: **Şırnak, 1978**
Mücadeleye katılış tarihi: **1991**
Şehadet tarihi ve yeri: **20 Haziran 1997, Girê Hirmo/ Cûdî**
● Adı, soyadı: **Fahrettin NUR**
Kod adı: **Doğan**
Doğum yeri ve tarihi: **Silopi, 1979**
Mücadeleye katılış tarihi: **1993**
Şehadet tarihi ve yeri: **20 Haziran 1997, Girê Hirmo/ Cûdî**
● Adı, soyadı: **Yüksel YÜKSEL**
Kod adı: **Jiyan Özgür**
Doğum yeri ve tarihi: **Mardin, 1979**
Mücadeleye katılış tarihi: **1993**
Şehadet tarihi ve yeri: **20 Haziran 1997, Girê Hirmo/ Cûdî**
● Adı, soyadı: **Eylem YOLAÇ**
Kod adı: **Bêrîtan**
Doğum yeri ve tarihi: **..., 1979**
Mücadeleye katılış tarihi: **1996**
Şehadet tarihi ve yeri: **Haziran 1997, Girê Hirmo/ Cûdî**
● Adı, soyadı: **Şahfettin AHMET**
Kod adı: **Dilgeş Çiya**

● Adı, soyadı: **Kader YAĞAN**
Kod adı: **Rûken**
Doğum yeri ve tarihi: **İdil, 1978**
Mücadeleye katılış tarihi: **1992**
Şehadet tarihi ve yeri: **Haziran 1997, Navserê/ Cûdî**
● Adı, soyadı: **Welat ATLI**
Kod adı: **Welat Amed**
Doğum yeri ve tarihi: **Amed, 1978**
Mücadeleye katılış tarihi: **1996**
Şehadet tarihi ve yeri: **18 Haziran 1997, Cûdî**
● Adı, soyadı: **Perihan ERASLAN**
Kod adı: **Zilan ...**
Doğum yeri ve tarihi: **Antep, 1976**
Mücadeleye katılış tarihi: **1994**
Şehadet tarihi ve yeri: **18 Haziran 1997, Cûdî**
● Adı, soyadı: **Bülent ERİÇ**
Kod adı: **Aslan**
Doğum yeri ve tarihi: **Midyat, 1974**
Mücadeleye katılış tarihi: **1993**
Şehadet tarihi ve yeri: **Haziran 1997, Şırnak**
● Adı, soyadı: **Hülya ÇEPER**
Kod adı: **Rojda Rojhat**
Doğum yeri ve tarihi: **Kurtalan, 1977**
Mücadeleye katılış tarihi: **1995**
Şehadet tarihi ve yeri: **Temmuz 1997, Besta Bilicînê/ Cûdî**
● Adı, soyadı: **Abdulbari OSE**
Kod adı: **...**
Doğum yeri ve tarihi: **Qamişlo, 1977**
Mücadeleye katılış tarihi: **1992**

Şehadet tarihi ve yeri: **Temmuz 1997, Besta Bilicînê/ Cûdî**
● Adı, soyadı: **Ahmet BİNDÖ**
Kod adı: **Brûsk**
Doğum yeri ve tarihi: **Musul, 1968**
Mücadeleye katılış tarihi: **1996**
Şehadet tarihi ve yeri: **Temmuz 1997, Besta Bilicînê/ Cûdî**
● Adı, soyadı: **Abdürrahim ...**
Kod adı: **Şero, Cuma Afrin**
Doğum yeri ve tarihi: **Afrin, 1975**
Mücadeleye katılış tarihi: **1995**
Şehadet tarihi ve yeri: **25 Ağustos 1997, ...**
● Adı, soyadı: **Meryem KAYA**
Kod adı: **... Çektar**
Doğum yeri ve tarihi: **Mirza/ Şırnak, 1980**
Mücadeleye katılış tarihi: **1994**
Şehadet tarihi ve yeri: **Temmuz 1997, Besta Bilicînê/ Cûdî**

Çatak taburu ’97 şehitleri

● Adı, soyadı: **Hatice BUHARA**
Kod adı: **Botan Cûdî**
Doğum yeri ve tarihi: **Perwari, 1979**
Mücadeleye katılış tarihi: **1992**
Şehadet tarihi ve yeri: **6 Kasım 1997, Kato Sirkê/ Beytüşşebap**
● Adı, soyadı: **Deniz UMUT**
Kod adı: **Ahmet Sefkan**
Doğum yeri ve tarihi: **Hizan, 1969**

Mücadeleye katılış tarihi: **1994**
Şehadet tarihi ve yeri: **31 Haziran 1997, Çatak**
● Adı, soyadı: **Mehmet Emin REŞO**
Kod adı: **Hamza Reşo**
Doğum yeri ve tarihi: **Kobani, 1979**
Mücadeleye katılış tarihi: **1995**
Şehadet tarihi ve yeri: **4 Eylül 1997, Faraşin/ Hakkari**
● Adı, soyadı: **Mahmut ALİ**
Kod adı: **Kahraman**
Doğum yeri ve tarihi: **Kobani, 1975**
Mücadeleye katılış tarihi: **1993**
Şehadet tarihi ve yeri: **6 Kasım 1997, Kato Sirkê/ Beytüşşebap**
● Adı, soyadı: **Mizgin GİLİRÇ**
Kod adı: **Rênas**
Doğum yeri ve tarihi: **Pertek/ Dersim, ...**
Mücadeleye katılış tarihi: **1996**
Şehadet tarihi ve yeri: **4 Eylül 1997, Faraşin**
● Adı, soyadı: **Abdülhalim ABDÜRRAHMAN**
Kod adı: **Serhat Güler**
Doğum yeri ve tarihi: **Derik-K. Güney, ...**
Mücadeleye katılış tarihi: **1994**
Şehadet tarihi ve yeri: **..., Kela Spi/ Haftanin**
●Adı, soyadı: **Sevda AKAY**
Kod adı: **Warşin Çekdar**
Doğum yeri ve tarihi: **Elazığ, 1979**
Mücadeleye katılış tarihi: **1992**
Şehadet tarihi ve yeri: **25 Ekim 1997 Omyanus-Perwari**

Seçim ve siyasiler

'96 yılı seçim yılı oldu gitti. Birçok ül-kede seçimler yapıldı ya da yapılacak. Görüntüler:
– İsrail, ABD, Rusya, Bangladeş, İngil-tere, Bosna. Dünya yeni çehreler arıyor.
– Çiller-Yılmaz, Yeltsin-Lebel, Clinton, Bob... vb. vb. Nereye?

Arap zirvesi Türkiye komedisi

Yarın Mısır'da, İsrail-Türkiye askeri antlaşması ve İsrail'de yeni başbakanın seçilmesi üzerine; neler yapılabileceğine ilişkin Arap zirvesi toplanıyor.
Türkiye ilk kez Toros-I tatbikatını Ak-deniz'de başlattığı gibi, zirveye katılan ül-kelere aleyhinde bir karar almamaları için yazılı-sözlü uyarıda bulundu. PKK'den desteğini çekmesi için Suriye sınırına tehdit amaçlı yığınak da yapmış.
Kolay gelsin. Sağa da dönsen, sola da dönsen fayda yok. İki ucu boklu değ-nek misali.

“89'da katılsaydın”

Doğan arkadaşla geçmişe ilişkin soh-bet ediyorum '88-89-90 yıllarına ilişkin. O dönemdeki katılımlara, üniversitelerden partiye gelişlere söz geliyor. Eskişehir ve İnönü üniversitelerinden '89'da Botan'a gelen gruplar Hogır pratiğinde ajan ge-rekçesiyle cezalandırıyorlar. Diğer bir de-yimle “taş altı” ediliyorlar. Bunlardan tanı-dığım Zülküf-Zeki Yiğit (Piranlı) Eskişehir Anadolu Üniversitesi katımlı bir arkadaş. En son benimle vedalaşmıştı, müthiş bir coşkusu vardı, “görüşürüz” demişti. Onu kıskanarak yolculamıştım. “Bir grupla gi-diyoruz” demişti. Tarih bölümünü son sı-nıftan terketti. Ama bunlar geldiğinde feo-dal komploculuğun, köylülüğün hakim ol-duğu ortamda partiyi biraz tanımış aydın yüzeyselliği ile ortada kalıyorlar. Bazıları kararsızlaşıyor. İnönü'den Deniz –Fuat arkadaşın kardeşi– ile birlikte gelen polis kızı bir bayan, grubun ajan olduğu şüphe-lerini artırıyor ve değişik biçimlerde infaz ediliyorlar. Yıllar sonra Zeki arkadaşın aile-sine, Parti Önderliği sahasından eve yazdığım bir mektupla şehit ilan edildiğini söyledim.
Bunları konuşurken Doğan arkadaş “sen 89'da gelseydin bunun aynı olurdu, iyi ki o zaman gelmemişsin” diyor.

Afarof Mahmut

Şırnak'lı, '84'de Agit arkadaşın milisi. Partiye katılmış, 40 yaşlarında ama ruhu genç. '90'da Akademî yönetiminde bera-berdik, çokça anılarımız var. Bana hep Zozan diyor. Zeynep ismini köylü ismi olarak değerlendiriyor. Güney sahasında cephane alımıyla ilgilenecek, bu amaçla Boti'ye geldi. Sevdığım bir arkadaş, “Se-nin gittiğin yerleri takip ettim” diyor. Dr. Süleyman arkadaşla Garzan'da kalmış. “Dedikodunu yaptık” diyor. Yani geçmiş yaşamımı, zindan süreçlerini öğrenmiş. Saygısı var. Böylesi arkadaşları hep se-ver anarım.

Şiyar arkadaş gibi bir komutanım olsa

Dersimli Şiyar -Kazım Kulu- arkadaşı, Mahmut arkadaşla anıyoruz. '90'da Aka-demi yönetiminde koordinatörümüzdü. Duruşu ve her şeyi ile komutandı. O za-manki yüzeyselliğimle çok şey almadığı-ma üzülüyorum. Sevdığım ve erken kay-bettiğimiz komutan. '92'de yöreye geçer-ken Cizre alanında şehit oldu. O zaman, ben zindandayken TV'den cesetlerin gö-rüntülerini vermişlerdi. Hâlâ gözlerimin önünde. Yerimden sıçramıştım. Anıları çok, şehadetinde ağlamıştım. Seni ana-cağım Komutan Şiyar.

Mesut da mı grupta!

Mesut Zaza. Turistik Mesut arkadaş da Amed'e giden gruba katılmış. Dr. Sü-

leyman Metina'dan Zağros'a kadar Amed kadrolarını toplamış. Çoğu tanıdığım ar-kadaşlar. Ekibim ve ben yokum. Affetme-yeceğim. Mesut arkadaşla konuşmadığı-ma, küstüğüme pişman oluyorum. Küsme nedeni savaştaki oportünistliği, bunun se-bep olduğu kayıplar zararlarıdır ki, bunlar-dan biri Dr. Agır ve Şenol arkadaşların grubudur. Geçen kış iki kez gördüm ama herhangi birisi gibi sadece sordum. Eski-den değer verdiğim arkadaştı, layık olma-yınca, kırıldım ve tavır aldım.

Kurnaz Mesut olarak biliniyor. İlegal-den, daha katılmadan önce tanıyorum. En son Merkez Karargah Alay toplantı-sında o da hazırken Zeki ve Fuat arkadaş beni eleştirmiş, ben de onları eleştirmiş ve tepki ile ayrılmıştım.

“Yeni Agır mı?”

Afarof Mahmut “Diğer kardeşin Amed'de değil mi?” diyor.
– Dr. Agır mı? Şehit oldu.
– Hayır onun küçüğü.
– Yanılıyorsun, o katılmadı.
– Hayır, duyduğum kadarıyla o da ka-tılmış başka erkek kardeşin yok muydu?
– Var. Üniversite sınavlarına katılmıştı ayrıldığımda.
– Gerçekten mi? Kim söyledi, ne za-man söyledi, neredeymiş...
En son “abla abimin yerini tutacağım, doktor olacağım” demişti. Galip değil “-Agır” diyeceğim sana. Hoşgeldin Agır, serçavan.
Seninle mutlaka ama mutlaka görüşe-ceğiz, kendini koru, büyü, savaş, görüşe-lim.

HADEP günü, kongresi

Ankara Atatürk Spor Salonu mutlaka bugün de muhteşem bir güne tanık olu-yordur. Kürdistan'lı kadınların zılgıtlarına, cesaretlerine, rengarenk görüntülerine... Eski Başkan Murat Bozlak tek aday. Mu-rat Bozlak'la eski günleri andım. '94'te Ankara'da bir gece onlarda kalmıştım. Heyecanlı bir geceydi. Kapıda duran be-yaz Reno, kapıda tanımadığımız birisi, takip edilişim ve Murat arkadaşın daha önce saldırıdan yaralı kurtulması ile birle-şince iyi toplu bir av oluyorduk. Koruma görevlisi arkadaşla Murat arkadaş saba-ha kadar nöbet tutmuşlardı. Ben yoldan yeni geldiğimden nöbet tutmama izin ver-memişlerdi ama uyuyamamıştım da.

“Papendreu” Pasok

Dün gece evinde geçirdiği kalp krizi sonucu 77 yaşında vefat etti. 12.00 ha-berleri bu haberi veriyor. Yunanistan par-tizan direnişçilerinden oportünistliğe geçi-şin adı, ama Türk barbarlığına karşı da bir set. Liani ile gündem oldu. Özal ile gö-rüştü, bitkisel yaşamdan döndü, ölüceya kadar iktidarı bırakmadı. Sırtakis müzikle-riyle cınlayan Atina'yı düşünüyorum. Aleksandropolis'i, Selanik'i, Atina ve sos-kaklarını, tarihi Akropolis'i, meclis önünde dik adımlarla gidip gelen temsili askerle-ri...

Ele veren bakışlar

Öğleden sonra toplu eğitimdeyiz. Di-vanda oturuyorum. Dilxas arkadaş tercü-me yapıyor. Arkadaşları izliyorum. İşte ruh hallerini ele veren bakışlar: Boş, an-lamsız, umutsuz, bunalımlı, uyuklu umur-samaz, bitmiş, fizikmen var ruh yok. Baş-ka dünyada. Öfkeli, neden? Kendini be-ğenmiş, küçümseyen, utanmaz-güdü esi-ri, merak ve anlama istemi ile dolu, mah-çup, utangaç, sevgi, sempati dolu.

“Sınav stresi ve gençlik”

Bir milyona yakın üniversite adayı bu-gün geleceklerini bağladıkları umut sına-vına, maratonun son aşamasına giriyor. Geleceksiz gelecek tacirleri. Bizim evde bu yıl heyecan olmamıştır. Tahminime göre giren yoktur. Gelecek yıl Ferhat gi-

rebilir. Ama onların birçok anılarını canla-dırmış, duygulandırmıştır.

Cudi ceylanı

Rengin arkadaş, 17 yaşında Siirt köy-lerinden dört yıl önce gerillaya katılmış. En güzel yaşlarında en güzel dağ olarak nitelendirilen, Nuh peygamberin gemisi-nin üslendiği Cudi dağında kalmış.
Cudi'nin her alanını avucunun içi gibi bildiğinden kuryelik, öncülük yapmış. Ve derken bir gün kahrolası mayın bir ayağı-nı götürmüş. Buruk, ezik ama ruhen Cu-di'de, orada geziyor, orayı anıyor. Ceylan gibi taştan taşta konuyor, ceylan bakışları ile karanlıkları deliyor.

Utangaç, mahrur bakışları henüz ol-gunlaşmamış. Dolu dolu. Yüreğinde Cu-di'yi, ihtişamını, şehadetine tanık olduğu yoldaşları taşıyarak yaşıyor. Hiç kadın sorunu diye bir şey bilmemiş, sevdalan-mışsa da içine atmış, güzel sesi ve türkü-leri ile, delen bakışları ile sevdasını Cu-di'ye okumuş.

Platin tel

“Yaşam ve ölüm”

'89'da 13 yaşında katılmış. Guyi. Bo-ğazındaki guatr ve konuşmasından Guyi olduğu hemen anlaşıyor. Çünkü Guyi arkadaşların hepsinde mıntıklarındaki su nedeniyle guatr var.
'92'de yaralanmış. İran'da tedavi gör-müş ve kendisini yaşatan kafasındaki platin tel sıcak-soğuktan etkileniyor ama yaşama katılmasını engellemiyor.
Güney'de ise halk o kadar düşmüş ki, bir genç babasının ayağındaki platin teli satıp para kazanmak için babasını öldür-müş.
Platin paslanmaz, esnek bir teldir. Özellikle ortopedide çok kullanılır.

Fotoğrafçı gerilla

Her gerilla silahı ile çekilmiş bir fotoğ-rafının olmasını arzular. Ya da her an ayrılabilceği, ne zaman şehit olabileceği belli olmayan yoldaşı ile anı fotoğrafı ol-sun ister. Fotoğraf gerilladan kuşaklara kalan bilinmez görüntüdür.
Bu nedenledir ki, çekilen her poza ko-şacağı gibi, çok iyi çektiğini de iddia eder, çekilmek kadar çekmek de bir tutkudur. Ve özlem, onu sevdiklerine ulaştırmadır

Betonda yetişen karpuz

Karşımdaki büyük kayalığa bakıyo-rum. Hava saldırılarına karşı dayanaklı. Bu nedenle ön tarafı köstebek yuvaları gibi oyulmuş. Ve önünde eğitim görüyo-ruz.
Yarıkların arasında ağaçlar meşe çat-lak veya çıkıntılarının içinden değişik ot kü-meleri bitmiş. Aklıma Malatya zindanında havalandırmada beton çatlağının arasına sıkışmış bir karpuz çekirdeğinin filizlen-mesi ve her sabah gidip onu izleyişimiz geldi. Özlemlerle bakışımız, gözümüz gibi korumamız. Ama ne yazık ki, adli tutuklu olan bir bayan sinirlendiği bir gün basıp geçiyor ve “katil” oluyor.

27 Haziran 1996

Zengin gerilla

“Gerilla ve özel eşyası”

Gerillanın eşyaları sınırlıdır. Silah tec-hizatı dışında, elbiseleri, yün çorap, fo-toğraf, radyo, saat, defter, kalem, ayna, tarak, küçük sırt çantası, tırnak makası, çakmak, küçük makas, iğnesi-ipliği, kü-çük el feneri, tespih çok ağızlı bıçağı, mendili... İşte zengin gerilla budur. Fakir gerilla ise silah techizatı ile elbiseleri, ayakkabıları olandır.
İşin ilginç bunlardan her birinin ayrı bir şehirden, hatta ülkeden olması ve ço-ğunun da derin anılar taşıması nedeniyle taşıdığı manevi önemdir.
Dönem dönem değişebilir, kiminde az

kiminde çok olabilir, ama özel denilebile-cek eşyalar yeleklerin ceplerinde kabarık durur. Kaybetmemek için özenle saklanı-lır.
Silah teçhizatında tabanca, kasutura hatta özel bombaları, –şehit yoldaşlardan kalan– olan arkadaşlar da var. Ya da kü-çük dürbün.
Örnek şu an benim eşyalarım:
Yazı yazdığım defter; Küçük Agit'in ül-keye gelişte aslında taşıyamadığı ama, utanıp söyleyemediğinden yazmam için verdiği ve Alman ürünü güzel bir defter. Çok kişi istedi vermedim.

ince beline dolanan
Amed'i saran Dicle
neden durgunsun
suyuna hasret evlatlarının
çığlıklarına mı
durgunluğun?
Medya'nın çocukları
Zindanlarda özgürlük
halaylarında
Ateşin çocukları
kendilerini, bedenlerini
Özgürlük senfonisinin
notaları yapıyorlar.
Onlara eşlik et Dicle,
çağ, çağla, çağla
Munzur'a, Murat'a, Fırat'a,
Peri'ye uzan uzan

değeri var. Amed'i görmüş bir silah ve Agır'ın silahı diye taşıyorum. Bir kalemim daha var, içi yok, anıyorum.
Rewşen arkadaş: Rewşen'den haber aldım. Gare'de basın birimine bakıyor-muş.
“Dut ağacı”
Ziver köyünde “engi” veya “beyaz” de-diğimiz dutlar aklıma geliyor. Pekmezi, pestili, kurusu, sucuğu vb. Aşağıda da bir dut ağacı varmış. 23 gün sonra gidiyo-rum. Allah versin, sadece altında çok ku-

Gurbetin Güncesi

– Eşarp; lacivert, simli, sevgili annem-den tek hediye.
– Kalemim; Rewşen'in hediyesi. Al-man malı. Rosenbach diye bir ilacın eşantiyonu olmalı. Yeşil-beyaz renkli gü-zel bir kalem. Saklayacağım.
– Aynam; Rewşen'in hediyesi. Alman malı. 6 DM almış olmalı.
– Tarak; siyah, yarım parça. Parti Merkez Okul'ndan kalma, taşıyacağım.
Kolye; altın. 1994, 14 Haziranı'nda İs-tanbul Sağmalcılarda tüm arkadaşlar adı-na Şervin adında Piranlı bir bayan arka-daş verdi.
– Fotoğraflar 1994 Aralık 15'nden bu yana yani Parti Merkez Okulu'na gittiğim-den beri çektiğim fotoğraflarım veya yol-daşların fotoğrafları. Diğer fotoğraflarımın bir kısmı evde, bir kısmı Avrupa arşivin-de.
– Fotoğraf makinesi; basit, otomatik makine. Zap'ta bir arkadaş hediye etmiş-ti.
– Cımbız; Adana'dan alınmış. Güneyli Evin arkadaş en son buraya geldiğinde verdi.
– Yüzük; biri vefat eden ve Agır'ın sevdiği teyzemin yüzüğü, diğeri Rew-şen'in hediyesi. Gümüş, anı diye saklıyo-rum.
– Çakmak; Rewşen'in hediyesi, kulan-mıyorum.
Küçük kalemlik çanta.
Radyo, saat vb. birçok özel eşyayı Zap'ta arkadaşlara verdim bu alanda var diye. Ama ne yazık ki yok ve başka arka-daşların saatini şimdi takıyorum.
Silahım ve raxtımı Rewşen'e verdim. Silah Sixo. Dr. Süleyman vermişti manevi

ru 3-4 tane var, toplayıp yiyorum. Çocuk-luğum, elimde tas, dut toplayan halim ak-lıma geliyor. Yege Arun'u, Yege Soru, Bahçe Garzur'u düşünüyorum. Güzelim dut ağaçlarını...
“Bir parça ziver görüntüsü”
Kürdistan'da bu yaşıma kadar gördü-ğüm en güzel yer köyüm Ziver. Belki gü-zel yerler vardır, ama ülkeyi hemen he-men hiç görmemiş biri olan benim için Zi-ver (Akbulut) bir başka Ko Spi'si, Murat nehri, ...suyu, bahçeleri, yaylaları...
Dağla suyun insanla toprağın yeşil ile kızılın özgürlük ile sevginin Şeyh Sait ile torunlarının Çewlik ile Xarput'un birleştiği yer.
Tümden Ziver'e benzeyen köy ya da nokta göremedim. Ama alan alan, yer yer parçalarını görüyorum.
Bu bazen bir sincap, bazen de ‘de, de’ kuşu
bazen dut bazen sorgul ağacı
bazen meşe, bazen kavak
bazen yoksun, bazen pune
bazen süpürge otu bazen ‘vıtlık’
bazen uzak bazen yakın
bazen hayal, bazen gerçek
bazen cihazda Akdağ, bazen Murat ama sonuçta her yer Ziver'den bir par-ça.
“Tanımcı gerilla”
Parti tarihinde ilk tarım örneği olan Lo-lan hep eleştiri ile anılır ve anılacaktır da. Gücü savaşa, içeriye göndermeyip, ta-rımla, bağbostanla uğraştırma.

“Gerilla tarım işi de yapıyor” denilse çoğumuz inanmayız. Ama işte küçük bostanımız. Domates, biber, salatalık, vb... ve tarımcılar. Savaş dışı kalanlara iş. Utanarak, sıkılarak yapıyorlar.

“Beta”

Merak ettiniz değil mi, şu dağlar gerilla sayesinde nelere ulaşmadı ki. Gerilla sayesinde Türk gıda ürünlerinin çoğu yeni bir pazar buldu. KDP gibi bazı hareketler de aracı tüccar.

“Beta” margarin mmarkası ve 20 kg'lık boş bir teneke şu anda yan tarafta duruyor. Kimbilir hangi fabrikadan çıktı.

“Pîlea, Kivi...”

Cihaz, radyo, teyp ve sonuçta gerilla büyük bir pil tüketicisi. Büyük küçük. Hele el feneri, fotoğraf makinesi de varsa tamam. Sonuçta dağın, taşın dibinde pil ve kazanan TC.

“Her köyün bir delisi var”

Çektar

Geçmişini, yaşam öyküsünü fazla bilmiyorum. Savaşta, daha çok Botan'da kalmış. Çeşitli şehadetler görmüş, etkililmiş ve olmuş Boti delisi. Çok okuyor, kendi kendine konuşuyor, olmadık şeyler yapıyor ama iyi de çalışıyor. Fizikmen güçlü. Derslere de katılıyor, ama olmadık yerde alakası olmayan soru, yanıt, değerlendirmeleriyle güldürüyor. Güldüğümüz bir gerçeğimiz ama farkında değiliz. Savaşta etkilenenler, gerçeğini kaldıramayanlar. Ne yapalım, elbet iyileşir, buna inanıyorum. Sevgiyi ve ilgiyi görüp, savaşın kazanımlarını anladığında.

“Gece körü, körleri, körü mü?”

Savaşın olumsuz etkilerinden, hastalıklarından biri. Ürkenler bu numaraya baş vuruyorlar. Bazıları yıllarca devam ediyor ve kendini kararlaştırınca vazgeçiyor, bazıları devam ediyor. Partiden gitmeyip, kamp kamp dolaşıyorlar. Bazen de gerçekten hasta olanlarla karıştırılıyorlar. Bu kişilerden biri Nalin adındaki arkadaş. Tori, Mardinli, 4 yıldır katılmış milis kızı, zorlanmış. İtiraf etmese de kararsızlık yaşamış. Hep kamplarda, anlamada sorunu var. Ay ışığında bile fenerle yürüyor ve savaşa gitmek için dayatıyor.

“Meğde Tırş”

Divanda oturuyorum. Kürtçe çeviri ile ders devam ediyor. Yapıya bakıyorum, bazıları suratlarını ekşitmiş, dünyaya, yaşama küsmüş. Diğer bir deyimle “Meğde Tırş.” Bunlardan biri Pervin adında Serhatlı bir bayan arkadaş, beş yıldır katılmış, tam bir kadın, şimdi yüklenmemizle az da olsa değişme istemi var, ama istikrarsız. Hastayım diye iki günde bir yatıyor. Eğitime gelsin dediğim için küsmüş, somurtmuş oturuyor. Kimbilir içinden bana küfrediyordur. Serhat kadının direnişçiliği ile değil, düşürülmüş kadın kişiliği ile yoğrulmuş. Anlaşılan daha uğraşacağız.

“Hastalık mozaiği”

Ruhen çökmüş hastaları görünce kendi hastalıklarımı unutuyorum. Arkadaşlara “hastalık konusunda yarışa girsek ben kazanırım” diyorum. Beyinden kaynaklanan rustoğmuş -göz hastalığı- romatizma, karaciğer hastalığı, Hepatit B, iç traid, faranjit, bazen alerji, rahim kasları gevşemesi, omuz sinirleri uyuşukluğu -işkenceden- mide, bel ağrısı ve bende de varolan moralde istikrarsızlık, çabuk sinirlenme ve etrafa taşırmama için kapanma. Ama güçleniyorum.

“Süzülen şahin olaydım”

İşte süzülüyor, süzülüyor ve aniden yükseliyor, kanatlarını açmış yeniden

yükseliyor, konduğu ve kaybolduğu ağaç ve kayalıktan ani bir yükseliş daha. Eğitimde otururken karşıki tepede süzülen şahin dikkatimi çekiyor. Belki de şahin değil ona benzer bir kuş ama bana onu hatırlatıyor.

Şahini kısıkanıyorum. Onun gibi süzülüp süzülüp, avlanıp avlanıp Amed'e Ko Spi'nin zirvesine konmak, Murat nehirini izlemek ve oradan Munzurlara, Şereftin dağlarına uzanmak isterdim.

“Sawa, sevgili sabatör”

İşte “hış, hış” sesleri ve dikkat o yöne kayıyor. Kuru ağaç-meşe yaprakları ve dallardan atlarken sesler çıkarıyor, oynuyor, araniyor, zıplıyor ve kayboluyor.

Ertesi gün; tartışmamakta ısrar eden ve adeta konuşmaları için yalvaran bakışlarla bakan, askeri kanuna başvurmaktan başka çare bırakmayan sessiz ortamı ilginç sesler sabote ediyor. Başlar yana çevriliyor. Bu kez bir değil iki sincap oynuyor veya sevişiyorlar, ilginç sesler çıkararak. Sabotörler kayboluyor.

“Bayrak Sendromu”

HADEP Kongresi'nde Türk bayrağının indirilip, ERNK bayrağının çekilmesi ile kuduran devlet ateş püskürüyor. Murat Bozlak, Sırrı Sakık dahil yetmiş yakın parti üyesi ve diğer üyeler tutuklu, halka caniyane saldırılar; yolda katledilen 3 kişi, bayrak teröristi olarak yakalanan sınavcı Veysel –o saat üniversite sınavında–, beyazlar giyinmiş, küt saçlı, etekli ceketli bir bayana saldıran polisler. Bayan ellerinden kurtuluyor ve topuklu ayakkabıları ile koşuyor, koşuyor, düşüyor sere serpe, kalkıyor, koşuyor. Faşistler, polisler, satılmış işçiler ellerinde bayraklarla gösteri yapıyorlar. Kurtlar leş arıyor, delagur ateş püskürüyor. Delagur –Tansu Çiller (Abdülmelik Fırat'ın taktığı lakap) yerinde belirlenir.

İnsanlar kardeş olursa renkler de kardeş olur.

“71. yıl”

Şeyh Sait'in idamının 71. yılı. Bugün 72. yılına girdi. Direnişi ve katliamlar hakkında çok şey söylendi. Torunları silahlandı, özgürlüğe sevdalandı onun gibi “Nemır” oldular. Küçüklüğümde beni de çok etkiledi, bugüne kadar da. '93'te İstanbul'da onun adına kurulmak istenen vakfa üye ve başkan yardımcısı oldum. Devlet izin vermedi, biz çalışmalarını sürdürecektik ve geldim.

Abdülmelik Fırat, MED TV'de konuşuyor tane tane. Bilge, direnişçi, yurtsever bir insan. Onu saygı ile anıyorum. TBMM'ye ilk gidişim onu ziyaret içindi, lojmanlarına da. Sohbetine doyum olmaz. Umarım yaşadıklarını yazıyordu. Yazmasını esirgememesini istemiştim. Gur devletinin ayıplarını, katliamlarını, çirkinliklerini çok iyi biliyor. İçığı içığına kadar.

Ağır'ın şehadetinde, Mustafa ve Fevzi amcanın durumu için, aslında gururu elvermeye de benim için Olağanüstü Hal Bölge Valisi İnal Erkan'ı aramıştı. Erkan'da; “O doktorlar PKK'ye hastahane kurmak için gelmişler” demişti.

“Tarih Sümer'de başlar”

Samuel Noah Kramer, İ.Ö.3000 yılları, 5000 yıl önceki uygarlığı, Sümerleri anlatıyor. Okudukça okuyorum. Tarihi çok seven babama bu kitabı öneriyorum. Okusun.

Gilgamiş ve Enkidu'nun Destanı'ndan Alıntılar:
Atasözleri:
Evde müsrif bir kadın
Sıkıntılara hastalık ekler
Zevk için: evlenmek
Düşününce: boşanmak
Daha tilkiyi görmeden
Boynuna demir laleyi hazırlama

Kötü bir günde doğdum.
(Başarısızlıklarını kadere bağlama)
Seni suya koysalar, su pis kokar
Bahçeye koysalar, meyveler çürür
(Başarısızlar için)
- Yoksul için ölü olmak, yaşıyor olmak-

tan yeğdir
Ekmeği olsa tuzu yoktur.
Tuzu olsa ekmeği yoktur.
Eti olsa 'hardal'ı yoktur.
Hardalı olsa eti yoktur.
- Hayatında bir kadına veya çocuğa hiç bakmamış biri
Burnunda hiç tasma taşımamıştır
- Romalılar “Barış isteyen savaşı hazırlar”
Sümerler:
Ordusu zayıf olan devlet
Düşmanı kapılarından kovamaz

‘Ezopika’, Fabl'in Hayvanları
-Tilkinin yanında bir değneği vardı.
(ve şöyle diyordu): Kime dava açabilirim?

Tilki dişlerini gıcırdatır ama başı titrer
- Kedi düşünceleri için
Fıravun faresi, hareketleri için.
(Kedi avını sabırla, ihtiyatla gözler ve kurbanın üzerine yıldırım gibi atılır)

Sümer'de coğrafya:
- 33. paralelden başlayarak İran körfezine kadar uzanan kısaca Dicle-Fırat arasındaki alanı kapsayan Sümer.
- 33. paralelin kuzeyinde iki nehir arasında uzanan daha sonra Asur'u ve Akad'ı oluşturan Uri ülkesi.
- Sümer, Uri'nin doğusunda kuşkusuz batı İran'ın büyük kısmını içine alan Şubur-Aamazi
- Sümer'in batı ve güneybatısında Fırat'la Akdeniz arasında bugünkü Arabistan'a kadar geniş bir bölgeye yayılmış Martu ülkesi.

1 Temmuz 1996

Spotlar
1- Medya'nın sesi MED TV kapatıldı.
2- Zeynep Kınacı (Zilan), 1972 Malatya doğumlu, 1995 katımlı bayan yoldaş 30 Temmuz 96 tarihinde Dersim şehir merkezinde askeri bayrak törenine intihar eylemi düzenlendi. 20'ye yakın (17) asker ölü, 30'u aşkın yaralı var.
Zeynep yoldaş, komutanım, adını gururla taşıyacağım ve söz eylemine, adına yaraşır birisi olacağım. Seninle yeni başlangıç yapip her göreve daha çok yükleneceğim.
Refah-DYP hükümetine, MED TV'nin kapatılmasına, operasyonlara köklü bir cevap, Sivas katliamını anma oldu. Kadın ordulaşması seninle büyüyecek, seninle anılacak.

Siti Zeynep'in direnişini yüzyıllar öncesinden günümüze getirdin.
Komutanım

Komutanım
Komutanım

Medya'nın sesi
Dersim'in yeni Bese'si
Alevilerin çağdaş Siti Zeynep'i
3- Çoğunluğunu güneyli öğrenci arkadaşların oluşturduğu yeni eğitim devremiz başladı. 12 bayan arkadaş var. Kaç gündür onlarla ilgileniyoruz. Güney faaliyetlerimiz için çok önemli, bu noktada kampımız rolünü oynamalı. Ben de misafirliğimi bırakmalı, kaygıları atmalı, yeni başlangıçlar yapmalıyım.

Direnişin bayrağı
Bayrak paranoyalarını
bıçak misali
kesen Zilan'ın sesi
Kim dayanır ki
bu direnişe
bu ateşe
bu yürüyüşe
kim dayanır
hangi düşman ordusu
hangi düşman engeli
hangi taşlaşmış yürek
hangi hayvani beden
dayanır

lime lime çözülmeye
secde durmaya
hazırola geçecek hepsi.

“Rüya da olsa
eski bir arkadaşşı görmek”

İnsan bazen bir arkadaşın simasını gözünün önüne getirmek ister, anılar içinde film şeridi gibi yoldaşların dostların siluetlerini görür. Kimi zaman yüz hatlarını bile çizemez, bunu vefasızlık olarak beller, sinirlenir. Özellikle benim gibi simaları karıştıran birisi için bu cansıkıcı bir durum. Hele bu yoldaş paylaşımların olduğu birisi ise cansıkıcılık çekilmez olur.

İşte şu anda zindanda olan savaş esiri bir yoldaşı, iki gece önce rüyamda gördüm. Çok canlıydı, biraz da sinirli. Beyaz bir gömlek ve lacivert bir takım giyinmişti ki, bu giysi o arkadaş için olmayacak bir şey. Bizim köyde, bazen bizim evde bazen Çerkez amcalarımın bahçesindeydik. Annem gibi arkadaşın annesi de vardı. Hep onunla uzun uzun konuşmak, tartışmak istiyordum ama bir türlü zaman olmuyordu ki.

Evet, Ü.A.Ç sanırım açlık grevlerini, yoldaşları düşündüğümünden rüyama girdin. Belki de sağlığın iyi değildir, kimbilir belki de belki...

Bilmelisin ki, bütün şehadetler gibi zindan şehitleri de bana ağır gelecektir. Ağırlığın sebebi eserlerine layık olamamaktadır. Başını dizime koymuştun, bakıyordun anlamlı, anlamlı ve o şiir:
o söz ki/ bir kez çıkmıştır ağızdan...

Yoldaş, yoldaşlar, açlık grevinin iki ayını geride bıraktınız. Cephenizden savaşa güç veriyorsunuz, sizlere karşı mahçubum. Çünkü hâlâ pratikleşememenin sancılarını çekiyorum ve kendime öfkeleniyorum. Öfkem yoldaşlara olan derin sevgimdendir. Derin sevgi ve selamlarımla.

ince beline dolanan
Amed'i saran Dicle
neden durgunsun
suyuna hasret evlatlarının
çığlıklarına mı
durgunluğun?
Medya'nın çocukları
Zindanlarda özgürlük halaylarında
Ateşin çocukları
kendilerini, bedenlerini
Özgürlük senfonisinin
notaları yapıyorlar.
Onlara eşlik et Dicle, çağ, çağla, çağla
Munzur'a, Murat'a, Fırat'a, Peri'ye
uzan uzan.

30 Haziran

Amed'in özgür şahini
açmış kanatlarını
süzülür, süzülür
Şereftin'de
güneşin doğuşunu izler
Murat nehri ile
yarışır
Kasırğa misali
çılgin dalgalarla
öfkelenir, hırçınlaşır
Çewlik göllerinde
gölden göle danseder
Şeyh Sait isyanında
ırzlarına geçilen kadınların
intikam dolu bakışlarını alır
Alev dudaklı
genç kızların
hayranlığına
ince beline dolanan
saçlara tırmanır
intikamla dolu
genç kızların
türkülerine, sevdalarına
kurşunlarına
ilham olur şahin

5 Temmuz 96

Sen
Medya'nın güneşi
Dersim'in yeni Bese'si
Zilan'ın çığlığı

Ararat'ın öfkesi
Nuri Dersimi'nin intikamı
Sen

Seyit Rıza
Şeyh Sait'in torunu
Direniş sembolü Siti Zeynep
Sen

Dicle'nin tacı
Fırat'ın gerdanlığı
Peri'nin beyaz güzeli
Munzur'un doyumsuz aşkı
Murat'ın sevdası
Sen

Partileşmede öncü
ordulaşmada komutan

Özgürlükte bayrak
intikam hançeri
Sen

Zilan
sen sevginin abidesi
aşkın kendisi
yaşamın adı
Sen

Berivan'ın ardılı
Zekiye, Raşan, Ronahilerin alevi
Beritanların yoldaşı
Sen

Silah
sen namus
sen onur
sen örgüt
sen bayrak
sen öncü
sen ne Tanya
sen Sailla'lı Sewra
sen Zeynep Zilan...

27 Temmuz 1996/Boti

Bombalama

Yekiti'nin TC ile yaptığı yeni planlar çerçevesinde 10-18-23 Temmuz tarihlerinde birer, ikişer saate yakın kampımızın yakınında Dole Rake'de bulunan köyleri bombaladı. Maddi hasar çok yüksek. Ölen olmadı, ama toplam on kişi değişik biçimlerde yaralandı.

Yekiti sürekli halkı “bombalamanın sebebi PKKlilerdir” diyerek bize karşı kışkırtıyor. Bizi tahrik ederek halkla çatışmaya çekmeye çalışıyor. Yekiti ile halkla görüşmeler devam etti. Ancak Talabani ikiyüzlü davranıyor. Bir haftadır değişik noktalarda keşifler yapıldı. Şimdilik Dole Rezan denilen Süleymaniye'ye yakın Dukan denilen mntıkasına gideceğimiz kesin gibi.

Resmi adı Kürdistan olan bu alanda kendi ülkemizde bir alanda kalamamak bana acı veriyor.

Buradaki halk içinde siyasi çalışma yapmamamız da bizim en büyük siyasi yetmezliğimiz. Daha önce böylesi öneri, önerilerimiz oldu ancak bunda ısrarlı davranmadığımızdan sonuç başarısız.

Xwendevanlar ve yapılacak konferans

Onikisi bayan kırkı aşkın, Süleymaniye ve Erbil'den gelen, çoğunluğu (tümü) üniversite-lise-ilkokul da okuyan arkadaşlar için, Güney'de kitle çalışmalarını, özellikle gençlik faaliyetlerini yürütmek amaçlı yaklaşık bir aydır başlayan eğitim devresi 3-4 gün sonra sonuçlanacak.

Dil sorunu nedeniyle ben eğitimlere katılamadım. Ancak özellikle bayan arkadaşlarla yoğunca ilgilenmeye çalıştım. Bayan arkadaşlardan üç kişi kalmaya karar verdi.

Bu süreçte Güney bayanının ne kadar düşürülmüş olduğunu gördüğümü belirtiririm. Bu nedenle büyük bir savaşım vermek gerekiyor.

Doğaya dönüş

Doğa saf temiz, onu kirleten insanın çirkinliği. Tıpkı gökyüzünde uçan kuşlar ve aynı anda alanı bombalayan jetlerin benzerlik ve çelişkisi gibi. Biri güzellik, özgürlük simgesi diğeri ise ölümlü aracı, bomba aracı.

Doğayı seviyorum, en büyük dönüş yaşama...

Sürecek

İnsanlık tarihi, aynı zamanda büyük bir savaşımın da tarihidir. İnsan, bugünkü durumunu elde etmek için, şu anda yeryüzünü dolduran nüfusun en az birkaç katını savaşlarda katletmiştir.

İnsan tarihinin, kendi kendisine karşı bir mücadele tarihi olduğunun, trajik bir açıklamasıdır bu. Savaşların sebepleri, toprakta, iktidar olma duygusunda, mülkiyet edinme hırсында değil; bizzat insanın özyapısında gizlidir. Savaş mantığı, bu anlamda aynı zamanda yaşamın da mantığıdır. Savaşın gerekleri, aynı zamanda yaşamın da ge-

nin yeni bir biçimini ortaya koymaktadır. Yeryüzünde diğer bütün sömürge ülkelerin halkları, kurtuluş mücadelelerini verirken kendi ülkeleri dışına sürülmemişlerdi. Savaşlarını kendi toprakları üzerinde verdiler ve kazandılar. Bizdeki temel farklardan biri ve belki de en önemlisi, birçok kez vurgulandığı gibi, sömürge statüsüne bile sahip olmamaktan kaynaklanan bu topraksızlık durumudur. Bu da, savaş alışlagelmiş yöntemlerden daha farklı, daha etkili yöntemlerle sürdürmemizi gerektirmektedir.

Savaşın uluslararası alana taşınması, bir yan-

mek gerekiyor ki, bu eksikliği dile getirmek, onun bu yazı çerçevesinde giderileceği vaadini vermek anlamında değildir. Sorun, bir tek kişinin güncel yaklaşımını, kişisel çabasını çok fazla aşmaktadır.

Yine de, nispeten doğruya daha yakın bir yaklaşım geliştirilebilir.

Süreci anlamak için, Başkan Apo'yu anlamak bir zorunluluktur. Başkan Apo'yu anlamak ise, tarihin günümüzde yaşayan biçimini ve zamanımızı, yani günümüzü anlamaktır. Elbette bu, bizim sorunumuz çerçevesinde geçerlidir. Yoksa, devrimi ve

parçalanmış olması ve en son Lozan Antlaşması gereğince dört ulusal devlet arasında topraklarının bölüştürülmesi; Kürt kavminin toparlanma potansiyellerini çok önemli ölçüde kırmıştır. Fakat aynı anda, henüz ulusal bir düzeye gelmemiş sorunun, uluslararası bir düzeye sıçramasını da beraberinde getirmiştir. Bu dönemde bağımsızlıklarını kazanarak devlet haline gelen ülkelerin çoğunda, bugün devlete ait sınırların ortadan kaldırılması, yavaş işleyen bir süreç olsa da, gündeme girmiştir. Böyle bir süreçte, Kürdistan'ın ve etnik anlamda Kürt hal-

insan ulusu

rekleridir. İnsan en sıcak bir çatışma durumunda bile, sadece karşısındakiyle savaşmamakta, aynı zamanda kendisiyle de savaşmaktadır. İnsanın kendi kendisini imha etmeye götürecek sebepler, herhangi bir düşman olgusunda değil, bizzat kendi bedeni ve düşüncesinde bulunmaktadır.

Aynı durum, her ülkedekinden daha çok, Kürdistan'daki insan için geçerlidir. Gerek içinde bulunduğu bugünkü durum, gerekse de tarihsel olarak insanın en azından başlangıç noktalarından birini teşkil etmesi, onu bir insanlık özeti haline getirmektedir. Bugünün yeryüzü insanı, bütün özellikleriyle Kürdistan insanında bulunabilir ve çözümlenebilir. Bütün insanlığı etkileyecek büyük bir savaş, burada verilebilir ve nitekim gerçekleşen de bundan başka bir şey değildir.

Kürdistan insanının, yeryüzü insanının bir çekirdeği olması, bugün yaşanan somut ve güncel olaylarda da kendisini duyurmaktadır. Kürdistan'ın kurtuluşu için bugün yaşanan savaşın bir insan ulusunun kurtuluşu için yaşanan savaş olduğu, onun gerçekleşme tarzında ortaya çıkmaktadır. Çatışma, temelde etnik bir nedenden kaynaklanıyor gibi görünse de, Kürdistan devrimi içinde yer alan etkenlerin herhangi bir etnik yanı ön planda bulunmamaktadır. Daha çok, etnik birimlerin bir kombinasyonu sözkonudur. İnsan ulusu, böyle bir birliklik için yanlış bir deyim olmaktadır.

Böyle bir tanımlamadan, Kürdistan devriminin Kürt ulusunun kurtuluşu için gerçekleştirilmediği anlamı çıkmaz. Aksine bunun gerçekleşme şansı, sadece ve sadece sözünü ettiğimiz çerçeve içinde mümkün olabilmektedir ve Başkan Apo'nun asıl dehası, mücadelenin başlangıcından bu yana böyle bir gerçekleşme biçiminin farkında olması ve bütün eylemini bunun gereklerine göre geliştirmesidir. Denilebilir ki, Kürt ulusuna ait ve zaman içinde bütün ülke üzerinde yaşayan insanlar da yerleşerek kalıcılaşmış olmaları nedeniyle, etnik olarak nitelendirilebilecek birçok özellik, kurtuluşun önünde bir engel durumuna gelmiştir. *“Kürt kişiliği”*nin çözümlenmesinde ağırlıklı olarak negatif olarak nitelenen bu özellikler, devrimci savaş boyunca ortaya çıkarılmış ve çıkarılmaya devam etmektedir.

Savaş yalnızca dar çerçevede ulusal bir kapsamın dışında anlamlı olmuyor, ama aynı zamanda somut olarak ulusal sınırlarının dışına çıkıyor. Esasında, savaşın başlangıcından itibaren bunun gözönüne alınarak, savaşın temel olarak Kürdistan ülke topraklarının çevresinde, daha çok iki ulusu birbirinden ayıran hatlarda gerçekleştirilmesi önemliydi.

Ülke dışına sürülmüş olmak ve yeniden ülkeye yönelmek, Kürt insanının yeni oluşmuş bir durumu değildir. PKK öncesinde, belki bugün Kürdistan dışında yaşamak zorunda kalan Kürt halkının büyük bölümü, Kürdistan toprakları üzerinde yaşıyordu. Fakat, üzerinde yaşadığı topraklara bir ülke olarak sahip değildi veya sahip çıkmıyordu. Denilebilir ki, PKK öncesi Kürt insanı için Kürdistan diye bir yer yoktu; haritadan silinmişti. Oysa bugün, Kürdistan gerçekliği, hem Kürt halkı için, hem de onun düşmanları için, hatta bütün dünya için en yakıcı, en belli başlı gerçekliklerden birini oluşturmaktadır.

Öte yandan, halkın ezici bir kesimi, ülkesini özgürleştirme mücadelesini, topraklarının dışında vermek zorundadır. Bu, ülkeye doğru uzun süren bir yürüyüş biçimidir. Bunun dışında, halk savaş-

dan Kürt ulusal sorununun, ortaya çıkış biçimine uygun bir düzeye kavuşmasını, öte yandan da onun bir insan ulusu sorunu haline gelmesini sağlamaktadır. Gerçekten de çok ilginç bir biçimde mücadelenin çağdaş sürdürücüsü olan PKK'de klasik anlamda bir milliyetçiliğe rastlanmamaktadır. Fakat bu topraklar üzerinde Kürdistan diye bir ülkenin kurtuluşu, kurulması; milyonlarca insanı tutkuyula sarmaktadır.

PKK önderliğinin bir parti olarak PKK ve onun geliştirdiği bir eylem olarak son yirmi yıl içindeki gelişmeler, sadece Kürdistan ülkesi ve Kürt halkının kurtuluşu için değil, aynı zamanda bütün insanlık için, toplumsal yaşama yeni bir yaklaşım tarzını ifade etmektedir. Bu, devrimci bir yaklaşımdır; gerçekleşme alanı ne kadar sınırlı olursa olsun, özgün hedefleri ne kadar bir ülke ve onun halkıyla ilgili olursa olsun, evrensel nitelikte bir yargılamayı içerir ve bu yargılama sonucunda yıktığı yapı üzerine, yeni bir yapı modelini öngörür. Genelgeçer olan yaşam tarzlarının yanı sıra, yeni bir yaşam tarzını ifade eder. Tarihin genel bir toplamı olan insanı yargılayarak, yeni bir insanı yaratmayı hedefler. Bütün bunları da, sınırlarını çizmeye çalıştığımız bir yöntem dahilinde gerçekleştirir.

PKK yaklaşımı, Kürdistan'ı yeryüzü gerçekleştirmesinin odağı ve Kürt insanını da, çağımız insanının billurlaşmış, onun en genel ve doğru tanımını taşıyan bir insan tipi olarak ele almaktadır. Tarihsel veriler tarafından da sağlam biçimde desteklenen bu PKK tezi, bir yandan bu türden gerçeklerin en sağlam bir zeminine otururken, öte yandan kendisini bu gerçekliğin köktenci bir reddi temelinde gerçekleştirilmektedir. Bu red, uygulığın günümüzdeki düzeyinin köklü bir eleştirisini içirmektedir.

PKK, bir süreçtir.

Bir partiden çok, tarihi bir dönemin adı olmaktadır. PKK olgusunu bir partiden çok bir süreç haline dönüştüren şey, onun önderliğinden kaynaklanmaktadır. Çünkü aynı anda, PKK dışında parti niteliğini taşıyan, ancak tarihsel olarak herhangi bir misyonu olmayan birçok oluşum bulunmaktadır. PKK önderliği ve onun izlediği yöntem, toplumda birikmiş olan tarihsel çelişkileri ortaya çıkararak, somut olaylara ve yaratıcı eylemlere dönüştürmektedir.

PKK ve onun önderliğinin çok övgüsü yapıldı. Üzerine çok yazılıp çizildi. Denilebilir ki, bu dönemde PKK bünyesinde ve onun eylemi çerçevesinde yazılıp çizilenler, Kürdistan tarihi boyunca yazılıp çizilenleri aşmaktadır. Bu teorik, kültürel, siyasal yaklaşımların elbette büyük değerleri vardır. Fakat bütün bunlara rağmen, PKK ve özellikle onun önderliği temel yönleriyle anlaşılmalı değildir. Hemen belirt-

me gerekiyor ki, bu eksikliği dile getirmek, onun bu yazı çerçevesinde giderileceği vaadini vermek anlamında değildir. Sorun, bir tek kişinin güncel yaklaşımını, kişisel çabasını çok fazla aşmaktadır.

Yokedilmek istenen bir kavim olan Kürt halkının, varlığını sürdürme koşullarının en umutsuz olduğu bir zamanda, imhaya karşı bir eylemi olan PKK süreci, gerçekleşmesinin bu koşullarına uygun olan bütün özellikleri en çarpıcı biçimde taşımaktadır. Onun haklılığı ve meşruiyeti bir yana, yeryüzünde bugün insana ilişkin yokedilmek istenen bütün değerlerin bir temsilcisi olma durumunda kalmaktadır.

İmhaya karşı durmak, insanın ölüme karşı durmasına benzeyen bir davranış şeklidir.

Ölüme karşı durmak ise, yeryüzünde insan varlığı berri, onun en köklü ideali olmuştur.

PKK süreci, bu anlamda insana ilişkin birçok tarihsel değer, ölüme karşı direnişidir. Aynı zamanda, özgürleşmek isteyen insan için, çok değerli bir laboratuvar, bir araştırma ve anlama alanı teşkil etmektedir.

Elbette, PKK'nin ulusal kurtuluş savaşını, büyük ölçüde bir “insan ulusu”nun kurtuluş savaşı biçiminde ele alışı bir raslantı veya bir örgütün ya da onun önderliğinin özgün bir isteği değildi. Değindiği gibi, Kürt kavminin uluslaşma süreci, diğer ulusların uluslaşma süreçlerinden köklü biçimde ayrılıyordu. 18. ve 19. yüzyılların ulusal uyanışları sürecinde, Kürtler bambaşka bir anlayışla yaşamlarını sürdürüyorlardı. Birçok alana, ne tebaası altında oldukları Osmanlı gücü, ne de kapitalizmin öncülleri girememişlerdi. Pratik olarak, topraklarının büyük bölümünde işgalden uzak yaşıyorlardı. Büyük bölümü dağlık olan ülkesinin ancak çok küçük bir kesimini oluşturan ovalık alçak bölgelerine Osmanlı askerleri girebiliyordu. Kaldı ki, bunların ezici çoğunluğu da bizzat Kürt askerlerden oluşmuştu. Kendi topraklarında, Osmanlı'nın emrinde diğer azınlıklar üzerinde büyük bir baskı gücü oluştuyorlardı. Kürdistan topraklarının yüksek alanlarında son derece ilkel, ancak anlaşılmalı son derece değerli bir özgürlük anlayışı içinde yaşıyorlardı. Bütün bu nedenlerle, Osmanlı devletinin köküş yıllarına rastlayan ulus devletlerin kuruluş süreçlerinde, Kürtler büyük ölçüde uluslaşmaya ilgisiz kaldılar. Büyük bölümü cumhuriyet sonrasına denk gelen, dolayısıyla geç kalmış olan başkaldırıları ise, bu ilkel konumları ve ilkel yaşam anlayışları nedeniyle büyük katliamlarla sonuçlanıyordu.

Öte yandan, Kürdistan'ın jeopolitik konumu itibarıyla Ortadoğu'nun kalbinde yer alması, temel olarak iki büyük uygarlık olan Osmanlılar ve Persler tarafından Doğu'dan ve Batı'dan sıkıştırılarak

kının sahip olduğu çelişkiler çözülme sürecine girerken, en azından bölgede, birçok etnik unsurla birlikte mevcut ülkeleri de kapsayan bir uluslar birliğinden söz edilmektedir. Bu türden bir gelişmenin öncülüğünü yapmak için de, durumu özgün biçimde uygun olan başka bir kavim daha yoktur.

**
*

Bir insan olarak, Başkan Apo'nun varoluşunun, tarihi bir yargılamaya yönelik olduğunu belirtmiştik. Bunun kaynağı, onun ortaya çıktığı koşullarda aranabilir; güncel ve tarihsel gelişmelerle bağları kurulabilir. Ancak sonuç olarak, ortada aynı koşullarda yaşayan milyonlarca insanın içerisinde, kendisini emek yoluyla gerçekleştirmiş bir kişilik vardır. Diri, etkileyen, yaşamları altüst edebilen, yeni bir yaşam kurma iddiasında olan ve bunun en yakıcı gereklerine güncel olarak yönelen, en önemlisi, Kürdistan ulusal kurtuluş savaşını güncel olarak yönlendiren bir kişilikle karşı karşıyayız. Kuşkusuz, böyle bir kişilik üzerine söz söylemek kolay değildir. Her şeyden önce, anlamak amacıyla onun gerçekliğine yaklaşmak kolay değildir.

Bir İran atasözü, **“Hükümdarların arkadaşı ve denizlerin komşusu olmaz”** der. Hükmetmenin güncel ve tarihi çalışmalarında önemli yer tuttuğu böyle bir kişilik için olumlu anlamda *“hükümdar”* denilebilirse eğer, bu atasözü Başkan Apo için geçerlidir.

Kaldı ki, kimi zamanlar *“insan yalnızdır”* diyerek, o da insanın bu gerçeğini bir biçimiyle ortaya koymaktadır. Ona, bir örgütle yaklaşılabilir; çünkü Başkan Apo, yalnızlığın karşı bir biçimini bireysel bir çoğalmada değil, sosyal çoğalmanın en üstün ifadesi olan örgütsel birliklikte bulmuştur. Örgüt, bir yandan kesin bir yalnızlığı gerektirirken, öte yandan da hemen herkesle verimli, emeğe dayalı bir ilişkinin kuruluşunu gerektirir ve sağlar.

Birinci bölümde Kürt insanının özgün tarihsel durumuna değinirken, onun ihanet gerçekliğine değinmemiştik. Bu, esasında Kürt insanının bugüne kadar en ağır basan yanlarından biriydi. Geçmişte, yanılsamalı özgürlüğünü başkalarına askerlik yapmak yoluyla sağlamasının da etkisiyle, Kürt insanı ihaneti bir gelenek olarak sürdürmüştür.

Birçok durumda, ihanet bir kültür haline gelmiştir. Kendi celladına hayranlık, sadece Kürt insanında değil, genel olarak Ortadoğu insanında oluşturulmuş yaygın bir özelliktir. Bu yönelimin de kökenleri, dinsel ideolojilerde, eski yönetim biçimlerinde, insanlığın genel oluşum karakteristiğinde vb. ara-